

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Mütevazı Bir İntikam

Bahadır Cüneyt Yalçın

Mütevazı Bir İntikam

Bahadır Cüneyt Yalçın

“Keser ve sap dönerken hesabın canı çekmeyecek mi?”

April Yayıncılık heyecanla sunar.
Bahadır Cüneyt Yalçın.

Yeni bir eve taşınıyorsunuz.
Deli saçması, İspanyol paça mektuplar almaya başlıyorsunuz.
Mektupları yazanın semtinizde bulunan hapishanedeki bir
mahkûm olduğunu anlıyorsunuz.
Bir akşam eve geliyorsunuz ve deli mahkûm karşınızda...
Sizin kahramanı olduğunuzu söylüyor!

Kuş kafesi kokan, duvarları kitap sayfalarıyla kaplı bir evde
spor yazıları yazan inovatif anarşist Ali.
Uğruna hapisten kaçılan Selin,
uğruna hapse düşülesi cevval Şevval.
Pırlanta asker Muhterem, utanmaz mafyöz Tanju.

“Bizi kelimeler kurtaracak.”

Aleksi bir polisiye, Aleksi bir dram, Aleksi Pavloviç.
Tren, katır, traktör ve kahkaha dolu bir yol hikâyesi...

Mütevazı Bir İntikam.

“...k otu verir, inek otu yer.
...i yersin, toprak seni alır.”

Yayın No: 117

3. Baskı: Mart, 2016

ISBN: 978-605-5162-24-5

Yayın Yönetmeni
K. Egemen İPEK

Editörler
Nazlı Berivan AK
Cem TUNÇER

Son Okuma
Meltem TÜRKERİ

Dizgi
Meriç KÖSTEM

Kapak Tasarım
Kutan URAL

motto
mottovs.com

Baskı
Ayrıntı Basımevi

Yayın
A.P.R.I.L. Yayıncılık
Tarik Zafer Tunaya Sokak
21/3 Gümüşsuyu-Beyoğlu-İSTANBUL
Tel: (00 90) 212 252 94 38
Faks: (00 90) 212 252 94 39
www.aprilyayincilik.com
bilgi@aprilyayincilik.com

Her türlü yayım hakkı A.P.R.I.L. Yayıncılık'a aittir. Bu kitabın baskısından 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası Hükümleri gereğince alıntı yapılamaz, fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, resim, şekil, şema, grafik vb yayınevinin izni olmadan kopya edilemez.

baygudye
biri kelimelerin kusaçları
inancıyla!
Bakır 11/11/17

Mütevazı Bir İntikam

Bahadır Cüneyt Yalçın

Tabii ki anneme, tabii ki babama.

“Oysa Şimdi kalbindeki ateŐi söndür,
 ld r, unut gitsin diyorsun.”

Fikret Kızıl k

1. kuş kafesi kokusu

Taşındığım daire Ankara'daki en büyük cezaevinin karşısındaydı. Yatak odam ve salonum sekiz yüz metre ötedeki televizyon stüdyosu kadar ışıltılı, üstüne pasta kreması gibi döşenmiş dikenli telli yüksek duvarlara, kolsuz robotlara benzeyen kulelere, etrafında uzanan seyrek ağaçlı karanlık tarlalara bakıyordu.

Temmuz ortası olduğu için pencereler bütün gece açtı; bu yüzden bazı sabahlar uzun süre bakımsız kalmış kuş kafesininkini andıran, kaynağını belirleyemediğim bir koku güneşle beraber odamı dolduruyordu. İlk aklıma gelen mahkûmların da bu kokuyla uyanıp uyanmadıkları oldu. Sonra, havalandırmaya düzenli çıkabildikleri ve mektupları didiklenmeden kendilerine ulaştığı takdirde kuş kafesi kokusuyla problemleri olmayacağına karar verdim.

Annem geldiğinde salon tüllerini aralayıp, “Oğlumun evi hapishane manzaralı,” diye iç geçirince, “Önce şu tarladaki ağaçları gör,” dedim. “Tam karşıda işte, çok güzel, Cézanne tablosu gibi.”

Site içindeki apartmanın girişine monte edilmiş camlı pano-da, bina görevlisinin ismi ve gür kaşlarının önde yürüdüğü sempatik

fotoğrafı karşıma çıktığında kendi kendime, “İşte buradaki ilk arkadaşım,” diye düşünmüştüm. Nakliye kamyonuyla sabah erkenden gelip adının yanında yazılı telefon numarasını çevirince Fatih hemen ortaya çıkmış ve bahçeyle uğraşırken taktığı eldivenleri çıkarıp tokalaştıktan sonra kamyonun içeri yanaşabilmesi için sitenin tekerlekli kapısını açmıştı.

Yeni evimde ikinci haftam biterken Fatih cumartesi akşamı apartman toplantısı olduğunu, her apartmanın site yönetimi için yeni bir temsilci seçmesi gerektiğini haber verdi. Apartman toplantılarını hiç sevmiyordum, en azından sevmeyeceğimi sanıyordum. O zamana kadar herhangi bir apartman toplantısına katılmamıştım. Cumartesi akşamı beş kilo şeftali alıp on iki numaraya çıktım. Kapıyı açan kadın, “Ne zahmet ettiniz,” diyerek şeftali poşetini alırken ev antresinde yeni tanışan insanlara özgü yüksek sesle ve gülümseyerek:

“Herkes kuru pasta filan getirir diye ben de şeftali getirdim,” dedim.

Bir adım daha atıp da salonda koltuklara dizilmiş dokuz insan silueti ve tıka basa dolu tabaklardaki kuru pastalarla göz göze gelince hafif bir baş dönmesiyle birlikte zihnimden şu geçti: Sanırım insan silüetleri benim boşboğaz olduğumu, kuru pastalar cimri, şeftalilerse kibar olduğumu düşünüyorlardı.

Bir yer bulup oturdum. Silüetlerle tanıştım. Fatih de oradaydı. Kuru pasta potunun gırtlığımda bıraktığı ekşi tat sürerken Fatih’in kaşlarını ne sıklıkla makasladığını, makaslamasa ne kadar uzayabileceğini ve ayran içerken kaşlarına bulaşıp bulaşmadığını düşündüm. Aslında başka şeyler düşünmek sanal bir kaçıştı. Çünkü modern küçük acılar geri planda yankılanmayı sürdürerek beyni meşgul eder ve işletim sistemini yavaşlatır.

Benden sonra birkaç kişi daha geldi. Kuru pasta ve şeftali yiyecek, çay içerek sırayla herkes kendinden bahsetti. Cezaevi jandarma bölüğünden bir kıdemli başçavuş, bir kadın infaz koruma görevlisi,

iki öğretmen, bir boyacı ustası, iki memur, bir polis, bir lokantacı, ev sahibi sigortadan emekli bekâr kadın, Fatih ve ben. Başçavuş bir ay önce taşınmış, alt katımda oturuyormuş. Polis trafik şubesindeymiş, üst katımda. Öğretmenlerden biri Yaşar Kemal'in uzaktan akraba-sıymış. Boyacı ustası, Ankaralı meşhur bir türkücünün ünlü olma-dan önce evini boyadığını söyledi, "Çok efendi bir adam ama çok içiyor," dedi. Bana da ne iş yaptığımı sorulunca bir şirkette sekreter olduğumu, ayrıca bir spor dergisine yazı yazdığımı söyledim.

"Erkek sekreter oluyor mu?" diye sordu ev sahibesi.

"Oluyor," dedim.

"Fenerbahçe kimi alacak?" dedi trafik polisi.

"Futbol yorumu yazmıyorum," dedim. "Olimpik sporlar hak-kında ufak tefek şeyler."

Başka ilginç bir konu açılmayınca bina temsilcisi için oylama-ya geçildi. Tek emekli komşumuz ev sahibesi olduğundan oy birli-ğiyle onun temsilci olmasına karar verildi. "Ay ben yapamam," dese de başçavuş önderliğinde kibarca ikna edildi.

Toplantı bitip de evlerimize dağılırken Fatih'e kuş kafesi koku-sundan bahsetmek istedim ama sadece, "İyi geceler, kolay gelsin," diyebildim. Oysa apartman toplantısı kuş kafesi kokusuna değinmek için en uygun zemindi. Çekindim. Kimsenin şikâyetçi görünmeme-si ve hatta sanırım kokunun farkında bile olmaması garibime gitti. Sadece ben mi alıyordum acaba? Koku şizofrenisi diye bir şey var mıdır ki? Bir kitapta olmadık kokular duyanların beyinde tümör olabileceğini okumuştum. Belki de konuyu etrafa sormak yerine doktora gitmem gerekiyordu. Ertesi sabah evden çıkarken apartman kapısında başçavuşla karşılaştım. Günaydınlaştıktan sonra disiplin kurulunun kararını öğrenciye bildiren müdür yardımcısı bakışıyla:

"Siz de cezaevi araçlarından rahatsız oluyor musunuz?" diye sordu.

Basit bir soru olduğunu anlayınca sanki daha önce başçavuşa karşı bir hata işlemişim de kendimi zorla affettirmişim gibi rahatlayarak, adama sempati beslemeye başladım.

“Pek sayılmaz,” dedim keyifle. “Ben aslında sabahları kuş-”

Bodrum kat merdivenlerinden önce kaşları ve sonra Fatih göründü.

“Şikâyet ediyorlar ama ne yapacaksın?” dedi başçavuş. “Araçlar biraz eski. Orada çalıştığım hâlde ben bile huzursuz oluyorum.”

Fatih hızla yaklaşarak son cümleye cevap verdi:

“Alışsınız komutanım, alışsınız.”

Başçavuş kapıya hareketlenmişti ki birden döndü:

“Siz gazete, kitap okuyorsunuzdur değil mi meslek icabı? Çok kitabınız var mı? Bizim cezaevine kışın bir kütüphane yapılmıştı. Şu İnsan Hakları şeyi filan sıkı takip ediyor. Kitap sayısını az bulmuşlar. Bizden de yardımcı olmamızı rica etti müdür bey. Kitap bağışlamak isterseniz haberim olsun, şu yazarın akrabasına da rica ettim. Neydi adı?”

“Yaşar Kemal.”

“Hayır, komşunun... Adını unuttum bak şimdi. Neyse, vermek isterseniz sevinirim.”

“Tabii ki veririm.”

Fehmi Guru adlı bir bağırsak varmış. Şarkı söyleyerek çok ünlü olmuş. Üçüncü altın plağını kazandıktan sonra adına ‘Fehmi Guru Benzerleri Yarışması’ düzenlenmiş. Kendisi de kılık değiştirerek yarışmaya katılmış ama maalesef ikinci olmuş. Birinci olansa

pazar günü üst kattan sesi gelen şarjlı matkapmış. Fatih'e duvarlarla ilgili fikrimi açmadan önce bu fıkrayı anlatıyordum.

“Üst kattaki polis rahatsızlık mı veriyor?” diye sordu.

“Yoo, bunu söylemek ne haddime. Geçen pazar günü bir yerleri delmeye çalışıyordu galiba ama matkabın pili zayıflamış. Duvar matkaba direniyordu. Karşılıklı derin inlemeler ve kalender cıyaklamalar...”

“En azından şarj etseymiş.”

“Aklınla iyi yaşa. Ben de böyle söylemek isterdim ama cesaretim yok. Metin Milli'yi bilir misin? Pil zayıflayınca bütün teypler Metin Milli çalmaya başlar.”

Fatih soran gözlerle bakıyordu ama konuyu uzatmadım. Asıl meselem üst kattaki polisin eviyle giriştiği silahlı mücadele değil, kendi duvarlarımı ihya etmektir. Benimkiyle beraber bu muhitte birçok evin de sahibi olan adam boya yaptırmaya yanaşmamıştı. Her akşam eve geldiğimde elektrik anahtarlarının çevresindeki koyu lekelerle ve tabana yakın yerlerde kabarmış eski boyayla karşılaşmaktan, zaman zaman dökülen sıvayı elimle temizlemekten sıkılmıştım. Gel gör ki boya yaptırmaya da param yoktu. Apartman toplantısında tanıştığım boyacıya bunun bana ne kadara mal olacağını sordum. Söylediği rakam beni bir ay geçindirirdi. Şirketten zaten asgari ücretin biraz daha insafslısını veriyorlardı. Dergiden aldığım para ile de yeni kitaplar, eski kitaplar ve üst baş alabiliyordum.

Bir gün aklıma bir fikir geldi. Madem okuryazar biriydim, neden duvarlarımı kitap sayfalarıyla kaplamıyordum ki? Hesabıma göre salonu, odamı ve koridorların bir kısmını gelişi güzel kaplamak istesem bunu en fazla yirmi otuz kitapla halledebilirdim. Duvar kâğıdı gibi tamamını değil, kimi kafelerdeki gibi rastgele seçilmiş yerleri. En azından öyle görünsün, elektrik anahtarlarının kenarları, boyası iyice dökülmüş yerler. Yapıştırıcı maliyetini de düşünmeliydim. Fatih'e sordum:

“Yapıştırıcıya gerek yok abi, şekerli suyla hallederiz. Biraz ka-baracak ama çok değil. Nasılsa duvardan okumayacaksın?” dedi.

“Hayır, zaten okuduğum kitaplar. Gece gündüz etrafımda ol-maları bana yeter. Yardım eder misin yani?”

“Ederim abi, ben de severim kitapları. Ortaokulda bayramlarda hep şiir okurdum.”

Böyle kaşları olan bir adam şiir okurken insanların dikkatini dağıtabilirdi. Az daha, *Bu kaşlarla mı?* diyecektim, tuttum kendimi.

Sahaflardan birçoğu okuduklarımdan oluşan tanesi bir veya iki liraya kitaplar aldım. Önemli bir kısmı klasiklerdi. Bazıları da kimsenin yüzüne bakmadığı, örneğin ‘Vadideki Zambak’, ‘Savaş ve Barış’ gibi romanların Almanca veya Fransızca baskılarıydı.

“Kendi kitaplarını neden kullanmıyorsun?” diye sordu Fatih, farklı renk ve boyutlardaki kitaplıklarına bakarak.

“Kıyamam,” dedim. “Duvarlarımda gördüklerimin elimde de olması gerek.”

Pazar günü büyük bir kâse sıcak suya üç dört çorba kaşığı toz şeker karıştırarak yapıştırıcı hazırladık. Duvar kenarlarında zaten çok az olan mobilyaları, mesela kanepeyi, masayı biraz içeri doğru çektik. Zaten halı namına biri salonun ortasında, biri de kendi odam-da olmak üzere iki emektar temsilci vardı. Fatih sıvanın kabarmış bölümlerini spatulayla kazıdı. Akşama kadar sayfaları tek tek ko-pararak boya fırçası yardımıyla güzelce yapıştırdık. Odalar sepyaya bürünmüş, bu bile kendimi iyi hissetmeme yetmişti. En azından temizdi ve her taraf harfler, cümleler ve betimlemelerle doluydu. Fatih gitmeden önce kanepeyi ve diğer eşyaları yerlerine konuşturduk.

“Allah razı olsun,” dedim. Edmondo De Amicis’in ‘Çocuk Kalbi’ni verdim.

“Bana mı?”

“Sana değil, oğlana. İlkokulda değil miydi? Umarım hoşuna gider.”

“Sağ olası. Dersleri çok iyi,” dedi. Kaşları ile beraber gülümseyen apartman görevlisiyle kapının önünde el sıkışırken başçavuş geldi. Fatih’in koltuğunun altındaki kitabı gördü.

“İyi akşamlar, hayırdır?”

“Fatih bana yardım etti de. Oğluna kitap hediye ettim.”

Erimiş şeker ve ıslak kitap kâğıdı kokusunu almış olacak ki sordu:

“Bekâr tatlısı mı yaptınız?”

Bekâr tatlısı ile ne kastettiğini bilememiştim ama ıslak kitap kokusunu kuş kafesi kokusuna bin kere tercih edebileceğimi düşündüm.

“Hayır, komutanım. Duvarları kitap kapladık da,” dedi Fatih.

“Kitap mı kapladınız?”

“Evet, yani hayır,” diye araya girdim. “Aslında kitap sayfalarıyla kapladık.”

“Duvarda ziyan edeceğinize bana vereyiniz. Hani söylemiştim, cezaevine götürecektim.”

“Merak etmeyin. Oraya bağışlayacaklarımı ayırdım ben.”

Fatih, iyi akşamlar dileyip ayrıldı. Dudaklar sade bir üslupla veda ederken kaşlar, “Akşamı şerifleriniz hayrolsun, zat-ı şahanelerinizi fakirhanemizde görsek şerefıab oluruz,” diyordu.

Komutanı içeri davet ettim.

“Yok, geçmeyeyim. Zahmet olmazsa kitapları alıp gideyim,” dedi.

Salona girip önceden mahkûmlar için seçtiğim kitapları üç ayrı kitapçı poşetine koydum. Kitapçı poşetleri benim evimde her zaman üst düzey konukseverlik görür. Onları diğer arkadaşlarıyla beraber bir köşeye atar, kendilerine ben uyurken rahat rahat uzuneşek filan oynayabilecekleri serbest bir hareket alanı bırakırım. Üç poşeti görünce başçavuş şaşırır.

“Sizde çok kitap var anlaşılan. Sevmesiniz böyle duvar kâğıdı olarak da şey yapmazdınız.”

“Severim,” dedim. “Daha sonra gene verebilirim.”

“Şimdilik bu kadar yeter. Zaten bizim mahkûmların ilgili olduğunu zannetmiyorum. Yabancılar çok bastırdı. Bakanlık mecbur kaldı bir yerde.”

“Kütüphaneye mi mecbur kaldı? İyi olmuş. Hiç bilemezsiniz, katiller de okur.”

Memnuniyetle merdivene yöneldi. Umarım mahkûmlar için uygunsuz bulup çöpe atmazlar diye düşündüğümü hatırlıyorum. Kitaplar poşet içinde merdivenleri inerken sessizce vedalaştım onlarla. İyi insanlarla buluşurlar inşallah, diye dua ettim.

2. inovatif anarşizm

Apartman toplantısının üzerinden bir aydan fazla zaman geçmişti. Kuş kafesi kokusunu almaya devam ediyordum. İşten gelip üç yumurtayla menemen yaptım. Tavayı ekmekle sıyrıyordum ki kapı çaldı. Bıyıklı, genç bir adam.

“Akşamları evde şortla geziyormuşsunuz. Evde kızı olan var, çocuğu olan var.”

“Affedersiniz ama siz nerede oturuyorsunuz?”

“Yan apartmanda.”

“Yan apartmanda mı? Arada elli metre mesafe var. Benim şortumu nasıl görüyorsunuz?”

“Dikkatli bakınca görünüyor.”

“Siz benim pencerelerime dikkatli mi bakıyorsunuz?”

“Yani tabii öyle değil ama görünüyor işte. Daha terbiyeli giyinin yoksa zabıtaya şikâyet ederim.”

“Pazarcı mıyım ben, neden zabıtaya şikâyet ediyorsunuz?”

“Polis çağırırım o zaman. Zaten sizin eve hapishaneden mektup geliyormuş.”

“Şort giyiyorum diye mi?”

“Bilemiyoruz artık. Neyse, ben sizi uyarıyorum.”

İnsanlardan hiçbir şey kaçmıyordu. Karşı apartmandan pencere dikizleyen adam, posta kutumu da pekâlâ karıştırabilirdi. Birden aklıma kuş kafesi kokusu geldi. Soruverdim.

“Biz hiç öyle bir koku duymadık,” dedi. Düşündü. “Belki sizin ev kokuyordur.”

Aradan iki gün geçti, bu sefer henüz yemeğe oturmadan çaldı kapı. Açtım. Yanına birini almış.

“Bu arkadaş benim alt komşu, o da sizden şikâyetçi.”

Uzun boylu, kızıl kıvrıcık saçlı, kırmızı yanaklı bir adam.

“Şort giyiyormuşsunuz.”

“Kim söyledi?”

“Yani aslında ben kendim de gördüm.”

“Ee, yasak mı şort giymek?”

“Yani yasak değil de, pencereden görünüyor.”

“Kardeşim sizde dürbün mü var?”

“Dürbün yok da dikkatli bakınca seçiliyor.”

“Yahu komşu, siz sabah akşam benim pencereyi mi takip ediyorsunuz? Zaten pencere bel seviyesinde olur. Karşıdan bacaklar görünmez. Hani anadan üryan dolaşsa-”

“Anadan üryan mı? Görüyor musun bak!” diyerek dürttü yanındakini bıyıklı. “Bellî zaten sizin ne olduğunuz. Üstünüzü de çıkarıyormuşsunuz bazı akşamlar...”

“Ne zaman?”

“Çarşamba günü atletle gezmişsiniz. Cuma günü atlet bile yokmuş.”

“Arkadaşım siz şaka mısınız? Gün gün kayıt mı ediyorsunuz? Hem ben içeride dolaşıyorum.”

“Öyle dolaşamazsın.”

“Dolaşırım.”

İki adama birden laf yetiştirmeye çalışıyordum. Öbürünün dolduruşuna geldiği belli olan manav tipli kızıl sanki daha anlayışlıydı.

“Siz de biraz daha dikkatli olsanız. Yani çoluğum çocuğum rahatsız oluyor.”

“Oturup beni izlerseniz rahatsız olursunuz tabii. Ben bile kendimi izlersem rahatsız olurum. Burası benim evim, pencereyim nizamı. Şortum da kısa değil. Bakın ağustos ayındayız, lütfen.” Kızıl saçlıya döndüm: “Siz şort giymiyor musunuz?”

“Yani evet giyiyorum bazen ama.”

“Ee işte, ama bakın ben bilmiyorum çünkü oturup sizi izlemiyorum.”

Birden sessizlik oldu. Getirdiği adamı safıma çekmek üzereydim. Kuş kafesi kokusunu sorup konuyu değiştirerek iletişimi pekiştirsem mi, diye içimden geçirdim. Bıyıklı, düşünce balonumu patlatıverdi.

“Bu size son ihtarım. Bir dahaki sefere karakolda biter bu iş.”

“Bari hepsini çıkarıp balkonda halay çekeyim de bir işe yarasın.”

Kızıl saçlı kendini tutamamış olacak, ağzına gelen geğirtiyi kaçıran biri gibi güldü.

“Ayrıca televizyonun sesini çok açıyorsun. Rahatsız oluyoruz.”

“Yan binadan mı?”

“Valla dikkat edilince duyuluyor.”

“Kardeşim manyak mısın? Alt komşum jandarma başçavuşu rahatsız olmuyor, üst komşum trafik polisinden ses yok, sen yan apartmandan atlamış geliyorsun.”

“Sen de kıs sesini televizyonun.”

“Kısmıyorum,” dedim gözlerimi kısarak.

Kapıyı yüzüne kapattım. Kavga çıkaracak cesareti de yoktu ama sinek gibi başımda vızıldamaya bayılıyordu. Tansiyonum düşmüştü. Birdenbire hissedilen müthiş bir açlığın tesirindeydim sanki. Midem sancıcı, kollarımda sinirsel kamaşma vardı. Şortu aldım, evirdim çevirdim. Arka odanın penceresine yanaştım. Tülü hafifçe açınca karşı apartmanın en üst katının penceresinde aniden perde çekildi. Işık kapandı. Takip ediliyordum.

Ertesi akşam dışarı çıkıyordum ki asansörden biri kadın, biri erkek iki kişi ile beraber bıyıklı indi.

Önce kadın konuştu:

“Lütfen balkondan halı silkitmeyin. Bütün balkonum toz içinde, siliyorum siliyorum gene oluyor. Yalnız toz da değil, ekmek kırıntıları, sigara külü, iplik parçaları...”

“İplik mi? Hanımefendi ben halı silkelemiyorum ki balkondan.”

Yanındaki adam kocası olmalıydı. Bu sefer o karıştı söze:

“Nereden silkeliyorsunuz o zaman?”

“Hiçbir yerden silkelemiyorum.”

“Ama olmaz ki, bir de inkâr ediyorsunuz. Bizim balkon dize kadar toz. Nereden geliyor bunlar? Tabii ki sizden geliyor. Kızları rahatsız ettiğiniz yetmiyormuş gibi etrafı da kirletiyorsunuz.”

Bıyıklıya baktım, memnun görünüyordu. Kadın henüz kapata-madığım kapının aralığından duvarlarımı gördü.

“Gazete mi onlar?”

“Kitap sayfaları.”

“Al işte,” dedi kocasına doğru kırılarak. “Normal değil bu çocuk.”

“Fazla oldunuz ama. Ben ne kızları rahatsız ediyorum ne de halı silkeliyorum. Bu adam söyledi değil mi onu? Ne diye benimle uğraşıyorsunuz ki?”

Kadın duramadı:

“Ay bana bak, hadi gençsin aklın kesmiyor diyelim. Ama ben senin pisliğinle uğraşmak zorunda değilim.”

Kadın gerdanını şişirerek ve gözlerini devirerek geri çekildi. Kocas da sert sert bakıyordu. Bıyıklı devam etti:

“Arkadaşım akıllı ol diyoruz, olmuyorsun. Karımız, kızımız var diyoruz, anlamıyorsun. Balkon toz oluyormuş, yapma diyoruz, dinlemiyorsun. İlla kötü mü konuşmak lazım?”

Kendimi kontrol edemedim:

“Konuşmadın mı zaten düdük!”

Sigortam atmıştı. Alnımda bir damar seğirmeye başladı. Çaresizdim. Karşımda sebepsiz yere bana eftten püften iftiralar atan angutlara maruz kalmıştım. Elim ayağım boşalıverdi bir an.

“Sen bekle burada,” diye kapıma yöneldim. “Sen bekle burada.”

İşaret parmağımı kıracakmış gibi sallıyordum. Sonunda ben de otoparkta kavga eden adama dönüşmüştüm işte.

“Bekliyorum hadi, bekliyorum,” dedi gözlerini belerterek.

Kayış kopmuştu. Hangi ser, hangi uçurum beni yıldıracaktı bilmiyordum. İçeri girdim, doğruca mutfığa koştum. Oklavaya kilitlenmişim. Beni öyle aranın görünce ilk hamleyi yapabilmek için içeri daldı. Hemen buzdolabının kapağını açıp içindeki elmaları adama fırlatmaya başladım. Ne olduğunu şaşırdı önce; eğiliyor, büzülüyor, elmalara hedef olmamaya çalışıyordu. Elmalar bitince bir kâse yoğurdu fırlattım üzerine. Kafasına değen yoğurt kabı şlop diye sahanlığa yayıldı. Saçı yoğurt olmuştu. Bu sırada iyice yaklaştı. Kuduz köpek gibi üzerime atlayacakken kocaman yarım karpuzu kafasına indirdim. Ne olduğunu şaşıran adamın yüzüne, elime geçirdiğim anneannemden kalma büyük tahta kaşıkla vurdum. Yere düştü, burnu kanamaya başladı. Karpuzun kırmızısı kan kırmızısına karıştı. Kadın ve kocası bakakalmışlardı. Kadın, “Saldırdı, ana avrat küfretti, öldürecek,” diye çığlık atmaya başlayınca birkaç saniye içinde komşular, Başçavuş, Fatih filan açık kapıdan içeri doldu.

Bıyıklı eliyle burnunu tutarak komşulara:

“Görüyorsunuz, saldırdı bana, davacıyım, şikâyetçiyim, polis çağırın, gördünüz değil mi? Bu çocuk tekin değil demiştim, teröristlerden mektup gelmiyor mu buna? Anarşist! Hücre evi bu, arayın. Davacıyım!” diye feryat ediyordu.

Hemen burnuna mendil verdiler. Ben köşeye çöktüm. Bir bardak su uzatıldı. İnsanlar, ortaya yayılmış yoğurtlu karpuz çekirdeklerine basmamaya gayret ediyorlar, savaşın izlerini inceliyorlardı. Başçavuş

bıyıklıyı götürdü. Kadınla kocası da kayboldu. Fatih ilgiyle yüzüme bakıyordu. Titremem geçip de suratım normale dönünce dertlendim:

“Günlerdir delirtti. Bu apartmandan olsa neyse... Psikopat hayvan! Embesil!”

“Boş ver,” dedi Fatih. “O değil de tahta kaşıkla adam döveni de ilk defa görüyorum.”

“Bizde böyle. Babaannemin evinde de tencere kapağı olarak kullanıldığı eski bir frizbi var. Kendisi inovatif anarşizmin kurucusudur.”

“Ne?”

“Boş ver. Bu zibidiyi tanıyor musun sen?”

“Biraz. Derdi gücü ev. Sana yaptığının aynısını üst kattakine de yapmıştı ama adamın polis olduğunu anlayınca pıstı. Kendi evi çatıdan rutubet alıyormuş. Adamın ev sahibi senin evin de sahibi. Zaten o kalanturun buralarda çok evi var. Neyse, gitmiş buna, ‘Evleri değiştirelim, ne de olsa bekâr’ demiş. Ev sahibi de, ‘Valla ortada kira kontratı var, çık diyemem ona şimdi’ demiş. Bu tilki de böyle bir yöntem bulmuş işte. Aklı sıra bıktıracak seni, adını çıkaracak, sonra eve konacak. Hani derler ya insanoğlu çiğ süt emmiştir diye, süt bunda çok gaz yapmış.”

Elini arka cebine atarak katlanmış bir mektup çıkardı:

“Posta kutusunun orada yerde buldum. Açılmış galiba.”

Zarfı aldım. Suyun son yudumunu içtim.

“Fatih, sabahları bahçede bir koku alıyor musun?”

“Ne gibi abi?”

“Kuş pisliği gibi sanki...”

“Yok abi.”

Pisuardaki buluşuk teli gibiyim. Yanlış zamanda, yanlış yerde.

25 Eylül 2006 Pazartesi 17:16

Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Jandarma Bölük Komutanlığı. Ustalığım burası. Üstü derme çatma çatıyla kapanmış duvarsız kantinde oturuyorum. Burada televizyon yok, müzik seti var. Sürekli arabesk. Uzun dönem askerlerle sohbet ediyoruz. Hoş geldiniz diyen de var, greyder görmüş köstebek gibi bakan da. Bizimle konuşan komutan hoşsohbet biriydi. Kule nöbetlerimiz günde tek sefer ve iki saatmiş, iyi haber.

Bölük binasının ikinci katında, yemekhanenin karşısına televizyon odası yapmışlar. Duvarındaki panoda, askerlikte kendini yaralama girişimlerinin beş yıldan başladığına dair resmî yazılar ve G3'le ayak parmağını kopartmış veya elini ortasından delmiş askerlerin fotoğrafları asılmış. Onun yanındaki camlı bölmede, birkaç yıl önce cezaevi koşullarına yapılan büyük baskında ele geçirilen

el yapımı kesici, delici, kazıcı aletler sergilenmiş. Mesela bir tanesi kapı kolunun kaidesi olan alüminyum parça. Kumaş sarılmış, bıçak hâline getirilmiş. Bir de ucunda rezistans olan elektrik kablosu vardı. Sanırım mahkûmlar yasadışı çay demliyorlardı.

29 Eylül Cuma 12:25

Bu sabah ilk nöbetimi tuttum. 4-6 kulübe nöbeti. Uzun, açık bir alanda devriye. Sabah ezanı okunurken bir aşağı bir yukarı yürüyordum. Sonra güneş doğdu. Silahım çaprazda iki saatimi geçirdim. Nöbetlerde düdüğük öttürme ritüeli var. Her nöbetçinin elinde bir düdüğük, beş on dakikada bir başlatılan düdüğük öttürme zinciri sekiz kule ve iki kulübe nöbetçisi arasında dolaşır. En son ben çalışıyordum. Gerideki kuleye uzak olduğum için duymakta ve saymakta zorlandım ama sonra sakın sakın, bir hakem gibi duyularıma güvenerek çaldım. Sadece geceleri olmak üzere hem içeriye hem de dışarıya mesaj veriyor bu düdüğükler. Ayrıca uyuyan nöbetçiyi de fark etmelerini sağlıyor.

15:40

Kapıaltındaki iş zor sayılmaz ama bazen yoğun. Muhterem buranın gündüzcüsü, birkaç gün işe alısayım diye onun yanına verdiler. Çok telaşlı, sinirli ve ağzı bozuk bir çocuk. Çenesi de düşük, kafamı şişiriyor.

Görevlerim: Acil hastaları santrale bildir, rahatsızlığını not al. Geleni, gideni not al. Gardiyan odasındaki büyük tahtadan yoklamayı yaz. Defteri bölük santraline bırak, akşam al. Jandarmayı sev. Nakillerin suçlarını, cinsiyetlerini mutlaka yaz. Yeni gelen mahkûmların kimlik bilgilerini not et. Komutanlarını sev. Hastaneye yatanları arkadaki panoya yaz. Telefonları, “Jandarma Onbaşı Ali,” diye aç, arayan komutansa, “Emredin komutanım,” de. Botlarını sev.

2 Ekim Pazartesi 19:00

Gece görevine resmen başladım. Herhâlde mesleğim bankacılık olduğu ve devletin postanesinde çalıştığım için resmî işleri ve telefona bakmayı becerebilirim diye buraya verdiler. Cezaevi binasının iç kapısının hemen yanında küçük bir oda. Önünde x-ray cihazı var. Monitöre ben bakıyorum. Odada komutanların silahlarını ve cep telefonlarını bıraktığı, cami girişlerindeki ayakkabı dolaplarına benzer gözler var, silahı ve telefonu alıp oraya koymam gerekiyor. Anahtarı da isterse komutana veriyorum. Bir masa, bir koltuk, bir vantilatör. Silah dolabının altında da mahkûm dosyalarının durduğu raflar. Mahkûmların asıl dosyaları idari bölümde. Burada jandarmayı ilgilendiren kâğıtlar duruyor.

21:13

İlk bölüm çok yoğundu. Şimdi de dört tahliye varmış. Kâğıtlarını hazırladım, bekliyorum. Bir tanesi belediye futbol takımının antrenörüyümüş, yemekhanede tadilat yapan ustabaşından öğrendim. Kâğıdında ‘adam yaralama’ yazıyordu, iki ay önce getirilmiş buraya. Bir komşusu ile kavga etmiş, meyve bıçağıyla kolundan yaralamış. Mahkeme başlayınca adam şikâyetini geri almış. Az önce nizamiyeye gittiğimde bir sürü eşofmanlı gencin beklediğini gördüm, futbolcular hocalarını karşılamaya gelmişler.

21:55

Oturduğum koltuk rahat fakat alçak olduğu için yazı yazmaya uygun değil. Her hareketimde gıcırıyor. Kitap okumak ve uyumak için müthiş ama. İnsan içine gömülüyor. Memleketten kargoyla gönderilen kitaplarımı silah dolabının en dip gözüne koydum. Kahve, çay, üçgen peynir gibi şeyleri de duvar kenarındaki rafa istifledim.

Burası filmlerdeki hapisanelere benzemiyor. İnsan azmanı gardiyanlar ve tek tip kıyafet giymiş korsan tipli mahkûmlar yok. İyi hâlleri olanlar yemek yapıyor, ortalığı temizliyor, çay dağıtıyor. Mesela memurlara öğlen yemeği servisi yapanın aslında mahkûm olduğunu öğrendim. Sakin bir adam. Çoğu mahkûm öyle zaten. Adliyeye ya da hastaneye götürülürken kuzu gibiler. Temiz pantolonları var. Sakal bırakanlar gayet şık. Demek ki zaman geçsin diye kendilerine bakıyorlar.

22:42

112 gün kaldı. Uzun dönem askerler şafak söylerken plaka kodlarına göre, mesela elli beş gün kalmışsa, “Samsun!” diyorlar. Dün, “Polis imdat!” diye bir şey duydum. Çocuğun 155 günü kalmış.

3 Ekim Salı 20:40

Akşam nöbeti devralmadan önce Muhterem’in yanına geldim. Gündüzcü memur ona bir mektup uzattı, Muhterem beni işaret edince bana verdi. “Göndermek istediğinde gel, yardımcı oluruz,” dedi. Cezaevinin mektup servisindenmiş. Adı Sulhi. Hemen oradaki çekmecemden önceden hazırladığım mektubu gösterdim, “Gel benimle,” diye işaret etti. X-ray cihazını geçip sağ tarafta bir koridora girdik. İdari kısım burası. Soldan üçüncü oda. İki tane karşılıklı masada yığınla mektup. Masa başında birer memur zarfların içinden çıkardığı mektupları hızlıca okuyor, bazı yerleri karalıyor sonra zarfın içine geri koyup GÖRÜLDÜ kaşesi basıyor. Bir diğeri de zarfın üzerindeki adresleri bilgisayara giriyor. “Neden karalıyorsunuz?” sorumu karşı masadaki şişman gülerek cevapladı: “Mına koduklarımız, mecburuz.” Sulhi Bey bir kenara oturdu, elimdeki zarfı aldı. Güvenle gülümsedi: “Askeri severiz biz,” dedi. “Bana getir mektuplarını, merak etme okumayız. Buradan öbürleriyle beraber postalanır.”

3. ülkenizin neresini öpsem eksik kalır

Fatih'in verdiği kese kâğıdı rengi zarfı akşam açmayıp kanepenin üzerine atmıştım. İlki gibi tuhaf, çözülmesi zordu muhtemelen. Zaten mutfağın önünü temizlemem gerekiyordu; bilmeceli mektup okumaya da, güneş yanığından mort süsü verilmiş yoğurtlu karpuz cesedini temizlemeye de niyetim yoktu. Giriş holünü öylece yapış yapış bırakıp güzel yaz akşamını temaşa için sokağa aktım.

Uyanması gereken adamın beş dakikası, borsada altı saatten daha çok kâr eder. Ertesi sabah çok zor kalktım. Yirmi birinci yüzyıl insanının en büyük pişmanlıklarından biri, uyandığında yapması gerekenleri yapmayıp uyuduğu için duyduğu pişmanlık değil mi? Bütün gece kurumuş, tatil köyünde kumsala kusan çocuğun eseri gibi görünen dünkü kavganın izlerini yalapşap temizleyip işe gitmek için hazırlandım. Yarım rulo kâğıt havlu sarf ettikten sonra, kravatımı bağlarken, kanepedeki mektubu fark ettim. İlkinin nereye koyduğumu unutmuştum, ceketimi yokladım. Oradaydı. Kanepenin üzerindeki de alıp cebime attım. Bir dilim kepekli yuttum, ağzıma bir kaşık bal çaldım. Yıllardır kovaladığımdan aramızda sıkı bir dostluk gelişen belediye otobüsüne doğru koşmaya başladım.

Otobüsüm hoş sürprizler yapmayı sevmez. Gene geç kaldı ve gene sanki Hindistan banliyösünden geliyordu. Zor bindim, arkalara doğru insanların içinden geçerek ilerledim. Yerden aracın tepesine kadar uzanan amatör striptizci direklerinden birine sol kolumla sarılıp diğeriyle zarfı çıkardım. Gönderenin ismi yoktu. Evimin yakınındaki cezaevinden gönderildiğini üzerindeki damgadan ve GÖRÜLDÜ ibaresinden anlıyordum. Zarfı yırtıp kâğıdı açtım. Bazı satırların, bazı kelimelerin üzeri karalanmıştı. İçeriğindeki absürtlüğe inat, ilki gibi çok güzel bir el yazısıydı.

Çok sevgili müstahdemler, sayın başkan, sevgili çocuklar, şirinerler, Hansel ve Gretel. Burada bana çok iyi bakıyorsunuz, size minnettarım. Her sabah ilacımı getiriyor, televizyonda istediğim kanalı açıyorsunuz. Murphy efendiye nanik yaparcasına ekmeğin her iki tarafına da tereyağı sürerken gözlerimin içine sevgiyle bakıyorsunuz. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Sizin için her gece dua ediyorum. Dios los bendiga! Beni otel müşterisi olarak değil, bir kardeş, bir hissedar bildiniz. Ancak her şeyin bir nihayeti var. Her yol bir terminalde sonlanır, hiçbir xxxxxxxx mesanede sonsuza kadar durmaz. Hasretin başladığı noktadayız. Özleyeceğini bile bile gitmek olmasaydı ne edebiyat ne de kargo şirketleri hayatta kalabilirdi. Birkaç güne kadar yola çıkacağım. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Gittiğim yerde müzeleri gezeceğim, ölümün ve ölümlünün nefesinin yansıdığı enselerin izini süreceğim, tarihi ve sanatı koklarken sizin hatıralarınızı da insan dehasının yüksek tavanlarına doğru üfleyeceğim. Uşağıma sürekli sizden bahsediyorum. Biraz sıkılmış gibi görünse de duygularımı paylaştığını biliyorum. Şairler şiir yazar, ben de böyle avunurum. Kimse ağlamasın, gözyaşları cildi erken yaşlandırır. Yeni caddelere yelken açarken mahalleleri sel basmasını beklediğimi sanmayın. Umudunuz varsa neye bindiğiniz önemli değil. Okul çocukları gibi yayan xxxxxxxx da gitmeyi deneriz güllü dallı zaferlere.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Viva la esperanza! Yalnız bir ricam var; çiçekleri koparmayın çünkü onlar kazanmaya acıkmış ruhların yevmiyesidir. Kont IV. Ramon

Noel babaya her yıl altı yüz yirmi yedi bin Noel mektubu gönderildiğini hatırladım. Birbirleriyle alaka kurabilir miyim diye ilk mektubu tekrar okudum:

Sevgili müze çalışanları, buraya zorla getirilen çok değerli ilkokul öğrencileri, sayın müsteşar, sevgili medeniyet severler. Ülkenizdeki kültür mirasına önceden beri hayrandım. Bu taşlar, bu çömlekler, şekersiz sakızlar, hele o zeytinyağlılar. Estupendo! Türk insanının misafirperverliği gözlerimi dolduruyor. Bakınız yetkililer müzeye ayak-kabılarımla girmeme bile izin verdiler. Hatta bu sessiz ortamda, benim gibi xxxxxxxxxxx şişman ve kel bir yaşlının sevimsiz kalın sesiyle paha biçilmez duvarları tahrip etmesi hoş görüldü. Kendilerine müteşekkirim. Konuşmamı fazla uzatmayacağım. xxxxxxxxxxx Başkentinizin methini daha önce çok duymuştum. İnanın bana bu şehir, tam bir Avrupa başkenti. Muy bonito! Konumuz heykeller, gümüş sikkeler xxxxxxxxxxx ve at arabaları idi aslında. Ama kendimi tutamıyorum. Ülkenizin neresini öpsem eksik kalır. Uşağıma talimat verdim, Avrupa Birliği'ne girmeniz için elimizden geleni yapacağız. Hatta gerekirse yer açmak için İngiltere ve Kanada'yı birlikte atabiliriz. xxxxxxxxxxx Sizin genç işgücünüz, masmavi denizleriniz ve plajlarınız bizim için çok önemli. Endülü's'te kalan izlerinizi canlandırmaya karar verdim. İlk işimiz hamamları tekrar hizmete açmak olacak. Hepinizi sevgiyle, muhabbetle kucaklıyorum. Muchas gracias! Kont IV. Ramon

Birinci mektup geldiğinde yanlışlık olabileceğini düşünmüştüm. Olur ya, bu mahkûm yaratıcılığı tetikleyen türden öyle ciddi bir stres bozukluğu yaşıyordur ki yerinde olmak istediği kişiyi hayal

edip, hayret ki gerçekten yaşayan benim gibi birini tutturup, kafasından uydurduğu adresi de tesadüf eseri aynı kişiye denk getirebilmiştir. İkinci mektup gelince tahminimin tutmadığını anladım. Adam her kimse fantezi bir İspanyol kontunun yerine geçerken ben de bir sebeple posta kutuma girmiş, üzerine adım yazılmış zarfların altında yatan gerçekler hakkında iri iri saçmalıyordum. Derginin okuru olabilirdi ama altı aydır sportif espriler yazmama rağmen bugüne kadar e-posta bile almamıştım. Elimde en azından grafolojik olarak akla yakın olan tek bilgi vardı: İki mektup da aynı kişi tarafından yazılmıştı.

Büro mobilyası satan çalıştığım şirkete vardığımda mesainin başlamasına beş dakika kalmıştı. Evrene belediye otobüsüne duyduğum sonsuz sevgiyi yollarken işe yettiğim için kendimi şanslı hissediyordum. Binaya girip asansörle dördüncü kata çıktım. Beş katlı şirketin bütün katları açık ofis. Her katta bir departman şefi bulunur, sadece şefin odası var. Ben de dördüncü kattaki şefin sekreteriyim ve masam odasının hemen önünde. Bulunduğum yerden departmandaki herkesi görebiliyorum.

“Günaydın,” dedim.

Bezgin seslerle birtakım, “Gnydn...” cevapları aldım.

Masama oturdum. Ajandamı açtım. Sağ yanımda bulunan masalardan birinde Sevda Hanım, Gülperi Hanım’a masaj yapıyor, bir yandan da dün gece gördüğü rüyasını anlatıyordu. Benim baktığımı görünce Gülperi Hanım açıklama yapma ihtiyacı hissetti:

“Dün gece pencere açık yatmışız. Bütün omzum, boynum tutulmuş.”

Sevda Hanım’ın rüyasına kulak kabarttım:

“...kaçıyorsun sen Gülperi. Orada asker desem değil, polis desem değil bir adamlar beliriyor, seni kovalamaya başlıyor. Bir bebek yerde ağlıyor. Bebek senin bebeğin değilmiş ama.”

“Kiminmiş?”

“Bilmiyorum. Sonra bebek dile geliyor.”

“Ne diyor?”

“Suçlar bağışlandı, masumiyet tutsak edildi, diyor.”

“Bebeğe bak sen.”

“Sonra devam ediyor: ‘Beni de götürün, Ayvalık tostı yiyelim’ diyor sana.”

“Ayvalık tostı? Sen neredesin?”

“Ben olayları izliyorum. Asker mi, polis mi, her neyse seni yakalayamıyor. Bebeği kucaklayıp gidiyorsun.”

“Ay çocuk mu olacak acaba?”

“Belki de, hadi iyisin.”

“Ne iyisi ayol, şimdi istemiyorum ya. Olmasın şimdi.”

Gülüştüler. Bu sırada şef geldi; masaj da, rüya da bitti. İşten kaytarma özgürlüğünün tek açıklaması, patronun sürekli tepenizde durmaya vakti olmamasıdır. Bu da kalite standardı açısından kayıt altına alma ve kapalı devre kamera sistemi fikrini doğurmuştur. Kalite veya güvenlik hikâye; patronlar olmasaydı ne kadar özgürlüğe ihtiyacımız olduğunu dahi bilemezdik.

Telefonla konuşmak benim mesleğim, derdim ve imtihanım. Şef geldikten sonra öğlene kadar neredeyse aralıksız telefon bağladım. Karşımdakinin ne dediğini anlamaya ve doğru kişiye yönlendirmeye çalıştım. Bir taraftan da şefin söylediği şeyleri atlama-
dan, daha sonra kendisine geri iletmek için not almaya uğraştım. Dünyanın en zor şeylerinden biri; söyleyen kişi bile söylediklerin-

den emin değilken onları anlamlı bir bütün hâline getirip kâğıda dökmek. Bu yüzden basın toplantısı sırasında politikacının sözlerini defterine yazmak zorunda kalan muhabirlerin veya stenografların hal-i pürmelâlini çok iyi anlarım.

Öğleden sonra, gene aynı ayranın içindeki böcektim. Sekreter dediğiniz idarecinin eli, ayağı ve hatta tuvalet terliği olabilir. Canı çok sıkıldığı için yakındaki pastaneden tiramisu siparişini vermekle veya mesai çıkışına yakın acil bir toplantıya girdiğinde karısını bilgilendirmekle yükümlüsünüzdür. Bu arada sütlü tatlılar ve kadınlarla ilgili detaylar hakkında bilgi sahibi olursunuz. Şef tatlıyı beğenmezse suç üzerinize kalır, karısı toplantı haberinden hoşlanmazsa bir an için kadınla şefin değil kendinizin evli olduğunu düşünürsünüz. Sırt ve bel ergonomisi üzerine yapılan sunum sırasında İstanbul'dan daha önce sipariş edilen etejerlerin aniden gelmesinin acı sonuçları veya çok fazla gıcırdadığı için toptan aldığı misafir koltuklarını beğenmeyen müşterinin gazabı için şef sekreteri mükemmel bir hedeftir. Şirkete telefon eden onlarca ilgisiz insan, ofisin içinde lüzumlu lüzumsuz konuşan iş arkadaşlarım ve şefimin ipe sapa gelmez talepleri arasında sporla ilgili komik bir şeyler bulmaya çalışmak epey yıpratıcı. Gene de şöyle notlar aldım:

Boks 1901'e kadar yasal değildi çünkü insanlar birbirini yumrukluyor, kaşlarını patlatıyordu.

Langırtı yamyamlar icat etti. Adamları şişe geçirip etrafında bağırsıyorlardı.

Kim vurduya gitmenin ne demek olduğunu langırt topuna sor.

Bilek güreşine uzaktan bakınca kambur adamlar ısrarla tokalaşıyor sandım.

Masa tenisi mi, pinpon mu? Ne kadar saygın bir spor olmak istediğine bağlı.

Bungee Jumping yerçekimiyle yüz yüze görüşmektir.

Akşam market poşetleriyle apartmana girerken kapının önüne bırakılmış çöprü gördüm. Gene vakitsiz bırakılmıştı ve gene yanlış yerdeydi. İnsanoğlunun mağaradan çıkıp toprağı işlemeye başlamasından sonra evsel atıklarını ne zaman, nereye çıkarması gerektiğini öğrenmesi bu kadar uzun sürmemeliydi.

Posta kutusunda bir mektup daha buldum: Cezaevinden. “Yeter ama ha!” diye bağırdım. Tam bu sırada, yan apartmandaki sabık bıyıklı dış kapıdan zile bastı. Ben elimde zarfla içeride, o dışarıda bir süre birbirimize baktık. Burnundaki morluk geçmiş. İki saniyelik tereddütten sonra kapıyı açtım. Savaş bitmişti, el sıkışıp barışmasak da birbirimizi rakip sokak kedileri gibi süzmemeliydik. Küçük bir şaşkınlıktan sonra içeri girdi.

“Niçin posta kutusuna bağıırıyorsun? Burada aileler yaşıyor,” dedi.

“Sana ne!” deyip merdivenlere yöneldim. Tecrübelerini sindirmekte zorlanıyordu adam. Onunla asansöre binemezdim. Asansörde cinayetin cezasının büyük olduğunu tahmin ediyorum, maktulün kaçmasına fırsat vermemiş oluyorsun çünkü. Planlayarak öldürme kapsamına girer.

Her katta dört daire var. Bulunduğum katta çelik kapı olmayan tek ev benim. Ev sahibine yaptırılın diye bir imada bulunmuştum. “Çelik kapıları da açıyorlar gülüm,” demişti.

Salonun ışığı gene yanmadı, duyda arıza vardı herhalde. Zarfı kanepeye attım, içeri gidip soyundum. Sonra mutfakta makarnayı çıkardım. Dünyanın en hızlı internetini, en donanımlı havayolu hizmetini sunduğunu iddia eden milli teknoloji makarna paketinde sınıfta kalıyor. Çekiştirdim açılmadı, dişlerimle denedim, dişlerim kamaştı. Öfkeye kapıldım. Su kaynarken bir süre daha paketle cembelleştirdim, bütün gücümle asıldığım bir anda fiyonk taneleri mutfak-

ğın dört bir yanına saçıldı. Tencerenin içinde kıpırdanan suya da üç tane denk gelmişti. Hakemler puanları verdi: 7.1... 7.3... 7.2... 7.0...

Makarna pişerken koridor ışığında cezaevinden gelen mektubu okudum:

Sevgili sporseverler, bütün dünyanın top toplayıcıları, federasyon başkanları, minderler ve kasklar, xxxxxxxxxxxxxxxx. Spor ruhun gıdasıdır. Islak olsun, kuru olsun, toprak olsun, parke olsun her yerde ve her zaman başımızın tacıdır. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Sporcuları sevdiğim kadar spor yazarlarını da severim. Hatta bazı spor servisi müdürlerini Cervantes'ten, xxxxxxxxxxxx Franco'dan daha çok sevdiğimi itiraf ediyorum. Onları korumalıyız, onları ödüllendirmeliyiz. Ziyarete gidince bir kutu pişmaniye olmadan asla kapılarını çalmamalıyız. xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx Nezaketi böyle münekkittlerden esirgemezsek bu fani dünyada mutluluğun meşalesini yakmış oluruz. Eskrimciler, xxxxxxxxxxxx güreşçiler, yüzücüler, ata binenler, okçular tek başlarına var olamazlar. Bir voleybolcu çay bardağı ise voleybol yazarı çay tabağıdır, bir sırkla atlamacı terzi parmağıysa sırkla atlama yazarı yüksüktür. xxxxxxxxxxxxxxxx Ey halkım, ey kalbi stadyumlarda atan vatandaşlarım, sözlerimi iyi dinleyin. Abre tus oidos! Spor hakkında bir söz etmek, halter kaldırmadan önce elini pudraya sokmaktan evladır. Bize sadece koşup zıplamak, gerilip atlamak yetmez, insanoğlunun ilk eğlencesinin kural ve kaidelerini özümseten seçilmiş kişilere ihtiyacımız var. Sporcu mücehhezdir, spor muharriri mücevherdir. İyi belleyin. Bir gece, ansızın eşiklerinde belirin. xxxxxxxx Yalnızlıkları varsa ilaç olun yoksa xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx. Sevin ve sevin. Bu bilardo masaları kimseye kalmaz. Hola! Kont IV. Ramon

Hemen internetten *hola*'nın anlamına baktım. Bildiğimi sanıyordum, doğruymuş; 'Merhaba' demekmiş.

*Pirincin içindeki taş gibiyim.
Beni arıyorlar ama dışlamak için.*

5 Ekim 2006 Perşembe 03:10

Nöbetten sonra, öğle yemeğini haber vermeye gelen askerin mabadına çadır kazığı batmış sirk gorili gibi bağırmasına kadar deliksiz uyudum. En zoruma giden bu. Gündüzleri uyumak işkence.

Zamanın hızla akmasını dilemekten başka yapacak bir şey yok. Ölüme yaklaştığını bile bile. Gözümü kapatsam da zaman akıverse diyorum. Herkesin derdi bir an önce gitmek. Nöbette ya da görevde. Aslında çok değerli olan vaktin hızla erimesi mutlu ediyor. Tuhaf çelişki. Ama en azından askerlik boyunca böyle. Başka bir zaman bu denli hızlı koşmasını istemem. Kalan üç buçuk ayı bu kafayla geçireceğim. Terhis olunca geriye dönüp baktığımda, hiçbir şey anlamadan belki de boşa gitmiş gibi gelen beş ay göreceğim. Çektiğim çilenin olgunlaştırdığı ruhumu kâr sayacağım. Bu bile avuntu.

6 Ekim Cuma 21:10

Tuvallette küçük bir fare öldürdüler. ‘Yeşil Yol’ filmindeki gibi olmadı. Delacroux yoktu, kimsenin fareye sevgi ya da nefret duy-mak gibi bir derdi yoktu. Koridordan tuvalete doğru kaçarken gör-düm, sonra Vedat abi ile Beşir abi peşinden koştular. Bir yerden eski bir kürek bulmuşlar. Birkaç dakika sonra ağızları kulaklarında çıktılar. İki gündür de odamın karşısındaki x-ray geçidinin altında büyük bir lağım faresi peyda oluyor. Dışarı çıkmayı deniyor ama beni fark edince geriye kaçıyor. Kuyruğu çok uzun.

7 Ekim Cumartesi 04:25

Bir buçuk saattir aralıksız kitap okuyordum. Fakat çok uykum geldi. Uykum gelince hafızam da yarım. Şurada uyusam ne olur aca-ba? Komutan görürse postalıma gömer beni. Üç litre çay içtim, kes-medi. Bulaşık deterjanı nasıl fikir? Hastane yatağında uyuyamamak nedir, öğrenmiş olurum.

8 Ekim Pazar 03:54

Dışarıda çenesi düşük bir yağmur. Kahvenin içine kola katma-yı denedim. İlk sefer çok köpürüp taşıtı ama sonrakinde yavaş yavaş dökünce galeyana gelmedi.

Son yaktığım sigarayı nasıl çektiysem öyle bir döndürdü ki ba-şımı, koltuğa yaslandım ve bir süre öylece durdum. Kendimi mutlu hissettim. Nazım Hikmet’in şiirini hatırladım. “Bugün Pazar, bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar.” Şiiri hatırlayınca sevgilim geldi ak-lıma. Simsiyah zift gibi parlak gözleri, alt dudağının ortasındaki çat-lak... Her gün iyi şeyler ve kötü şeyler karışık bir sırada oluyor. Kötü şeyler olduğu zaman, “Bunların hepsi geçecek, evine döneceksin,” diyerek kendimi toparlıyorum. “Bunların hepsi Selin’i Zeytinli’ye

götürdüğünde, gene kuşyemliği kadar küçük ayakkabısının içine kum kaçıp da suratını ekşitince geçecek,” diye avunuyorum.

12 Ekim Perşembe 21:08

Tahliyeler genellikle nöbetim başladıktan sonra gerçekleşiyor. İşlemleri yapıldıktan sonra binadan nizamiyeye ben götürüyorum. Kollarına giriyorum ve kapıdaki nöbetçi askerlere teslim ediyorum. Bazen polis de geliyor, bazen gelmiyor. Tahliye olanlar uçarak geçiyor zaten o yüz metrelik bölümü. İlkinde biraz korkmuştum ama sonra alıştım.

Bu akşam da bir kişi vardı. Kâğıdında ‘Nitelikli dolandırıcılık’ yazıyor. İki buçuk yıl önce gelmiş. Kemal Sunal’a benzeyen infaz memuru Beşir abiye sordum. Milli eğitim müdürlüğünde çalışıyormuş bu dolandırıcı. Okullara Atatürk büstü ayarlıyormuş. Yüzlerce Atatürk büstü için ihale olmuş, ihbar üzerine bir de bakmışlar ki müdürlüğün deposunda üst üste yığılmış, kir pas içinde yetmiş seksen tane Atatürk büstü. Beşir abi bakanlığın verdiği gardiyan ayakkabılarını yıkamış, kaloriferin yanına terslemesine koyuyordu. Ayağında terlikler vardı. “Çıbanın başını yakalamadılar,” dedi.

İnfaz memurları dört grup, her gece bir grup gececi kalıyor. Biri başgardiyan pozisyonunda, diğerleri de malta ve kapıaltında. Maltadakileri sık görmüyorum. Çünkü oraya gidene kadar iki ayrı kapı daha var. Geçmedim değil, bir kere ateş istemek için geçmiştim ama dört kişi olan kapıaltı gardiyanlarıyla beraberim genellikle. Televizyon ve okullardakinin aynısı bir yoklama tahtası olan dört bir yanı pencereci odada oturuyorlar. Mahkûmlardan biri mi hastalandı, maltadan başgardiyan telefon ediyorlar. Başgardiyan bana sesleniyor, ben de bölükteki santrale hastaneyi araması için haber veriyorum, mahkûmun nesi varsa söylüyorum. Ambulans gelince de maltadaki gardiyan hastayı getiriyor. İlk muayene benim oda, gardiyan odası ve x-ray cihazı arasında kalan Atatürk rölyefinin olduğu holde

yapılıyor, gerekirse bölükten asker geliyor, ambulans ve arkasında cezaevi aracıyla hastaneye götürülüyor.

Tahliyeden sonra çay içmek için çağırdılar. Çay dağıtan kısacık boylu çocuk Hüsam, bana iyice alıştı. “Ali usta!” diye bağıyor. Şekerimi bile atıveriyor. Yağmadan girmiş içeri. Eşkâl kâğıdına baktım, on dokuz yaşında. Bu tip işler, onlar için ödül gibi bir şey olmalı. Sokağa en yakın hükümlü Hüsam.

Beşir abi kaloriferde ayakkabılarını kontrol ederken kahvehanelerdeki gibi karıştırılmaktan pörsümüş gazeteyi kenardaki masadan aldım. Elimdeki sigaranın dumanı üçüncü sayfadaki bir haberin üzerine yayıldı. Sesli okudum: “Irak’ta hasta olan İngiliz vatandaşı-na organ nakli olmazsa iki yıl içinde öleceği söylendi. Kısa süre sonra günde elli sigara içen bir adamın bağışladığı akciğer nakledildi. İngiliz birkaç ay sonra öldü.”

23:34

Cezaevinin kapısının hemen dışında ankesörlü telefon var. Dışarıdan beni aradıkları zaman bölükteki santralden odaya bağlıyorlar ama ben aramak istediğimde gardiyanlardan birine rica edip asma kilitli kapıyı açtırıyorum ve konuştuktan sonra camı tıklatıp tekrar içeri giriyorum. O kapının açık kalmaması gerek. Yani benim için kapıcılık yapıyorlar bazen. Gardiyanların çoğu bu konuda anlayışlı.

Selin’i aradım. Sesi çok iyi geliyordu. Ötmeyi yeni öğrenmiş saka gibi şakıyordu. Özlemiş. “Ben hiç özlemedim,” deyince çok şaşırdı. “Burada postallarımın içinde yirmi saat geziyorum, katiller ve gardiyanlar arasında aşkın aklıma bile gelmiyor. Neden özleyeyim?” deyip gülünce anladı şakamı. Askere gelmeden altı ay önce tanışıp sevgili olduk, askerliğim bizim için küçük bir sınav. “Beni bekler misin?” dediğimde hem askere gitmiş hem de cezaevine girmiş biri olarak konuşuyordum. Zor olacağını ama sonuçta on beş de-

ğil, beş ay olduğu için bekleyebileceğini söylemişti. Kendimi şanslı mı hissetmeliyim yoksa durup bir düşünmeli miyim bilememiştim o an. “Hep sen mi şaka yapacaksın? On sekiz ay bile beklerim ama on dokuz aya söz veremem,” deyince kahkahamı gardiyanlar bile duymuştu.

4. yatarak müdahale

“Şeytan gelirse haksız yere, haksız yere suçlanacağım.”

Otis Taylor

Koridorun ışığıyla yarı yarıya aydınlattığım salonda oturmuş, duvardaki sayfalara bakarak sigara içiyordum. Bilgisayarımda Otis Taylor’dan ‘Nasty Letter’ çalıyordu. Ampulün kör inadı, cezaevin-den gelen garip mektuplar, eve dolan kuş kafesi kokusu, şirketteki yorucu santral mesaim ve bıyıklı komşunun sevimsiz anısı üst üste binmiş, beni otuz yaş bunalımlarına sürüklüyordu. Zil çaldı. Fatih ve elinde bir tabak kekle apartman toplantısındaki öğretmen kapı önünde duruyordu. İçeri buyur ettim.

“Kusura bakmayın Ali Bey,” dedi öğretmen. “Hem hoş geldiniz hem de geçmiş olsun diyelim istedik. Kavgayı duyduk, bazen böyle arsız komşular oluyor işte. Eşim kek yapmıştı.”

Hemen çay demlemeye mutfığa girdim. İçeriden seslendim:

“Salonun ampulünde problem var. Bir saate kadar kendiliğın-

den yanar. Hafta sonu tamirci getirteceğim.”

Çay demlenirken keki ikram ettim. Öğretmen evde yediği için almadı, Fatih nazlanmadı. Sarı kirpikli, çilli öğretmen Ege’de on yıl çalıştıktan sonra Ankara’ya tayin olmuş. Toplantıdan hatırlıyorum; sakin, bilgili ve mizah duygusu olan birine benzetmiştim. Duvarlarımdaki sayfaları bakıyordu. Kitaplığımdaki ıvır zıvırı inceleyen küçük plaketi fark etti:

“Şirkette dart turnuvası yapılmıştı da, birinci olmuşum” dedim.

Bir ayağı eksik gergedan biblosunu aldı:

“Şu yan apartmandaki adama mı fırlattın bunu?”

“Ona tahta kaşıkla vurmuştum. Bu eski kız arkadaşımın hediyesi. Taşınırken kırıldı.”

Çayları kupalara doldurdum. Kulpu çatlak olanı kendim aldım.

“Bir şey soracağım hocam. Sabahları kuş kafesi ya da kümes gibi bir koku alıyor musunuz?”

“Hayır, ilk defa sizden duydum. Üç yıldır burada oturuyoruz,” dedi. Parmağımı kesmesin diye diğer tarafından tuttuğum çatlak kupa dalmıştı.

“Bekârlık malum... Şartlar böyle, affedin hocam.”

“Ben başka bir şey düşünüyorum” dedi onlarca çil. “Yedi yıl önce Balıkesir’de çalışırken Atatürk büstü yaptırmıştık da okula, elimize yüzümüze buluşturmuştu. Trajikti.”

“Anlatsana,” diye silah gibi patlayan bir tebessümle çillere baktı Fatih. Bana döndü: “Sohbeti çok tatlıdır hocanın.”

“Çayları tazeleyeyim de anlatın,” dedim.

Mutfaktan küçük çaydanlığımı getirdim, verniği soyulmuş sehpayı koydum. Kupaları doldurdum. Takım olmaktan çok uzak, on biri de başka türküy söyleyen eski çay kaşıklarımdan biriyle çayını karıştırırken anlatmaya başladı:

Müdür bey bahçedeki eskimiş, solmuş, limonküfü gibi yeşillenmiş bronz Atatürk büstünü yenilemek istiyordu. Ben yardımcı olabileceğimi, Ankara’da yaşayan bir akrabamın heykeltıraş olduğunu söyledim. Para isteyeceğini sanmadığımı, bir kasa ufak rakının yeteceğini anlattım. Heykeltıraş Arif enişteyi aradım. Hemen kabul etti, hatta çok heyecanlandı. Para lafını ettirmedi. Afyon’dan istediği beyaz mermer blok geldiği günden itibaren üç ay içinde büstü bitirmiş. 19 Mayıs’a yetiştirmek üzere anlaştık. Tek istediği büstün açılışına katılmaktı. Hemen mermer siparişi verip enişteye gönderdik.

Mart öyle geçti, nisan böyle geçti. Mayıs geldi. Bir gün, Arif eniştenin sebatkâr karısı Saniye teyzeden mesaj geldi: ‘Büst bitti. Çabuk gelin alın. Orasına burasına zımpara derken kuşa çevirecek. Bitti demeyi de yediremiyor kendine. Sinirleri bozuldu.’

Benim Toros’steysin için okul aile birliğinin çakmak cebinden gaz parası aldım. Cevat da gelmek istedi. Eskişehir’deki ailesini çok göresi gelmiş. Beden eğitimi öğretmeni Cevat yirmi iki yaşındaydı. Upuzun boyu, boyuyla orantılı kilosu, kaşlarıyla birleşen gür saçlarıyla delişmen bir çocuk. Okulun içinde eşofmanla gezinebilmesine imrenirdim. ‘Daha genç işi bir adın olması lazımdı. Farkında mısın, belki de sen Türkiye’nin en son Cevat’ısın,’ demiştim ona. Babası Galatasaraylıymış, Prekazi’ye hayranmış. 16 Mayıs sabahı, ben ve Cevat kırmızı Toros’la yola koyulduğumuzda çocuk eşofmanlarını çekmiş, kafası arabanın tavanına değdiğinden boynu bükük oturuyordu.

Ankara’ya vardığımızda hava henüz kararmamıştı. Arif enişte beyaz ve uzun bir gömlekle kapıda belirip ellerimizi sıktı. Hoşbeş derken atölyesine geçtik. İşte fildişi rengi mermer abide karşımızda

duruyordu. Hayatımda gördüğüm en güzel Atatürk başıydı. Gövdesi kuma gömülmüş gerçek bir adam gibi göründü bana. Üzerinde tek bir leke bile yoktu. O bildiğimiz merdiven tipi mermerlere hiç benzemiyordu. Enişte perdeleri iyice açarak sokak lambasından gelen ışığın içeri dolmasını sağladı. Kullandığı bu malzemenin ışığı geçirdiğini göstermek istiyordu. Muhteşemdi. Gözleri ışık saçmaya başlamıştı heykelin. Kaşları, burnu, o ince dudakları canlıydı âdeta. Yakasındaki kravat iğnesine kadar her şey düşünülmüştü. Heykel, yakanın yaklaşık on santimetre altında bitiyor, kaideye bağlanabilmesi için düzleşiyor, soyut bir görüntüye bürünüyordu. Enişteye sarıldık, ellerinden öptük, tebrik ettik. Gözleri doldu.

Harikayı dikkatle taşıyıp arabaya koyduk. Enişte de kırk beş numara terlikleriyle peşimizden geldi. Nasıl yerleştirebileceğimiz hakkında uzun uzun konuştu. Önce iki kat battaniyeye sardık, sonra yanımızda getirdiğimiz iple iyice bağlayıp sabitledik. Etrafına da yastıklar dizdik. 19 Mayıs sabahı Edremit Havaalanı'nda görüşmek üzere vedalaştık.

Gece yarısına doğru Eskişehir'e girdik. Cevat'ın babası Halis Çalışkan emekli pastaneciymiş. Adam oğlunun dediği kadar vardı. Evin her yanı Galatasaraylı futbolcu resimleriyle, posterleriyle, sezon sırasına göre çerçevelenip asılmış takım fotoğraflarıyla, kaşkol ve formalarla doluydu. Evde sadece resimler değil, kupa maketleri, duvar saatleri, biblolar, oyuncaklar, bir amigo davulu... Her şey, her şey sarı kırmızıydı. Yolculuğumuzun asıl amacını öğrenen Halis Bey, bize bir şey göstermek istedi. Vitrinin yanına gitti. İşaret parmağıyla orta bölmenin camına dokunarak eciş bücüş bir grup futbolcu heykelini işaret etti. Ciddi bir soyutlama uğraşı verilmemişse sanki bir ilkokul öğrencisi resim dersinden sınıfta kalıyordu.

'Ben yaptım bunu. Kek hamurundan. Eserimin adı: Yatarak müdahale.' İşaret parmağını koyduğu yerden kaldırmamıştı, aynı elin serçe parmağıyla bir topun etrafında dikilen iki futbolcunun ayaklarının dibinde güneşleniyormuş gibi uzanan üçüncü karakteri gösterdi: *'Yatarak müdahaleyi bu yapıyor işte.'*

Gece orada kaldık. Salondaki çekyata benim için bir misafir yatağı serildi. Naftalin kokulu nevresimlerin içinde çabucak uyumuşum. Rüyamda büstün açılışını yapıyorduk. Örtüyü kaldırdığımda altından Prekazi'nin helvadan bir heykeli çıkıyordu.

Bursa girişinde bir kavşakta, önümde aniden duran bir dolmuşa çarpmamak için sert bir fren yaptım. Arka taraftan, bir çocuğun halının üstüne kafa üstü düşmesini andıran tok bir ses geldi. El frenini çektim, Cevat'la aynı anda dışarı fırladık. Hemen bagajın kapağını kaldırdım. Battaniyeyi açtık ve o saniye kaynar sular kaleye tırmanmaya çalışan iki yeniçerinin üzerine boca edilmişti. Büstün o hâlini görünce gözlerimden bir buhar çıkışı oldu sandım. Güzelim şeyin bir kulağı kırılmıştı. Anlaşılan iplerden biri frenin etkisiyle gevşemiş, yuvarlanan büst LPG tankına çarpmıştı. Arif Enişte mükemmel yapacağım diye kulakları insan kulağı gibi inceltmişti. Arkamda çınlayan Bursalı kornalar artınca önümde zıncı diye duran minibüse ve bütün sıralı otogaz sistemlerine sitemlerimi fısıldayarak bagajı kapattım ve arabayı biraz ileriye alarak sağa çektim. Bagaj kapağını tekrar açtığımda az önceki olayın Prekazi helvası gibi bir rüya olmasını çok istemiştim. Maalesef kopan kulak parçası oradaydı ve baş, kulaksızlıktan utanıyormuş gibi yüzünün üstüne kapanmıştı. Kulağı cebime attım. İpleri tamamen çözdük ve büstü arka koltuğa yerleştirmeye karar verdik. Burada çarpacağı pek bir şey yoktu ve aynadan görme şansımız vardı. Biraz pişmanlıktan, biraz da kendimi cezalandırmak niyetiyle bir bebek koltuğu alıp büstü içine yerleştirmeye karar verdim. Satıcı, sanki alışverişe bebekle gelmek zorundaymışız gibi arabanın içine bakıp durdu. Koltuğun parasını ödeyip büstü yerleştirdik. Kulağı cebimden çıkarıp torpido gözüne koydum. Üç yüz metre sonra sağa çektim. Meseleye derhal bir çözüm bulmalıydık. Fark ederse müdür bey fakir varlığımıza tarruza geçebilirdi.

'Yapıştırılalım,' dedi Cevat. 'Hani fincanların sapı kırılınca yapıştırmıyorlar mı?'

'Fincanlar mermer mi?' dedim.

Orada dörtlüleri yakmış, arabanın içinde tartışırken bir çocuk yanımıza geldi. Camı tıklattı, açtım:

‘Abi ben Balıkesir’e gidiyorum. Beş param da yok. Eğer o taraf-’ Arka pencereye doğru yanaştı. Arabanın kaç kilometre hıza çıkabildiğini merak eden bir çocuk gibi iki elini kıvrıp yüzü ile cam arasına koyarak ilgiyle içeri baktı: ‘Aaa, bebek koltuğunda bir Atatürk büstü var. Kulağının biri yok. Hangi dönemden kalma? Romantik? Barok? Neyse hocam bak, benim abim heykel bölümünde okuyor. Geçen seneki ödevi Atatürk heykelleri üzerineydi. Bunun kulağı kırılmış, birisi bienal için özel bir çalışma yapmamışsa.’

‘Yok, kaza...’

‘Adım Erdem. Siz beni Balıkesir’e kadar götürün, ben de size bu işi halledebileceğiniz bir alçı ustasının adresini vereyim.’

Kemalpaşa’ya yaklaşırken trafik kontrolüne denk geldik. Polis memuru salına salına geldi. Benim tarafımdaki açık pencereden kafasını uzattı. Boynu taa Cevat’ın olduğu sağdaki pencereye kadar uzadı, oradan çıkıp arka pencereye döndü, içeri girdi. Arabanın içini saran dev bir yılandı sanki. Ardından bir yere dolanmış lastik gibi boşandı ve dolaştığı yerlerden hızla geçip omzuna geri geldi. Belgelerimi kontrol etti. Neden sonra tekrar içeri bakma ihtiyacı duydu. Ve işte: Büstü fark etti.

‘Atatürk’ün ne işi var orada?’

‘Öğretmenim ben memur bey, okula götürüyoruz.’

‘Kulağı nerede?’ Torpido gözünden çıkarıp gösterdim. Avucumdaki mermer kulağa baktı. ‘İyi yolculuklar,’ dedi.

Erdem, Balıkesir’e girerken indi. Atölyeyi kolay bulduk. Bahçesinde su içen ördek, oturan aslan, tünemiş kartal gibi ezbere dekoratif figürler vardı. Kendimizi tanıtmak için ağzımızı açtığımızda usta Kızılderili reisi gibi elini kaldırıp durumdan haberdar olduğunu anlattı. Bizim problemimizi özetleyen bir kısa mesaj al-

miş. Büstü yüklenip tezgâha koyduk. Ağzından düşürmediği sigarası yüzünden gözlerini kısıyor, çok fazla beyanat vermemeye özen gösteriyordu. Kutsal bir şeye bakıyormuş gibi büste baktı, bir şeyleri ölçüp biçti. Bu tip tamiratlar için mermer tozu ve yapıştırıcı niyetine bir kimyasal karıştırıyorlarmış içine. Bunları duyunca rahatladım biraz. Gözümün önüne ‘Historias Minimas’ adlı Carlos Sorin filmi geldi. Sevdiği kızın kardeşine futbol topu şeklinde bir doğum günü pastası yaptıran pazarlamacı Roberto, yolda giderken bu çocuğun kız mı erkek mi olduğunu hiç düşünmemiş olduğunu fark ediyor. Tavsiye üzerine pasta yapmada yerel ünü olan yaşlı bir kadının evinde alıyor soluğu. Kadın o futbol topu şeklindeki pastayı kaplumbağaya çeviriyor. Para vermek isteyince kadın kabul etmiyor, Roberto da kadının alnından öperek ayrılıyor evden. Bense bu işi halleden adamın değil alnını öpmeye, ayak tırnaklarını bile kesmeye hazırdım.

Hazırladığı özel karışımı hünerli elleriyle diğer kulağın tıpa tıpa aynı yapılarak yerine monte etti usta. Bu kadar mükemmel insan kulağı yapan bir adam neden o oturan aslan, osuran ördek gibi şeylerin arasında can çekişiyordu? Bir saniyeliğine ustanın ayaklarına baktım. Tokalaştık. Atölyeden çıkıp kırık kulağı bir elektrik direğinin dibine gömdük.

19 Mayıs sabahı yağmurluydu. Öğrenciler dizilmiş, protokol ve Arif enişte gelmiş, tören başlamıştı. Müdür beyin yaptırdığı beton kaidenin üzerinde beyaz saten bir örtü vardı. Marşlar okundu, konuşmalar yapıldı. Islak asfaltta oynanan yöresel oyunlar da bitti. Müdür bey örtünün kurdelesini alkışlarla kesti. Heykeltıraşı takdim etti. Eser sahibi gözyaşları içinde kaidenin yanına geldi. Flaşlar patladı. Örtüyü tek hareketle çekti.

‘Aaa!’

Bu kalabalığın sesiydi. Az önce folklor oynayan çocuklardan biri bağırdı: ‘Kulağı yok!’

Ben de yoktum. Buhar olmuştum. Yer yarılmış ve ben o yarığın arasına sıkışmışım. Canım paslı enjektörle çekiliyordu. Arif enişteyle müdür bana döndü. Cevat eşofmanının kapüşonunu başına çekmiş, ipini emiyordu. Kızardım. Morardım. Kül oldum. Su olup kanalizasyona karıştım. Sonra büste doğru koştum. Şener Şen'in Züğürt Ağa filminde talan edilmiş ambara nasıl koştuğunu hatırlayın. Kulağın yerinde tıraş köpüğü gibi, böyle tam kabarmamış cıvık hamur gibi bir kütle vardı. Gece yağan yağmur kulağı eritmişti.

Bugün, yedi yıl sonra, Arif enişte küsüp gittikten ve bir kasa rakıyı camdan aşağı attıktan sonra, meslek lisesi atölyesinden alınan altın sarısına boyanmış dökme büst oraya yerleştirildikten sonra, bir Atatürk heykeline zarar vermek iddiasıyla soruşturma geçirdikten sonra bugün, ertesi gece ustadan gelen o mesaj hâlâ ezberimde: 'Unuttum söylemeyi. Kulağa su değmesin birkaç gün.'

Öğretmen hikâyeyi bitirdiğinde Züğürt Ağa'nın domates sattığı kamyoneti yanarken yaptığı gibi içime ağılıyordum. Kapı çaldı. Kalkarken saate baktım; 22:22. Üst kattaki trafik polisi:

"Cezaevinden mahkûmlar kaçmış, bilginiz olsun. Herkese tek tek haber veriyorum."

Televizyon kumandasının hiç basılmayan tuşları gibiyim.

Renkli ve güçlüyüm ama hiçbir şeyi değiştiremem.

13 Ekim 2006 Cuma 18:45

Öğlen yirmi beş metre atışı yaptık. Toplam on iki mermi sık-tım. Üçü yanımdaki hedefe. Yalnızca beşi A4 kâğıdı buldu. Biri de kâğıdın içindeki siyah kutuya isabet. Komutanlar alay etti. Kulaklarım kötü. Özellikle sağ kulağım çınlıyor ve çok az duyuyor. Kendimi hasta gibi hissediyorum. Saat on ikide kaldırdılar. Öğlen yemeği yedikten sonra hemen atış alanına. İki saatlik uykuyla du-ruyorum.

19:20

Muhterem çekmecedeki sigaramı bitirmiş. Şaşırmadım. Beş tane kahvem vardı, bir tane bırakmış. Bu çocuk çok ilginç. Otuz

yıllık ömrümde böyle garip bir kombinasyonu hiç görmedim. Boş vakitlerinde tabanca resimleri çiziyor. Ona sorarsan silah tasarımcısı olmak istiyor. Gazete okuduğunu gördüm ama kitaplarıma ölü bir kediye bakar gibi bakıyor. Yemekhanede çıkan kuru üzümünden, ceviz içinden şikâyet ediyor, onlar aslında komandolar içinmiş. Kesinlikle aynı teldeki kuşlar değiliz. Türkçe konuştuğumu sanıyorum, onu Türkçe bildiğime ikna edemiyorum. Küfrediyor, yalan söylüyor, yanımda yelleniyor, utanmıyor. Nöbeti sabah devrederken, “Kahvemi bitirme,” diyorum, bitiriyor. Sigaramı orada unutursam mutlaka tamamını tüketiyor, prensip olarak paketi bırakıyor. İlk günler ortak şeyler alarak yiyip içebileceğimizi düşünmüştüm. Aldım, bir dolaba koydum, Muhterem bitirdi, yenisini almadı. Nedenini sordum: “N’olacak ki?” dedi. “Arkadaşlık nedir sence?” dedim. “Terlik istiharatı almak istiyorum, parmağım su topladı,” dedi. Annemin kargoyla gönderdiği üçgen peynirlerin hepsini yedi, kalemimi kaybetti, pillerimi çöpe attı. Nedenini sordum, aynı yanıt: “N’olacak?” Böyle dendiği zaman, hele akla sığmayacak kadar kötü bir sebepleyse kilitleniyorum. Bu kelimeler kulağıma böcek ilacı sıkar, dengemi sarsar. Adam öldürdüm örneğin; yaşlı gözlerle açıklama bekliyorlar: “N’olacak ki?” diyorum. En cevval savcı bile donup kalır, hâkim izne çıkar. Şimdiye kadar Muhterem’in sadece iki iyi tarafını gördüm: Bir; suratı çok sevimli. İki; küçük pet suyu içtikten sonra şişeyi iyice büzüştürüp kapağını kapattıktan sonra çöp kovasına atıyor. Şişe yer kaplamamış oluyor.

22:22

22:22 nedir? 22’nin aynayla konuşması mı? 22’nin aksi kendisine sırtını dönmüş. Dargınlık var. Bir mi? Matematiksel olarak öyle. 22 bölü 22 eşittir: Bir. 22:22 saattir. Ama nasıl saat? Soracak başka kimse yoktur etrafta. Dijital bir göstergeyle göz göze gelmişindir işte. Yalnızlıktır, yetmezmiş gibi tembelliktir de. Modern bir terbiyesizliktir. Şikâyet edersin ama oturmuş, kalmışsındır. Çıkıp birilerine soracak hevesin olmaz. Beş ördek kardeşin sola doğru yüzmesi

olabilir mi? Ortadaki çok zayıflamıştır. Bir deri, bir kemik. Deri bir nokta, kemik öteki nokta, üst üste. Bir festival gösterisi? Kumaştan yapılmış dört tane 2 dans ediyor. Aralarında iki dikiş var. Başarısız bir suikast? Ortadaki iki nokta kurşun delikleri herhâlde. 2'ler sapasağlam. 2222 yılı? Noktalar gitmiş. 2222 yılında ne olur? O yıl klavyelerin 2'leri eskir, kıyamet hâlâ kopmamışsa tabii. Kopmuşsa elektronik atıkların biriktiği uzak doğu köylerine sürgün olur hepsi. İnsanların geri gelmeyeceğini biliyorken tuşların ve hesap makine-lerinin yaşayacağı çaresizliği düşün. 22:22 voleybolcuların terlediği, yorulduğu, korktuğu yerdir. 22:22 gecenin geceliğini ispatladığı yerdir. 22:22 birbirine eşittir. Neticede adalettir. Bazen bizi yakalayan, bazen kaçırdığımız adalet. Yaşasın adalet!

23:50

Bülent Uzman silahını dolaba koyarken günlüğümü gördü. “Bizi mi yazıyon?” dedi. Gitti, sonra ben bunları yazarken gene geldi. “Kaç sayfa yazdın?” dedi. Yazmak eylemi kimi insanlara komp- like bir şeymiş gibi geliyor herhâlde. Tuhaf buluyorlar. “Bunları bilgisayarla mı geçirecen?” dedi. “Hayır,” dedim. “Vakit geçirmek için yazıyorum.” Bölükteki sekiz uzman çavuştan biri. Bizim memleket- te görev yapmış. Kasabanın milattan öncesinden beri gazete bayili- ğini yapan, daha sonra cep telefonu işine soyunan Tanju Azaroğlu’na dolandırıcılık yüzünden işlem yaptıklarını söyledi. Ayrıntı vermedi. Bir ara soracağım.

16 Ekim Pazartesi 02:40

Radyoda fazla frekans yok. TRT radyoları ve birkaç yerel FM dinleyebiliyorum. TRT’de ilginç programlar oluyor. Programlardan birinde ‘Malumat Motoru’ köşesi var. Hapishanelerle ilgili şeyler anlatılıyordu. Not alabildiğim kadar aldım:

“1621’de Hollandalı yazar Hugo Grotius, Loevestein’deki hapishaneden bir kitap sandığının içine gizlenerek kaçtı... Hayatının on iki yılında kütüphanecilik de yapan Giacomo Casanova, 1757’de hapishaneden kaçtı... ‘Kelebek’ romanının yazarı Henri Charriere, birkaç defa kaçmayı denedi, 1943’te başarılı oldu. Romanında da bu hikâyeden esinlendi... On sekizinci yüzyılda, Jack Sheppard hırsızlıktan beş kere hapse girdi, dört kere kaçtı... Japon katil Yoshie Shiratori, 1930 ile 1940 yılları arasında dört kere kaçtı. Roman yazdı ve bu romandan ‘Hagoku’ adlı bir televizyon filmi yapıldı.”

Reklamlar girince gardiyan Seyhan abinin yanına gittim. Şimdiye kadar cezaevinden kaçan olup olmadığını sordum. Burada değil ama önceki çalıştığı yerde olmuş. “Nasıl?” dedim. “Yemek arabasına saklanmışlar,” dedi. “Araba adliyenin yemekhanesine de gidiyormuş, hemen yakalandılar tabii.”

04:05

Mahkûmlardan bir çocuk ranzadan düşmüş. Burnu kırılmış herhâlde, onu az sonra hastaneye götürecekler. Askerlerin hazırlanmasını bekliyoruz. Gördüğüm kadarıyla özellikle çocuk yaştaki mahkûmlar kışları ağrısı ambulans talep ediyorlar. Eskisi gibi değilmiş cezaevleri. Artık mahkûmlar çok değerliymiş.

5. gluteus maximus

“Sevdiğimi eller almış aman annem. O da bana ar geliyor aman annem.”

Malatya Türküsü

Eylül beni hüzünlendirmez. Yapraklar dökülürmüş, evde çorap giyilmeye başlanırmış, balkondan el ayak çekilirmiş. Olsun varsın. Yüksel Caddesi’nde bir kafede sigaramı tütürüyor, daha doğrusu yiyordum. Hapishane firarı hadisesi, çocukken ormanın ortasında et yiyen boğalar tarafından kuşatıldığım kâbusumdaki gibi zihnime yatıya gelmişti. Hayatım bütün sıradanlığıyla sürüp giderken keçileri kaçırmış bir mahkûmdan gelen mektupları hafızamda tekrar tekrar didikledim. Öğretmen ve Fatih’le iki akşam evvelki tatlı sohbetimiz üst komşunun uyarısıyla paramparça olmuştu. Herkes, bir vakittir mahkûmun tekinden bana mektup geldiğini biliyordu ama bıyıklı dışında kimse sözünü açmamıştı. Açsalar dı bir şey diyemezdim, tıpkı önceki gün olduğu gibi. Fatih işyerindeyken aramıştı:

“Abi polisler geldi, seni soruyorlar.”

Siz hiç kopya çekerken yakalandınız mı? Hiç kopya çekerken okul müdürüne yakalandınız mı? Hiç kopya çekerken elinde demir cetvelle gezen okul müdürüne yakalandınız mı?

Nasıl otobüse bindiğimi, nasıl arkalara ilerlediğimi hatırlamıyorum.

Üç kişiydiler. Biri takım elbiseli, diğerleri lacivert hışır hışır üniformalı. Önce kanepenin üzerine fırlatılmış şortum, sonra duvar kâğıtları dikkatlerini çekti. Kitaplığımın genişliği ve yalnız olmam şüpheli hareketlerdi onlara göre. Her şey not alındı.

Bana mektup yazan kişi de kaçanlar arasındaymış. Hırsızlıktan girmiş, bir yıldır oradaymış ve üç yılı daha varmış. Ali Paşa. Tanımadığımı, ismini de ilk defa duyduğumu ifade ettim. Gönderdiği mektupları verdim. Beni karakola götürmeye gerek duymadılar. Takım elbiseli olanın dediğine göre, bu Ali Paşa benden başka beş altı yere daha mektup yazıyormuş. Adreslerin çoğu Ankara dışındamış ama asıl ilginç mevzu hepsinin sınır şehirleri olması. Edirne, Van, Mardin, Artvin. Birkaç tane de İstanbul. Ülke dışına kaçmayı düşündüğünü sanıyorlarmış. Cezaevine bu kadar yakın bir eve mektup yazmasını çözememişler.

“Adresini nereden bulmuş olabilir?” dedi takım elbiseli komiser.

“Bunu ben de düşündüm. Şey olabilir, bir spor dergisinde mizah köşesi yazıyorum.”

“Fıkra gibi mi?”

“Gibi. Derginin tirajı fena değil. Siz daha iyi bilirsiniz, yayıncılık için cezaevleri biraz ayrıcalıklı olabiliyor, oralardan bir talep geldi mi kırmıyorlar. Onlar da okuyorsa dergiyi, mektup yazmak için merkezden istemiş olabilirler. Arkadaşlar bana söylemeyi unutmıştır. Bakın bu şekilde çok mantıklı geldi.”

Elindeki kâğıtlardan birine baktı.

“Levent olabilir mi sizin derginin adresi?”

“Evet, Büyükdere Caddesi.”

“Oraya da bir mektup yazmış.”

Bir eşkâl fotoğrafı verdiler: Gözlüklü. Biraz kırışmış ve seyrek saçlı fakat yaşı en fazla kırktır. George Orwell’inki gibi bıyığı var. Gür kirpikleri gözlüğünün arkasından bile belli oluyor. İnsanların kirpiklerinin beyazlayıp beyazlamadığını düşündüm. Galiba kirpikler hep genç kalıyordu.

Memurlardan biri pos makinesi gibi bir cihazla sabıka kaydımı kontrol etti. Trafik cezam bile yoktu. Babamla annemin emekli öğretmen olduğunu söyledim.

“Lütfen birkaç gün Ankara’yı terk etmeyin” dedi takım elbiseli şişman polis.

“Tamam, zaten pek bir yere gittiğim yok.”

“Öncelikle sizin güvenliğinizden endişe duyuyoruz. Hapisten kaçmayı göze almış adamların kaybedeceği bir şey yoktur. Size bir koruma tahsis edilmesini talep edeceğiz ama ne zaman verirler bilemem. Dediğim gibi, siz bir yerlere kaybolmayın.”

“Kaç kişi kaçmış?”

“Altı.”

“Diğerleri de mektup yazmış mı?”

“Biri daha var.”

Benim de bir vesikalığımı istediler, verdim.

“Biz vazifemizi yaptık, gerisini sınır emniyeti halletsin,” dedi komiser diğerlerine. Göbeğini iki eliyle kavrayıp tartarak son kez duvarlara baktı.

Çıkarlarken aklıma geldi:

“Geçen ay hapishaneye kitap bağışı yapmıştım. Alt komşum cezaevinde başcavuş, rica etmişti de.”

“İyi oldu söylediğin.” Tıraşlı çenesini kaşıdı. “Hangi kitaplar? Fıkra kitapları mı?”

“Hatırlamıyorum aslında. Yedi sekiz tane vardı işte. Romanlar, popüler bilim...”

“Hapisten Kaçmanın Yolları?”

Memurlar gülünce ortam bir yudum ferahladı. Takım elbiseli ifadesini bozmayınca ürperdim.

“Vallahi komiserim öyle bir şey asla olamaz, isterseniz komutanıma sorun,” dedim, teneffüste kavga edip sonrasında öğretmeni-ne hesap veren çocuk gibi.

Elini omzuma attı.

“Şaka yaptım, şaka. Fıkracı adamsın sen yahu.”

Yüzünde gülümsemeyi yakalayınca sormadan edemedim:

“Nasıl kaçmışlar peki?”

“Ambulansla.”

Ayak parmaklarımdaki kıllar bile dikildi. Hapishaneye gönderdiğim kitaplardan birinin altını çizdiğim satırları gözümün önüne geliverdi:

“Ortalama bir insan iki farklı ambulansı kısa sürede birbirinden ayırt edemez. Yanından siren sesiyle birlikte geçip giderlerken hastalıklar ve kazalara yoğunlaşan beyin kırmızı veya mavi çizgilerden ibaret cankurtaranların diğer niteliklerini belleğine almaz.”

Pencereler açıldı, uzaklardan bir yerden düğün sesleri geliyordu. Ankaralı bilmem kimin, hep aynı notalar üzerine giydirilmiş, havada dağılıp kulaklarıma ulaşana kadar anlaşılma- mırıldanma- lara dönüşen şarkıları ruhuma gıda olmamıştı. Çok hafif esen, fanilamdan içeri girip karnımı okşayan rüzgâr ve salonun bu sefer oyunbozanlık yapmayan lambası galiba son günlerdeki en iyi şeylerdi. Bilgisayarda Erkan Oğur klasörünü tıkladım. ‘Pencereden Kar Geliyor’u seçtim. Haftalık yazımı dergiye göndermem gerekiyordu. Küçük defterime şöyle şeyler karalamıştım:

*Eskrim defalarca olimpiyatlardan çıkarılma tehlikesi yaşı-
çünkü kamuoyu hep aynı kişilerin oynadığını düşünüyordu.*

*Jimnastikçinin elinde uçuşan kurdele nedir? Açılıştan mı ge-
liyor?*

Tarihte ilk sırıkla atlamacı aynı zamanda ilk asker kaççağıydı.

*Halat çekme yarışı 1900 ile 1920 arasında olimpik spordu.
Sonra ilkokul piknikleri müfredatına girdi. Allah kimseye böyle bir
kariyer düşüşü nasip etmesin.*

Canım sıkılınca televizyonu açtım. Büyük yakalarının iki ucu ölü ejderha kuyruğu gibi sarkmış sarışın kadın gece haberlerini veriyordu. Kaçan altı kişiden biri Dışkapı’da yakalanmış. Yaralama, gasp, soygun gibi bir sürü suçtan toplam on iki yıl hapse mahkûm olmuş. Gireli beş sene geçmiş, yapılan yorumlara bakılırsa ufukta bir af görünmediği için bu işe yeltenmiş. Gösterilen fotoğrafa göre bu Ali Paşa değildi. Üç gün geçmesine rağmen yalnızca birinin ele geçirilmiş olması karamsarlığımı artırdı. Televizyonu kapattım. Masanın başına geçtim. Bardağımdaki kahvenin kalan soğumuş son yudumunu içtim.

Zil çaldı. Baştan aşağı titredim. İçimden inşallah Fatih gelmiştir, inşallah bıyıklı gelmiştir, inşallah ortaokulda yüzüme demir

cetvelle vuran müdürdür ya da belki sünnetçim, “Sizin işiniz yarım kalmıştı,” diyecektir diye dua ettim.

Kapıyı açtım. Sonrasını hatırlamıyorum.

Anlatılabileceğim şeyler tanımadığım bir elin bana bir bardak su uzatmasından sonrakiler. Suyu içtikten sonra biraz kendime geldiğimde kanepede oturuyordum ve Anton Çehov kopyası küçücük gözlükleri ve üstü başı toz toprak içinde bir adam, dizlerinin üzerine çökmüş bana bakıyordu. Bardağı aldı, yere koydu.

Ali Paşa’ydı.

Siz hiç çıkmaz sokakta size doğru havlayarak ve ağzından salyalar akıtarak koşan bir köpeklerle karşılaştınız mı? Hiç çıkmaz sokakta size doğru havlayarak koşan köpeklerle karşılaşmışken hayvanın arkasında birinin yerde kanlar içinde feryat ettiğini duyduunuz mu?

Gözlerimin içine bakan adam iki gün önce hapisneden kaçmış bir hırsızdı ve daha kim bilir neler yapmıştı. Öncelikle akli dengesi yerinde değildi çünkü İspanyolca kelimelerle dolu psikopat mektuplar yazıyordu. Muhtemelen önce bir güzel dövüp ellerimi ve ağzımı katil soğukkanlılığıyla bağlayacak, paramı çalacak, kıyafetlerimi giyip uzayacaktı.

“İyi misin Ali?” diye sordu. Gözlüklerini çıkardı. “Bir bardak daha ister misin?”

“Abi lütfen, ne varsa, ne istiyorsan al git... Yalvarıyorum... Lütfen bana bir şey yapma...” gibi bir şeyler saçmadığımı sanıyorum.

“İyi misin, önce onu söyle,” dedi. “Hiçbir şey istemiyorum, derin bir nefes al, sakinleş. Sana zarar verecek değilim. Ben senin misafirininim.”

Kalktı, sandalyeye oturdu.

Aranızda otuz yaşında donuna yapan var mı?

Kapının önündeki misafir terliklerini giymişti. Yavaş yavaş konuştu:

“Mektuplarıma cevap vermemeni anlayabiliyorum. Israrcı olmak fitratımda yok sanırdım ama hapiste geçirdiğim bir yılın ardından yanıldığımı hissediyorum. Bu mektupları bana yazdıran da işte o hakkında çok yanlış düşündüğüm fitratım. Kendisiyle iyi geçinmeyi de artık öğrenmiş sayılırım. Birbirimizin isteklerini dikkate alıyoruz, barış içinde yaşamaya çalışıyoruz. Mektuplarda hakkımda çok fazla şey olmadığının farkındayım. Galiba biraz da bu nedenle beni yanıtsız bıraktın. Kendimi senin yerine koyuyorum. Haklısın. Bir akşam eve geldin ve posta kutunda hiç tanımadığın bir mahkûmun delilik ipine asılmış satırlarıyla karşılaştın. Ben olsam önce korkuyla ürperir, sonra hiç ilgisi olmamasına rağmen bir suç mu işledim acaba diye düşünmeye başladım. Hepimiz birer tane taşıyor olmamıza rağmen insan ruhunun keşfedilmesi zor. Aslında bir polisin selam vermesi seni suçlu ilan etmek olmayacağı gibi, bir mahkûmun seninle arkadaş olmak istemesi de masumiyetini lekelemez. Buna inandığını sanmıyorum ama ola ki bir an böyle bir fikre kapıldın, işte söylüyorum: Yanlış bir şey yapmadın. Türk mahkemeleri tarafından yanlış bir şeyler yaptığının karar verilen biri seni seçti. Yeri gelmişken söyleyeyim, ben masumum.”

Yumuşak ve tok sesli radyo programcıları gibi konuşuyordu. Bu paragraf beni normalleştirmeye yetebilirdi. Ama kafamdan geçen düşünceler, halay çekerken birbirine sarılmaya çalışan sarhoşlar gibiydi. Son günlerde korkunun değişik aromalarını tek tek tatmıştım.

“Benden ne istiyorsunuz?”

“Misafirlik.”

Ayağa kalkıp etrafına baktı. Kitaplığa yaslanıp kollarını bağladı. İnsanın bu kadar gözünün içine bakan bir kedileri bilirdim, bir de bu Ali Paşa.

“Bu misafirlik değil ki ama,” dedim. Nefes aldım. “Bu, suç ortaklığı, yardım ve yataklık. Neden? Niye? Niçin? Sebep? Oyun mu oynuyoruz? Nedir? Nasıl oluyor? Nasıl kaçtınız? Niye kaçtınız? Kimsiniz?”

Sesim titremişti.

“Tanrı misafiri. Hapisten kaçmış olmam fark etmez. Allah hapishanedekilerin de Allah’ı.”

“Kader Mahkûmları, dokuzuncu sezon...”

“Espri yapabildiğine göre iyisin artık. Tam da bu yüzden sana geldim. İkimizin de kaderi buydu.”

“Kaderi kimse bilemez.”

“Attığın bir adımdan sonra o adımın kaderin ve en yakın geçmişin olduğunu bilirsin. Hayallerin kaderin oluverir. Sistem böyle çalışır. Ben de o adımı attım işte. Şimdi şu bardağı al...”

Masaya koyduğu boş bardağı gösteriyordu. Aldım.

“Evet, işte bu kaderindi. Bardağı almak. İstedim, sen de aldın. Bardağı almak senin kaderinde yazıyormuş. Bunu bilmiş mi oldum? Aslında hayır. Buna ortak oldum sadece. İşte sen ve ben, bu gece Ankara’da aynı çatı altındayız. Birbirimize çok benziyoruz. Bunu şimdi bilmiyorsun ama göreceksin. Birkaç yaş büyük olabilirim. Hem kel hem fodul olabilirim. Hapisten kaçmış olabilirim. Üzerime çamur gibi yapışmış bir suçla geziyor olabilirim. Bunlara eyvallah ama senin dostunum. En azından şu kıyameti belirsiz dünyada kimse kimseyi sevmezken şu dakika senin misafirinim. Hepsini bir kenara at, masum olduğum doğru. Allah biliyor.”

“Misafirlik diyorsun da... Kapıyı açmış bulundum işte. Misafirlik böyle mi olur?”

“Açmış bulundun, evet. Tam da bu Ali. Açtın. Yarım saat ön-

ceki Ali Paşa yok senin için. Ayrıca hain olsam, katil olsam sana su verir miyim?”

“Kusura bakma, Quasimodo değilim. Minnettarlığım teşekkürle sınırlı. Sen bir kaçaksın. Masum olsan bile yanlış bir iş yapıyorsun. Herkes seni arıyor. Beni de bulaştırmak istiyorsun. Neden buraya geldin, neden sıradan, yalnız hayatımın üzerine çöğdürmek üzeresin?”

Güldü. Raftaki kırık gergedan biblosunu eline aldı.

“Kız arkadaşın verdi değil mi bunu? Eski kız arkadaşın? Bir kaza oldu, kırıldı ama sen bacağı kaybetmene rağmen bunu muhafaza ediyorsun.”

“Atıyorsun, tutuyor.”

“Hangi erkek kendine pembe boncuklu porselen bir gergedan alır ya da bir erkek arkadaşına hediye eder? Kız arkadaşınla ayrıldınız çünkü birlikte olsaydınız bu şekilde burada durmazdı, ya ne yapar eder bacağı bulurdun ya da kız sana büyük kaprislerden sonra bir yenisini alırdı. Atmaya kıyamıyorsun çünkü kendini suçlu hissediyorsun. Kadınların en iyi yaptığı şeydir, kendini suçlu hissetmeni sağlamak. Beraber olsan da olmasan da. Bana bak, hayatta her şey geçer ama bazı şeylerin izi kalır... Sivilcelerin prensibi de budur.”

Küçük kraterlerle dolu yanağını işaret ediyordu. Alt raftan bizim dergilerden birini çekip çıkardı. Hızla köşemin olduğu sayfayı buldu. Okumaya başladı:

Bir karpuzcuyla bir kaleci arasındaki fark, karpuzcunun kusursuz olmasıdır.

Berlin Duvarı yıkıldı ama voleybolcular ve tenisçiler fileyle ikiye ayrılmaya devam ettikçe insanlık hâlâ utanç içinde olmalıdır.

Çimenlerin de bizimki gibi gazeteleri olsaydı, her hafta sonu manşetleri şöyle olurdu: Gene futbol, gene katliam!

Bowling topunun üç deliği var çünkü dünyanın en büyük bilar-do topunu tanıtan adamı mafya kurşunlamıştı. Adam kurtuldu.

“Bu satırlar yüzünden dostuz Ali. Adaşım Ali. Dergiyi cezaevinde okumaya başladım. Sonra her hafta ilk önce senin köşeni okumadan rahat etmedim. Bir şeyler okurken mutlu olmanın ne demek olduğunu bilirsin. Dünyada satırların gücünü idrak edebilmiş kaç kişiyiz? Damarlarında beşeri aşk kadar edebi aşk dolaşan kimler kaldı? Duvarlarına yapıştırdığın sayfalardan belli, sen beni anlayabilirsin. Birisi beni anlamayalı uzun zaman oldu. Anlamıyorlar Ali. Sana gülüyor, seni seviyor, senden ruhunu, senden fazla otobüs bileti istiyorlar ama anlamıyorlar. Birinin beni anlamasını özledim. Annemin mutfakta çay koyarken bardaklara attığı kaşıkların çıkardığı sesi özledim. Bilardayu özledim. Bilar-do sever misin?”

“Severim.”

“Ben de... Futbol?”

“Pek değil. Futbol denince top gelmiyor aklıma artık.”

“Ben de... Trenleri de sever misin?”

“İlk oyuncağım trendi.”

“Kitap kokusu? Çekirdek? Erken kalkman gerekmediği bir sabah güneş doğarken uyanmak? İkinci vakti balkondan gelen güvercin sesi? Yanık lahmacun?”

“Evet.”

“Sabaha kadar evet diyeceğine eminim. Hatta sana soracağım soruların hepsinin cevabını biliyorum gibi geliyor.”

Yırtık cebinden katlanmış bir kâğıt çıkardı. Okumaya başladı:

“Çöpleri apartmanın önüne istenmeyen bir çocuk gibi bırakan komşu; evinize gelip giderken bunları görmek size huzur mu veriyor? Neden çöpleri sabah çıkarıyorsunuz? Torbalar işe giderken

bana günaydın diyor. Akşama kadar kedi ve köpekler tarafından ziyaret edilince günde kaç bebek bezi kullanmışsınız, kaç yumurta kırmışsınız, öğreniyoruz. Not: Dün gece çoban salatası yapmış ve bol bol çay demlemişsiniz. Afiyet olsun. Bunu apartmanın girişindeki panodan aldım. Sen yazdın değil mi?”

“Dün. Sahi apartman kapısı kapalı değil miydi, sen nasıl girdin?”

“Açıktı. Bizim millet yerleşik hayata alışamadı henüz.”

Bir sessizlik oldu. Oyun havalarının zayıf sesi ve gecenin serinliği açık pencereden içeri doluyordu. Kanepenin üzerindeki kitabımı gördü. Tebessüm etti.

“Hiçbir gluteus maximus, hiçbir kanepeye okunmakta olan açık bir kitap kadar yakışamaz.”

“Gluteus mu?”

“Mabat yani. Kâse.”

“O saçma sapan mektuplar neydi öyle?”

“Saçma değildi, teessüf ederim. Bowling topunun üç deliğiyle bir suikast hikâyesini birleştiren yazar Kont Ramon’un alçakgönüllü teşrifini aşağılamamalı. ‘Aliciğim hapishaneden kaçacağım, kapını açık bırak’ mı yazaydım?”

Enseme kadar kıpkırmızı olduğumu sanıyorum.

“Anlamadım ki mesajını,” dedim.

“Anladın ama henüz farkında değilsin. Duymadın mı, insanın bilinçaltının düşünme hızı bilincin otuz katıdır. Ben senin bilinçaltına seslendim, bunun için de hoparlör kullanmam gerekiyordu.”

“Adresimi nasıl buldun?”

“Hapishaneye bağışladığın kitaplardan birinin arasında elektrik faturan vardı.”

“Hay Allah, çok aradım onu...”

“Ben aldığım kitabın kasa fişini içine koyarım. Okurken yediğim çikolataların, çiğnediğim sakızların kâğıtlarını filan da arasına koyarım. Kafamdan düşen saç telini de. Hatta ne içiyorsam ondan küçük bir damlayı sayfaya zerk ederim. Zaten altını çizdiğim satırlar oluyor. Nadiren not alırım ama onlar da var. Böylece kitap bir hatıra defterine dönüşür.”

Durdu. Hapşırarak sandım.

“Bana uyabilecek pijaman var mı?”

“Dr. Kimble bile olsan pijamamı vermek için düşünürdüm.”

“İnatçılık ve fıtratım hakkında bir açıklama yapmıştım, unutma.”

“Ekstra tehdide gerek yok,” dedim. “Buradaki varlığın tehdit zaten.”

Birbirini tanıyan ve seven kimseler kavga ediyorlar, birbirini tanımayan ama sevmeye başlayanlarsa şakalaşıyorlardı.

Kaçırılmış da fark edilmemiş keçi gibiyim.

La Fontaine beni tanımaz.

17 Ekim 2006 Salı 23:10

Turgut abi küçük bir su ısıtıcısı getirdi. Yüzünde bir kalenderlik, mahzunluk var. Emekliliğine az kalmış. İki aydır karısı hastaymış. Nesi olduğunu sormadım, “Allah şifa versin,” diyebildim. Üç gündür hazır kahvemi şişede çalkalayıp soğuk içiyordum. Sıcak su iyi oldu. Hemen ilk kahvemi yaptım ve Turgut abiye de ikram ettim. Bir yudum aldıktan sonra masanın altındaki çöp torbasına daldı. Muhterem’in gündüz tek başına doldurduğu mavi plastiğin ağzını bağlamıştım. “Biraz da benim hatam,” dedi. “Hanımın bu durumu... İnatçı bir adamım. Ona çok çektirdim. Hele bir iyileşsin, güzel günler yaşatacağım...” Ayağının ucuyla torbayı yokladı. “Bak sana bir şey anlatayım,” dedi.

Altı sene evvel Bayrampaşa'daydım. Bir akşam yengenle hiç-

bir şeye elimi sürmüyorum, çöp bile atmıyorum diye kavga etmiştik. Çok kızgındım. Çöpü kaptığım gibi fırladım. Biraz da hava alma derdindeyim. Bu sırada önümden hızla bir şey geçti. Toz yere indiğinde çöp kamyonu olduğunu anladım. Nasıl olur da çöpümü almadan böyle geçip giderdi? Caddeye koşup bir taksi durdurdum. Kamyonun peşine düşen taksici, dikiz aynasından elimdeki poşete bakıyordu.

‘Abi o çöp poşeti mi? Suyu filan akmasın şimdi.’

‘Ne suyu şoför bey, özel eşyalarım.’

‘Neden çöp kamyonunu takip ediyoruz peki?’

İtiraf etmek zorunda kaldım. Kamyon yavaşlasa inip poşeti verecektim ama yavaşlamıyordu. Atlı kovalıyor gibi kaçıyordu. Çevre yoluna çıkmıştık. Önde kamyon arkada biz, öylece giderken telefonum çaldı. O saniye üstümde sadece pijamalarım olduğunu fark ettim. Bereket, telefon üst cebimde kalmıştı, daha herkeste cep yok, tuvalete bile onla gidiyoruz zaten. Telefonu açtım:

‘Turgut, neredesin?’

‘Taksideyim... Çöpü atıyordum. Kamyonu kaçırdım. Peşindeyiz şimdi.’

‘Peşindeyiz mi? Kiminle? Taksi mi tuttun çöpü atmak için Allah’ın cezası!’

Kapattı. Güçlü kişiliğimi kabullenemedi hiç. Taksici aniden manevra yapınca elimdeki poşet kaymıştı.

‘Neden bu kadar uğraşıyoruz ki? At camdan gitsin.’ Çöpün suyu elime, oradan da döşemeye damlıyordu. ‘Bak şöyle yapalım. Ben kamyonu iyice yavaşayım. Sen de camdan arkasına fırlatıver,’ diye önerdi taksici.

Gazi köklemişti, kamyonu değecek kadar yanaştı. Camı açıp

poşeti çıkardım. Poşetle beraber kafamı da. Sonra baktım olmayacak, yarı belime kadar sarktı dışarıya. Attım ama torba kamyonun yan tarafına çarpıp yere düştü. Taksici bir la havle çekti. Durup geri geri geldi. İndim. Hızla giden arabaların arasından yolun kenarına yuvarlanmış poşeti aldım. Allah'tan ağzı çözülmemişti. Arabaya döndüm ki telefon çaldı. Taksiciye yürüsün diye elimi salladıktan sonra açtım:

'Turgut neredesin hâlâ?' dedi yengen.

'Kamyona yanaştık, fırlattım ama yola düştü.'

Taksicinin dikiz aynasından arkama doğru bakmaya başlaması dikkatimi çekti. O anda etrafta dönen mavi bir ışık gördüm.

Karakola götürüldük.

Komiser taksiciye çevre yolunda ne aradığımızı sordu.

'Amirim bilmiyorum vallahi... Bu adamı aldım ben, takip et, dedi... Suyunu akıttı bir de arabaya...'

'Ne suyu lan?' diye gürlledi komiser.

'Çöp suyu...' Taksici ağlamaklı olmuştu.

Araya girdim:

'Komiser bey, şimdi çöpü atacaktı-'

'Kess!' diye masaya vurdu. 'Kamyon ne taşıyordu bilmiyor musunuz? Uyuşturucu! Bok ettiniz operasyonu!'

'Biz bir şey yapmadık ki?' dedim.

'Elindeki torbayı kamyonu çalan sen değil misin?'

'Bendim de. Çöp-'

Masadaki ajandayı fırlattı komiser, başımızı eğdik.

‘Vallahi amirim bilmiyordum, ekmek kuran nimet çarpsın...’ diye ağlamaya başladı taksici.

‘Ağlama ulan! Mafya kamyonunun peşinden gidiyordunuz, o poşet ne diyorum, mayasıl göt gibi çöp diyorsunuz!?’

‘Komiserim vallahi çöp ama... Nereden bileyim kamyonun ne taşıdığını? Çöp kamyonu herhâlde diye düşündüm. İnanmazsanız açın bakın.’

Memurlardan biri atıldı, komiser tuttu adamı.

‘Ya bomba varsa? O açsın...’ Bana döndü: ‘Bahçeye çık da aç...’

Beton zeminli ön bahçeye çıktım. Poşeti baş aşağı çevirip boşalttım. Çürük birkaç domates, çay artıkları, salatalık ve yumurta kabukları, kırık bir bardak, bezelye konservesi kutusu ve içinde biraz süt kalmış yarım litrelik süt kutusu düştü yere. Çürük domatesler beton zeminde etrafa dağıldı.

Gün ağarırken hanım beni almaya geldiğinde, pijamalarımınla üşüdüğümü de fark edince acıdı:

‘Ah dikbaş kocam benim ah, o kadar da taksi parası verdin...’

‘Vermedim ki. Suçsuz olduğumuz anlaşılınca arkasına bakmadan gitti adam.’

Hırkımı sırtıma geçirirken: ‘Çöpü atabildin mi bari?’ diye sordu.

‘Evet,’ dedim sevinçle, ‘Bu mahallenin çöp kamyonu sabah ezanında geliyormuş.’

6. ışık gölgeden eski

“Hatır sorarak el sıkışan arkadaşlar görüyorum.”

Louis Armstrong

Ali Paşa benden daha uzun ve zayıf. Bıyıklıy la kavga etme-me sebep olan şortu ve bir de tişört verdim. Yanında sadece paket lastiğıyle küçük bir boru hâline getirilmiş para vardı. Çıkarıp hiç saklamadan masaya koydu. Elbiselerini makasla parça parça edip çöp kovaşına attık.

“Lütfen anlatır mısınız? Bir kaçağı istemeden de olsa evimi açmış kişi olarak kim olduğunu bilmem gerek. Bu beni kurtarmayacak olsa da...” dedim.

“Doğarken ağlamamışım. Tokatlamak işe yaramayınca elektrik vermişler, sigortalar atmış. Annem Kur’an okurdu, babam ansiklopedi. Ahlakımı annemden, bilimimi babamdan almışım. Çocukluğum sefertası gibi bir apartmanda geçti. Üç katlıydı, kızartma kokardı.

Bahçede top oynar, ezan okununca eve giderdim. İlk sene okula karşıydım çünkü öğretmen kulağımı çekiyordu. Sonra cetvelle kafamı yardı, çok düzgün kan aktı. Herkesi döver, küfredirdi. O günler arka bahçedeki yılanla konuşuyordum, eski tatlı dilli insanlar nerede di-yordu.”

“Yılan mı? İnan korkutuyorsun insanı. Hapishaneden kaçtığına emin misin?”

Öyle düz güldü ki, akli dengesinin yerinde olmadığını sanmayayım diye normal insanlar gibi gülmeye özen gösterdiğini fark ettim.

“Neden girdin içeri?”

“Postanede çalışıyordum. İzinli olduğum gün maskeli bir kişi şubeyi soymuş, üstüme kaldı.”

“Postaneyi niçin soysunlar?”

“O gün şubemizdeki nakit, ilçedeki bankaların hiçbirinde yokmuş.”

“Postanede bankadakinden fazla para mı olurmuş? Nereden biliyorsun?”

“Bilmiyordum, sonradan duydum. Postane devletin olduğu için emniyetle işbirliği yapıp üstünü örttüler. Tam da bu yüzden para oradaymış. Çalınan parayı bulamadılar. Belki de buldular, bilmiyorum, ilgilenmedim. Oradaki cezaevine girdikten üç ay sonra buraya nakledildim zaten. Uzaklaştırılmam gerekiyordu galiba.”

“Polis senin asıl suçlu olmadığını biliyor muydu diyorsun?”

“Sanırım. İşte bu sebeple masum olduğuma inanmanı istiyorum. Dünyada komplo kurulacak kişiler arasında tren istasyonundaki lastik tamircisinden bile önemsizim. Bu kadar saçma bir hikâyeyi uyduramayacağıma inan.”

“İnanmak isterim.”

“İnanmak isteği ne güzeldir.”

“Nasıl kaçtınız peki?”

“Bunda senin payın olduğunu söylesem üzülür müsün?”

“Üzülmem, kendimi pencereden atarım.”

“O zaman pencereyi açıyorum: Hapishaneye verdiği kitapları okudum. Hepsinde adın yazıyordu. İnsan bir yere karşılık beklemeden kitap veriyorsa en sevdiklerini ve en sevmediklerini seçer. Kendine göre bir denge tutturur. Hümeysra Çilek’in ‘Tendeki Ter Damlacı’ romanını hiç beğenmedin değil mi?”

“Birisi vermişti, on sayfa okuyup sıkıldım. Söylesene kaçmanın benle ne ilgisi var?”

Cevabı tahmin ettiğim şeyse sigara içerken yakalayan öğretmen karşısında cezasını bekleyen çocuk gibi öfkeli fakat çaresiz birine hemen dönüşebilirdim.

“Geliyorum sabret, en sevdiğin kitap da ‘Algının Geometrisi’ idi değil mi? Jacques DeVilla?”

Başımı ümitsizce salladım. Pencereye yaklaştım.

“O kitap çok ilginçti,” dedi. “Bu tip konulara bayılırım. Birbirimize benziyoruz derken sadece bilyardoyu kastetmiyordum. Hatırlarsan ambulanslara bir bölüm ayırmış DeVilla. Neyse, iki kişi kaçacaklık esasında. Eskişehirli bir arkadaşım var ki onun da suçsuzluğuna inanıyorum. Kütüphanede konuşuyorduk, filmlerde de böyle olur ya, birden ortaklar altı kişiye çıktı. Planı ben yaptım diyemem, fikir verdim sadece. Bu altı kişinin içinde Papa suikastçıları andıran karanlık bir tip vardı. Adı Adem, herif katil. Ayarlamaları yaptı. Masumuz malum, vazgeçmedik biz de. Kimse sorumluluğun üstüne kalmasını istemeyeceği için hapishanelerde bir mahkûmun

karnı bile ağrısa ambulans çağrılır. Hasta rolü yaparak 112'nin aranmasını sağladık. On dakika sonra araçtaydık. Bu Papa tetikçisi bir dümen çevirdi. Yolda trafik kazası gibi düzmece bir olay. Yanında iki ambulans. Biz oradan geçerken..."

"Ambulanslar değişiverdi değil mi?"

"Evet. Dumanlı sinek ilacını bilirsin değil mi? Araçlar karışıklıkta durmuşken ilaç kamyoneti de oradan geçti, jandarmanın takip ettiği, bizim içinde olduğumuz ambulans durdu, diğerleri devam etti. Böylece yanlış arabanın ardına düştüler yani. O arada payandaları çözdük işte."

"Doktorlar?"

"Tetikçi onları hallediverdi. Zaten çiroz şoför, bir kadın, bir erkek iki tıfıl doktor. Yeni doktorları böyle acile verirler. İçinde asker de vardı. Mahkûmun bağırsakları ortaya bile dökülse güvenlik için mutlaka iki asker olur içeride. Fakat onlar da yirmi yaşında, sadece talimde mermi atmış çocuklar. Zor olmadı."

"Jandarmanın takip ettiği ambulansa ne oldu?"

"İstanbul yoluna çıkınca sanayi bölgesine gelmeden tarla yoluna sapacaktı. Sonra Papa tetikçisinin ayarladığı adamlar jandarmayı etkisiz hâle getireceklerdi. Zaten içinde dört silahlı adam olacağını planlıyordu. Hiç jandarma aracı gördün mü? Askere gittin mi sen?"

"Hayır, tecilliyim."

Bu soruyu ister babanız ister üç yaşındaki yeğeniniz sorsun, geneltirmey başkanı sormuş gibi cevap veriyorsunuz.

"Askeri araçlar caddeden geçiyorlar, buraya taşındığımdan beri sık görüyorum," dedim.

"Ben askerliğimi 2006'da doğuda, sivil bir cezaevinde yaptım. Jandarma minibüsünün içinde bir araç komutanı olur; gece nöbetçi-

si. Uykulu, bitse de gitsek, komutan odasında uyusak diye bakıyor. Diğerleri uzun dönem asker, ana kuzuları. Biz ambulanstan inip bir-birimizden ayrıldıktan sonra ne oldu bilmiyorum. Gazetede okuruz belki.”

“Arkadaşınla neden ayrıldınız?”

“Adı Cevat. İki kaçak beraber olmaz. ‘Biz Melek Değiliz’ filmi izledin mi? İki mahkûmun dolaşması ancak öyle bir hikâyede mümkün. Ama buluşmak için sözleştik.”

“Masal gibi. Bu kadar kolay mı? Anlamıyorum. İşin ucunda öldürülmek, kurşuna dizilmek var.”

“Abartma o kadar. Dinle bak, hapishanede neler neler okudum. İşler sandığından çok daha basit olabiliyor: İspanya’da, San Cristóbal kalesine 1919’da bir hapishane yapıldı. İç savaş sırasında, 1938’de otuz mahkûm bir kaçış planladı. Yedi yüz yirmi dokuz mahkûm kaçtı. Dikkatini çekerim yedi yüz yirmi dokuz! 1979’da, Tim Jenkin ve iki arkadaşı Güney Afrika’nın en güvenli olan Pretoria hapishanesinden kaçtı. On sekiz ay boyunca nasıl kaçacaklarını planladılar. Yöntemleri neydi biliyor musun? Geliş yolunu izlemek. On ayrı kapıyı tek tek açtılar. 1980’lerde, İngiltere’nin Yorkshire kasabasında sadece on dokuz yaşındaki Tony Thomsen bir görüş gününde kaçtı. Kendini bir ziyaretçi gibi göstermeyi başardı ve hiçbir zorlukla karşılaşmadan tüydü. 1996’da, David Mcmillan adlı İngiliz Tayland’ın Klong Prem merkez hapishanesinden hücrelerinin demirlerini keserek, dört duvarı aşarak ve en son elektrikli duvarı bambu merdivenle aşarak kaçtı. 1999’da, Tyrone Conn Kanada’daki Kingston Penitentiary hapishanesinden kaçarken köpeklerin kokusunu almasını engellemek için acı biber sürmüştü, işe yaradı. 2011 Nisan’ında, Afganistan’ın Kandahar eyaletinde bulunan hapishaneden beş yüz kırk mahkûm tünel kazarak kaçtı. Aynı yılın haziran ayında, hırsızlıktan hüküm giyen Jose Luis Gonzales Kaliforniya’daki hapishaneden üzerinde mahkûm kıyafetiyle kaçtıktan yedi saat sonra oraya yakın bir yerde bisiklet sürerken yaka-

landı. Üç ay geçti, Meksika'nın sınır kenti Piedras Negras'da yüz yirmi mahkûm kaçtı. Yüz yirmi mi daha büyük altı mı?"

"Hepsini ezberlemişsin."

"Ezberlemedim, sadece altmış sekiz kez okudum."

"Kendine fazla güveniyorsun bence. Silahsızsın. Yakalanırsan? Beyninden vurup kahraman olurlar."

"Yakalanmayacağız. En azından işimiz bitinceye kadar. Sonra fark etmez. Silahım olmamasını ben iyiye yoruyorum. Meksika'da kaçanların daha içerideyken silahı vardı. Çatışma çıktı, birçoğu öldü. Silahlı olan mevta olur, silahsız olanın ise Gonzales gibi en fazla kendine bile ait olmayan bisikletine el konur. Meksika değil burası. Öyle leblebi gibi vurup indirme olmaz."

"Senin annen baban, bir sevenin yok mu? Bu da mı kader? Nasıl bu kadar rahat olabiliyorsun?"

"Masumiyet çok güçlü bir şeydir. Anlayacaksın, anlayana kadar söyleyeceğim. Ha, yanlışlıkla öldürdüğüm karıncaların haddi hesabı yok belki ama hırsızlık yapmadım."

"Masumiyet ve kader sempozyumuna hoş geldiniz!"

"Kader hakkında ne kadar konuşsak az. Sadece kendimizinkini anlatmak bile günler sürer."

"Bazen umutsuzluğa sürükleniyorum. Her şey belliyse ne diye çırpınayım?"

"Kadere inanmıyorum demen bile senin kaderin. Öbür taraftan baksana; kader kaidelerin, önyargıların, fizik yasalarının, yer çekiminin ve her şeyin üzerinde. Öğrendiğimiz ve tecrübe ettiğimiz her şeyin ötesinde bir üst makamın var olması, ihtiyacın olan insanı umudu sağlamaz mı? Dinle şimdi: 1829 yılında, The Mermaid adlı gemi son durağı olan Sidney'e dört günlük yolu kalmışken

fırtına yüzünden kayalıklara çarpıp batmış, geminin yirmi iki kişilik mürettebatının hiçbiri ölmemiş. Mürettebatı üç gün sonra kurtaran Swiftsure gemisi beş gün sonra batmış. Governor Ready, her iki gemiden kurtulan insanları toplamış ama bu gemide de üç saat sonra yangın çıkmış. Comet gemisi filikalarıyla milleti almış. Beş gün sonra o da batmış. On sekiz saat sonra bu gemidekileri kurtaran Jüpiter de on iki saat içinde denizin dibini boylamış. Sonunda The City Of Leeds diye bir gemi gelmiş ve hepsi sağ salim Sidney'e ulaşmışlar. Yazgıya bak. The Mermaid'inki bildiğimiz kader. Ama Titanik'teki yolcuların kaderinin daha önce bir fani tarafından yazılmış gibi göründüğünü biliyor muydun? Faciadan on beş yıl önce, gazeteci Morgan Robinson'un 'Titan' isimli kitabında büyük bir yolcu gemisinin okyanusta buzdağına çarpması anlatılıyordu."

"İleri görüşlüymüş."

"Bence yetenekli bir yazardı. Olasılıkları uygun şekilde birleştirdi. Yani ileri görüşlülük diye bir şey yoktur, kafein ve konsantrasyon vardır."

"Kahve iç, konsantre ol ve gemilerin falına bak yani?"

"Kahve falından bahsetmedim. İçinde fal geçen cümleler hakikati ıskalıyor. Söylemek istediğim; düşünmek, tasarlamak, değişkenlerle dans etmek. Mark Twain; 'Kurgu ihtimalleri bir araya getirir. Gerçek bunu yapamaz' diyor. Sadece gerçeğe odaklanırsan hakikati kaçırsın."

"Bu mucizelerle mi olacak? Anlattığın gemiden sürekli kurtulan insanlar tam bir mucize, günlük hayat pek öyle değil bence. Sıkıcı, insafsız, klişe."

"Senin için artık sıkıcı değil. Bir ay önce hapisneden kaçan biriyle konuşacağını, üstelik adam aranırken evine sığınacağını duysan ne derdin? Hemen alıştın. Hâlbuki bu kaç milyonda bir kişinin başına gelir? Ayrıca herkesin başına gelse ne olur, işin ilk adımı hep aynı. Yeni doğan bir bebek için annesinin onu öpmesi

dünyanın en tuhaf şeyi. Monotonlaşan bütün gariplikler bir bakmışsın gölgen olmuş, zaman gelir onlarsız yaşayamazsın. O ambulanslar ve diğer enteresan şeyler hakkındaki kitabı hatırla... Ya diğerleri? Seviyorsun sen bunları. David Landsborough, 1857'de 'Denizyosunlarının Popüler Tarihi'ni yazdı. 'Birmingham'ın Yüz Kırk Bir Farklı Telaffuzu' William Hamper adlı yazarın 1881 tarihli araştırmasıydı. Ronal Knox, 1928 yılında 'Dedektif Romancıları İçin On Emir'de dedektif romanları için 'Birden fazla gizli oda ya da geçit olamaz', 'Hikâyede Çinli bulunamaz' şeklinde kurallar koyuyordu. Samuel Cort, 1933'te 'Kansere köpekler mi sebep oluyor?', Bert Cunningham ise 1934'te 'Yılanların bacakları var mı?' diye sordu. 'Telefona Cevap Veren Balık' Y. P. Frolov'un 1937 tarihli eseri idi. J. C. Thomson, 1943'te 'Kabızlık ve Medeniyet'i yazarken E. Mackerchar, 1949 yılında 'Cüzamın Cazibesi'ni yayımladı. Stephanie Soskin, 2005'te 'At Binerken Ne Giyilmez?' yapıtı için gecelerce uyumadı. Bunlar mı sıkıcı? Asla! Sen bunları seviyorsun. Az önce mucize mi demiştin? Dünya tarihini yeterince uzun ve derin okursan mucizenin de sıradan olduğunu görürsün."

Yorulduğumu hissettim.

"Kitapları düşünemeyeceğim şimdi. En basit şeyden bahsettim ben; hapse giren herkes 'Ben yapmadım,' der, belki de bu sadece bir bakış açısıdır. Sokağa çıkıyorum, herkes dürüst. Herkes ihanete uğruyor. Başkalarından şikâyet etmeyen kimse yok. Bu klişeler sana inanmamı engelliyor," dedim.

"Masumken ilginçlik olsun diye darağacına koşamam. İnanmanın sıradanlıkla ilgisini yeniden kur. Ali, hepimiz öleceğiz, al sana klişe. Ölüme de inanmayacak mısın?"

"Ölüme mecburen inanıyorum. Derdim yaşayanlarla."

"Işık gölgeden eski. Yetmez mi? Biraz iyimser ol."

18 Ekim 2006 Çarşamba 02:44

Canımın kirişi, iç açılarımın toplamı Selin.

Burada hapiste miyim, askerlik mi yapıyorum bilmiyorum. Ayaklarım günde on altı saat postal içinde. Askerden çok gardiyan, buluttan çok duvar görüyorum. Sayısız kere x-ray cihazından geçiyorum, gökkuşağının altından geçmeye hiç benzemiyor. Geceleri acıkınca cezaevi binasından çıkıp koşarak bölük yemekhanesine gidiyor, taş gibi ekmeklerden kapıp kimi zaman arasına hiçbir şey koyamadan yiyorum. Bacaklarım üşüyor, sabaha karşı düşmanım oluyor. Şehir çöplüğü yakınlarda olduğu için karasinek bolluğu içindeyim. Odanın bir ucundan öbür ucuna transit geçiş yapan çeşit çeşit böcekler... Kimisi uzun kimisi küçük, bazıları hızlı bazıları yavaş. Duvarda yazılı Atatürk'ün özdeyişinin içinde D harfi silinmiş, sonradan tahta kalemyle boyamışlar. Gece yarısından sonra gardiyanlar masaların üzerinde, koltuklarda sızmışken harfin yanına gidip düşünüyorum. Güneş doğarken koltuğumda uyukluyorum. Şimdiye

kadar oturarak uyuyabileceğimi hiç düşünmemiştim. Ama anladım ki yorgunsan, gerçekten istiyorsan betonda bile bayılırsın.

On iki saat bir odanın içinde durarak, koridora gidip gelerek, bulmaca çözerek, bulmaca uydurarak, gazete, kitap okuyarak, radyo dinleyerek, gardiyanlarla laflayarak, en çok da hayallere dalarak geçiyor. X-ray cihazının her geçişte öten sinyali, hayatımda gördüğüm en büyük asma kilidin açılma kapanma sesi, telefonun sesi, gardiyan odasındaki televizyonun azalıp çoğalan gürültüsü kulağımdaki anıları oluşturuyor. Kulağımdaki anılar en çok seninkiler. Buraya gelirken onları da yanımda getirmiştim biliyor musun? Bana “Ali” demeni, “Ali gel” demeni, “Yaa dalga geçme” demeni, “Günaydın” demeni özlüyorum. “İyi akşamlar”, “Görüşürüz” ya da dudaklarından bana acımadan çıkan o, “Yarın gelemem”i hiç özlemiyorum. Zaten onu memlekette bıraktım, cebimden çıkarıp dinlediğim şarkılardan biri değil. Senin çayını karıştırman Beethoven’dan daha güzel. Sen kuşlara bakınca kuşlar daha güzel uçuyor. Baktığın pencerede üç dört güneş doğuyor. Kitaplarda konuşan iyi kadınlar hep sensin.

Kule nöbetlerinde cezaevinin etrafındaki tarlalara bakıyorum, geçen gün tohum serptiler ama sürekli karga sürüleri konup tohumları tek tek yiyorlar. Kulede, tüfeğim çaprazda; tarlaların içinden okula giden çocukları, etraftaki inşaatlarda çalışan işçileri, yoldan geçen kamyonları, başıboş köpekleri, yarı çıplak tepeleri, bazen uzakları bazen postallarımın ucunu izliyorum. Yüksekten korkardım, bunu aştım. Demirden bir sarmal, döne döne çıkıyorsun. Bağcıyı kopuk, eski model kaskları takmaya zorluyorlar. Fark ederlerse santralden arıyorlar, “Kaskını tak!” diye uyarıyorlar. Bağcıyı olmadığı için azıcık eğilsen düşüyor. Elinle tutmak zorunda kalıyorsun. Kafana öylesine bir çinko tencere koyduğunu düşün. Bunlar bizi kurşunlardan korumak için. İki saat bazen kolay bazen zor geçiyor. Şansıma düşünecek iyi bir şeyler bulmuştum, mesela seni düşünmeye başlamışsam hızla geçip gidiyor, bakıyorum ki aşağıdan yeni nöbetçiler çavuşun arkasına dizilmiş ağır ağır geliyorlar. Sen

yanımdasın. Kafamın içindesin. Gündüzün o bölük pörçük uykularımda rüyamdasın. Bittiği zaman üzüliyorum, kalkıp yatağı nizami bir şekilde toplamak değil, senden kopmak koyuyor bana. Düşünde bisiklet alınmış, uyandığında gerçek olmadığını anlayan çocuk gibi içim buruluyor. Hani kuru üzüm yerken farkında olmadan acı bir taneyi ağzına attığında, tereyağı donukken ekmeğe sürmeye çalıştığında, kapının kolunu indirdiğin hâlde kilit bozuk olduğu için dilin yerinden kıpırdamaması sırasında hissettiğin o umutsuzluk duygusu. Fakat rüyalarımı nöbette, kulede, yemekhanede, sigara alırken veya içerken hatırladığımda belki üzümlerle barışıyor, tereyağını anlayışla karşılıyor, kapıyı tamir ediyorum. Bir yerlere not ediyorum, riske etmemek için. Akçay sahilinde dolaşıyoruz, sıkılıp tepelere çıkıyoruz, vazgeçip Altınoluk'a gidiyoruz, ağaç cinsinin ihtiyarları gibi görünen zeytin ağaçlarının arasında kayboluyoruz. Zeytin ağaçları yıllar sonra ikiye bölünüp ayrılmaya başlıyor, biz hiç ayrılmıyoruz.

Cepheden canlı dönmüş bir asker nasıl kucaklıyorsa öyle kucaklıyorum seni.

7. Şimdi gözlerime yalan s yleteceğim

“Dün gece yar hanesinde yastığım bir taş idi,
altım çamur,  st m yağmur, gene gönlüm hoş idi.”

Erzurum Türküsü

Yataklık diyemezdim ama yardım ettiğim pekâlâ ortadaydı. Kırmızı bültenle olmasa da mütevazı Türk emniyeti tarafından elde fotoğrafla aranan Ali Paşa geleli saatler olmuştu fakat onu kovacak cesareti, vicdanı ya da her ne lazımsa onu kendimde bulamamıŐtım. Sabah ezanı okunmak üzereydi, sorgulamaya devam ediyordum.

“Geçen gün polis geldi. Gene gelirse?”

“Tam düşündüğüm gibi. Bugün pazar, gelmezler. Onlar tekrar uğrayana kadar gitmiş olurum.”

“Mardin’e, Van’a falan da mektup yazmıŐsın.”

“Sadece oralara değil, Ankara’da iki farklı adrese daha yazdım.

Cezaevine en yakın sen olduğun için tahmin ettiğim gibi öncelikle sana geldiler.”

“Yurtdışına mı kaçacaksın?”

“Numaraydı onlar. Postanede çalışırken aklımda kalan alelade adresler, sahiplerini tanımıyorum. Emniyeti yanıltıp zaman kazanmak için yaptım. Mahkûmların yazdığı mektuplardaki adresler gayriresmî, gizli bir klasörde toplanır. Kaçtığımızın ertesi günü adresleri alıp hemen sana geleceklerini düşündüm ve Ayaş yolunda bekledim.”

“Kırk saat? Kimse fark etmedi mi?”

“Yol kenarlarında örtüleri örtük, derme çatma domates satış yerlerini gördün mü? Onlardan birindeydim işte. Benim gibi askerliğini beş ay, her gün on iki saat boyunca küçücük bir odada can sıkıntısıyla baş etmeye çalışarak geçirseydin zor olmayacağını bilir-din. Hele ucunda özgürlüğün varsa. İnsan önce askerde, sonra hapis-te tek başına kalmayı deneyimlemişse, müziği, edebiyatı, anılarını veya bütün eğlencelerini kafasının içinde yaşamayı öğrenmişse onca saat tahtadan küçücük bir kulübede beklemek zor gelmiyor. Riske girdiğimin farkındayım ama buna takılmanın bir anlamı yok. Zaten risk, aldıktan sonra var olmayan bir şeydir. Söylediğin gibi, varlığım bile tehdit artık.”

“Amma plan kurmuşsun be. Yurtdışına kaçmayacaksın da ne yapacaksın?”

“Önce Cevat’ın yanına geçeceğim. Sonra Edremit’e, memleketime.”

“Çocukken birkaç kez Akçay’a tatile gitmiştik.”

“Senin simidini, havlunu alıp üç günlüğüne misafir olduğun yer benim evim.”

“Kimseyi öldürmemişsin, dolandırmamışsin, üstelik o soygunu

da yapmadığını söylüyorsun. Azıcık sabretsen ne olurdu? Hayatını mahvediyorsun.”

“Mahvolmuşsa mahvolmuştur. Umutsuz değilim ayrıca, sebep olabilecek onca şey varken.”

“Ne gibi?”

“Bir sevgilim vardı Ali-”

“Tahmin etmeliydim.”

“Altı yıldır birlikteydik. Hapse girdikten sonra ayrıldı benden.”

“Sana inanmadı mı?”

“Masum olduğumu biliyorduk çünkü soygun günü onunla beraberdim. Biz nişanlı bile değildik. Altınoluk’ta zeytin ağaçlarının körfezi seyrettiği yerlerde baş başaydık.”

“Yani onu korumak için kendini yaktın... Buna rağmen terk etti öyle mi?”

“Dayanamadı. Her şey açık değil mi? Hırsızlıktan hapse girmiş bir adama kimse kızını vermek istemez. Baskıya karşı koyabilecek kız da yoktur.” Terliğinin sağ tekini çıkarıp tekrar giydi. “Birkaç güne kadar belediye düğünüyle evleniyor.”

“Belediye düğünüyle mi? Şaşkınlıklar içindeyim.”

“Selin’in babası nerede beleş görse oraya yerleşir. Belediye ilk defa bu sene böyle bir hizmete başlamış. 2013’te 13 çifti evlendiriyor.”

“2050’de evlenecek elli çift bulabilecekler mi Edremit’te? En azından üçle başlasalarmış.”

“Amazon’daki Piraha yerlilerinin ikiden büyük sayılar için kullandıkları bir kelime yok biliyor musun?”

“Kimle evleniyormuş?”

Kendimi magazin sohbeti yapan ev kadınları gibi hissetmiştim bir anda. Sorumdan utandım ama iş işten geçmişti. Ali Paşa hiç bozmadı, önüne bakarak cevap verdi:

“Postacılardan biriyleymiş. Tanımıyorum.”

“İmza atarken orada mı olmak istiyorsun?”

“Duruşmalara gelmedi. Ziyaretime gelmedi. Gelinliğiyle halay çekerken yanına kaynayıp ‘Allah mesut etsin Selin, beni hatırladın mı?’ diyeceğim.”

“Hiç halay çekemem. Hep adımlarımı şaşırırım.”

“Ben de öyle. Belki öğrenirim. Sonra ne olursa olsun; isterse özel harekâtla operasyon düzenleyip sefil bedenimi kurşun içinde bıraksınlar...”

“Bana abartma diyordun.”

“Şakaydı... Biraz uyusana?”

“Gözlerim kapanıyor ama yapamam. Sen olsan uyur muydun?”

“Evde kahve var mı?”

Güneş doğmaya çalışırken açık penceredeki tül hareketlenmeye başlamıştı. Meraklı sabah rüzgârı içeri dâhil oluyor, laflarımızı dinliyordu.

“Sen ne zaman gideceksin?”

“Gideceğim, merak etme. Şu kahveleri içelim, senden bir şeyler rica edeceğim.”

Mutfakta su ısıtıcısını çalıştırdı. Isıtıcının gürültüsüne uyanan kuşların cıvıltıları karışıyordu. Taşındığımdan beri, birkaç hafta önce gene dergiye yazı yetiştirmeye çalışırken ezan okununcaya ka-

dar kalmak dışında, böyle sabahladığımı hatırlayamadım. O anda aklıma geldi. Yazıyı göndermemiştim ve hâlâ beş yüz vuruş eksikti. Hemen fırlayıp bilgisayara oturdum ve mail yazdım. Özür dileyerek başladım ve elde olmayan sebeplerden dolayı bu haftaki köşemi teslim etmemin gecikeceğini, bu akşama kadar mutlaka göndereceğimi belirttim. Aslında istedikleri tarih bir gün esnek fakat bunu aşmama-ya azami gayret gösteriyordum. İki üç cümleyle derdimi anlattıktan sonra maili gönderdim. En azından şimdilik bir yükü atmıştım omuzlarımdan. Ali Paşa kahveleri getirdi. Kulpu kırık bardağı kendine aldı.

“Bir şey rica edeceğim,” dedi. Masadaki paranın lastiğini çıkardı. Birkaç banknot çekip bana uzattı. “Sabah fındık yağı ve ikinci el ucuz bir telefon alabilir misin bana?”

“Fındık yağı mı? Telefon mu? Telefon kullanmak tehlikeli değil mi?”

“Telefon benim için değil.”

Kafasını kaldırdı. Havayı koklamaya başladı. Ciğer peşindeki kedi gibi pencereye yaklaştı. Yüzünü ekşiterek bana döndü:

“Bu kuş kafesi gibi koku da ne böyle?”

Cep telefonu kolay oldu ama fındık yağını bulmakta zorlandım. Eczanelerde de olması mümkünmüş ama pazar günü nöbetçi eczane aramak daha büyük problem. Modern zamanlarda, insanın ikinci el cep telefonu edinmesi küçük bir şişe fındık yağı bulmasından daha kolay.

Caddede yürürken koku şizofrenisine yakalandığıma inandığım bir anda mustarip olduğum şeyi Ali Paşa’nın da aynı sözcüklerle ifade etmesini düşündüm. Kendimi tutmasaydım kaçak filan demeyip boynuna sarılacaktım. Geçen yıl kitapçıda romanlardan bi-

rini rastgele açıp koklayan kızı gördüğümde de böyle sevinmiştim. Kişinin yalnız olmadığını bilmesi sadece arkadaşlarının alo demesiyle veya hediye göndermesiyle olmuyormuş. Belki Ali haklıydı, ikimizin yazgısında kesişim kümeleriyle ilgili matematiksel detaylar vardı.

Nihayet tüketim tarihi neredeyse geçmiş, tozdan görünmez olmuş bir şişe fındık yağını kepengini yeni açan bir bakkalda buldum. Adam pazar siftahını yapmanın sevinciyle şişeyi güzelce sildi.

Geri döndüğümde, Ali Paşa evde bırakmamı istediği telefonu- ma bakarak önündeki kâğıda bir şeyler yazıyordu. Fındık yağını ve aldığım elektronik takozu masaya bırakınca anladım; yazdığı şey rehberimdeki numaralardı. Listeyi bitirince kâğıdı uzattı. Getirdiğim telefonu aldı. Kendi telefonumdaki sim kartı çıkarıp diğerine taktı.

“Polis cep sinyalinden takip etmeyi akıl ederse kendini çok alakasız bir yerde bulacak,” dedi.

“İyi de beni değil, seni takip ediyorlar.”

“Sen de listedesin. Telefonunun Türkiye’nin bir ucuna gitmesi onları delirtecek.” Elimdeki kâğıdı gösterdi. “Yeni kart alıncaya kadar numaralar lazım olur. Getirdiğin telefonu iyice şarj edelim.”

“Ama suç ortağın oluyorum... Benim ne işim var Türkiye’nin bir ucunda?”

“Senin işin yok. Geldim, telefonunu çaldım ve sıvıştım. Yeter mi bu?”

Şişenin kapağını açtı ve yarısını dikiverdi.

“Neden fındık yağı içiyorsun?”

“Temiz tıraş bıçağın var mı? Bıyıklarımı keseceğim. Bir de makas lazım.”

“Makas ne için?”

“Fark ettiysen kirpiklerim gür ve uzun. İnsanın ifadesini belirleyen şeylerden biridir kirpik. Dikkat et, birinin güzelliğinden ya da yakışıklılığından bahsederken kirpikleri uzun ve gürse onu da sayarlar. Biliyor musun, Elizabeth Taylor’un kirpikleri çift sıraymış. Bu nedenle menekşe gözlerine yazılmış bunca şiir.” Makası aldı. Yüzüne yaklaştırdı. “Gözler yalan söylemez derler, şimdi gözlerime yalan söyleteceğim,” dedi.

“Fındık yağını neden içtin?” diye tekrarladım.

Zil çaldı. Son günlerde her zil çalışında bir başka gerilim filmi başlıyordu.

“Sen kapıya git, ben banyodayım. Suyu açacağım. Sorarlarsa kız arkadaşınım ve duş alıyorum tamam mı?” dedi Ali.

Giderken içimden, “İnşallah içeride şarkı söylemeye kalkmaz,” diyordum. Stres altında aklıma komik şeyler geliyordu. Bünyemin dış etkilere verdiği tepkiydi bu. Zehirlenen insanların kusması gibi, özgün zorluklar karşısında ayakta kalma refleksim espri yapmak ve çoğunlukla gülünç duruma düşmekti.

Gözümü kapı deliğine dayayınca geceleyin Ali geldiğinde bunu yapmadığımı hatırladım. Aynı anda, yan apartmandaki bıyıklının mercekte elipsleşmiş ablak yüzü karşıma geliverdi. Yediği tahta kaşıktan bir daha istiyor olabilirdi. Saate baktım: 09:25. Kargaların kahvaltısını gasp ettikten sonra soluğu bende almıştı.

“Buyurun, ne vardı?”

“Polis gelmiş geçen gün.”

“Evet geldi, bir yanlış anlaşılma olmuş. İfademi verdim, gittiler.”

Ali Paşa, ses iyice duyulsun diye çeşmeyi sonuna kadar açmış, inandırıcı olması için suyu sağa sola sıçratıyordu. Bıyıklı duydu tabii ki. Bir kaşını kaldırdı. O kaşı oraya çivilemek isterdim.

“Kim banyo yapıyor?”

“Sana ne ulan zürbük!” dedim.

Zürbük nedir bilmiyorum, ağzımdan çıkıvermişti.

Elini arka cebine attı. Bıçak çıkardı. Beni içeri itirdi. Arkadan kapıyı kapattı.

“Eve karı kız atıyorsun ha!”

Geri geri adımlıyordum, üstüme geliyordu. Abartma konusunda eşeğin iç dünyasına kaçırıldığı suyun haddi hesabı yoktu bu herifin. İkimiz de içerideydik. Bıçak elinde salona kadar geldik. Bilgisayarda müzik açık kalmış, Louis Armstrong’un ‘What A Wonderful World’u çalıyordu. “Haklısın Louis,” dedim içimden. Bıyıklı her an bıçağı indirecek gibiydi. Boş eliyle tokat ile yumruk arası bir şey salladı, tam Türkçe. Kanepeye savruldu.

“Bana vuran o tahta kaşık nerede, söyle, götüne sokacağım onu,” dedi.

“Burada,” diye bir ses. Bıyıklı arkasını döndü, ben de kafamı yana eğerek görüş açımı düzelttim. Ali Paşa’nın belinde havlu vardı, elinde bir tahta kaşık sallıyordu. “Aslında bu mu emin değilim, mutfakta buldum,” dedi.

Bıyıklı, Ali’ye bıçakla saldırmaya cesaret edemedi. Bıçağı yere atıp kuduzluğa terfi etmiş bir sokak köpeği gibi Ali’nin üzerine atıldı. Ali’nin bir yumruk aldığını gördüm. Hemen doğruldum, arkadan herife sarıldım. Sokak kavgacıları usulü bir tekme savurdu. Pantolonunun hışırta sesiydi gelen; karavana! Bir de ben denedim, boynunun altına denk geldi. Ev tipi kavga böyledir, isabetsizliklerin istatistiğidir. Ali’nin arkasından bıyıklının omzuna dokunduğunu gördüm. Bir anda, seksenli yılların Yeşilçam komedilerindeki dövüş sahneleri geldi gözümün önüne. Bıyıklı arkasını dönünce Ali tahta kaşıkla öyle sağlam indirdi ki, bıyıklı birdenbire Süheyl Eğriboz’a dönüşerek döşemeye yöneldi. Üstüne tam ensesine tekme yi yince

kendinden geçti. Ali Paşa'nın beline sardığı havlu çözülmek üzereydi, ben onu işaret edince sağlamlaştırıp sordu:

“Evde ip var mı?”

İp yoktu. Koli bandıyla adamı mumyaladık.

“Adam tahta kaşık hastası oldu,” dedim.

“Dâhiler dünya nüfusunun yalnızca yüzde birini oluşturuyor. Toplam geri zekâlılığa bu yüzde bir hatırına katlanıyoruz,” dedi, henüz baygın bıyıklıya bakarak.

Kirpiksiz çok psikopat görünüyordu. Gözleri kızarmış, şişmişti. Çenesi ve boynu da öyle.

“Bıyıklının yumruğu seni üzmüş” dedim.

“Yumruktan değil, fındık yağından. Etkisini göstermeye başladı. Fındık yağı her on beş kişiden birine alerji yapar. Onlardan biri benim. Altı yedi gün yüzüm gözüm dağılıyor. Kamufraj projem tamamlanmış oldu.”

Küçük dilimi yutsam bir daha konuşabilir miyim, diye düşündüm.

“Artık ortağımısın,” dedi. “Hayatını kurtardım. Fındık yağını sen de içmelisin.”

“Bunu hayat kurtarma saymam. Zaten bıçağı kullanmayacaktı. Sen de gördün, yemezdi. En fazla sopa yemekten kurtardın, sağ ol. Hayat kurtarma nedir biliyor musun? Yedi yaşındasındır, tatilde denizde yüzerken simidin birden sönmeye başlar. Dalgalar açığa sürükler, iki litre su yutarsın. Okula bile başlayamadan öleceğini düşünürsün. Sonra biri gelir, seni tutup küçük şişme botuna çeker. Seneye de giyesin diye büyük alınan mayo kıçından fırlamıştır. Sevinir ve utanırsın.”

Kirpiksiz bir George Orwell nasıl gülüyorsa öyle güldü.

“Belki de benimdir o biri.” Parmaklarını skor söyler gibi yaptı.
“Bir buçuğa karşı sıfır. Ne diyorsun?”

Bilgisayarın hoparlöründen Düş Sokağı Sakinleri’nin ‘Ölümler
Çıplak Gelir’ şarkısı yayılıyordu.

*Kutadgu Bilig gibiyim.
Herkesin bildiği, kimsenin okumadığı.*

23 Ekim 2006 Pazartesi 01:50

Dün, iki hafta aradan sonra yeniden çarşıdaydım. Nasıl olduysa Muhterem komutanla anlaşmış, yerine birisini ayarlamışlar. O da çarşıdaydı. Sabah ortalarda görünmedi. Sim kartımı cüzdanımda taşıyorum. Asker pazarına gidip bir liraya cep telefonu kiraladım. Birkaç çift çorap, birkaç çift yeşil don aldım. Telefona kartımı taktım, annemleri, arkadaşları aradım. Şehrin tek açık büfe kahvaltısını veren salona oturdum. Sosis, peynir, patates kızartması, rus salatası, domates, maydanoz ve siyah zeytinle tabağımı tıka basa doldurdum. Salonun büyük ekranında yeni klipler dönüyordu. Medeniyetten uzak kalmışım gibi hissediyordum, sanki ben çarşıya çıkmayalı müzik sektörü almış yürümüş, insanlar güzelleşmişti.

Öğleden sonra Muhterem aradı. Beraber dönerciye girdik.

Kasadan fişlerimizi aldıktan sonra döner kesen ustanın önündeki mermer tezgâha dayandık. Bizden sonra gelenler fişlerini uzatıyorlardı. Kuyruklara ve insan haklarına saygısı olmayanlara kızıp kendime acırken bunlarla başa çıkmanın bir yolu olarak pişen döner hakkında düşünmeye başladım. “Şimdi bu usta dönerden bıkıyor mudur?” diye sordum. “Yiyor mu ki bıksın?” “Kokusu var, sıçrayan yağı var, yetmez mi?” dedim. “Çok irdeleme,” diye kesti. Bozuldum. “Rahatsızlık veriyor muyum?” Duymazdan geldi. Sokağı işaret etti: “Bak bak, şu kıza bak. Çantasını sırtlamış, belki de sevgilisinde kalmaya gidiyor.” Gösterdiği yöne baktıktan sonra: “Japonya’da birçok restoran maymun garsonlar çalıştırıyormuş,” dedim. Dönerlerimizi alıp masaya oturduk, ellerimi yıkamak için lavaboya gittim.

Tuvaletler bir mekân hakkında fikir vermez aslında. Uzun saçlı, boncuklu, sakallı, küpeli garsonların mayonezli fettucini ve ardından kirazlı tiramusu servisi yaptığı, espressoların su gibi aktığı, camlarında en sıradışı müzik gruplarının afişlerinin asılı olduğu kafelerde tuvalete girdiğimizde birdenbire gerçek hayata döneriz. Geleneksel mavi tuvalet taşı, fayanslarda sümükler, kuburda sigara yanığı izleriyle dolu mahzun WC-matik ve bir türlü tam kapanmayan, sürgülü kilidi bozuk o kapı. Nerede içerde dolaşan garson ve müşterilerin şıklığı, nerede buradaki hüznün. Bazı yeni kafe tuvaletlerinde hijyen sağlamak için kullanılan kolu çevirince naylonu değiştiren tuhaf makinelerden var. Onlar bir heves takıldıktan sonra kimliği belirlenemeyen ayı ya da aylar tarafından bozulur ya da kırılır. Patron da bir daha yaptırmaz. Bir keresinde çekilmesi gereken o kolu çektiğimde içinden naylonun çıktığı kapakla beraber kol elimde kalmıştı. Tekrar yerine yerleştireyim derken akla karayı seçmiştim. Benden önceki de muhtemelen öyle yaptı. Zamazingoyu bozan kişiye ulaşmak imkânsız. Bu tip durumları önlemek için güvenlik kamerası da koyamazsınız. Neticede büyük biradere kafa tutabildiğimiz belki de tek yerdir tuvalet. Burada tuvalet alaturka. Bir tuvaleti alaturka yaptınız mı böyle örtüydü, naylonu bir sürü masraftan da kurtulmuş oluyorsunuz.

Döndüğümde başka bir derdim vardı. “Sana da oluyor mu? Kafelerde mesela, bodrum kattaki tuvalete giderken önünde yürüyen kızın bayan WC’ye girip hıphızlı kapıyı kilitlemesine bozuluyor musun?” “N’olacak ki?” dedi ve ekmeğini ısırdı. “Sanki o seri kilitlemede sana karşı yapılmış bir şey var gibi.” “Başka sıkıntın yok mu?” “Var,” dedim, “Ersin Karabulut çizmişti; senin indiğin taksiye binen kadının, elini kapı koluna atarken yüzünde beliren tiksinti ifadesinin ne kadar moral bozucu olduğunu. Hiç unutmam, üniversitede bir sınavda çalışmak için hoşlandığım kız ve iki arkadaşla benim evde sabahlamıştık. Kızın ayakları üşümüştü. Ona, içindeki yağlı kâğıdı çıkarılmamış yeni çorabımı vermiştim. Birkaç gün sonra geri getirdiğinde, kapıdan içeri bile girmeden, neredeyse korkuyla, dürülmüş çorapları elime tutuşturup uzaklaşmıştı.” “Ne anlatıyorsun?” dedi. “Bilmem,” dedim, “Verdiğim kitapları okudun mu?” “Hayır, daha okuyamadım.”

Turşu istemiyorum demeyi unuttuğum için ekmeğin arasına ezbere konulmuş salatalık turşusu dilimlerini ayıklarken tepsie serilmiş kâğıttaki aşçı resmine daldım: “Dönerin içine lahana turşusu koyan aykırı bir usta çıkacak mı acaba? O kitaplarda bu durumları anlatan bir hikâye var.” “Okuyacağım,” dedi. Okumayacağını biliyordum. Okumadığı için de geri vermeyecekti. Kitapları getirirse soru sorarım, sınava çekmeye çalışırım diye korkuyordu. Cezaevindeki ilk günlerimde, “Fareler ve İnsanlar”ı yarısına kadar okudum,” demişti. “Zoolog musun?” demiştim.

Lisede yatakhanedekiler kitap tavsiye etmemi isterlerdi. Çarşı izninden döndüğümüzde yakalardım: “Tavsiye ettiğim kitapları aldınız mı?” “Yok ya döner yedik. Para bitti,” derlerdi. Bu arkadaşlarımla babaları bayramlarda filan akrabalarla buluştuklarında, “Oğlana hep söylerim, boğazından kısımasın. Sigara içmesin, atariye gitmesin. Boğazından kısımasın ama. Biz garip büyüdük,” derler.

“Kızlara para yediriyorlar,” diye tükürür gibi mırıldandı. “Kimler?” “Saat iki yönünde giden kıza bak!” Ne zaman saat bilmem kaç yönüne bak dense sadece kol saatime bakarım. Saate bakarak yönü çözmeye çalışırken yavaşça, “Kızlar hesabı ödeyerek erkek-

leri gücendirmek istemiyor olabilir,” dedim. “La bırak!” Muhterem benden on yaş küçüktü ve daha önce bot bağladığı için “La bırak!” diyebiliyordu. “La bırak mı?” “Öfff!” Öflemesini, gol kaçırın futbolcunun görüntüsü gibi ağır çekimde tekrar izledim. Gözlerimi kısıp kafamı yavaşça sağa doğru yatırmışım. Delirmek üzere olduğumu sandı. Rahatlatmak için normale dönüp dirseklerimle masaya ardıldım: “Sonuç; Peyami Safa.” “Kim?” “Peyami Safa yazmış,” dedim. İşaret parmağımla bir onu, bir de kendimi gösterdim. Fıkra anlatan bir limon görmüştü sanki, hem gülümsedi hem de yüzünü buruşturdu.

24 Ekim Salı 18:30

Bu sabah, iki saatlik kule nöbeti dört saat sürdü. Cezaevinde arama yapılacaktı, askerlerin tamamı aramaya katıldı. Nöbet değişimi yapılamadı. Aslında dört saatten çok, uyuyamamak koydu bana. Zaten öğleden sonra üçte silah temizlemeye kaldırdılar. Böyle şeyler olunca kendi kendime; gececi olmak senin için en iyisi, fedakârlık yapacaksın, dikenine katlanacaksın, diyorum. Gene de can sıkıcı oluyor. Silah temizledikten sonra içtimaya katıldık. Bu sefer bizim için arama yapıldı. Müzikçılar, cep telefonu gibi şeyler arıyorlar. Dolabımda sabah kahvaltıda yiyemediğim bal ve tereyağı vardı. Almışlar. Tıraş çantamdaki makasa dokunmamışlar.

25 Ekim Çarşamba 17:20

Kapıaltı nöbetine gidemiyorum. Öğlen yediğimiz yemek dokundu. Yüzüm, çenemin altı şişip kıpkırmızı oldu. İlk defa başıma böyle bir şey geliyor. Benden başka altı kişi daha şişti. Bölük komutanı çok telaşlandı. Hemen toparlanıp acile götürüldük. Birer anti-alerjik iğne kaktırdılar, yallah. Zaten asteğmen doktorun dediğine göre iğne olsak da, olmasak da birkaç güne geçermiş. Ağrım çok az ama felaket görünüyor. Komutanlar hepimize bugün yataktan çıkmama emri verdi. Alerji yapan şeyin ne olduğunu araştırıyorlar.

8. içimde bir kum torbası

“Bana nerenin acıdığını gösterir misin?”

Pink Floyd

Bir dönem bütün babalar oğullarına işportacıdan oyuncak tren alırdı; ilkokula başladığım yıl sıra bendeydi. Sekiz şeklindeki rayında nazlı nazlı dolaşan ufak lokomotif, pili bitince pazardan dönen anneanneye benzerdi. Üflesen devrilir, tekerlekleri dönmeye devam ettiği için bu hâli bana ters dönmüş böcekleri anımsatırdı.

Malıköy istasyonundan trene bindik. Ali, Sincan’a gitmemizi tehlikeli bulmuştu. Ulus garını ise rüyamda bile görmemeliymişim. Bıyıklıyı evimde paketledikten sonra mecbur kaldığımı bilmezmiş gibi onunla gitmeyi isteyip istemediğimi sormuştu Ali. Fazla seçeneğim yoktu. Annemleri arayıp telefonumun bozulduğunu, merak etmemelerini söyledim. Eksik de olsa haftalık yazımı dergiye gönderdim. Bana aldırıldığı ikinci el cep telefonunu ve bir parfüm şişesini boşaltıp yıkayarak, içine koyduğumuz fındık yağını alıp yürüye yü-

rüye şeker fabrikasının arkasından Eskişehir yoluna geçtik. Ali'nin yüzü ve boynu iyice şişmiş, yer yer mora çalan kiremit rengi almıştı. Acıyıp acımadığını sorduğumda başını iki yana salladı. Kirpiksiz, bıyıksız ve hastalıklı hâliyle tanınmaz durumdaydı. İnsanlar ona şüpheli gözüyle değil ancak acıyarak bakıyorlardı. Birkaç kişinin hüzünle iç geçirdiğini, dua mırıldandığını, bir kadının da yanındaki çocuğunun yüzünü elleriyle kapattığını gördüm. Gardırobumdan ona giysi uydurmuş, parasını da en fazla iki Dostoyevski cildi sığabilecek büyüklükteki omuzdan askılı çantama koymuştuk. Malıköy'de Kars'a giden Doğu Ekspresi durunca, Ali sim kartımı koyduğu ikinci el telefonunu kaşla göz arasında vagonlardan birine bırakıp geldi.

Karesi Ekspresi'nin yolcu kısmının sonunda, en arkadaki iki yük vagonuna manzaralı ufacık balkonda sigara içiyorduk. Ali bozkıra dalmıştı, bense nerede olduğumu ve ne yaptığımı sorguluyordum.

“İçimde bir kum torbası var,” dedim.

“Hayret, oysa herkesin içinde yumruk olur.”

“Bir de çok uykum var.”

Cesaret verici, derin bakışları vardı.

“Göle attığın taş mutlaka dibe inecek ama endişe gölünde bir kere bile sekmez. Keyif almaya bak. Şimdi endişe gölüne değil, Nasreddin Hoca'nın maya çaldığı göle gidiyoruz. Umarım tutmuştur.”

“Bilet kontrolünde enseleneceğiz. Ya kimlik isterlerse?”

“Kuruntu yapma! Sadece öğrencilerden kimlik istiyorlar. Trendeyiz Ali, uçakta değil. Stadyuma girerken bile kimliğe bakmıyorlar.”

Güneş evine dönüyordu. Sarı düzlükler bilgisayarımın duvar kâğıdı kadar güzeldi. Tarlalar, elektrik direkleri, yorgun çobanlar, eşiklerde oturan etekleri çamurlu kızlar hızla geride kalıyorlardı. Bir grup çocuğun trene el salladığını gördüm.

Kondüktör bir anda ortaya çıkıp önce Ali'ye tiksintiyle baktı, sonra duman çıkaran parmaklarıma.

“Sigara yasak. Siz nasıl çıktınız buraya?”

“Kapı kilitli değildi ki. Nerede içebiliriz?” dedi Ali, melül melül bakarak.

“Trende yasak,” diye kestirip attı.

Kendimi sorumlu hissedip, “Kusura bakmayın beyefendi, arkadaşımı zehirli kirpi ısırmişti da, hava almak için çıkarmıştım,” dedim.

Adam söylene söylene gittikten sonra Ali sordu:

“Trende yasaksa içebilmek için trende olmamalıyız, değil mi? Altında ya da üstünde durmak trende olmak sayılır mı? Trende bulunurken trende olmamanın yolu var mı acaba?”

“Tuvalette içsek?”

“Demode. Küçüklüğümden beri sigara ve sidik kokusu karışımı eşittir tren lavabosu.”

Aklına bir fikir gelmiş çizgi film kahramanı gibi kaşlarını hızlıca kaldırıp indirdi. Fatih'i hatırladım. Vedalaşamıştım.

Arası gres yağlı bağlantıdan -ki ufakken o cıvık şeyle vagonları birbirine yapıştırdıklarını sanırdım- yavaşça geçip yük vagonunun asma kilitli kapısının yanındaki merdivenden yukarı, vagonun tepesine çıktı. Peşinden gittim. Yük vagonunun tavanı düzdü. İki kenarına kaynaklanmış demirlere tutuna tutuna birkaç metre ilerledik. Kafamı kaldırdığımda karşımda yetmiş yaşlarında, sakallı, kot

pantolon ve yelek giymiş, sarma sigarasını tüttüren, beyaz kulaklıklarıyla bağdaş kurmuş bir adamla karşılaştık. Red Kit yaşlanmış dedim içimden. Bizi görünce kulaklıkları çıkardı.

Ali, “Selamün aleyküm beybaba,” diye yüksek perdeden girdi. Eski filmleri çok izlediği belliydi.

“Aleyküm selam çocuklar,” dedi ihtiyar. Rüzgârdan sakalı yerinde durmuyordu. “Yüzüne ne oldu evladım?”

“Bir şey değil,” dedi Ali, hâlâ yerinde duruyor mu diye merak etmişti sanki, boştaki sağ eliyle yüzünü yokladı. “Kurbağa fırlattılar da, şaka oldu kaka. Hayvan öldü, ben yas tutuyorum.”

Ali adamın dikkatini dağıtıp, bizi konu dışına çekmek için sağdan kesti. Orta yoktur pas vardır, derler.

“Tevellüt kaç amca? Adın ne?”

“Süleyman. Tevellüt otuz yedi.”

“Ben Oktay, bu da Metin,” diyerek kendi topuna koşup pozisyona giren Ali bana döndü: “Şimdi trende miyiz, değil miyiz?”

“Trendeyiz çünkü yolcularla aynı yere gidiyoruz,” dedim.

“Bana göre değiliz çünkü trenin niteliklerinin hiçbirini duyum-sayamıyoruz. Koltuk yok, biletçi yok, börek kokusu yok, vagondan vagona dolaşan tren avareleri yok, ağlayan bebek yok. Burada rahat rahat pofurdatabiliriz.”

Amca ne konuştuğumuzu anlamadı ama sarma sigarasından ikram etti.

“Almanlar böyle durumlarda *nur bahnhof verstehen* diyor,” dedi Ali, Alman lafını duyunca ilgisi artan yaşlı adamı işaret ederek. “*Bahnhof*, tren istasyonu demek, *verstehen* anlamak. Anladıysam istasyon olayım gibi bir şey.” Amcaya baktı: “Ne dinliyordun?”

“Pink Floyd.”

İkimizden de rüzgârdan rol çalan birer ıslık yükseldi.

“Felsefeye çarpı, müzik zevkine bir yıldız koyalım. Süleyman amca senin yaşında birinin Pink Floyd dinlemesi çok fantastik.”

“Çok sevmem aslında ama torun bunları yüklemiş. Hâlbuki üç kere söyledim Goran Bregović doldur diye. Dinliyorum işte.” Gömlek cebindeki müzikçaları gösteriyordu. Ali’yle birbirimize baktık. “Babam Goran Bregović’i pek severdi. Doksan iki yaşında toprağa girdi, yedi yılı var. Kurtulmuş amcam da öyle. Kankardeştiler, aynı yaşta gittiler. Soyadımızı beraber almışlar otuz dörtte. Muhtar veriyormuş ama bizimki çok netameli olmuş. Trene binip Ankara’ya gitmişler” dedi. İhtiyarların anlatmaya bayıldığı masallardan biri daha başlıyordu. “Babamdan dinleye dinleye ezberledim.” Taşlanmamış, bol kotunun kemerini iki eliyle sağa sola çekiştirdi.

Yıl otuz dört. Babam kahveye girmiş, bakmış Kurtulmuş amcam oturuyor, çökmüş yanına. Onun büyük oğlan hastaymış, iyileşmiş.

‘Bin şükür. Gitti evladım diye ağlaşıp duruyorduk. Allah Hekim Efendi’den razı olsun. Süleyman Efendi çok sevaplı adam. Yunan buralarda adam bırakmazken Allah yürü demiş de hem yaşamış hem koskoca hükümet doktoru olmuş,’ demiş Kurtulmuş amcam.

‘Beni de iyi eden o değil miydi iki kış evvel? Bu yaşta mezara giriyordum, aldı beni musalladan. Yataktan kalktığım vakit gidip eline sarıldıydım da mahcup olmuştu. Bak ne diyeceğim, şu soyadı işi var ya. Ne emrediyor büyüklerimiz; artık babanın adını söylemek, efendi, hoca şu bu demek yok,’ demiş babam.

Dedeme Memişemmez derlermiş, Kurtulmuş amcamın babasına da Büzüksüz. Benim dedem de onunki de ölmüş önceden. Memişemmez’i de Büzüksüz’ü de devlet istemiyor. Bunlar da Süleyman koymak istiyor, ikisi de. Doktoru canlarından çok seviyorlar. İkisi de inat, bağırış dövüş anlaşıyor, muhtara gidiyorlar.

‘Siz soydan hep keçi sidiğiyle yıkanmışsınız,’ demiş muhtar. ‘Süleyman diye soyadı olmaz,’ demiş. İkna olmamışlar. ‘Ankara’nın gönderdiği vesikalardan bakın, güzel birer tane alın, beni böyle şey için meşgul etmeyin,’ diye anlatmaya çalışmış ama kafaya koymuş bizimkiler. ‘Mevzuata göre Süleyman’da mâni yok ama bir köyden akraba olmayan iki kişi aynı soyadını alabilir mi orasını bilemedim,’ demiş.

‘Biz Süleyman isteriz, vazgeçmeyiz,’ diye ısrar etmiş babam.

‘Madem öyle, binin trene, gidin Ankara’ya, kaymakama mı vekâlete mi nereye gidiyorsanız sorun. Şurada kaç saatlik yol. Belki orada daha münasibini bulursunuz. Süleyman’dan vazgeçtik, ikimiz de Hüseyin istiyoruz, diye gelerseniz hiç gözüme görünmeyin sakın,’ diye tembihlemiş bunları.

Sonrasını babam tatlı tatlı, kitaptan okur gibi şöyle anlatırdı:

Cuma, sabah ezanında yürüyerek kasabaya indik, istasyondan da trene. Kurtulmuş hemen uyuklamaya başladı. Kompartımanda ikimizden başka kimse yoktu. Bir vakit sonra benim de içim geçmiş. Cam kırılma sesiyle irkilerek uyandım. Kurtulmuş, pencerenin önündeki açılır kapanır paslı masanın altına saklanmıştı. Önce rüya mı anlayamadım. Sonra bir kırılma sesi daha. Camda geniş bir çatlak, bir de küçük delik vardı. Bir cesaret dışarı bakınca trenin yanında koşan çocuklar gördüm, ellerinde taşlar. O sırada bir tane daha isabet etti cama, içeri geçip düştü. Kendimi eprimiş deri koltuğa attım. Bu sırada tren memuru soluk soluğa girdi içeri.

‘Piçlere bak!’ dedi. ‘Az daha kafamı deliyordu.’

Döşemede portakal büyüklüğündeki taşı gösterdim. Taş atan çocuklar geride kalmıştı. Memur yanıma oturdu. Kurtulmuş masanın altından çıktı.

‘Senin yüzünden kafalarımız karpuz gibi yarılacaktı.’

‘Niye benim yüzümden? Süleyman diye tutturan sen değil mi-

sin? Ne işimiz var te Ankaralarda?’

‘Susun,’ dedi memur, ‘Ne Süleyman’ı?’

‘Soyadı Kanunu,’ dedim, ‘Ankara’ya Vekâlete çıkıyoruz. Süleyman olur mu ikimize de diye.’

‘Adam sen de, koskoca Vekâlet bir Süleyman için size bakar mı? Siz madem yola çıkmışsınız, Çankaya Kaymakamı’na gidin. Orada bilirler.’

‘Sen yazdırdın mı soyadını?’ dedim memura.

‘Taş. Zekeriya Taş. Biz Erzurumluyuz. Rahmetli kardeşim Hamza, Karaköse’de taş ustasıydı. Öldüğünde Erol daha iki yaşındaydı. Baldızım aldı gitti, İstanbul’dalar şimdi. Rabbim Erol’un ömrünü uzun versin.’

Ankara’ya varınca rahmetli kardeşine dua edip, Zekeriya ile helalleşip, Ulus’tan yürüyerek havuzlu parkın arkasındaki kaymakam konağına gittik. Kapıda durdurdular.

‘Maruzat görüşecektik de. Uzun yoldan geliyoruz. Zat-ı âlileri buradaysa soracağız,’ dedim.

Müstahdem çarıklı, kuşaklı hâlimize acımış olacak, ‘Nerelisiniz siz hemşerim?’ diye sordu.

‘Eskişehir.’

‘Hele, içinden mi?’

‘Köyünden.’

‘Tevekkeli hemşerim dememişim. Sivrihisarlıyım ben de. Gelin içeri. Soğuk ayran var,’ diye bizi odasına götürdü.

Meseleyi anlattık, dinledi, sonra güldü. Koskoca kaymakamın yaveri karşımızda gülünce bir yanlış yaptığımızı düşünüp utandık.

‘İki garip çocuk çıkmış gelmişsiniz. Hemşerimsiniz, şansınız varmış. Bırakın Süleyman’ı. Bizim idare müdürü de bunu alacak oldu da burnundan geldi. Millet öyle bir maytaba aldı ki duvarlar çınladı. Onca yol gelmişsiniz, birisi de size Süleyman diye soyadı olur mu demedi mi, adama götüyle gülerler. Bizim müdür de aldığı gibi gitti, sildirdi. Deli olmayın. Bir evladınız daha olursa doktorun adını verirsiniz mevzu biter. Herif Süleyman diye Süleyman’a üşüşmek akıl mı? Ben bu kanun işini, kim ne yazdırdı, ne konuştu bilirim. Adamına rast geldiniz. Hayrullah Efendi sen ‘Akıllı’ yazdır, sen de ‘Kurtulmuş Çalışkan’ ol, bitti gitti. Bakın bana, adım Ahmet, soyadımı da yaptım mı sana ‘Zengin’. Bunlar namdır, asır sürecek. Süleyman’ı unutun, bana dua edin. Beni dinlemezseniz yarın torunlarınız güzel dua eder size,’ dedi diye hem ağlar hem gülerdi babam.

Süleyman amca kaptırmıştı:

“Üç yıl sonra ben dünyaya geliyorum, adımlı Süleyman koyuyor babam. Geçen sene, soyadımızı veren kaymakam odacısının torunuyla karşılaştım. Sincan Devlet Hastanesi’nde dahiliyeciymiş. Muayene ederken sohbete dalmışız, bir baktık ki o Ahmet Zengin’in torunu, ben de Hayrullah’ın oğluyum. Çok ilgilendi benimle sağ olsun. Unutmadan, trendeki Zekeriya Taş var ya, artist Erol Taş’ın amcasıymış. Uzun ömür diye dua etmişti çocuğa amma o garip toprak oldu, babam uzun yaşadı.”

Ali bana döndü:

“Masai kabilesinde bir savaşçı ölürse adı bir daha hiç anılmıyormuş. Her gün kullanılan bir kelime bile olsa bir daha hiç söylenmiyormuş.”

“Bizde de rahmetli deniyor ya işte,” dedi ihtiyar.

Güneş mesaiyi çoktan kapamıştı. Üşüyorduk ama şurada bir saat daha dayanabilirdik. Ali izin istedi, çantamı alıp kayboldu. Tuvalete gidiyor sandım. Geldiğinde çantam azıcık daha hafiflemişti. İçine bakınca parfüm şişesinin boş olduğunu gördüm.

“Çantadaki o demir kutu nedir?” diye sordu Ali.

“WordsWords, mıknatıslı kelime oyunu. Ne bileyim, belki oynarız diye yanıma aldım. Sen nereye gittin?”

“Yemekli vagona. Ezogelin ve mercimek çorbası varmış, fındık yağıyla biraz lezzet kattım,” dedi.

“Nasıl yani? İnsanları tek tipleştirmek sana yakışıyor mu?” dedim gülerek.

“Herkesi değil. Üç kişi bile bendenize özenip korsan domatese benzese yeter.”

“Aç mısınız Metin? Oktay?”

Boş anıma geldi, adımızı uyduruyor, yaşlılık işte diye düşündüm ilk an, ağzımı açınca Ali'den bir dirsek darbesi geldi. Hatırladım. Cevaben başımızı salladık. Kibarlık trende geçerliydi, kimi felsefi yaklaşımlara göre trende değildik. Hava iyiden iyiye serinlemişken midemize bir şeyler girerse omuzlarımıza hırka gibi olurdu. Süleyman amca, üzerinde bir kozmetik markasının adı yazılı ufak fermuarlı çantasından biraz gravyer peyniri, çavdar ekmeği, naylon torbalara paylaştırılmış biberli yeşil zeytin, jambon ve kurutulmuş kivi çıkardı. Adamın Güney Fransalı olabileceğini düşündüm.

Karnımız doyunca, “Ankara’da mı oturuyorsun?” diye sordum.

“Evet ama şimdi Hafız Hasan’ı görmeye gidiyorum, Kurtulmuş amcamın oğlu. Kalçasını kırmış. Alpu Devlet Hastanesi’nde yatıyor.”

“Alpu mu?” diye araya girdi Ali. Süleyman amca onayladı, tütün tabakasını açmasına yardım ettim. Sigara da yakmasak karanlıkta birbirimizi göremeyecektik. “Biz de Alpu’ya gidiyoruz.” Sonra kulağıma eğilip, “Cevat orada,” dedi. “Ne demiştin amca, Hafız Hasan mı?”

“Evet.”

“Cevat’ın dedesinin adı Hasan mıydı ki?” diye sordu, sanki bilecekmişim gibi. Süleyman amcanın kolunu sıvazladı. “Beraber ineriz.” Gene bana döndü: “Bilet almasak da olurmuş, baksana trende bile değildik. Uykun açıldı mı?”

Paslı bir gazoz açacağı gibiyim. Güzel günler de gördüm.

27 Ekim 2006 Cuma 21:55

Terhis tarihimiz belli olmuş. Bölükteki kısa dönemler içinde en geç ben gidiyorum. 22 Ocak. Bu tarihe göre şafağım 86. Birkaç gün sonra plakaları saymaya başlayacağım.

22:36

Bardağıma sinek girmişti. Kaşığın ucundan nasiplenmeye çalışırken bardağı elimle kapatıverdim. Kahveye düştü. Kanatları ıslanınca çırpındı, çıkamadı. Bir vakit sonra hareketsiz kaldı. Bardağı yıkamaya gittim, lavabonun deliğinde kayboldu.

Bugün yağmur sabahtan başladı. Aralıklarla devam ediyor. Hava çok serin. Bacaklarım üşüyor. Gidip koğuştan içliğimi alsam iyi olur.

23:12

Gazeteden: “İsveç’in başkenti Stockholm’de, yirmi iki yaşındaki bir kadın, şehir dışındaki boş bir depodan çaldığı dört vagonlu treni bir buçuk kilometre sürdü. Raydan çıkan tren bir binaya çarptı. Kadın hastaneye kaldırıldı.”

“ABD’nin Ohio eyaletinde cep telefonu ile mesaj yazarken tren yolundan geçmeye çalışan Zachariah Smith adlı gence tren çarptı. Belediye başkanı ‘Trenin düdüğü deli gibi çalıyormuş ama çocuk mesaj yazmakla meşgulmüş’ dedi.”

“Londra’da, Archie adlı labrador cinsi köpek, tren garında sahibi Mike Taitt’i bulamayınca hareket etmek üzere olan bir trene atladı. Köpek, doğru istasyonda inmeyi başarıp evini kolaylıkla buldu.”

29 Ekim Pazar 05:10

Koltukta uykuya dalmıştım ki telefon çaldı. İnsan böyle bir durumda delirebilir. “Onbaşı Ali Paşa,” diye açtım. Nöbetçi komutanın sırtıttığını hissedebiliyordum. “Uyuyor muydun lan?” dedi. “Uyumuyordum komutanım,” dedim. Gözlerimi ovuşturdum. “Telefonu paşa diye açma oğlum. İlla sülaleni sayman lazım değil. Paşa mısın sen? Uyuma sakın,” diyerek kapattı. Kontrol etmek için aramıştı. Soyadım yüzünden askerliğin başından beri buna benzer şeyler yaşıyordum. Acemilikte içtima sırasında teknil verirken, “Ali Paşa, Balıkesir, emredin komutanım,” deyince başçavuşun teki, “Ne paşası lan? Biz burada yıllardır Keleş’e anamızı belletiyoruz, çünkü bok gelmişsin paşa diyorsun,” demişti.

20:20

Akşam başgardıyan Kadir abi bir kuş kafesi getirdi. Üç kuş var. Biri felç olmuş galiba, karnının üstünde yatıyor. Kanatlarında

problem yok. Uçmak istiyor ama ayakları tutmadığı için yere düşüyor. Avucuma aldım. Sonra Kadir abi içeri götürdü. Birisine gösterecekti.

Bizim komutanların hafta sonları gelip ilgilendikleri bir tavuk kümesi ve yanında birkaç güvercin besledikleri bir kafes var. Birinci kulenin arkasında. Bölük arazisinin bittiği tellere bitişik. Birinci kulede nöbete çıkınca dolaşıp duran hindileri, paçalı tavukları izlemek eğlenceli.

Akşam yemeğinde domates çorbası, köfte, pilav, muz, fındık ve kola vardı. Bugün Cumhuriyet Bayramı olduğu için özel menüydü galiba.

31 Ekim Salı 04:20

Bot kokusu, bot boyası kokusu, kepin içindeki havasız saç kokusu, tıraş köpüğü kokusu, koğuş kokusu, kamufraj kokusu, çorap kokusu, çay kokusu, yumurta kokusu, üçgen peynir kokusu, bayat ekmek kokusu, gazete kokusu, silah kokusu, barut kokusu, silah yağı kokusu, tavuk kokusu, köpek kokusu, yastık kılıfı kokusu, battaniye kokusu, kantin kokusu, zarf kokusu, kibrit kokusu, tost kokusu, kuru yaprak kokusu, soğuk ankesörün kokusu...

Gündemden DamlayanlarÖmer Damla

Kirişli Kıranlar Cenneti

Biliyorsunuz, 19 Eylül’de Sincan Cezaevi’nden 6 mahkûm kaçtı.

Kaçı yakalandı? Söyleyeyim: 1.

Geri kalan 5 kişi nerede? Herhâlde çoktan Yunan adalarına varmışlardır. Hatta Meksika sınırını bile geçmiş olabilirler.

Türk emniyeti nerede? İstihbarat nerede? Devlet nerede?

Nasıl kaçmış bu mahkûmlar? Ambulansla.

Tünel bile kazmaya gerek görmemişler. Tünel kazmak kirli bir iş. İnsan terliyor, üstü başı çamur oluyor. Ne gerek var? Sakız gibi be-

yaz önlüklerin arasında, ağır kesiciler ve antibiyotiklerden bir kokteyl içerek konforlu bir kaçış. Belki hemşirelerle şakalaşarak.

Sağlık sistemi çöktü diyorduk. Haksız mıymışız? Trafik kazalarına yetişemeyen, kanlar içinde yatan yaralılara yardım götüremeyen modern ambulanslarımız hırsızlara, katillere hizmet götürür olmuş.

Ne için? Biraz hava alsınlar diye. Malum, cezaevlerinin şartları da kötü.

“Doktor bey, beni çarşıya kadar atar mısın? Hapishanede çok sıkıldım.”

Bu satırların yazıldığı sırada Sincan Devlet Hastanesi’nde çalışan bir dahiliye doktorunun gözaltına alındığı haberi geldi. Kaçaklara yardım ettiğinden şüpheleniliyormuş.

Şaşırdım. Büyük başarı! Helal olsun!

Ziya Zengin, on beş yıllık hekim. Babası eski Mülkiyelilerden Çankaya Kaymakamlığı da yapmış Kamuran Zengin. Kendisine ulaştım: “Oğlum saygın bir doktordur, öyle şey yapmaz. Komplolar kuruyorlar, peşini bırakmayacağım,” diyor.

Helal olsun demiştim, değil mi? Geri alıyorum.

Anlaşılan gene asıl sorumlular halının altına süpürüldü.

İhale Ziya Zengin’e kaldı.

Olan hastalara oldu.

1 kişi yakalandı şimdiye kadar demiştik.

Kürşat Ferhatoğlu.

Dolandırıcı. Hırsız. Gaspçi. Resmî belgede sahteci. 12 yıla hüküm giymiş.

Cuma günü yapılan bir operasyonla Dışkapı’da bir oto galerisinde yakalandı.

“Şuradan bana en hızlısından bir Ferrari ver, acelem var.”

Herhâlde birileri ihbar etti. Yoksa emniyetin olayın ertesi günü bu işi çözmesi hayalcilik olur.

“Ben planlamadım,” diyormuş. “Kaçtı suçlamasını kabul etmiyorum,” diyormuş.

“Midemi üşütmüşüm, ambulans çağırılmışlardı. Sonra bir de baktım ki araba beğeniyorum,” demiştir. Bizimkiler de inanmıştır. İnanmıştır diyorum çünkü şu ana kadar Kürşat Ferhatoglu’ndan sağlanmış en ufak bir ipucu, bir bilgi yok.

Cennette huriler var derler.

Bizim cennet elini kolunu sallayarak dolaşan azılı suçlularıyla meşhur.

9. g ll n n d   k n 

“Dünya tersine dönmüş, insan ku un üstüne pisliyor,” dedi Aleksî Pavloviç.
“Ba  a a ıyken de isabet ettirmeyi   renmi .”

“Ah oğlum Cevat, sen de mi karanlıklara karı tın? Ben sana böyle mi   rettim?”

“Dedeci im, ne olur öyle söyleme. Abimin masum olduğunu biliyorsun,” dedim.

“Neden firar etti o zaman? Bak televizyona, yurtdışına ka acaklarmı .”

Anneannem araya girdi:

“Hasan yapma böyle gözünü seveyim. Dua et. Bak hastasın, bizi de  zme.”

Televizyon ve gazeteyi ondan saklamaya  alı ıyorduk ama

duymuş işte. Biz hiçbir şey bilmiyorduk. Abimle en son konuşmam, kaçtığıнын dört beş gün öncesiydi. Sesinin çok iyi gelmesi sevin-dirmişti. Hemşire geldi, dedem toparlandı. Hapını ve suyunu içtik-ten sonra bir de kolonya sürdüm yüzüne, başına. Biraz rahatladı. O sırada içeri sakallı, uzun boylu, dedem yaşlarda bir adam girdi. Anneannem ayağa kalktı:

“Süleyman abi, hoş geldin!”

Elindeki paketi bırakıp yüzüstü yatan dedemin başına çöktü, sarıldı. Dedem duygulanmıştı.

“Ağlama hafız, bak iyisin maşallah, gömeceksin sen bizi.”

Anneannem bana döndü:

“Süleyman amcan Beylikovalı. Köylerimiz komşuydu. Yetmiş senelik arkadaşız, öyle değil mi Süleyman abi?

“Öyle deme, yaşımız belli oluyor,” dedi. “Nasılsın Şevval kı-zım?”

“İyiyim amca, sağ olun. Sizleri sormalı?” dedim.

“Hafızı gördüm daha iyi oldum. Halis yok mu?”

“Babam dün buradaydı, yarın annemle gelecekler.”

Anneannem, dedemin başucundaki sandalyedeki yerini Süleyman amcaya verdi, kendisi yatağın karşısındaki koltuğa, ya-nıma oturdu.

“Zahmet etmişsin, otobüsle mi geldin?” dedi anneannem.

“Yok, trenle. Tepesine çıktım bir de. Orada cigarama kimse ka-rışmıyor.”

“İlahi Süleyman abi,” dedi anneannem. “Ne tuhaf adamsın.”

“Unutmadan, şunları vereyim.” Komodinin üzerindeki pakete

uzandı. Cam kolonya şişesini çıkardı, bir de karton kutu. Hemen Süleyman amcanın elindeki kutuyu aldım, önce ona sonra dedeme ve anneanneme ikram ettim. Renkli, küçük, tatlı küplerden ben de iki tane alıp ağzıma attım.

“Kuşlokumunu pek sever Hasan,” dedi anneannem.

“Bilirim,” dedi Süleyman amca. “Sen de güllünün düşkünüsün, değil mi? Ama biraz da savurgansın.” Anneanneme bakıyordu.

Anneannem güldü. Dedem de kıkırdıyordu.

“Kim savurgan? Ne güllüsü? Hiçbir şey anlamadım,” dedim.

“Hikâyesini bilmiyor musun?”

“Bilmiyorum,” dedim, herkese kolonya dökerken.

“Ben anlatayım,” dedi dedem, yüzükoyun yattığı yerde masaj yaptıran ihtiyarlara benziyordu.

Sene elli yedi olması lazım. Aynı böyle yaz sonu. Camiden çıkarken dünkü yağmurdan, tövbe, yedi kat sema leğeninden boca edilen yaygaradan sonra ancak kurumuş taş avluda Süleyman’la karşılaştık:

‘Seni almaya geldim. Yatsıdan sonra mevlit okutalım diyor babam. Malum, rahmetli dedemin elli ikisi oldu.’ Duvar kenarında bahçe demirine kilitlediği gidonu paslı, lastikleri kabak, İstanbul sinemalarında gördüklerime benzeyen ihtiyar bisikleti gösterdi. ‘Hava bugün güzel, tıngır mıngır gideriz. Dönüşte de eve bırakırım.’

‘Nereye oturacağım?’

‘Şu gerideki seleye. Annem oraya minder dikmişti. Mabadını üzmeyecek.’

Arka tekerleğin üzerine gül desenli bej rengi bir minder konulmuş, bir güzel de bağlanmıştı.

Süleyman amca sandalyesinde kıpırdandı, kemerini çekti: “Dur dur, ben devam edeyim...” dedi.

Yatsıyı kıldık. Hasan mevlidi okudu, pek güzeldi sesi. Bursa’larda ne hocalardan dersler almış. Civar köylerden bizim gibi çağırıyorlardı onu. Babam Hasan için bir zarf vermişti, bisiklete giderken zarfı eline tutuşturdum:

‘Hafız, sen yeni nişan yaptın. Babam Allah razı olsun diyor. Bu işler parayla değil amma sana küçük bir hediyemiz olsun. Bir şey değil, geline çoraptır, basmadır neyse alır diyordun babam.’

Mahcup oldu ama içten içe sevindiğini biliyordum. Bisikletin kilidini çözüp oturdum. Hasan’ı beklerken o mindere dalmış gitmiş.

‘Bisiklet bende kalsın mı bugün Süleyman?’ dedi. ‘Sen git evine. Köye bununla döneyim. Sabah namazından sonra geri getiririm. Gündüz vakti de elbet bir öküz arabası bir şey bulunur dönmeye.’

Kafasında ne taşlar yuvarlıyordu bilemem. Kasabada büyümüş, ağzında mürekkep çalkalamış adamdı Hasan. Senin benim gibi köylü aklı onu tartmazdı. Pedala yüklendi, önce devrileyazdı, aman demeye kadar doğrulttu dümeni. Biraz yampiri de olsa karanlığın içinde kayboldu.

Dedem hikâyesinin bayrağını alıverdi. Başım dönmüştü.

“Kul, nişanlısını göremeyecekse neden nişanlanıyor? Nişanlılık hasbîhâl etmek, alışmak için değil midir? Huyuna suyunu yaklaşmaktır. Dinimizce bir engeli yoktur diye bilirim. Nişan bir öncü ahittir, parmağını bağlar, önce rabbine sonra kuluna söz verirsin. Nihayet yüzüğünü takana kadar da müstakbel zevcenin yüzünü güldürmek sevaptır. Bisiklete binmesini o zamana kadar pek bilmezdim ama rüzgâr gibi uçuyordum. Mübarek dolunay ağzına kadar dolmuş, bisikletin elektrik lambasına hadi oradan çekiyordu. Süleyman’ın köyünden çıktıktan bir saat sonra ter su içinde bizim meydana vardım. Kahve açık, bakkalın ışığı yok. Kahveye yaklaştım.

‘Bakkal nerede?’

‘Kapattı gitti evine. Hayırdır Hasan? Evde aşeren mi var, harman beygiri gibi buhar çıkıyor kafandan?’

Onlar yumruklarıyla tahta masalara vura vura, topuklarıyla kambur arnavutun taşlarına yedire yedire gülerken bakkalın evine pedal çevirdim. Adama yolda rastladım, kahveye geliyordu herhâlde. Eşkiya acemisi gibi durdurdum, adam karanlıkta ürktü önce.

‘Sende güllü var mıydı abi?’

‘Kalmadı be Hasan Hafız.’

‘Nerede bulurum güllü?’

‘Valla bu saatte ancak kasabada.’

“Sonunu ben anlatacağım,” diye yaşlı kadınlardan beklenmeyecek bir çeviklikle zıpladı anneannem.

Camda kuş gagalarmış gibi bir ses, belli taş atıyorlar. Kalktım. Lüksü yakmaya da korkuyorum, anamlar uyanırsa canıma okur. Yavaş yaklaştım. Tülün arkasından Hasan’ın cemalini gördüm. İçim hopladı. Pencereyi sessizce kaldırdım. Bağdan yeni getirilmiş kalınca bir odunu dayamış, ona tırmanmış. Perişan hâlde. Yüreğim yerinden çıkacak.

‘Hasan hayırdır? Bu ne hâl?’

‘Biraz terledim de.’

‘Sessiz ol babam uyanırsa boğazıma çöker. Bu saatte pencerede ne işin var Hasan?’

Sakin olmaya çalışıyorum ama nefesim çıkıp gidecek.

‘Sana bir şey getirdim.’

‘Ne getirdin ayol deli misin, çabuk git.’

'Dur bi,' dedi. Göğsünden düğmüklü bir mendil çıkardı. Avcuma koydu. Yumuşak bir şeyler.

Camı gagalayan kuş içime düşmüş meğer. Kursagım karınca-landı heyecandan.

'Sağol ama sıvış hemen.'

'Biraz daha konuşalım.'

'Saat kaç?'

Bu sırada içerden bir lamba yandı, bir öksürük duyuldu. Hasan kayboldu. Pencereyi indirdim, mendili açtım: Güllü. Güllü lokum yani. Birini ağzıma attım. Çiğnemeye başlamadan oda eşiğinde anam belirdi:

'Ne yapıyon?'

'Hiç, rüya gördüm de kalktım bir tebareke okuyayım dedim.' Gitmeye davranınca fırsat bilip ağzımdan lokumu çıkardım, o telaşla yere düştü. Mendili de arkama saklamıştım. Kadın dönüverdi:

'Ağzında ne var kızım?'

'Bir şey yok ana,' dedim.

Hekime açar gibi açtım ağzımı.

'Hadi yat, hadi,' deyip sofaya süzüldü.

Yere düşen lokuma baktım, mendile baktım. Nereye saklaya-cağımı bilemedim. Çekmeceyi açtım, en dibe koydum, vazgeçtim. Sonra elbise dolabına koydum, içime sinmedi. Çeyiz sandığının al-tında kimse bulamazdı ama ne zaman çıkaracaktım? Üstüme kara-koncoloslar çöktü sanki. Hasanım, altın kalpli hafızım beni dertlere salmıştı. Lokumu babam görse nerden aldın, kim getirdi deyip temiz bir sopa çeker, anam görse babama söyler, babam gene sopa çeker-di. Yerdeki lokuma bakarak uzandım. Aklımda enikleri kovalarken

uyuyakalmışım. Ezan okunurken uyandım. Hâlâ avucumda duran mendile baktım. Anamla babam kalkmış, uykulu uykulu geziniyorlardı. Hemen doğruldum, yerdeki lokuma bir tekme attım, sandığın altına yuvarlandı. Pencereyi açtım, savuruverdim lokumları.

Sabah bahçe eşiğinden anamın sesini duyuyordum:

‘Bunlar ne oğlum, haberin var mı?’ diyor.

‘Lokumlar bok olmuş,’ diyor küçük kardeşim Ahmet.

‘Çarparım ağzına, nimet onlar,’ diyor anam.

Yaş pisliğe bulaşmamış olanları seçip entarisine toplamış. Sundurmanın önündeki ibrikten su döküp yıkamış, Ahmet’e vermiş. Kapı önüne çıktığımda baktım Ahmet bütün bütün ağzına atıyor lokumları, boğulacak handiyse.

Anam görünce bana seslendi:

‘Kız bana bak, gecedен sarhoşlar yemiş yemiş de yiyemediklerini atıvermişler bahçeye,’ diye tezeklerin üstündeki güllü lokumları gösterdi.

Yüzükoyun yatan dedem dâhil hastaneyi çınlatacak bir kahkaha attık. Sonra bir tane daha. Hatta gülerken dedem ağzındaki kuş lokumlarını öğürür gibi oldu, koştuk, su verdik, zor yuttu. Buna da güldük. Dedemin keyfi yerine gelmişti. Anneannem azıcık hüzünlendi:

“Öyle işte,” dedi. “Bir tane yedim yemedim. Onca şey tezeklere gitti. Ne yapacaksın, eski zamanlar.” Sanırım gözlerin dolma sırası kendisine gelmişti. Uzanıp sarıldım ona, sırtını okşadım. Süleyman amca ayaklandı:

“Hadi kızım gel de bahçede bir cigara içelim. Bu kıcı kırık dur-sun burada, zaten kaçamaz.”

“Ben içmiyorum amca,” dedim.

“Canım, arkadaş ol bana.”

Kalktık.

Hastane kapısına asılmış A4 fotokopi kâğıdındaki abimin siyah-beyaz, sabıka fotoğrafını gösterdim.

“Her yere birer tane astılar, kovboy filmlerindeki gibi.”

**CEVAT ÇALIŞKAN CEZAEVİNDEN KAÇMIŞTIR.
GÖRENLERİN EN YAKIN KARAKOLA
BAŞVURMALARI GEREKMEKTEDİR.**

Amca önüne baktı. Sarma sigarasını yaktı.

“Senin abin yakışıklı, maşallah. Bugün trende iki çocuk vardı. Birinin suratu nasıl şişmiş, nasıl çirkin.”

“Hasta mıymış?” dedim.

“Kurbağa mı fırlatmışlar neymiş, dalgasını geçiyor gibi geldi de, zavallı, ses etmedim. Efendi çocuklar. Beraber indik, sonra istasyonda kayboldular.”

Sigarasını bitirince yukarı çıktı. Ben biraz daha kalıp düşünmek istedim. Öğleden beri içerideyim. Yıldızlara baktım, hepsi yerli yerinde. Hava yumuşacık. Evvelki hafta okullar açılmıştı. Geri dönmem lazım. Çocuklarımı da özledim. Ama dedem iyileşmeden nasıl döneyim? Umarım gidene kadar toparlar. Öte yandan abim kim bilir nerelerde? Çok merak ediyordum. Yaralı mı? Aç mı? Hakikaten yurtdışına kaçmış olabilir mi? Polis öyle diyormuş, inandırıcı gelmedi bana. Abim saftır, beceremez. Hem masum insan niye kaçsın? Neden yurtdışına gitsin?

Bahçenin dibinden bir hışırtı duydum. Biri geliyordu. Önce

korktum fakat yürüyüşü gayet sakindi. Abim yaşlarda. Penguen gibi adım atıyor, komik buldum. Yanıma yaklaşp çekinerek sordu:

“Afedersiniz, siz Şevval Çalışkan mısınız?”

“Evet?”

“Adım Ali. Abiniz Cevat’ın arkadaşının arkadaşayım. Sizi onun yanına götüreceğiz.”

Düşüp bayılacaktım.

“Burada mı abim? Nasıl olur? Siz kimsiniz?”

“Buradaymış. Arkadaşım onunla hapishanede berabermiş. Şimdi tanıştıracacağım. Yalnız lütfen korkmayın, yüzü biraz şey... Bir alerji. Neyse, o size anlatır her şeyi.”

1 Kasım 2006 Çarşamba 01:33

Kalbimin çeperi, kanımın şekeri Selin.

*Seni unuttuğum zamanlar da oluyor, uyurken. Fakat uyandı-
ğında unuttuğumu hatırlamadığım için bunu unutmaktan sayama-
yız öyle değil mi? Ayrıca bir saliseliğine anımsayamasam ne gam?
Unutma, hatırlamaktan daha yaratıcı bir şey olamaz. Birdenbire
seni ilk defa görüyormuş gibi olmayı, göğsümün kancasında sallan-
an kalbimin zangırdamasını bana çok mu görüyorsun?*

*Gardiyanlarla iyice arkadaş oldum. Turgut abi, Beşir abi,
Seyhan abi, Sami abi... Santraldeki çocuklarla da iyiyim. Bazen on-
lara kitap veriyorum, bazen kahve veriyorum. Üşümeye başladığımı
söylemiş miydim? Bacaklarıma gazete kâğıdı sarıp üzerine dizime
kadar babaanne çorabı giydiğimi, yazın cellâdım gibi gelen bot-
larımla iyi arkadaş olduğumu, bazen aşağıdan bana seslendiğini,
hâlimi hatırlımı sorduğunu, bazı küçük acıların yeterince sürdüğün-
de onsuz yapılamaz bir duruma gelebildiğini söylemiş miydim? Bu*

botlara, gezinen böceklerle, mikro mızraklar gibi dikilmiş üç numara saçlarıma konup durduğu hâlde her nasılsa sağ kurtulan sineklere dair acılar. Tabii ki sensiz olma acısından bahsetmiyorum. Çünkü sensiz olmak bir acı değil, uyanmanın kaçınılmaz olmasının verdiği ümit ile gözlerimi açmak için yelkovan saydığım bir kâbus.

Üç aydan daha az bir zaman kaldı kavuşmamıza. Biliyorum seninle tanışmamızın, ilk defa elini tutmamın, ilk defa seni kahkahalarla güldürdüğüm anın üzerinden çok da uzun bir zaman geçmedi. Fakatşunu bil ki, bir aşk hikâyesinde ayrı kalınan zamanlar aşkı geometrik olarak büyütür. Bu ne demek oluyor: Her geçen saniye sana olan sevgimin, sana olan özlemimin şiddeti bir önceki saniyenin üç katı oluyor. Sonraki saniye de bu üç katının da üç katı.

Seni ne kadar mı seviyorum? Bu soruyu sorduğun çocuk, kollarının buna cevap vermek için fazla kısa olduğunu bilemez. Benim kollarım bir ahtapot kadar çok olsa, Müfettiş Gadget gibi uzayabilse bile sana toplamak istediğim çiçekleri, sana getirmek istediğim kuşlolarını, bütün lunaparklardan senin için toplamak istediğim oyuncakları asla kucaklayamaz. Bazen senin bir su bardağına konmuş kahvaltı çayı olduğunu varsayıp dokuz canlı, hatta yüz seksen canlı bir bisküvi olmak isterim, sana bandırılalım ve yumuşayıp içine düşeyim. Ziyarı yok, kalan canlarımla birlikte sonsuza kadar bu oyunu oynayabilirim.

Sen acıkınca ben ekmek olurum. Sen sabah olunca ben boş sallıncak. Sen konuşunca ben sigaran olurum, virgül koy da söndür. İyiler sona kalır hep, kötülere bir şey olmaz, bilet sorsa bana biletçi seni söyler geçerim.

Sen gülünce cumartesi olur, çizgi filmler başlar. Sen gülünce balkon serinler. Sen gülünce ders biter, aşıcılar gelmekten vazgeçer. Sen gülünce perde açılır, Kızılderililer hiç ölmez. Sen gülünce cereyanlar gelir, Metin gol atar, Rıdvan sahalara döner.

Kardan kapalı yollarına bahar gelmiş köylü nasıl kucaklıyorsa öyle kucaklıyorum seni.

10. bizi kelimeler kurtaracak

“Adı neydi kız arkadaşının?” dedi Şevval, diş telleri karanlıkta azıcık ılık görse parlıyordu.

“Selin,” dedi Ali Paşa.

“İsmi kadar güzel miydi?”

“Güzel olup olmadığına dikkat etmedim; âşıktım.”

“Hemcinslerim garip davranır bazen, aşka sahip çıkılmasını isterler ama kendileri yan gelip yatmayı seçer. Utanıyorum kimi zaman, o yüzden en iyi arkadaşlarım hep erkektir,” dedi Şevval.

“Gidip nasıl yan gelip yatıyormuş göreceğim, en sevimsiz bilinen hareketlerin bile ona yakıştığını düşünürdüm oysa. Kimse Selin kadar güzel sinek öldüremezdi mesela, kimse onun kadar güzel kaşıyamazdı ayak serçeparmağını.”

“Yanlış anlama ama memlekette ayağını güzel kaşıyan en az on Selin daha olduğuna eminim.”

“Bilmem. Yeniden başlat tuşuna basmayı düşünmedim. Geri dönüşüm sepetinde takıldım sayılır. Willie Nelson’un bir lafı var:

‘İnsanların yüzde doksan dokuzu ilk aşklarıyla birlikte değil. İşte müzik kutularının çalışma prensibi bu.’ Bu yüzden kafamın içinde sürekli aynı plak dönüyor.”

“Siz ne iş yapıyorsunuz?” diye sordum. Ortama çöken görünmez dumanı dağıtmaktı niyetim.

“Türkçe öğretmeniyim taşrada. Bu sene başı atandım.”

“Memnun musunuz yerinizden?”

“Şehirde kitap ve dergi bulmak zor oluyor bazen ama memnunum. Ben de internetten alıyorum. Bir keresinde voleybol federasyonunun dergisini sordum, bana futbol gazetelerini gösteriyorlar.”

“Ne güzel, sever misiniz spor?”

“Sevmem mi, okulda voleybol takımındaydım.”

“Voleybol William Morgan tarafından Massachusetts’te, 1895 yılında icat edilmiş. Ve biliyor musunuz, ABD’de bir voleybol ligi yok,” diye araya girdi Ali Paşa.

“Spor sevgisi aileden geliyor. Dedemin bisiklet yarışlarında madalyaları var. Anneanneme lokum getirmek için binmiş, bir daha inmemiş. Abim de beden eğitimi öğretmeni.”

“Bir dakika, Cevat beden eğitimi öğretmeni miydi?” Görüntüler belirliyordu. “Cevat’ı biliyorum ya. Fuat Hoca benim komşum. Ali gelmeden önce Atatürk heykeli ile ilgili bir şeyler anlatmıştı.”

“Meşhur efsane,” dedi Şevval.

“Dünya amma küçük, şimdi cebimden çıkaracağım” dedim. “Babanız Prekazipervermiş.”

“Sorma. Güneşe karşı vişne suyu içer babam, çilek reçeline tereyağı karıştırır. O derece sarı-kırmızı hastası. Sizin meslek ne peki?”

“Muharrir-ül spor,” diye araya girdi Ali Paşa. “Dergide olimpik mizah yazıları yazıyor.”

“Hangi dergi?” diye durdu Şevval.

“Spor Âlemi.”

“Aa, sizin adınız Ali Küflü mü?”

“Evet.”

“Ya ben sizin köşenizi çok seviyorum. İnanmıyorum! Gece vakti hastanede John Turturro ve Blake Nelson ile karşılaşıyorum ve biri sevdiğim yazarmış.”

“Tevafuk,” dedi Ali Paşa. “Tevafuk seni arayıp bulur.”

“Açtı gene kader musluklarını,” dedim, makarayı saldı. Şevval başını geriye atarak gülüyordu. Diş telleri ve kocaman gözleriyle geceye damgasını vuruyordu.

“Dönelim zurnanın yellendiği yere; polis peşinizde,” dedi Şevval.

“Gerçekten mi?” diye elini ağzına kapatarak küçük bir inilti çıkardı Ali.

“Ya dalga geçin diye söylemedim. Hani abim nerede?”

“Geldik sanıyorum.”

Hastaneden asfalta kadar taksiyle gelmiştik. Taksici firarilerden söz açınca Ali Paşa oturduğu yerde sinmiş, beni de cep telefonu gibi bir titreme almıştı.

Taksiden inip tarlalara doğru yürüdük. Dere kenarından ilerleyip tahta bir köprüden geçtik, kavak ağaçlarının arkasından beş yüz metre ötede, bozkırın ortasında bir yıkıntıya geldik. Tavuk çiftliği gibi bir şeye benziyordu. Uzun zamandır kullanılmadığı belliydi.

İki tane uzun baraka arasında bir kulübe. Her yanını otlar bürümüş, yer yer duvarları yıkılmış. Camların bir tanesi bile sağlam değil. Yaklaşınca kulübenin önündeki erik ağacına bağlı bir katır gördük. Epey zayıftı. Binalardan birinin kırık kapısını araladık.

Ali Paşa seslendi: “Cevat?”

Arkalardan bir yerden çok uzun boylu, zapzayıf biri çıktı. Şevval, abisini görünce çığlık attı. Kucaklaştılar. Merasim bittikten sonra Cevat anlattı:

“Sincan’dan yürüyerek Eskişehir yoluna çıktım. Oradan kamyonlara otostop çekip iki üç kamyon değiştirerek buraya kadar geldim. Çocukken Hasan dedem getirirdi beni. Derede balık tutardık. Bu sığır damını ondan hatırlıyorum. Yıllar sonra kaçak kesim yapıldığı için kapanmıştı. Sonra da herif iflas edip kendini vurdu. Aklıma ilk burası gelmişti. İki gündür bekliyorum.”

“Abi aç mısın?” dedi Şevval.

“Açım aslında. Şu ağaçta kalan son kırmızı erikleri toplayıp yedim.”

Şevval çantasından iki paket meyveli kek ve küçük bir şişe su çıkardı. Cevat keklere yumulurken Ali Paşa sordu:

“Ağaca bağlı katırı gördün mü? Onu da mı kesecekler acaba?”

“Akşam getirdiler. Sabah gelip alacaklarını konuşuyorlardı. Muhtemelen sucuk olacak ama burada kesmiyorlar artık. Katır kesmek için çok modern tesisler var Eskişehir’de.”

“Çok uykum var,” dedim.

“Unutmadan,” dedi Cevat. “Dedemi gördükten sonra Fikret abiye gideceğiz. Çok önemli.”

Başını emir alan asker gibi salladı Şevval.

“Biz bir saat kestirelim. Mahvolduk. Sonra seni hastaneye sokmak için plan yaparız. Şevval’i de götürmüş oluruz, merak ederler,” dedi Ali.

“Ben aradım anneannemi. Bir yalan uydurdum, problem yok,” dedi Türkçe öğretmeni.

“Siz hasret giderin. Bizi bir saat sonra mutlaka uyandırın.”

“Bir saat mi?” dedim. “Hayatta uyanamam.”

Duvara dayanmış, örümcek ağlarıyla kaplı, dişi kırık yabayı gösterdi:

“Bunu dürtersem uyanırsın. Ona da gerek yok. Polisler gelirse nezarete zaten uyanırsın, nezarethaneler çıış kokar. Uyumak zor.”

Bundan sonrasını hatırlamıyorum. Parçalanmış iki saman balyası vardı, arasında sızmışım.

Sanki beş dakika geçmiş. Kaygı insanı uyutmuyor. Polislerle kovalamaca oynadım rüyamda. Gözümü açtığımda manzara şuydu: Ali, Şevval ve Cevat bir saman balyasına benim WordsWords’u koymuş, bağıra çağıra oynuyorlardı.

“Saat kaç oldu?” dedim, sanki kolumda saat yokmuş gibi. Onlar cevap verene kadar baktım. Üçe geliyordu. İki saat uyumuşum. Şevval bana çantasındaki hazır kahve paketlerinden birini uzattı. Şevval’in şişesine ve boşalan fındık yağını koyduğumuz şeyin içine su doldurmuşlar.

“Kulübenin arkasında bir tulumba varmış” diyordu Şevval. “Kahveyi yut, suyu hüplet. Biz içtik.”

“Kuru kuru?”

“Kuru değil, su da içeceksin ya, sıcak değil ama affet” dedi Ali, gözlerini kelimelerden ayırmadan.

Kahveyi yuttum. “Ne yapıyorsunuz siz?” dedim.

“Cevat’la ben hapiste bunu kâğıtlarla oynardık.”

“Rakamlar zengin edebilir, hatta mutlu bile edebilir ama bizi kelimeler kurtaracak derdi Ali abi,” diye ekledi Cevat. “Kurtarır mı kurtarmaz mı diye bakıyoruz.”

“Coğ-raf-ya,” dedi Ali Paşa. “Kaç puan?” Küçük mıknaatıslı harfleri tablaya yerleştiriyordu.

“Altı... Sekiz... On iki de şuradan... On beş artı on iki; yirmi yedi... Kelimenin iki katı diyor. Elli dört,” dedi Şevval.

“Coğrafya ile felsefenin ortak yönü nedir?” diye eski TRT yarışmaları havasına girdi Ali.

“Plato?” diye atıldım. Şevval gülerken devrilir gibi oldu.

“Yanlış! F harfi. Peki, coğrafya ile WordsWords arasındaki tek benzerlik nedir?”

“İkisinde de O var?” dedi Cevat.

“Yanlış! Gene F.” Yerine yapıştırdığı F’yi gösteriyordu. “Bu oyunda yalnızca bir F harfi bulunur.”

“Ka-re,” dedi Şevval. “A ve R ortak. Birer puandan dört puan.”

“Kare nedir?” diye tutulmuş boynunu ovalayan bana soruyordu.

“Beşinci kişi işeyecek yer bulamaz,” dedim, mesanemin feryadına kulak vererek.

“Mümkün ama yanlış!”

“Çok acı çekmiş daire?”

Başını hayır anlamında yukarı kaldırdı.

“Neymiş?” dedi Cevat sabırsızca.

“Kare, dikdörtgenin gençlik fotoğrafıdır.”

Şevval gülmedi. O sırada göbek ve basenlerinin durumunu gizlice kontrol ediyordu. “Filmlerde böyle mezbeleliklerde gangsterler poker filan oynar,” diye lafı değiştirdi. “Biz de kelime oyunu oynuyoruz. Aslında en çok solo testi severim. Çocukken hep Bilgin çıkardım, abim de Normal.”

Cevat önüne baktı.

“Solo test; birdirbir oynarken birbirini tüketen sözde arkadaşlar,” diye sırtı Ali Paşa.

Uykum dağılmaya ve kahve tozu etkisini göstermeye başlayınca Cevat’ta bir tuhaflik sezdim. Nietzsche’ninki gibi bir bıyığı olmuştu.

“Sıhhatler olsun,” dedim.

“Saçından kesip sakızla yapıştırdık. Nasıl olmuş?”

“Çok yakışmış.”

“Pubik tüy peruğu diye bir şey duydun mu?” diyen Ali’ydi.

“Basketbolcular kullanıyor,” dedi Şevval yüzünü ekşiterek.

“Hayır, koltukaltı peruğu değil, pubik peruğu. Kökeni ta on beşinci yüzyıla dayanıyor. Avrupa’da zührevi hastalıkları gizlemek için hayat kadınları tarafından kullanılırmış. Bir de takma sakal var...”

“Nereye sakal?” dedi Cevat.

“Yüze canım. Uzun ve siyah olanları on dördüncü yüzyılın başlarında İspanyol erkekleri arasında moda olmuş. Fakat bu yüzden herkes birbirine benzemeye başladığı için suçlular yakalanamamış ve masum kişiler hapse atılmış. Sonrasında Kral Peter bunu yasaklamış.”

“Benim ilgimi en çok çeken sakal Abraham Lincoln’unki. Bıyığı eksik sakalın yılmaz bekçisi,” dedim.

“Ortalama bıyıklı bir erkek, günde yedi yüz altmış kere bıyığına dokunurmuş, Lincoln bununla vakit kaybetmek istememiş.”

“Ama varlığından güven duyuyor insanlar, orada olduğunu hatırlamak iyi hissettiriyor.”

“Otorite ve gücün sembolü olarak görüldüğünden Hindistan’daki polis memurlarına bıyık bırakmaları hâlinde prim veriliyormuş. Buna mukabil Türk gardiyanlarının bıyık bırakması yasaktır. Vakti zamanında İngiltere’de yapılan ankete göre, katılımcıların yüzde altmış biri bıyıklı erkekleri centilmen ve kültürlü bulduğunu, yüzde otuz dokuzu da ancak aptal veya saldırgan bir erkeğin bıyık bırakabileceğini düşünüyormuş.”

“Yüzde otuz dokuz çok yanılıyor,” dedi Şevval, abisinin takma bıyığına dokunarak gıdıklanmış gibi gülüyordu.

Hastaneye geri döndüğümüzde henüz ortalık aydınlanmaya başlamamıştı. Şevval içeri girip işaret verdi. Girişteki güvenlik görevlisi uyuyordu ama riske etmek istemedik. Arkaya dolandık. Hasan dedenin odası arka bahçeye bakıyordu. Birinci katta olduğu için Cevat’ın şansı vardı. Şevval pencereyi içerden açtı, kenardaki ağaca tırmanması için avuçlarımızı birleştirip basamak yaptık. Cevat, uzun boyunun ve yeteneğinin avantajıyla kolayca dallardan pencereye geçiverdi. Benle Ali dışarıda, ağaçların arkasındaki bankta kaldık. Birer sigara yaktık. Sigaralarımızı daha bitiremeden ön taraftan bahçenin yanına kadar yansıyan polis arabasının mavi ışığını gördük. Ali Paşa yukarı seslendi, cevap yok. Bir daha seslendi.

“Pencereyi kapatmışlar, duymuyorlar,” dedi. Telaşlanmıştı. Bu polis arabası da neyin nesiydi bu saatte? Ön tarafa koşmak istedi, tuttum:

“Saçmalama! Gidip polisin kucağına mı oturacaksın?”

“Arkadaşım içeride, ya onu arıyorlarsa?”

Bir saniye düşünüp ağaca yapıştı. Deli gibi tırmanıyordu. Gözümü kırpana kadar sol ayağı dalda, sağ ayağı pencere denizliğindeydi. Pencere açıldı, Şevval’ın başını gördüm. Ali içeri girdi. Aşağıda yalnız kalmıştım. Kaygı boğucuydu. Polisin sireni ötmediği için çok önemli bir mesele değil belki de, hırsızın tekini karakoldan muayeneye filan getirmişlerdir diye düşünmeye çalıştım.

İki dakika sonra odanın ışıkları yandı.

“Dedemin bunu yaptığına inanamıyorum,” dedi Şevval, göz yaşları bebek gibiydi. Yutkundu. “Abimin bir arkadaşı vardı. Yüz kilo filan çocuk. Aslen buralı değilmiş. Büfe işletiyordu. Bunun patronunun bu çevrede böyle büfeleri varmış. Şişmanın babasının arkadaşı mıymış neymiş. Eskişehir’de de bu duruyordu işte. Patron, büfe kâr etmeyince kapatmaya karar veriyor. Bizimki içine sindiremiyor, en azından bir şeyler cebine girsin istiyor. Patronuyla anlaşıyor. Bir hırsızlık kumpasıyla hem sigorta paramızı alırız, mallar da bize kalır diyor, kurban olarak da abimi seçiyorlar. Bir gece karton karton sigaraları, içkileri arabanın bagajına yükleyip buluşacakları yere getirmesini istiyor. Kim bilir kaç milyar. ‘Benim bazı işleri bağlamam lazım, seninle falan yerde buluşalım,’ diye büfenin anahtarını veriyor Cevat abime. Benimki de saf, anlamıyor. Gece büfeyi açıp bütün paketleri, viskileri, şarapları doldurup gidiyor. Ertesi gün abimi tutukladılar. Büfenin bitişiğindeki bankanın güvenlik kamerasına bakarsan evet, aynen hırsızlık gibi. İhbar eden de Muhterem. Cevat malları götürünce hemen oradan patronuna göndermiş zaten. Gönderdiği yerde kamera filan yok, dağ başı bir yer. Kimseye anlatamadık. Abim, ‘O rica etti benden,’ deyip durdu. Muhterem mahkemede utanmadan ne dedi bakın: ‘Hâkim bey, bu arkadaşla güvendim,

sırlarımı açtım ama beni sırtımdan bıçakladı. Dükkânımı soydu. Cezasını çekmesini istiyorum.”

Şevval devam edemedi, titriyordu.

“Adı ne demiştin?”

“Muhterem. Sevimli bir tip oysa. İnsan böyle yapacağını hiç düşünemez. Tabanca resimleri yapıyormuş mesela. Çizdiklerini gösterirmiş hep, abim çocuğun ne kadar yetenekli olduğunu söylerdi.”

“Tabanca mı?” dedi Ali Paşa. Başı önüne düştü. “Muhterem dediğiniz benim asker arkadaşımı galiba...” Gözleri kızardı. “Bulutların yeryüzüne, insanlara dönük kısımları kirlidir, haydi gölgedir gölge diyerek kandıralım kendimizi. ”

*Öylesine bir sakız gibiyim para üstü yerine.
Çiğnediler de çabuk unuttular.*

2 Kasım 2006 Perşembe 21:50

Hastayım. Grip. Çok kötü değil ama keyifsizim. İnşallah daha kötü olmam. Günün tek sürprizi şuydu: Alay komutanlığındaki doktora giderken sokaktaki çöp tenekesini karıştıran inek gördüm. Köpek değil, kedi değil, inek.

Yağmur şimşekle beraber sürüyor. Hafta sonundan beri şehirde birçok yeri sel bastı. Her yer çamur deryası. Yarından itibaren sıcaklık iyice azalacakmış. Bu geceyi de atlatabilirsem tamamdır. Bir elektrikli ısıtıcı talep ettim. Kaloriferler henüz yanmıyor. Yansa bile ne kadar ısıtacak belli değil. Radyo gidip geliyor. Vericiler yağmurdan zarar görmüş olmalı.

5 Kasım Pazar 01:20

İyiyim bugün. Kırıklığı da atlattım sayılır. Meteorolojiye göre havalar azıcık daha ısındı. İki tane içlik giydim buna rağmen. Boğaz spreyi ağzımı kurutuyor. Hapa devam etmeye de gerek yok. Gazetenin bulmacasında gene tılandım, tamamını çözemedim.

23:41

Çok ilginç bir şey oldu. Erkek çocuğuna tecavüz suçuyla hüküm giymiş, yaşı benden daha küçük bir mahkûm kendini sünnet etti! “Ambulans çağırdık,” dediler. “Adı falanca, çükünü kesmiş.” Koğuşunda Kur’an okuyormuş, sünnetsiz olduğu düşüncesi kafasına takılmış. Hemen kesivermiş ucundan. Kestiği parçayı lavaboya atmış. İnfaz memuruna gerçekten mi filan diye sorunca, “Açıp baktık,” dedi. “İyi halletmiş,” dedi. Az sonra ambulans geldi, sonra da mahkûm. Elleri ve pijaması kan içindeydi. Arkada bir yerde muayene ettiler. Serum taktılar. Elinde serum, kapıya geldiğinde iki bükülmüdü. Komutan, “Sen sünnetsiz miydin?” diye sordu. “Evet,” dedi inleyerek. Araca bindirdiler. Deftere, “Hastaneye yattı,” diye not aldım. Oldu da bitti, maşallah.

7 Kasım Salı 21:40

Otuz kere kule nöbetine çıkmışım. Dört saatlik uzun nöbetimi de sayarsam toplam yetmiş dört saat çapraz tutuşta beklemişim.

Gazetenin bulmacasını iki gündür bir iki boşla bitiriyorum. Kendimi geliştirdim bence. Kirli çoraplarımı yanımda getirdim. Belki yıkayabilirim.

1998’de, Bolivya’da bir hapishanedeki mahkûmlar, cezaevi duvarlarının yükseltilmesini talep etmişler çünkü komşular duvarın üzerinden kolayca atlayıp kurutmak için avluya asılan çamaşırları alıyorlarmış.

8 Kasım Çarşamba 21:15

Bu akşam nöbeti devralırken Muhterem'in çok ilginç bir yanını keşfettim. Adamın 'pırlanta' kelimesine tiki var. Evet. Birisi karşısında pırlanta derse ördek gibi çöküp zıplamaya başlıyor. Ne acayip bir şey öyle. Odaya girdiğimde öylesine, "N'aber pırlanta?" dedim. Manzara çok acayıptı. "Yapma be abi. Sakın bir daha söyleme," dedi. Gene söyledim. Kendi kendine küfür ede ede dizlerini kırıp çöktü ve öylece hoplamaya başladı. Şok oldum. Bu tip rahatsızlıkları olanları duymuştum, mesela karnına dokunanlara ana avrat küfür ederek karşılık veren sürüyle insan vardır, bir tanesi de futbol hakemiydi diye hatırlıyorum. Bizim Muhterem'in de durumu bu: Pırlanta. Umarım unutmam bunu, bir daha söylersem bu hâle girmesini görmek istemiyorum. Eli ayağı kesiliyor. Tuvalete oturur gibi yapmaya başlıyor çocuk. Evlendiği zaman problem olur kesin. "Cimrisin de ondan uyduruyorsun," diyecek bir sürü mücevher delisi kadın var.

22:40

Mahkûmlardan biri kendini İspanya Kralı sanıyormuş. Beşir abiye göre numara yapıyor. Eşkâl kâğıdına baktım; nitelikli dolandırıcılık. Üç yıldır buradaymış. "İspanyolca biliyor muymuş bari?" diye sordum. "Bilmem, saçma sapan bir şeyler konuşuyor," dedi Beşir abi. Don Kişot'u okuyup okumadığını düşündüm. "Kitap okuyor mu?" dedim. "Ben hiç görmedim," dedi. Gündüz hastaneye sevk edecekler.

11. badesin dildarım cilveden

“Her Tesla’nın bir Edison’u vardır,” dedi Aleksı Pavloviç.

“Aklım almıyor,” dedim. “İnsan torununu ihbar eder mi?”

Sinirimden midem ağrıyor, başım dönüyordu.

“Sevdiğinden kızım. Polisler yakalayacağız diye vurup öldüreydi daha mı iyiydi? Televizyonda görmüyor muyuz?”

“Ben gidiyorum, sen bekle başında. Bu hâlde burada duramam. Sabah annemler gelecek zaten.”

Abimi getirirken anneannemi aradığıma, sürprizi söylediğime pişman olmuşum. Vicdan azabı çekiyordum. “Dedeme söyleme, şaşırsın,” demiştim. Sır saklayabileceklerini sanmışım. Hafız böyle yaparsa cemaat ne etsin? İyi ki telsiz seslerini duyunca Ali Paşa’yı odanın tuvaletine sokmuşum.

Artık tek derdim Muhterem öküzünü bulup burnuna ot tıkmaktı.

Katırın olduğu viraneye gene taksiyle gittik. Aynı taksiydi. Alpu'da bu saatte kaç taksi olurdu ki? Abimin haberini radyo hemen vermiş. “Üçüncü de yakalandı, buralıymış çocuk. Merkezdeki şu büfeyi soyan şerefsiz. İyi olmuş, asacaksın bunları,” diyordu. Ben dudaklarımı ısıırıyordum. Ali Paşa koltuğunda kayboluyordu. Dedemin bu yaptığını metanetle karşılamıştı Ali Paşa. “Babalar, dedeler başka türlü düşünür. Hiç büyümeyen çocuklar onların gözünde,” demişti. Vaaz dinleme havamda değildim. Hafız ispiyoncu olmuşsa vaize mesafe koyardım.

Ali Paşa'nın fikrini tahmin etmiştim de gerçekleşebileceğine inanmamıştım. Katırın yanına gidip hayvanı şefkatle okşadı. Etraftan biraz taze yeşillik toplayıp önüne yığdı.

“Kaç kilosun?” diye sordu Ali'ye.

“Altmış beş.”

Bana döndü. Omuzlarımı silktim. Katırı okşamaya devam ederken bıkkınlıkla üfledi:

“Kadınlara ne vakit kilosunu sorsam, ‘Son zamanlarda tartılmadım,’ cevabı alıyorum. Baskülcülerin açlıktan ölmemesine şaşıyorum. Kadınlara böyle şeyleri sormamak lazım. Soruları her zaman onlar sorar,” dedi.

“İyi de neden kilomu merak ediyorsun ki? Bir de neden katırı besliyoruz?”

İkisi de güldü. Biri zaten tanınmamak için âdeta tanınmaz hâle gelmişti. Fındık yağı mucizesinin böylesini görmemişim. Öbürüyse üç günlük sakalı ve leş gibi gömleğiyle beraber görünmek isteyeceğim bir durumda değildi. Kabul ediyorum, o sıra çok öfkeliydim. Normal şartlarda belirgin elmacık kemikleri, dalgalı kumral saçları ve bayıla bayıla okuduğum o dergideki mizahıyla beni rahatlıkla etkileyebilirdi.

Ali Paşa, bulduğu kalın bir ipe düğümler atıp katırın başına bağlayarak ilkel bir dizgin yaptı.

“Ben altmış kiloyum. Sen de olsan olsan elli kilosun. Bu katırcık bizi taşır bence. Karnı iyice doysun, yola çıkarız,” dedi. Sapı kırık bir yoğurt kovası bulmuş, hayvana su içiriyordu.

“Katırla mı gideceğiz?” dedi Ali.

“Kırk kilometre. Güneş doğdu. Karayolu gündüz vakti çok tehlikeli. Zaten çevirme filan da vardır. Katırların plakası, ruhsatı olmaz.”

Şaşkındım. “Sürmesini biliyor musun?” dedim. Ali gülmeye başladı.

“Binmesini desek daha doğru. Uysal hayvan bunlar. Kısır olabilir ama çok güçlüdür. Cevat kesilecek demiyor muydu? O bizi kurtaracak, biz de onu.”

“İkinizin de adı Ali,” dedim.

“Bana Paşa diyebilirsiniz” dedi Ali Paşa. “Askerde soyadım sevilmezdi ama dene istersen. Ya da Aleksi Pavloviç diyebilirsiniz. Hapishanede takmışlardı bu lakabı.”

“Neden?” dedim. İsim hoşuma gitmişti. “Çok mu Rus klasiği okuyordun?”

“Tam tersi. Okumadım değil tabii, Çehov da Gorki de okudum, Dostoyevski ha keza. Ama az. Mesela hiç Tolstoy kapağı açmamışımdır.”

“Anna Karenina’yı çok övüyorlar.”

“Kalın bir kitabı methetmek akıllıca çünkü itiraz eden çok olmaz. Ne diyordum, kütüphanede karşılaştığımız avukat bir arkadaş vardı, benim gibi birinin Rus edebiyatını devirmemiş olduğuna anlam veremezdi. Bu nedenle Aleksi Pavloviç demeye başladı. Kafasındaki boşluğu böyle dolduruyordu.”

Katırın üstünde önde Pavloviç, arkasında Ali, onun arkasında ben, batıya doğru ilerliyorduk. Eğerimiz yoktu, viraneden bulduğumuz bir karton kutuyu açıp, yırtık pırtık bir bezin üstüne sererek hem hayvanın hem de bizim canımızı acıtmayacak bir semer yapmıştık. Sabah ezanından sonra hava ispiroto mavisine döndü.

“Sevdim Aleksî Pavloviç’i. Ruslara bayılmıyorsan sevdiğin kitaplar ne?” diye sordum.

“Yirmi kilometremiz kaldı,” dedi Ali. “Uzun cevaplı sorulardan kaçınalım.”

“Biri Romalı Aziz Paulus’un ‘Klişenin Akustiği’” dedi Aleksî.

“Kilisenin olmasın?”

“Hayır klişenin. Ben de önce öyle sandım ama hakikaten klişe. Kilisede işlenen bir cinayet öyküsü. Galiba katil her türlü klişeye başvurduğu için. İşte, cinayeti çözmeye çalışan papaza mektuplar yazıyor, öldürdüğü kişinin ne büyük bir günahkâr olduğunu anlatmaya çalışıyor filan. Şimdi fark ettim de en sevdiğim beş kitabın dördü Makarena.”

“Makarena mı?”

“Makarena, Eski Roma’da bir roman türü. İlk örnekleri kaynak ustası Aziz Paulus vermiş.”

“Bir dakika, Aziz Paulus papaz değil miymiş?” dedi Ali.

“Değil, sanayide usta. Her aziz, aziz olmuyor. Kitapta cinayeti çözmeye çalışan kişi papaz. Peder Brown gibi. Neyse, Makarena yazarlar konularını daha çok teknolojinin acımasız gerçeklerinden seçer ve sonunda mutlaka bir matbaacı ölür. Birkaçını çok sevmiştim. Özellikle tövbeli bir Nazi subayı tarafından kaleme alınan ‘Kamçılanan Times New Roman’ adlı romanı yutarcasına okumuştum.”

“Eski Roma nere, İkinci Dünya Savaşı nere?”

“‘Kamçılanan Times New Roman’ Makarena geleneğini yirminci yüzyıla taşıyan nadir eserlerden biri. Sonra, Floransalı yazar Alberto Konagelli’nin ‘Konstantinapol’ün Kenar Mahalleleri ve Bir Kaleye Saldırmanın On Yolu’.”

“Fatih Sultan Mehmet okumuştur onu.”

“Okuyamaz, Fatih’ten çok sonra yazılmış. Ama hanedandan birileri okumuştur. İlk baskısının Dolmabahçe’de sergilendiği söyleniyordu. Sonra Japon yazar Ang Yoshi’nin 1918’de yayımladığı ‘Adalardan Bir Yar Gelir Bize’ var.”

“O bizim şarkımız ki,” diye atladım.

“Çevirisini yapan Mahdum Muhlis Efendi öyle uygun görmüş. Kendisi aynı zamanda besteciymiş. ‘Badesin dildarım cilveden/Ol ki minnetim vadeli’ bilir misiniz bu hicaz eseri? Onundur.”

“Şarkıyı bilmiyorum da romanın orijinal adını merak ettim. Başka?”

“Dostoyevski’nin ‘Sayısal Loto’nun Püf Noktaları”

“Dostoyevski mi? Loto mu?” dedim.

“Atıyorsun,” dedi Ali.

“Külliyen.”

“Biz de yutuyoruz sabahtan beri. Makarena filan da uydurma değil mi?” dedim.

“Baktım kendi başınıza ayacağınız yok, sayısal loto ile konuyu bağladım. Neyse, bırakalım bunları. Cevat’ın bahsettiği Fikret abi kim? Çok önemli diyordu.”

Tamamen unutmuşum. “İyi ki hatırlattın Aleks Pavloviç,” de-

dim. “Fikret Akıllı bizim aile dostumuz. Neden ona uğramamızı istediğini bilemiyorum. Önemli dediğine göre önemlidir.”

“Akıllı mı?” Ali, Pavloviç’in kolunu bir şeye dikkat çekmek ister gibi sıktı. “Şu Süleyman amcanın anlattığı... Biri Çalışkan, biri Akıllı soyadını almıştı; Hayrullah Akıllı. Onun akrabası filan mı acaba?”

“Evet, Fikret abi Süleyman amcanın yeğeni. Abimle araları çok iyidir. Hapse düştüğünden beri daha sık görüşüyoruz. Sağ olsun arayıp sorar. Çarşıda evcil hayvan dükkânı var.”

Katır yorulmuşşa benziyordu. Pavloviç inip yürümeye başladı. Ali de inince hayvanın üstünde yalnız kaldım.

“Su olsa da şuna içirsek,” dedi Aleksî. Durup gözlerini siper ederek dört bir tarafa baktı. “Şurada bir köy yolu görüyorum, oradan batıya doğru devam ederiz. Köy yollarında mutlaka çeşme oluyor. Sonra da hayvanı geçtiğimiz ilk köye bırakırız. Zaten şehre on kilometre ancak kaldı.”

Bir süre rotamızı çapraza çevirip traktör yoluna girdik. Bir kilometre sonra hakikaten her yanı yosun kaplamış çeşmeyi bulduk. Katırcağız çikolataya koşan çocuk gibi hevesle yalağa seyirtti. Ön ayakları çamurda kaydı, dizleri çamurlanınca bir an annesi kızacak diye ağlayacağını sandım. Biz de susuzluğumuzu giderdik.

“Acıktınız mı?” dedi Aleksî Pavloviç.

İkimiz de başımızı salladık. Ali buna bir de esneme ekledi. Sonra tekrar çeşmeye gidip başını suyun altına soktu. Çıkarıp savurduğunda kirli gömleği, yağlı saçlarıyla reklamlardaki oyunculara benzettim, orta boyluydu ama su damlalarıyla parlayan boyun kasları hiç fena değildi.

Bir traktör yanımıza gelip durdu. Şoförü indi. Sarhoşluktan adım atmakta zorlanan genç bir adam. Hiçbir şey söylemeden biraz su içti. Neden sonra beni fark etti:

“Götüreyim mi bayan?”

“Nereye?” demişim gayriihtiyarî.

“Nereye istersen,” dedi sırtarak. Elini önüne attı. Kan beynime zıpladı.

“Ananın yanına gidelim mi?”

“Ne diyon lan kaltak,” diye düşeyazar gibi üstüme geldi, elini kaldırdı. Ali adamın bileğine yapıştı. “Hop,” dedi. “Biraz kibar ol, bize niye teklif etmiyorsun?” Diğer elini de kaldırıncı onu da Aleksî tuttu. Aleksî’nin hormonlu elma gibi şişmiş yüzüne tiksintiyle baktı:

“Sana ne ulan bok!”

Sarhoş çocuk, ellerinden kurtulup traktörden bir metrelik siyah bir hortum çıkardı, çığlık attım. Aleksî beni kenara itti. Hortum, Ali’nin karnına inince çocuk inleyerek büküldü. Aleksî aniden eğildiğinde sarhoşun ikinci hakkı boşa gitmiş, üstüne de böğrüne yumruk yemişti. Bir tane de Ali’den darbe alınca devrildi. Çocuğu sedye gibi kaldırıp çeşmenin yalağına atıverdiler.

Aleksî, “İlk doping skandalı 68’de İsveçli pentatloncu Liljenwall’ın başına geldi. Birkaç bira içmişti, doping saydılar,” deyip yalaktan kalkmaya çalışan sarhoşa bir tokat patlatınca Ali, “Wilt Chamberlain hiç beş faul almadı,” dedi. Hortumu yerden alıp tarlaya fırlattı, kargalar kaçıştı. “Uçurtma uçurmak Tayland’da profesyonel bir spordur,” diye ekledi.

Aleksî acilen traktöre binmemi istedi.

Beş dakika sonra katırı ve sarhoşu çeşmede bırakmış şehre ilerliyorduk. Ali darbenin etkisini atlatmış gibiydi.

“Bir sarhoşa karşı iki kişi... Oldukça etik bir davranıştı. Aferin size,” dedim.

Yanıt vermediler.

“Hayvan ne olacak? Adam ne olacak?” diye sordum.

“Merak etme, ayrılmıştır şimdiye, yumruk ve soğuk su kahveden iyidir,” dedi Aleksî. “Katırı hiç merak etme, başının çaresine bakabilir.”

İlk defa traktör kullanıyormuş gibi bir hâli yoktu. Eski kasa yeşil Massey Ferguson’un sağ ve sol kenarlarına oturmuştuk. “Edremit’te birkaç kere traktör deneyimim olmuştu. Zeytin ağaçlarının arasındaki toprağı sürmek gerekiyor.” Aklına bir şey gelmiş gibi birden ağzındaki sigarayı çıkarıp sağ eline aldı. “Roger Welsh diye biri, 1995’te şöyle bir kitap yazmış: ‘Eski Traktörlere Âşık Olan Adam’. Diğer kitaplarını sayayım mı? ‘Âşk, Seks ve Traktörler’, ‘Kadınlar Hakkında Bildiğim Her Şeyi Traktörlere Borçluyum’, ‘Bozuk Traktörler ve Yorgun Parmaklar.’”

Ana yolun beş yüz metre açığında, ona paralel ilerleyen tarla yolundan gidiyorduk. Sigara tutan eliyle karşıdaki küçük dinlenme tesisini gösterdi. “Şurada karnımızı doyuralım. Bir de üstümüze başımıza temiz bir şeyler bulmak lazım. Buralarda kıyafet mağazası var mıdır?”

“Biraz ileride fabrika satış mağazası var,” dedim.

Traktörü patika üzerinde öylece bırakıp yürüyerek, açlığını bastırmaya koştuk. Üç beş kamyon durmuştu. Kapısı kapalı bir lastikçi, bir çeşme, bir çardak ve bir lokanta. Masaların çoğu boştu. Arkaya geçtik. Ben mercimek çorbası istedim. Aleksî ile Ali kuru fasulye, pilav, cacık aldılar. Hepimiz önce ekmeğe saldırmıştık. Garson diğer masaya köfte götürürken Aleksî Pavloviç ağzındakileri yutmaya gerek duymadan:

“1880’de, Mark Twain bir gezi yazısında, Alpler’e yaptığı keşif seferinde kaynayan fasulyeye koyduğu barometreyle yüksekliği nasıl hesaplamaya çalıştığını tarif etmiş. Bu fasulye öyle beğenilmiş ki keşif seferinin açısına yemeği hep böyle hazırlatmış. Bana sorarsan barometre yerine soğan tadını tercih ederim.”

“Kuru fasulye neden soğanla yeniyor acaba?” diye sordum.

“Eğlence çabuk bitmesin diye.” Sorar bakışlarımızı görünce devam etti. “Bilirsiniz, maddenin üç hâli vardır. Katılar sıvı, sıvılar gaz olur ya da tam tersi. Bir katı doğrudan gaza dönüşebilir mi?” Gene kendi cevapladi: “Kuru fasulye ile soğan dönüşür.”

“Kafanı neyle doldurmuşsun böyle,” dedi Ali.

“Soğanla. Hatta kafamın kendisi de soğan olabilir. İspanyolcadaki gibi. Onlarda *cebolla* hem ‘kafa’ hem de ‘soğan’ manasına gelir... Bir saniye, cacığımdan saç çıktı...”

“İyi işte, sarımsağın faydaları...” dedim, Aleksi’nin seyrek kır saçlarına bakarak. “Saç ektirmek çok pahalı değil mi? Sarımsak geleneksel ve ucuz bir yöntem.”

“Portekizliler, insanları sarımsağın durumuna göre sınıflandırıyorlar. Bir Portekizli, birine ‘delinin teki’ demek için ‘çürük sarımsak kafalı’ ifadesini yeterli görüyor.”

“Kokuyor mu demek istiyor acaba?” dedim.

“Delilerin beyni mis gibi kokar.” Ali’nin yeni gelen tabağına baktı. “Kaçınıcı tabak o? İsveç Kralı Frederick bu yüzden öldü. 1771’de, altmış bir yaşında, akşam sofrasında aşırı yemekten öte yana geçiverdi. Ayrıca çok yiyenlerin ölmeden önce bir anda kel kalmalarını takiben akıllarını da kaybedeceğine inanan Afrikalı kabileler olduğunu okudum.”

“Sahi senin saçların neden döküldü Aleksi?”

“Dökülmedi ki, papatya falı fikrini geliştirdim.”

“Ne çıktı?”

“Hepsini yolmam uzun sürdü, sonucu hatırlamıyorum.”

Kasiyerin Aleksi'ye acıyan bakışları eşliğinde hesabı ödedik. Çıkarken garsonun televizyonu açtığını gören Ali, gazete almamız gerektiğini hatırlattı. Fabrika satış mağazasına yürüdük. Onlar dışarıda beklerken ben birer penye mont, birkaç çorap ve tişört aldım. Ucuz da olsa güneş gözlüklerini ihmal etmedim.

Annem aradı, iyi olduğumu söyledim, uzatmadan kapattım. Fikret abiye uğrayıp, oradan Muhterem'in boynuzunu kaldırım taşıyla ezmeye gideceğimizi anneme söyleyemezdin.

Gündemden DamlayanlarÖmer Damla

İhbar Yoksa Ekmek Yok

Kaçan mahkûmların kimlik bilgilerine ulaştım.

Sırf bu bilgiler için ikametgâhımın ve basın kartımın fotokopisini Adalet Bakanlığı'na sunmak zorunda kaldım. Bravo Bakanlık!

Kim bu mahkûmlar? Fotoğraflarını 3. sayfada gördüğünüz kaçakları alfabetik sırayla tanıtacağım:

ADEM SON, kaçanlar arasında cinayetten hüküm giymiş tek kişi.

Daha 19 yılı varmış. Başka suçlardan da süren davaları ve isnat edilen suçlar var. Bunlar arasında adam kaçırmak, sahtecilik ve halkı askerlikten soğutmak var. Şaka değil.

Halkı askerlikten nasıl soğutmuş onu anlamadım.

Bu da emniyetin, “Evraklar karışmış!” bahanesiyle açıklanabilir.

ALİ PAŞA, soygunculuk.

Mahkemesi birkaç ay önce tamamlanmış. Dört yıla hüküm giymiş, bunun bir yılını zaten tutuklu geçirmiş. Balıkesir’de bir postaneyi soymuş. Kaçmadan önce diğer mahkûmlardan biriyle benzer adreslere bir sürü mektup yazmış. İlginç olan, bunların sınır kapılarında olması. Yapılan baskınlarda hiçbir sonuç elde edilememiş. Adreslerden Ankara’dakilerinden birinde, dairenin yanındaki depo da daha dün koli bandıyla bağlanmış, sesini duyurmak için kafasını deponun kapısına vurduğundan kafası şişmiş hâlde bir vatandaş bulundu. Adam Ali Paşa’nın eşkâlini teşhis etti. Yalnız kaçığın yüzü tanınmaz durumdaymış. “Şeytan gibiydi,” diye tarif ediyor. Polis geniş çaplı aramalarına başlamış, yalnız Kütahya ve İzmir’den gelen bazı ihbarların tarif edilen ‘cüzamlı’ya benzemesi, bunların bir kaçının hastaneye başvurmış olması operasyonları olumsuz etkiliyormuş. Daha kötüsü, Ali Paşa’nın uğradığı adreste yaşayan kişinin (Ali Küflü) cep telefonu Kars’ta bir ikinci el telefon dükkânında ele geçirilmiş. Kars’ta ve İzmir’de araştırmalar sürüyormuş.

Ali Paşa’nın ve ortağının gizemi polisimizi üzmüş görünüyor.

SADULLAH ÖZDEMİR, adam yaralama.

Kayınbiraderini bıçaklamış. Yetkililer adamın hapisten kaçınca gidip, işi bitirmeye çalışacağından endişeleniyor. Kayınbirader için üzgünüm. Muhtemelen yeniden bıçaklandıktan sonra devlet koruma programına alınacaktır.

TEZCAN ALPER, zimmete para geçirme, yağma, kaçakçılık.

Hapishanenin en eskilerinden, 11 yıldır içerideymiş.

Adına yakışan birisi değilmiş ki 11 yıl sabretmiş.

KÜRŞAT FERHATOĞLU’nu önceki gün anlatmıştım. Polisimizin üstün(!) gayretiyle yakalanmıştı.

CEVAT ÇALIŞKAN'ı bilerek sona bıraktım. Ali Paşa'nın mektup ortağı. Beden eğitimi öğretmeni.

Bendeniz yazımı teslim etmeden önce yakalandığı haberini aldım. Bir rivayete göre eski sevgilisi, bir rivayete göre de öğrencilerinden birisi ihbar etmiş. Ben öz dedesinin de haber vermiş olabileceği bilgisine ulaştım ama buna ihtimal vermiyorum.

Cevat Çalışkan, hırsızlıktan girmiş. Eskişehir'de bir büfeyi toparlamış. En küçük cezayı alan mahkûm. İhbar yoksa ekmek yok mu bazılarına?

Aferin!

Ambulansla kaçış projesinde Adem Son'un imzası olduğu iddia ediliyor. Geçen gün gözaltına alınan Ziya Zengin'in tapelerini inceleyen ekipten bu açıklama sızdı.

Eski Kaymakam Kamuran Bey'le yeniden görüştüm:

“Yaktılar evladımın başını,” diyor.

“Alo Başkan, katırın biri kaybolmuş.”

“Nasıl kaybolmuş ulan?”

“Arkadaşlar Alpu' da bir yere bırakmışlar. Sabah almaya gitmişler, yok. Köylüler çalmıştır.”

“Oğlum Muhterem, aklını hangi bankanın faizine yatırdın sen maloğlumal? Şu öğretmen yüzünden polis kıcıma yaslayacaktı, dua et yakalamışlar.”

“Ne zaman?”

“Gece.”

“Allah yüzümüze bakmış.”

“Senin neyine baksın şişko!”

“Başkan günahımı alıyorsun. Nereden bileyim Cevat'ın Kemik'le beraber kaçtığı. Herifle tanışmadım bile.”

“Kemik'i karıştırma. Herif senin zekânı ekmeğine katık eder be.”

“Neredeymiş şimdi?”

“Saklanıyormuş. Zamanı gelince işi bitireceğiz. Çok methettiler onu.”

“Haber bekliyorum.”

“Kendine çekidüzen ver yoksa o koca kafanı tefeciye veririm, vadesini de beklemem ona göre.”

“Peki Başkan. Kusura bakma. Katırın çaresine bakacağım. Çocukların elinde var bir miktar daha. Hatamızı telafi ederiz.”

12. herkesin kırmızı çizgileri olmalı

“Bak ne yazmışlar,” dedi Ali Paşa, merakla gazetenin sayfalarını çeviriyordu. “Rafael Nadal batıl inançlarıyla dikkat çekiyor. Her servisinden önce havluyla yüzünü siliyor, saçını kulağının arkasına atıyor ve şortunu düzeltiyor.”

“Ben de sabah kalktığımda illâ yüzümü yıkıyorum, dişlerimi fırçalamadan önce de mutlaka diş macununun kapağını çeviriyorum.”

“Senin de çok batıl inançların varmış. Diş macununun uğur getireceğini mi sanıyorsun?”

“Getirmiyor ama alışmışım. Bizle ilgili bir haber var mı?”

“Bakıyorum,” dedi. Az sonra, iç sayfalarda bir köşede gözle-ri parladı. “Ömer Damla bir şeyler yazmış. Cevat’ın yakalandığını söylüyor, Ziya Zengin diye biri kaçışa yardım ettiği iddiasıyla sorgulanıyormuş. Sen de deşifre olmuşsun Alicik. Artık kırmızı bültenle aranıyorsun.”

Gazeteyi kaptım. ‘Kars’ta ve İzmir’de araştırmalar sürüyor-

muş’ cümlesinde kendimi tutamayıp güldüm. Gene de karnıma bir taş oturdu.

Güneş gözlüklerimizi takmıştık. Ali ayrıca Şevval’in aldığı spor şapkasını başına geçirmişti. Hastalığını gizlemek isteyen bir aktör gibi görünüyordu.

Kapısının önünde bir papağan ve kafes içinde küçük bir köpek olan *Akıllı Hayvanlar* adlı dükkâna girdik. Burnuma yüklenen koku, sabahları evimde aldığım kokuyu anımsattı.

“Senin ev gibi kokuyor” dedi Ali. “Yanına bir de balık yemini ekle.”

Kuş ötüşleri, akvaryum motorlarının sesi, oradan oraya zıplayan küçük maymunun boynundaki zilin şangırtısı burada bir saat kalsam kafamı kullanılmaz hâle getirir diye düşündürdü. Yan yana iki kedi önlerindeki ciğeri yiyordu. Ali durup kedilere baktı, sonra beni de durdurdu:

“Thomas Hardy ölünce uzun tartışmalardan sonra küllerinin ulusal mezarlığa, kalbinin ise ailesinin yanına gömülmesine karar verilmiş. Kalp gömülmek için kardeşinin evine getirildikten sonra evin kedisi mutfak masası üzerindeki kalbi kapıp kaçmış. Bu yüzden, 1928’de her iki yerde iki ayrı tören düzenlenmesine rağmen doğduğu köyün mezarlığına ne gömüldüğü belli değil. Kimileri tabutun boş olduğunu kimileri de tabutta kalbi yiyen kedinin olduğunu söylüyormuş.”

İçim karardı. Radyosunda Yıldırım Gürses’in ‘Sonbahar Yaprakları’ çalan arkadaki ofise geçtik. Fikret Akıllı bizi samimi karşıladı. Çaylar geldikten sonra kapıyı örtüp jaluziyi kapattı. Şevval’in bir şey sormasını beklemedi:

“Madem bazı şeyleri göze alıp buraya kadar geldiniz, lafı dolandırmadan söyleyeceğim. Cevat’ın hapse girmesinin asıl sebebi hırsızlık filan değil. Muhterem karanlık tiplerin gölgesi gibidir.

Garibim bunun birini bıçakladığını görmüş. O da bizimkinden kurtulmak için planlamış bunu. Kendi beyni yetmez de fikri patronu vermiş. Konu sigorta üçkâğıtçılığı değil yani. Kimseye anlatamamış, mahkemede de söyleyemedi zavallı Cevat çünkü Şevval'e ve ailesine zarar vermekle tehdit etmişler. Bana sizinle birlikte gelecekti."

Şevval, eli ağzında put kesilmişti. Ali bardağı yanağına dayamış, dalıp gitmişti. Ben çay içecek durumda değildim.

"Nerede buluruz Muhterem'i?" dedi Ali.

"İstasyonun karşısında bir arkadaşının av dükkânı var."

"N'aber pırlanta?"

Ali Paşa'nın selamına karşılık Muhterem denen şişman hemmen yere çömelip zıplamaya başladı. Ellerini ayak bileklerine koyup çöküyor, kalkıyor, küfür ediyordu. Bu da neydi böyle? Tik gibi bir şey olduğunu düşündüm. Ali bir tokat patlatıp Muhterem'i yıktı. Ben dükkânın kapısını kapatıp, 'Açık' levhasını ters çevirdim. Hasmımızı arkadaki küçücük mutfığa soktuk. Şevval mevzuyu anlayamadığı için, "Pırlanta ne ki?" deyince Muhterem tezgâhtaki bardakları devirerek tekrar aynı şeyleri yapmaya başladı. Ağzından anlamsız sözler çıkıyordu.

"Beni hatırladın mı devre?" dedi Ali. Gözlüğünü ve şapkasını çıkardı.

"Hatırlamadım."

Yüzünü yüzüne yaklaştırıp, "Yerine tuttuğum nöbetleri?" dedi. İkinci tokadı da yerleştirdi ve karşılık vermesine fırsat tanımadan, "Senin gibi pırlantaya yakışmıyor bunlar," dedi. Muhterem gene devre dışı kalmıştı.

“Cevat’a ne yaptın?”

“Bir şey yapmadım. Büfemi soydu, işsiz kaldım onun yüzünden.”

Şevval, Ali’nin arkasından dolaşıp güneş gözlüğünü herifin yüzüne fırlattı.

“Yalancı öküz,” dedi.

Muhterem ayaklanınca Ali’yle ikimiz en kalın balık misinasıyla ellerini arkadan bağlayıp sandalyeye oturttuk.

“Kısa dönem Ali Paşa?” diye sordu. “Yüzündeki şeyler bulaşıcı mı?”

“Bulaşıcı,” dedi Ali. Şevval raftan aldığı plastik balık şeklindeki kocaman iki olta yemini Muhterem’in ağzına tıkmaya çalıştı. Şevval’i sakinleştirmek için karşısına geçip kollarından tuttum. Gözlerimiz birbirine değecek gibi oldu. Dondurma dolabından kaçan elektrik gibi azıcık çarpıldığımı hissettim. Hiçbir şey söylemeden baktım. Lavaboya sırtını dayadı, orada kaldı.

“Cevat ne gördü de bu hayvanlığı yaptın?” diye sordu Ali.

“Bir şey görmedi, ne görecektir. Dostum sanmıştım. Sen geceleyin gel, büfeyi arabayı dayay...”

Yavşak bakışları onay talep ediyordu. Ali Paşa raftaki av tüfeklerinden birini alıp namluyu şişmanın ağzına soktu. Boş olduğunu hepimiz biliyorduk ama hareket oldukça etkileyiciydi. Tekrar sordu:

“Şimdi ne yapman gerekiyor?”

“Ouomuoumu...” Bu cevap işimize yaramazdı.

Ali Paşa namluyu şişmanın ağzından çıkardı, ucuna baktı. “Kupkuru,” dedi, tüfeği bırakıp tarih dersine girişti. “Ortaçağ mahkemelerinde sanık yalan mı söylüyor anlamak için ağzına un koyar-

lardı. Masumsa unu yutabilecek kadar salya üretebileceğine inanılır, ağzı kuruyup yutamazsa suçlu olduğu düşünülürdü,” dedi, hepimize sırayla ve en son Muhterem’in gözlerine bakarak. Zavallı, terliyor ve susuyordu.

“Ortaçağ Avrupa’sında domuz ve keçi gibi hayvanlar bile yargılanıyorlarmış. Suçlu bulunurlarsa yakılarak cezalandırılıyorlarmış.”

“Bu da sığır işte,” dedi Türkçe öğretmeni Şevval, cümlelerin öğelerini işlerken gizli özneyi veriyordu sanki.

“Hayvan yakılırken yarım ekmeğini açıp yanaşanlar var mıydı acaba?” dedim.

“Niye ki?” dedi Türkçeci.

“Hiç piknik yapmadınız mı?”

Ali, bir eli Muhterem’in omzunda cevapladı:

“Haa, bir kere yapmıştık ama kuzu çevirmedik. Kareli sofraya bezi üzerinde ekmek arası yumurta ve karpuz yedik. Her yer eklem-bacaklılarla doluydu. Karıncaların çalışkan olduklarını söylemiyorlar mı bir de? Hepsi yalan, ne zaman pikniğe gitsek oradalar.”

“Un koydun mu ağızlarına?” dedi Şevval.

“Karıncaların mı?”

“Yalancıların,” dedi, parmağıyla Muhterem’i dürtüyordu.

“Hayır, acı biber sürdüm,” dedi Ali. Bir nefes alıp, “Bu pırlantaya ne yapacağız?” deyince Muhterem sandalyede tepinmeye başladı. Küfre geçince Ali bir tokat daha aşk etti.

“Her şeyi itiraf edeceksin.”

“Neyi itiraf edeceğim lan!”

“Kimi bıçakladığını. Sonra Cevat’a büfedeki malları sana getirmesini istediğini ama sonra kancık gibi iftira ettiğini, malları patrona gönderip-”

“Sigorta parasını da paylaştığınızı,” diye ekledi Şevval.

“Ne bıçaklaması?”

Ali, Türkçe öğretmenine döndü:

“Tanık sizindir hanımefendi.”

Şevval Muhterem’in ağzının iki kenarına parmaklarını soktu ve yanlara doğru çekmeye başladı. Ağzı enlemesine kocaman olunca Joker’e benzeyen şişmanın gözleri doldu. Öğretmen boğazından bir hırıltı çıkardıktan sonra yutkunma hareketi yaptı ve herifin ağzının içine tükürüverdi. Ben şahsen şok oldum. Televizyonda bile böyle şeyler gösterilmiyordu artık.

Şevval, “Ne var?” der gibi ellerini iki yana açıp arkaya doğru gerildi. Muhterem’e dönüp, “Cevat bize her şeyi anlattı,” dedi.

“Yakalanmadan önce seni bir zavallıyı deşerken görmüş. Yalanda ısrar edersen gene tükürürüm. O benim abim, bir yıldır boku bokuna içeride. Burası av dükkânı değil mi? Bak seni vitrine asar, ‘Yeni sezon domuz geldi’ diye yazarım.”

Şevval mosmordu, saçları sinirden tülermişti. Muhterem ise ter içindeydi ve çok susadığı belliydi. Ağzından, “Orospu!” diye bir kelime çıktı ki bence insan iki düşünüp bir söylemeli. Bizim tepki göstermemize fırsat vermeden kız az önceki tüfeği aldığı gibi dipçliğini savurarak adamın alnında beş santimlik düz, kanlı bir çizgi oluşturdu. Kan yüzüne akarken Muhterem acıyla haykırmaya başlamıştı, ağzına lavabo bezini tıkıverdim.

“Herkesin kırmızı çizgileri olmalı,” dedi Şevval. “Artık senin de var.”

Abisine çekmemiştir. Öyle mülayim çocuğun böyle Zeyna gibi kız kardeşi olması inanılır şey değildi.

“Şimdi polisi arıyorum, sen konuşacaksın,” dedi Ali Paşa.

“Ne diyeceğim?”

“Komşularım çok gürültü yapıyor de,” diye cevap verirken Şevval, raflardan birinde çocuk eli büyüklüğünde bir kanca buldu. Ucu Muhterem’in kulağının iç kısmına gelecek şekilde uyuşturucu tabanca olmadan kulak delecekmiş gibi tuttu.

“Polise bir şey söyleyemem,” dedi ve bir feryat kopardı. Şevval kancayı hafifçe batırmıştı. Muhterem’in çığlığı açısından değil, korkusundandı.

Ali, Şevval’i durdurdu. Ahizeyi kaldırdı, bir kâğıt mendili parmağına sararak numaraları tuşladı ve ahizeyi Muhterem’in kancadan ucuz kurtulmuş kulağına ve az önce öğretmen hanımın sündürdüğü ağzına dayadı.

“Geceye kadar saklanabileceğimiz bir yer lazım.”

Türkçeci dış tellerini ısıldattı:

“Benim götüreceğim yerde şubat tatiline kadar bile saklanabiliriz.”

“Biz saklanacağız, sana ne oluyor?”

“Ben de geliyorum,” dedi. “Lütfen kadınları dışlamayalım.”

Şevval’in isteği kafamızı karıştırırken en azından Muhterem

deyyusunu adalete teslim ettiğimizi sandığımız için huzurla doluyduk. Ama öğrenecektik; zanla huzur olmazmış. Ali Paşa'nın dediği gibi; buhar sadece bir sonuçmuş, son değil.

Berlin gibiyim.

Tek bir şarkı söyledim ve sonra nefesimi aldılar.

9 Kasım 2006 Perşembe 19:00

Kurma kolu çekme sesleri, kurma kolu bırakma sesleri, koğuşta gıcırdayan yatağın sesleri, çarpılan kapı sesleri, damlayan musluk sesleri, yürüyen botların sesleri, düdük sesleri, anahtar sesleri, kilitlenen koğuş kapısı sesleri, kazların, tavukların sesleri, kanat sesleri, nereden geldiğini bir türlü anlayamadığım elektrikli testere sesleri, karayolundan geçen kum kamyonlarının sesleri, karşıdaki inşaatta kalaslara çakılan çivilerin sesleri, radyonun sesi, açılan demir dolapların sesleri, diş fırçalama ve tıraş olma sesleri, teknil verme sesleri, komutanların öfkeli sesleri, küfür sesleri, gazinodan gelen arabesk müzik sesleri...

10 Kasım Cuma 02:19

Yaşamla, toplumla ve hatta kendisiyle bir bağ kuramayan, anlayamayan ve bunun farkında olmayan, bu nedenle ortaya trajikomik olayların çıktığı karakterleri var bazı romanların. Yabancılaşma mı diyorlar buna? Adamlar bomboş kara tahta gibiler. Bitki. Duyguları yok, hırsları yok. Bu tür adamları sıradan bir yargı sistemi ile de yargılayamazsınız. ‘Bir Yerde’ kitabının konusu böyle. Albert Camus’un ‘Yabancı’sını ve Herman Melville’nin ‘Kâtip Bartleby’ romanlarını hatırlattı.

23:00

Sabahki 10 Kasım töreninde komutanların hepsi internetten kopyaladıkları sayfaları okudular, daha doğrusu okuyamadılar.

Elektrikli şofbeni bir günde tamir ettirip getirmişler. Şaşırdım. Yeşil içliğini de yıkadım içeride. Rahatlayıp yattım.

13 Kasım Pazartesi 23:40

Öğleyin kavga sesiyle uyandım. Başçavuşlardan biri başkanlığın şoförüyle kapışmış. Cezaevinin asma kilitli, camlı dış kapısına tekme atmış. Camda bir delik açılmış.

Ayrıca birkaç arkadaşın tüfeklerinin uçlarındaki alevgizleyenlerin çalıştığı ortaya çıktı. Kriz yaşandı. Akşam içtimasında bölük komutanı alevgizleyenler bulunmazsa bütün çarşıların iptal edileceğini söyledi.

15 Kasım Çarşamba 20:00

Muhterem’le anlaşamıyoruz. Sürekli bir arada olsaydık anlaşırđık belki ama dönüşümlü olduğumuz için iletişim kopukluğu

oluyor. Söylediğim şeyleri kafasına koymuyor. Biraz bencil. Bunun farkında değil. Ona göre normal. Paylaşmayı hiç bilmiyor. Yaşının ve tecrübesizliğinin etkisi. Tabii ki onu ben terbiye edemem. Ama kalan iki ayda başımın ağrımasını istiyorum. Defalarca söyledim derdimi. Anlamamakta direniyor. Bu akşam biraz sert konuştum. Tekrar ederse ne yapacağımı bilmiyorum. Kalan üç sigaranın ikisini içmiş, yerine iki tane ucuz sigara koymuş. Böyle devam edecek. Kalın kafalı. Neler yaptığını saymakla bitmez. Bu sabah ona, “Sende hiç insanlık yok,” dedim.

Paket lastiği üreten bir kişi olsaydım insanlığa yararımın emin olurdum. Birçoğumuz için en büyük talihsizlik, insanlığa faydalı mı yoksa faydasız mı olduğumuzu bilemememiz bence.

21:39

Dış kapının camında açılan delikten soğuk geliyor. Komutana, “Oda kapımı kapatabilir miyim?” diye rica ettim, izin vermedi. “Gazete yapıştır olsun bitsin,” dedi. Gazete yapıştırdım. Kalerifer saat ona kadar yanıyor. O saatten sonra oda buz gibi.

Kahvem bir bardaklık kaldı. Poşet çay hiç kalmamıştı ama Nedim ona verdiklerimden birini geri getirmiş. “İçemedim,” dedi. Kahve ikram edeceğimi umuyordu sanırım. O söylemeden ben söyledim. “Kahve yok,” dedim.

Alevgizleyenlerle ilgili bir gelişme yok. Bu hafta sonu çarşıya gidemeyeceğim hemen hemen kesin gibi.

23:50

Yavru kediye merhamet her ne kadar gerekli ve kaçınılmaz olsa da reklam içerir. Yalnız kendi arkadaşlarına değil, etrafındaki insanlara da merhamet göstermek gerek. İnsan özel bir duygu besle-

mediği ama aynı havayı soluduğu kişilere tavırlarıyla yücelir. Öyle kimselerle karşılaşıyorum ki tanımadıklarına canavarlaşırken arkadaşına melek oluyor. Merhametin yarımı olmaz. Bazen, “Vah!” derler. Yetmez. Ah ile Vah iki kardeştir. Yalnızca birinin canı acır.

13. flaubert haklıymış

“Her ısıltı hücum borusu sayıp saldırdılar,”
dedi Aleksi Pavloviç. “Sûr üflenince defansa geçecekler.”

Onlara katılmama ikna olmuş görünmüyorlardı ama itiraz etmeye zaman bulamamışlardı. Ara yollardan yürüyerek Porsuk nehrine çıkan Şair Fuzuli Caddesi’ne girdik. Lise arkadaşımın işlettiği kafenin bitişiğindeki binanın bodrum katında vergi problemleri yüzünden kapanan bir bilardo salonu vardı. Kiraya verilmiş ama henüz tutan olmamış. Anahtarın yedeği de arkadaşımda duruyordu.

“Burada konuşabilirsiniz, üst kat salonumuz sakın olur, çaylar da bizden olsun?” dedi.

“Olmaz, adam benden ayrılmak istiyor. Lütfen bir güzellik yap, bilardo salonunda kimse rahatsız etmeden konuşabiliriz. Hadi n’olur.”

“Başka bir şey varsa çekinme söyle, biz eski arkadaşız. Evin anahtarını vereyim?”

“Saçmalama ya, öyle bir şey değil. Şuradaki dergiyi de alıyorum,” diyerek anahtarı kaptım.

Binanın girişinden yirmi basamak aşağı inip rutubet kokulu, serin ve karanlık bodrumda karşımıza çıkan, sökülen tabelasının altı iz yapmış kapıyı açtım. Toz içinde, adisyon parçalarıyla dolu, etrafta birkaç küflü bardak, birkaç kırık sandalye olan boş salona girdik. Ortada deliksiz, leş gibi bir bilyardo masası duruyordu. Aleksi’nin gözleri parladı. Bu masayı nasıl olup da bıraktıklarını düşünürken yamuk durduğunu fark ettim. Bir bacağı kırılmış, yere çömelen yaşlı bir manda gibi görünüyordu. Aleksi etrafına bakındı, lavabonun olduğu yerden bir süpürge sopası çıkarıp geldi. Ali ile biraz etrafı karıştırınca iki tane de çatlak beyaz top buldular. Göz açıp kapayıncaya kadar oturağı sağlam bir sandalyeyi de kırık bacağın yerine koyup masayı dengeye getirdiler. Aleksi elindeki sopayı sallayarak:

“İstekamız mevcut, top da. Akşama kadar bilyardo dersi almak isteyen var mı?” dedi. Ali heyecanla el kaldırdı.

“İki topla nasıl oynayacaksınız?” dedim.

“Bir topla bile oynayabiliriz, yeter ki insanın ağız tadı olsun,” dedi Aleksi. Her erkeğin eline uzun bir sopa geçirdiğinde yaptığı gibi ortasından tutarak Ninja hareketiyle döndürmeye başladı.

Sırt dayama yeri kayıp olan bir sandalyeye tozunu üfleyip çöktüm, çantamı yere bıraktım. Sopayı istedim, Aleksi uzattı. Üzerinde herhangi bir şey yazıp yazmadığını merak etmiştim. Yazmıyordu. Yeni atandığım günlerde yaşadığım trajikomik olay geldi aklıma.

Bir öğrencim sopa getirmiş, üstüne de ismimi kazımış. “Eliniz acımasın diye öğretmenim,” dedi çocuk dudaklarını bükerek. Başını okşayıp yerine gönderdim. Sopa çekmeceye sığmayınca gülüştüler, dolabın üzerine koydum. Nöbetçi öğrenci teneffüste müdür yardımcısının çağırdığını söylemişti, zil çalınca yanına gittim. Oturmamı istedi. Az sonra içeri dedem yaşında bir adam girdi.

“Hocanım kusura kalma... Böyle elim boş geldim, affedin. Hayırlı haber getirdim. Ne güzel kadrolu öğretmen olmuşsunuz. Maşallah tazesiniz. Ama bekârlık zor. Hadi gene iyisiniz iyi, size müşteri çıktı!”

“Müşteri mi?” diye boğuk bir sesle sordum. Ağlayarak odayı terk ettim.

Yüzümü yıkayıp kendime geldikten sonra müdürün yanına gittim:

“Müdür bey bunlara müsaade etmemelisiniz,” dedim. “Adam gelmiş müşteri diyor, adabını bilse gene kibarlığımızı takarız. Müdür yardımcısı işi kurmuş. Beni burada sahipsiz sanmışlar galiba?”

“Dur bakalım hocanım! Sakin olun.”

Sağ elimin parmak uçlarını birleştirip izah pozisyonu aldım:

“Kusuruma bakmayın. Lütfen sinirimi hoş görün. Ama ben yalnızca genç bir kadın değil, öğretmenim. Kimdir nedir bilmediğim bir amca gelip bir eğitim kurumunda bana böyle kısmetmiş, müşteriymiş diyor. İstemiyorum böyle şeyler. Çocuklarımla ilgilenmek istiyorum. Bakın, burada tek güvenebileceğim insan sizsiniz. Gurbet nedir bilirsiniz.”

“Çocuğun salça fabrikası varmış.”

“Ne?”

“Siz daha çok gençsiniz. Hemen esip gürlemeyin. Düşünün. Şehrin önemli kişileri bunlar. Salça fabrikası, otoparklar, kim bilir kaç sığır... Sayamazsınız. Evler, tarlalar...”

“Kimin kaç sığırı olduğuyla ilgilenmiyorum.”

İzin isteyip çıktım. Konunun o sabah orada kapandığını sanıyordum. Üç gün sonra, birinci teneffüste öğretmenler odasının kapısında iki yabancı kadın gördüm. Gelişigüzel bağlanmış eşarplar,

vatkasız emanet gibi mantolar. Nöbetçi öğrenci dışarı çağırır, çay bardağıyla çıktım.

“Hocanım seni davete geldik. Bizim herif bir danalık etmiş. Kulağını çektik. Biliyon erkek kısmı bazen yanlış konuşuyo. O derisini aldı. Affet.”

“Tamam, unuttum zaten.”

“Allah razı olsun. Şimdi bizim davetimiz şuydu: Şu aşağıdaki postaneyi bildin mi? Postanenin arada bir ekmek fırını var. İşte onun yanıcığında bir hamam var. Çok temiz, pak. Biz konu komşu hep gideriz. Ayda bir sarmalar, börekler... Tabii tek kadınlara. Erkek sinek dahi yok. Te bunun sünnetsiz oğlan var altı yaşında, onu bile sokmayız. Sen de gel bu salı. Sohbetimizi, cümbüşümüzü yapalım.”

“Teşekkürler, evimde sıcak su var çok şükür.”

Kulağıma eğilip sır verir gibi fısıldadı:

“Hocanım bu su başka, böyle dipdiri ediverir her yanını.”

Bir an kadınlar bulanık göründü. Nerelere çıkıp bağırırsam bilemedim. Çay bardağını yanımdan geçen bir öğrencinin eline tutuşturdum. Ayaklarımdaki kan, kulağımın çevresinde dolaşıyordu. Gözlerimin dibi epey ısındı, ellerim zangır zangır titredi. Kadınların ikisini birden elime nereleri geldiyse tuttum kendime çektim. Birer çığlık kopardılar. Dilim dolaştı, hiçbir şey diyemedim, kadınları bıraktım. Sınıfa koştum. Öfkeyle arandığımı gören bir öğrenci sopayı elime tutuşturdu. Aldığım gibi geri döndüm. Öğrencilerin hepsi de peşimden. Sopayla koştuğumu gören kadınlar kaçmaya başladı. Birinin kalçasına sağlam denk getirdim. Tutmaya çalıştılar ama kendimi kaptırmıştım. Onlar önde, ben arkada, benim ardımda öğrenciler, onların gerisinde birkaç öğretmen, bahçe kapısına kadar kovaladım. Nefesim tıkanınca sopayı arkalarından fırlattım. Ertesi gün yerel gazetede, ‘Yeni öğretmen mahalleliyi sopayla dövdü’ diye haber çıktı.

Aleksi Pavloviç'in, "Hoop nereye daldın?" sorusuyla kendime geldim.

"Hiç. Sen sopayla oynarken sene başındaki bir olayı hatırladım da. Okulda birileri görücü gelmişti, sopayla vurmuştum."

"Muhterem'in kafasına nasıl indirdi tüfeği? Yapar. Yapabilir" dedi Ali.

"Boş verin. Size görücü gelmiyor, şanslısınız," dedim.

"Biz de sevgimizle rezil oluyoruz bazen," dedi Ali ve atışını yaptı. Sayı. "Geçen yıl kafede oturuyordum. Yanımda bir kız. Kırpikleri mızrak gibi, kırpikleri kırbaç gibi, kırpikleri özel bir güvenlik şirketiyle anlaşmış. Derhâl âşık oldum."

"Konuştun mu kızla? Oyna, üç farkla öndeyim," dedi Aleksi.

"Masada tek başına kitap okuyordu. 'Kitap ayracın olayım mı senin?' dedim. 'Nasıl?' dedi ama merakından değil; ona bir iltifat sunma keyfimin uzun sürmesini istemediği için. Çok bekletmedim. 'Elimi kitabının arasına koyunca nerede kaldığını hatırlarsın. Hani şu romanda esas kız esas oğlanın parmağında alyans olmadığını fark ediyordu,' dedim. Gayriihtiyarî parmaklarıma baktı tabii."

"Daha ilk cümlede evlilik iması etmen olmamış. Kızlar korkar öyle," diye araya girdim.

"Neden korkuyorlar? Hepsi evlenmek için çırpınmıyor muydu?"

"Evlenmek için değil doğru adamı bulmak için çırpınıyorlar... Gerçekten bilardo biliyor musun sen?" diye karşıladi Aleksi.

"Hepsi aynı şey. Bir dolambaç. Bir yakalambaç. Katakulli," dedi Ali. "Tabii ki bilardo biliyorum ama süpürge sopasıyla oynamamıştım hiç."

Aleksi sopayı masaya yatırdı:

“Bak; 1873’te, Amerikalı Jefferson ile İngiliz bilardo şampiyonu William Dufton arasında bir maç oynanmış. Dufton istekasıyla, Jefferson ise burnuyla oynamış ve kırk yedi sayı farkla kazanmasını bilmiş. Senin mevzuza gelirsek, âşık olan bir adam hemen kadınları suçlamaya başlamamalı. Kız bir şey dedi mi sonra?”

“Garson, dedi.”

“Sana?”

“Bana bir şey demedi. Güldü sadece. Ayrıca göz kırpmış da olabilir.”

“Genç bir kadın göz kırpyorsa elinde tüfek olup olmadığına bak, sana nişan almıyorsa o zaman heyecanlanabilirsin. Yanına oturdu mu?”

“Oturamadım, yan masadan konuştum. Kolay mı? Sen gözle rinle acı biber tattın mı hiç?”

“Yan masadan kız tavlalmaz. Yan masadan, ‘Dinle hayallerimin meleği, geçen yıl İtalya’da erkek güzeli seçildim. Ayrıca çok zenginim; köpeğimin altı metrelik bir teknesi var,’ desen de ciddiye almazlar.”

“Yok canım, kasiyer ya da garson kadar yakışıklı olsaydım yüz metreden el sallardı bana. Kahpe felek işte, çirkinlerin kaderi güzellerin kaderinin bir parçası olmak. Kenardan dâhil oldum onun kaderine ve araya garson girdi. Birinci gül, iki, üç, dördüncü derken geçmişti kalıverdim.”

Kendine çirkin diyordu Ali. Mütevazılıktan mı, salaklığından mı? Dış tellerimi düşününce çirkinin ben olmam gerektiğini söylemeliydim.

“Gülü garson mu getirdi?” diye sordum.

“Evet.”

“Sonra?”

“Kalktı masadan. Yürüdü, yürüdü. Ben bakıyorum böyle.”

“Bakma böyle, git peşinden.”

“Gidemem.”

“Niye?”

“Kasaya yaklaştı.”

“Hesaba mı itiraz etti?”

“Kasiyer sevgilisiymiş. Herkesin içinde öpüştüler, çok ayıpladım.”

Ben patlama şeklinde bir kahkaha atınca ikisi de irkildi. Bu Ali çok komik bir çocuktü. Kafeden aldığım Spor Âlemi’ni çıkarıp, “Ali Küflü’nün köşesini merak eden var mı?” dedim.

“Tamamen unutmuşum. Eksikti biraz, yayınlamışlar mı?” diye kaşlarını kaldırdı Ali.

“Yayınlamışlar. Bak şu ikisini çok sevdim:

Eskrim defalarca olimpiyatlardan çıkarılma tehlikesi yaşadı çünkü kamuoyu hep aynı kişilerin oynadığını düşünüyordu.

Penaltı, en nihayetinde ceza sahasının reklamıdır.”

Aleksi gülüyordu. Ali’nin ağzı kulaklarına vardı. Sonra birden yüzü ekşidi:

“Aklımdan çıkıvermiş. İşyerini aramadım. Şimdiye kadar atılmış bile olabilirim,” dedi.

“Dur daha pazartesi,” dedi Aleksi.

Ali bana döndü:

“Aylar geçti gibi geldi. Senin telefonundan arayabilir miyim işyerini? Hastayım derim.”

Telefonumu verdim. Ali işyeriyle konuştuktan sonra annem aradı. İyi olduğumu, merak etmelerine gerek olmadığını söyledim. Dedem çok meraklanmış. “Bir delilik yapabilir, biliyorsun dedeni,” diyordu. Anlatınca Aleksî omzumu okşadı:

“Sen de oynamak istemez misin? Aslında isteka olmadı mı anlamını biraz yitiriyor ama olsun. İnsanların istekalara benzediğini duymuş muydunuz? İstekanın da insanın da ince tarafı oyununa bakar, kalın tarafı ya başkalarını rahatsız eder ya da kafa şişirir.” Ali’nin kafasına sopayla vuruyormuş gibi yaptı.

“Bu bana bir taş olabilir mi?” dedim.

“Seninle ne alakası var?” dedi Ali. O sırada topa fazla hızlı vurup masadan dışarı yuvarlayınca Aleksî araya girdi:

“Çuha yırtar çiğ tüfek. Yırtık çuhaların olduğu yerde toylar vardır, bilinçsiz pike vardır. Çuha yürektir. Ancak ustalar bilir kıymetini.”

İçimden yükselen kıkırdamayı tutamadım. Diş tellerim hep ortaya döküldü. İyi ki saçlarıma güvenebiliyordum. İkinci sınıflardan bir çocuk, “Siz gülerken saçlarınız da gülüyor,” demişti.

Aleksî’nin bilardo vaazını yarıda kestim:

“Ne zaman bulunmuş acaba?” diye sordum. “Sen biliyor musun Ali?”

“Fransa Kralı XI. Louis döneminde oynanmaya başlandığını okumuştum,” dedi Ali.

Aleksî tamamlayıcı uzman olarak devreye girdi:

“Bilardo masasının varlığına dair ilk kanıt, Ali’nin dediği gibi Kral XI. Louis’e dayanıyor. 1470 yılı saray envanterinde böyle bir masa kayıtlıymış. Taştan, üstü kumaşla kaplıymış ve ortasında top-
ların dürtülmesi için bir delik varmış. Belki de Fransız sarayından yayıldığı için Flaubert bilardonun soylu bir spor olduğunu söyler. İskoç Kraliçesi Mary de bilardo düşkünüyümü. Taht kavgası yüzünden hapse atılmış, hapisteyken oynamasına izin verilmemiş. Öldüğünde kefen diye bilardo masası örtüsü kullanılmış.”

“Kefen deyince...” dedi Ali. “Biz Edremit’e nasıl gideceğiz?”

“Yolda geberip gideceğimizi mi düşünüyorsun?”

“Saçmalama Pavloviç,” diye araya girdim. “Hakikaten nasıl gideceğiz?”

“Önce Bursa’ya. Turgut abinin yardımcı olacağını umuyorum. Fakat sen gelme,” dedi Aleksi bana. “Lütfen.”

“Geleceğim işte.”

“Sebepten? Muhterem’i teslim ettik. Senin işin bitti.”

“Bitmedi. Daha o şişkonun patronuna bir çift lafım var.”

“Patronu nerede ki?”

“Akçay’da otel işletiyormuş. Fikret abi söyledi giderken.”

“Kimmiş?”

“Adını söylemişti de unuttum. Tankut mu Tanjant mı ne öyle bir şey.”

Kapı çaldı. Ali kapıya öyle bir baktı ki sağır ve dilsiz alfabe-
sinde ‘Kefenimi atlastan biçin’ anlamına gelebilirdi. Dua okumayı
bildiğime şükrettim. Aleksi sonraki hamlesini düşünmek için birkaç
saniyesi olduğunu biliyordu.

“Açın polis!”

Aleksi kapıyı açmamı işaret etti. Sopayı Ali’ye verdi ve kapının yanında durması gereken yeri gösterdi. Kendisi iki bilardo topunu alıp onun karşı çaprazına geçti. Kapı karşısında eşkenar bir üçgen kurmuştuk, tepe açısı bendim. Bütün bunlar kapıdaki adamların, “Açın polis!” lafını ikinci kez söylemesine kadar oldu. Yavaş yavaş yürüyüp açtım. Silahlarını doğrultmuş iki polis. Beni ittirip içeri girdiler.

“Hakkınızda ihbar var. Kaç kişi-”

Soruyu bitirmesine fırsat kalmamıştı. Soldan bir sopa darbesi birinin tabancasını düşürdü. Sağdan gelen ilk top diğer polisin kolunu sıyrıp Ali’nin bacağına çarptı. Çocuk ufak bir inilti çıkardı, ikinci top isabet sağladı. İki tabanca da Ali’nin olduğu yere savruldu. Ali sopayı bir kere daha sallayınca soldaki polisin şapkası bir tarafa, kendi öte tarafa düştü. Sağdaki polis Aleksi’ye doğru bir hamle yaptı; karavana. Ali aynı anda iki tabancayı da alıp birini bana fırlattı. Korkudan altıma işeyecek gibi olsam da polislere doğrulttum. Ali de soldaki polise nişan almıştı. Ellerini kaldırdılar. Biri telsizine uzanacakken Aleksi sinemada hiç şık görünmeyecek komik bir tekme sallayınca telsiz garip sesler çıkararak döşemede kayıverdi. Aleksi bendeki tabancayı aldı. Adamları birbirlerinden uzakta olacak şekilde kalorifer borularına kelepçelediler.

“Beyefendi kusura bakmayın. Sizi incitmek istemezdim ama mecbur kaldık. Suçsuz olduğumuzu filan anlatmaya vaktimiz yok,” diyordu Aleksi.

Sopa darbesini yiyen polisin kaşı kanıyordu. Çantamdaki kolonyalı mendille sildik. Boştaki eliyle yaraya bastırmasını söyledi Aleksi.

Ali, “Çok özür memur bey,” dedi. “İnanın başka zaman olsa elimi kaldırmayı asla düşünmezdim.”

Daha yaşlı gösteren, bilardo toplarıyla etkisiz hâle getirilmiş polis nihayet konuştu:

“Adamı tüfekle yaralamışsınız!”

Bu cümlemin üzerine hepimizin kafasında yüzlerce soru meydana geldi. Muhterem ne haltlar yemişti? Her ne ise geri dönüşü yoktu. Aleksi şaşkınlığını gizlemeye çalışarak konuşan polisin ağzına biraz gazete kâğıdı sıkıştırdı. Diğerine de silah zoruyla telsizden kaçakların plakasını alamadığı çalıntı bir araçla güneye, Seyitgazi yönüne gittiklerini, kendi aralarında Kıbrıs’a geçmekten bahsettiklerini söyledi. Silahları tuvalete bırakıp, memurlardan tekrar tekrar af dileyerek bilardo salonundan çıktık, yüksek zemin kattaki merdiven penceresinden arka bahçeye atlayıp karanlığa karıştık. Koşar adım Bursa yoluna doğru yürürken, “Av dükkânında güvenlik kamerası var mıydı acaba?” diye soruyordu Aleksi. Ali yürürken sağ kaval kemiğini ovalıyor, başka telden çalışıyordu:

“Nişancı olmadığını söyleseydin topları ben alır, sopayı sana verirdim. Gene de Flaubert haklıymış, bilardo bayağı soylu bir spor.”

Kendi çapımızda çektiğimiz her çeşit acıyı unutup gülüştük. Zifire baktım, gece gibiydi.

*Kauçuk kanatlı İkarus gibiyim.
Gene düştüm, gene düştüm.*

17 Kasım 2006 Cuma 23:30

Cezaevinin çatısında ölü bir güvercin gördüm. Yazık ki kimse onu oradan almayacak. Toprağa girme lüksü bile yok. Her yaratılmış toprağa kavuşamıyor işte. Yazlık yerlerin asfaltları kurbağaların mezarı değil mi?

Kantinden alışveriş yaptım. Gazete, çekirdek, kahve, bisküvi ve su aldım. Pul ve zarf da.

Gardiyan Sami abi, “Elektrikli soba otuz liraymış, alayım mı?” diye sormuştu. Akşam getirdi, sağ olsun. Yaktım sobayı, sıcacık oldu. Üzerine de ispirotolu kalemle AP-311kd yazdım.

Sabah kahvaltıda Elâzıǧlı Mehmet’in yemeyip bana verdiği peyniri tıraş çantamdaki kâğıt mendil paketine koymuştum.

Akşamdan kalan yarım porsiyon ekmekle birlikte yedim. Bal da artırmıştım, çay kaşığıyla mideye indirdim.

18 Kasım Cumartesi 02:40

Sinek ilacı sarı bir toz. Islatıyorsun biraz. Sinekler için oldukça çekici. Mutlaka uğruyorlar o kâğıda, sonra da sanki delirerek ölüyorlar. Dün gecedен beri azıcık ilaç beni rahatlattı. Kafama ve elime konacak kadar vızıldamıyorlar artık. Yerlerde sinek cesetleri görüyorum, toplayabildiğim kadar toplayıp gardiyan odasının kenarındaki büyük devetabanı saksısının içine atıyorum. Cezaevinin arka tarafındaki çöp alanı olmasa bu kadar sinek bu havada mantıksız zaten.

19 Kasım Pazar 22:13

Turgut ve Sami abi odama gelip oturdular. Turgut abinin morali biraz bozuk gibiydi. “Hanım ameliyat olacak galiba,” dedi. Oğlunun vizelerinden tam not almasına bile sevinememiş. “Allah şifa versin abi, iyileşir inşallah,” dedim. “Senin oğlan neredeydi?” dedi Sami abi. “Sivil havacılıkta, Eskişehir’de okuyor. Bu sene girdi. Herkesi de almıyorlar ha!” “Oğlan da senin gibi inatçı galiba. Maşallah,” dedi. Bana döndü. “Bak geçen sene ne oldu? Bu Turgut’la bir anımız var. Anlatayım mı?” diye Turgut abiye göz kırptı. “Biraz keyfimiz yerine gelir.”

Başıyla onay verdi Turgut abi.

O zaman idari bölümdeydim. Akşam dokuz gibi telefon çaldı. Müdür bey yeni gelen mahkûmların listesini acil istiyor. Giyindim, çıktım. Gececilere selam verip hızla odama geçtim. Bilgisayarı açtım, dosyayı buldum, gönderdim. Çıkıyordum ki arka odada bir sandalye gıcirtısı duydum. Saate baktım; on olmuş. Bu saatte idari katta kimse olmaz. Ses en köşeden geliyordu. Yaklaştım: Turgut. Ayaklarını masaya uzatmış, paltosunu da koltuğa asmıştı. Kenarda bir termos, bir yarım ekmek.

'Hayırdır?' dedim.

Mahcup mırıldandı: 'Hanımla biraz...'

Aldım, bize götürdüm. Üç gündür adam aç mı kalmıştı kim bilir. Yarım tavuk, iki tabak pilav ve bir ekmek yedi. Yetmedi, gece komşudan istediğimiz ekmeği de yuttu. Sabah mesaiye beraber gittik. Akşam nazlandı, ısrar ettim. O gece de bizde kaldı. Vaziyeti anlatmaya pek hevesi yoktu. Kaç gün daha böyle gideceğini bilemiyordum ama sokağa ya da cezaevinin büro koltuklarına bırakamazdım adamı. Beraber yiyip içiyorduk ve oturma odasında hazırlanan yatak nedeniyle belli bir vakitten sonra televizyon izleyemiyorduk. Üçüncü gün eşim sordu:

'Ee? Ne olacak? Bir yere gidecek mi?'

'Bilmem. Eşiyle kavga etmiş.'

'Onu biliyoruz da neden etmiş?'

'Soramıyorum. Ekonomik dedi sadece.'

'Paraları kadınlarla mı yemiş?'

'Ayıp ediyorsun Meral.'

'Ne bileyim erkek değil mi?'

Dördüncü gün evde sıkıldık. Kahveye gittik. Gece yarısına kadar çay içip kâğıt oynadık, öteberi konuştuk. O konuşurken ben televizyona dalıyordum. Ben konuşurken o gazeteye kilitleniyordu. Bir de elini hiç cebine atmıyordu. Beşinci gün de böyle devam edince Meral rahatsız oldu:

'Nereye gidiyorsunuz siz?'

'Hiç. Dolaşıyoruz, sonra kahveye gidiyoruz.'

'Tabii tabii. Bizim de bir ekonomimiz, sosyolojimiz var Turgut efendi. Gazinoya mı gidiyorsunuz?'

'Ne gazinosu Meral, saçmalama. Ben anlamam ki gazinodan.'

'Bilmem vallahi, sen anlamasan da o anlıyor sanki.'

Hafta sonu Meral'le Turgut yüzünden sağlam bir kavga ettik. Çeketimi elime verdi.

'Gidin beraber, birbirinizi bulduğunuz yerde kalın,' dedi.

Üstüne varmadım. Biraz dolaşır gece geliriz diyordum. Turgut da üzüldü ama susuyordu. Gece geri döndüğümüzde kapı duvar. Eşikte biraz ısrar ettim, açmadı. Rezalet çıkacağından korktum.

'Yürü,' dedim Turgut'a, 'Otelde kalırsınız bu gece.'

Giderken benzincide durduk. Depoyu doldurduktan sonra tualete gittim. Çıktığımda Turgut marketin önündeki nemden, rüzgârdan kabarmış dergilere bakıyordu.

'Arabada kalsaydın. Kilitledin mi?'

'Yok!'

Arabaya koştum. Koltukta bıraktığım cüzdanım kaşla göz arasında gitmişti. Yanına sadece bozuk para alıp arabadan inersen ve yanında Turgut gibi bir hımbıl varsa olacağı buydu. Benzincide bir gürültü kopardım önce. İşletme müdürüyle beraber karakola geçtik. Tutanaktı ifadeydi, ikametgâh senedi doldurur gibi donuk, bıkkın ve bezgin polisler derdimizi anlatıp uzattıkları şeyleri imzaladık.

'Nereye gideceğiz şimdi?'

'Cezaevine gidelim. Bedava,' dedi.

'Eve gitsek, cüzdanımızı çaldırdık desek?'

Turgut abi lafa girdi:

İkimiz apartman kapısından girerken yengenin kapıyı açmayacağına neredeyse emindim. İstersen his istersen tecrübe de. Öfkesi

geçmemişti. Kapının önünden durumu izah etmeye çalıştı bizimki. Yenge inatçıydı. Kadınlar neden böyle? Neden en acil durumlarda bile kandırıldıklarını, kullandıklarını sanıyorlar? Bir uçurumun kenarından düşmek üzereyken elimizi uzatıp yardım istesek, 'Ellerim olmasaydı gene de beni sever miydin?' diye soruyorlar. On dakika kadar inadı kırıılır diye bekledik, sonunda kapının altından biraz para uzattı Sami'ye. Bu banknotlar en azından o gece eve giremeyeceğimizi belgeliyordu. Arabaya binince benzin doldurduğu için şanslı olduğunu, benzin doldururken soyulduğu için de şansının içine tükürülmesi gerektiğini söylüyordu. Ortada bir şans vardı ama kullanışlı değildi ona göre.

'Önce ırmak kenarına gidelim mi, biraz hava alır döneriz. Ne dersin?'

Fikrimi sorarsan küçük bir detayı unutuyordu. Cüzdanı çalındığı için ehliyeti yoktu, yolda bir kontrole filan denk gelirse izah etmek zor olurdu. Neticede önce yağmur başladı, sonra silecekler bozuldu ve sonra polis durdurdu. Geri dönerken çok küfürlü konuştu Sami.

Sami abi devam etti:

Gececilere selam verip odama çıktık. Turgut termosu onların çayından doldurup getirdi. Çay dilimi yaktı, sinirlerim boşaldı. İzanı filan kaybettim.

'Ne yaptın kadına Turgut? Böyle bir şey olur mu ya? Bu nasıl bir kocalıktır? Bu nasıl genişliktir? Yahu senin yüzünden evimden kovuldum, cüzdanımı çaldırdım, ceza yedim, bir de ırmağa neden gittiğimizi açıklayamayacak kadar salaklaştım herifin karşısında. Senin yüzünden Turgut. Nasıl bir insanmışsın sen! Kaç senedir çekiyor kim bilir kadın.'

'O da çok üzerime geldi ama. Tamam, biraz düzenim bozuk, savruk ve dağınığım, sorumsuzluklarım var. Ama o olmadan, arkamı toplamadan yaşayamayacak kadar değil.'

‘Yaşayamazsın tabii!’

‘Yaşayabilirim. Hanım da öyle dedi; yaşayamazsın, dedi. Yaşarım, dedim. Yaşardın yaşayamazdın. İş inada bindi.’

‘Ve kavga ettiniz?’

‘Evet. Kazanacağım ama.’

‘Neyi?’

‘İddiayı. Evden ayrı ve on gün boyunca yirmi liradan fazla harcamadan yaşayabilirim, göreceksin. Ucunda iki takım elbise var!’

14. henry ford reenkarnasyona inanıyordu

“Dünya senin vatanın mı, yurdun mu?”

Neşet Ertaş

Otobüs biletini önceden alma huyum yoktur. Otogara gider, yazıhaneleri tek tek dolaşarak otobüsün kalkmasına beş dakika kala hangi uyduruk firma daha çok indirim yapmışsa ona binerim. Lüks firmalarla uyduruk firmalar arasındaki biricik farkın, lüks firmaların valizinizin sapına uçaklardaki gibi etiket yapıştırmaları olduğunu bilirim. Sabah inerken uykulu muavinden önce hamle edip bavulunu kapanın devam etmesi lüks firmada da, uyduruk olanda da aynı.

Ayrıca iki şeyi çok severim; birincisi bedava seyahat etmek, ikincisi de ana fikrini ilk yarısında verdiğim cümleleri fazla uzatmamak. Arkadaşlarla konuşurken, “Yaptığım otostopların sayısı sizin bindiğiniz arabaların dingillerinden fazladır. Necmettin Erbakan benim kadar başparmak göstermemiştir. Haftada bir doz otostop almazsam başıma ağrılar girer,” diyorum.

Otostopun temel kurallarından biri beklediğiniz yeri iyi bilmektir. Mesela, trafik ışıklarına yakın bir noktada konuşlanmalısınız. Arabaların hızlandığı kaymak gibi kısımları değil, vites düşürmek zorunda kaldığı asfaltı bozuk veya virajlı bir mevki seçmelisiniz.

Otostop duygusal bir iş. Bekleyişiniz biraz uzun sürerse ve sizi görmezlikten gelen arabalar yirmi dakika içinde hatırı sayılır miktara ulaşırsa umutsuzluk ve hayal kırıklığı bir ürperme gibi ensenizden kuyruk sokumunuza kadar iner. Yaptığınızdan hafif hafif utanmaya, kendinizi çok yalnız hissetmeye başlarsınız. Ulaşım sorunundan başlayarak dünya dertlerini sorgulamaya koyulursunuz. Bu durum daha da uzun sürerse sıra arabası olan herkese kızmaya ve size el uzatmadıkları için bütün zenginlere lanet okumaya gelir. Neyse ki bu düşünceler uçucudur. Ne kadar beklerseniz bekleyin, sonunda siz vazgeçmeden önce son model bir araba dikildiğiniz yerden elli metre sonra tozutarak durup geri vitese takar, siz de o yanıp sönen beyaz ışığa bakıp her şeyi unuttur, hayatı yeniden sevmeye başlarsınız.

Ali, Şevval ve biraz acıyan sağ ayağımla birlikte ben, akşamın alacakaranlığında Bursa yönüne doğru yirmi dakika başparmak antrenmanı yaptıktan sonra son model lüks bir panelvan durdu. Karanlıktan iyi göremediğim şoför camı açıp sordu:

“Nereye?”

“Bursa’ya. Siz?” dedi Ali Paşa.

“Karacabey’e gidiyorum, atlayın.”

“Bizi Nilüfer Organize Sanayi’de bırakır mısınız?”

“Uçakta, otobüste, trende sigara içmek yasak. Trende serbest olsaydı bile tercih etmezdim; çok yavaş gidiyor, dayanamam. Kendi arabamla muavinle, hostesle uğraşmadan elimde sigaram, teybimde müziğimle kafama göre gidiyorum. İstersem mola veriyorum, iste-

mezsem vermiyorum. İstersem yol kenarındaki çallılara işiyorum, istersem en çok parayı hangi tesisin tuvaleti istiyorsa orada duruyorum. Bir de artık araba kullanmak büyük bir keyif, memleketi bir uçtan bir uca aşyorsun da kaput bile açmıyorsun. Eskiden motorun harareti olur, yağı biter, lastiği patlar, mutlaka bir şey olur da tadını kaçırdı,” dedi Burhan Turhan. Adam hurdacıyım deyince anlayamamıştım baştan; gemi hurdası işi yapıyormuş. Tuzla’da gemi söküm tesisi varmış. Gemileri parçalayıp hurdasını satıyormuş. Bir görüşmesi mi ne varmış. Karacabey’de çok sayıda fabrika olduğunu söyledi. Ali’nin şiş yüzünü hiç sormadı, âdetâ fark etmedi.

Yolda sırtında gitarı, saç sakal karışık, yirmilerinin başında Cenk adlı bir çocuk daha aldık. O da İstanbul’a, bir barla program anlaşması yapmaya gidiyormuş. Lüks minibüsün içinde beş kişi olduk. Burhan Turhan kalabalıktan çok memnun görünüyordu.

Ali, Şevval’in telefonundan birini aradı:

“Abi iyi akşamlar, ben Ali Paşa. Nasılsın? Anlatırım. Çok zor bir durumdayım. Nilüfer’e doğru iki arkadaşımınla beraber geliyorum. Senin oğlan bize yardımcı olabilir mi? Evet, geceyarısı kargo seferi olduğunu biliyorum. Bizi de atabilir mi? Edremit’e... Farkındayım Turgut abi... Öyle mi? On ikide Organize’de buluşalım mı? Yok abi ne borcu, estağfurullah, senden rica ettiğim şey karşısında lafı olmaz...”

Bu konuşmayla ilgili hiçbir şey merak etmedim. Uyku, merakı köreltiyor. Rahat koltukları da görünce yarım saat kestirebilmek için bir sürü akrabamı satabilirdim.

Dinlenme tesislerindeki lokantalardan bir şeyler yemenin ür-kütücü olduğunu söylediğimde, “Beş Hececiler ile Yedi Meşaleciler yemeğe gitmiş, hesabı Garip ödemiş,” diye bir fıkra anlatmıştı Ali. Bir çorbayla doyulmuyor, üstüne bir tabak tas kebabı ise adamın ocağına çöküyor. Aşam tost alırım. Çok aşam iki tost alırım. Bu

sefer Burhan Turhan ısmarlamak istediği için rahattık. Beşimiz de birer çorba, birer etli yemek ve tatlıdan oluşan tepsilerimizi alıp cam kenarında otobüs manzaralı bir masaya oturduk. Yol kenarında sabah yediğimiz kuru fasulyeden sonra açlık dayanılmaz olmuştu. Ali ve Şevval de yorgunluktan sessizleşmişlerdi.

Çorbalar biterken kan şekeri seviyeleri normale dönünce Burhan Turhan, Cenk'e doğru çatalını salladı:

"Barda ne tür şeyler çalışıyorsun?"

"Genellikle pop, Anadolu rak. Bana kalsa Eric Clapton çalar-dım. Ama müşteri daha kolay şeyleri seviyor. Basit, akılda kalıcı şeyler iş yapıyor. Bir gün patron dedi ki: 'Oğlum babaanneni bile aşka getirecek şeyler çal.'" "

Burhan Turhan başını anlamış gibi salladı.

"Siz neden şoför tutmuyorsunuz?" diye sordum.

"Şoförlerden hoşlanmıyorum. Kendi kurallarına göre oynamak isterim. Mesela adam kırmızıda geçiyor, hatalı solluyor. Bunları senin gözüne girmek için yapıyor sözde."

"Daha önce şoförünüz vardı galiba. Ne oldu?"

"Bir gün trafikte bir sıkıntı oldu. Koltuğun altından bir değnek çıkardı, tuttum. 'Bu ne?' dedim, kem küm etti. Dedim; 'Al değneğini siktir, maaşını arkandan gönderirim.'" "

Garson gelip başka bir şey isteyip istemediğimizi sordu. Burhan Turhan hepimiz için çay söyledi.

"Yunanlılar garson çağırmak için el çırpıyormuş, Türkiye'de öyle yapsak bizim garsonlar alkışladığımızı sanıp teşekkür ederler," dedi Ali. Kendine gelmiş olmalıydı. Devam etti: "Temel, rüyasında hesabı ödemediği iddia edildiği için garsonlardan dayak yemek üze-reymiş. Uyanmış. 'İyi ki de uyandım yoksa gerçekten hatırlamıyorum ödedim mi, ödemedim mi?'" "

Teypteki karışık CD’de çalan Neşet Ertaş’ın ‘Yolcu’ türküsüne mırıldanarak eşlik ediyorduk. Şevval hafifçe başını bana yaslamış, uyuyordu. İki tarafı da ağaçlı bir yerden geçerken yolun ortasında duran birini seçer gibi oldum. Burhan Turhan yavaşladı. Adamın biri dikilmiş, el sallayarak yardım istiyordu. Ben olsam o saatte öyle bir yerde durmazdım ama Burhan Turhan adamı ezmeyi göze alamadı. Sağdaki dörtlüleri yakmış arabaya yanaşıp camı açtık. Otuzlu yaşlarda, kır saçlı, seyrek sakallı bir adam:

“Allah razı olsun. Arkadaşım fenalaştı. Benzin de bitti, yolda kaldık.”

Arabanın içinde birisi uyuyordu sanki.

“Sarası var,” dedi, “Sizin arabaya bindirelim de hastaneye götürelim, Allah rızası için.”

Ali ve Burhan Turhan indi, Cenk’in arkasından uyuyan Şevval’in başını usulca arkalığa dayayarak ben de indim. Burhan Turhan’ın söndürmediği farlar zifiri karanlığı iki ışın kılıcı gibi deliyordu. Belimde sivri bir şey hissedince baştan aşağı titredim. Az önce içerde uyur görünen adam arkamdan dolaşmıştı. Diğerinin de elindeki şey parlıyordu. Siz hiç evde yangın çıkardınız mı? Hiç evde yangın çıkardığınızda yalnız başınıza olduğunuzu hatırladınız mı? Hiç evde yalnız başınıza yangın çıkardığınızda suların kesik olduğunu fark ettiniz mi?

“Çıkar cüzdanları!”

Bende neredeyse hiç para yoktu. Cenk tereddüt etmeden verdi.

“Arabada başka biri var mı?”

Kimse cevap vermedi.

“Var mı ulan?” dedi ve yaklaştı. O anda içeriden fırlayan bir

bacak herifi devirdi. Bacağının ardından elinde akustik gitarla çıkan Şevval, bilgisayar oyunlarındaki samurayların kılıçla yaptığı gibi, kışının üzerine düşen adamın kafasına indiriverdi gitarı. Bir kırılma sesi geldi ama gitardan mı, gaspçının kafasından mı anlamadım. Cenk'ten belli belirsiz bir inleme duydum. Öbürü atılınca ona da yere paralel bir C harfi çizerek tatlı sert bir temasta bulundu. Bu darbe akustik gitarın göbeğini ikiye yardı. Telleri kopmadığı için sadece derinin tuttuğu kırık bir bacağı andıran gitarı arabaya attı. "Hadi!" dedi. Cenk'in cüzdanı yolun ortasına fırlamıştı, Burhan Turhan üşenmeden aldı. Adamlar yerde kıvranırken biz arabaya do-luştuk. Rüyasından fırlayan kadın kötü adamları yere sermişti.

"Var mı bir şey?" dedi Burhan Turhan, uzunca bir sessizlikten sonra.

"Yok," dedim. Önce Ali'ye, sonra Cenk'e baktım. Aç mısın, diye sorulan yemek sevmez bir çocuk gibi başını geriye doğru salladı Cenk. Gözleri dolmuştu.

"Güzel kardeşim hiç üzülme. Ben sana daha iyisini alacağım. Hiç merak etme," dedi Burhan Turhan. "Abla kungfucu çıktı ama."

"Önemli değil," diyen Cenk, bir Şevval'e bir de on iki telin tuttuğu iki parçalık müzikal cesede bakıyordu.

Beş dakika sonra nabzım normale döndü. Teypte Frank Sinatra'dan 'It Was A Very Good Year' çaldığını o zaman fark ettim.

"Şevval iyi gitar çalabiliyor musun bilmiyorum ama gitarı iyi çalıyorsun valla," dedim.

Büyük bir korkunun ardından gülmek, on kat merdiveni koşarak çıkıp kendini kuş tüyü bir yatağa atmaya benziyordu.

"Burhan abi iyi ki de farları açık bırakmışsın," dedi Ali.

"Heriflerin tekin olmadığını hissettim galiba. Tedbirli adamım ben; duvarların dili olsa duvarlardan uzakta yatarım. Mesela ismi

Aslı olan dişçiye gitmem, adı Aşk olan otelde kumar oynamam. Türküm işte, piyano alırken tabure dâhil mi diye sorarım.”

“Piyano değil de bir gitar alacaksın artık,” dedi Şevval. Cenk’e özür diler gibi bakıyordu. “Söz verdin.”

“Bizde laf ağızdan bir kere çıkar,” dedi Burhan Turhan.

Işıklarda durduk. Tabelalardan Kestel’e geldiğimizi anladım.

“Bir araştırmaya göre, trafik ışığı kırmızıdan yeşile döndüğünde İtalyanlar ortalama beş saniyede, İspanyollar altı, Almanlar ise yedi buçuk saniyede korna çalıyormuş,” dedi Ali.

“Türkler?” diye sordu Burhan Turhan.

“Türkler araştırmaya dâhil edilmemiş çünkü bu araştırmadaki ölçü saniye. Salise değil.”

Ali konuyu değiştirdi:

“Sloppy White’nin lafı: ‘Külüstür arabamla köprüdeki gişelere geldim. Görevli, *Elli sent*, dedi. *Sattım gitti*, dedim.’ Bunu hapishane nasıl olmuşsa kütüphaneye girmiş İngilizce bir kitapta okumuştum.”

Cenk ve Şevval kahkahayı yeniden tanımlıyordu.

“Bi’ dakika, bi’ dakika,” diye kesti Burhan Turhan. “Az önce ne dedin sen?”

“Elli sent?”

“Hayır, önceki?”

“Külüstür?”

“Yahu daha önceki. Kütüphaneli olan?”

“Hapishane?”

Doğru cevap. On puan almıştı Ali Paşa. Konuyu dağıtma umudu olarak çaresizce şöyle dedi:

“Henry Ford reenkarnasyona inanıyordu. Hâlâ inanıyorum.”

Baca deliğine doldurulmuş gazete gikiyim.

Onlar için ne dediğim önemli değil.

20 Kasım 2006 Pazartesi 19:00

Komutanın biri gündüz kapıaltına gelip cep telefonu filan var mı diye dolapları aramış. Kitaplara bakıp, “İyiymiş bunlar,” demiş.

Akşamüstü ankesörlü telefondan Turgut abiyi aradım. Karısı ameliyata girmek üzereymiş. Geçmiş olsun dileklerimi ilettim. Çok sevindi. Beş dakika sonra santralden bağladılar, Turgut abi arıyor-muş. “Kan lazım,” dedi. Kan grubumun 0 RH(-) olması gene işe yaradı. “Gelip seni alayım, kan verir misin? Komutandan ben izin alırım,” dedi. İki ünite kan verip geldim. Nasıl sevindi, ellerimi nasıl minnetle sıktı anlatamam. “Allah seni kaderine bağışlasın,” diye dua etti. “Nasıl bir dua o öyle?” diye sormuş bulundum. “Bir gün gelir, anlarsın,” dedi.

23 Kasım Perşembe 19:14

Bugün Diyarbakır'da KTM'ye teslim oluşumun üçüncü ayı bitti. Sabah çok soğuktu. Kuledeyken parmağımı tehdit eder gibi gökyüzüne salladım: Hava, hava akıllı ol! Ben değil miyim seni uçurtmamla besleyen?

25 Kasım Cumartesi 22:03

Muhterem, dolabımdaki Dostoyevski'nin 'Ölümler Evinden Hatıralar' kitabını aşçıya vermiş. "Okuyup verir," diyor. Sade kahvem bitmiş. Tek bardaklık vardı. Birisi içmiş ve paketi öylece bırakmış. Kim acaba? Muhterem?

“Alo Başkan, Ali Paşa bela oldu, yanına da Cevat’ın kardeşini almış.”

“Bizim Ali mi? Eskişehir’e mi gelmiş?”

“Gelmiş. Şevval denen telli kadayıfla birlikte, bir de yanlarında bir piç daha, mekânı bastılar. Başıma sekiz dikiş attırdım. Güya itiraf edecektim. Zorla telefon ettirdiler. Tabii ki İlhan abi yardımcı oldu, sağ olsun. Dükkândaki kamera çekmiş ama net değil, sadece kızı tespit edebildiler.”

“Ee?”

“Çarşıda kıstırttım. İki polisi atlatmışlar, bir baktık ki herifler duvarda kelepçeli. Başkan, gözlerini fena karartmış bunlar.”

“Oğlum seni de polisleri de tedavülden kaldırmışlar o zaman.”

“Daha kötüsü de oldu Başkan. Peşlerine düştüm, tanımadığım birinin şeyine, pikabına binmişlerdi. Bizim çocuklar kesti bunların önünü, Şevval denen cadı karı adamların kafasını patlatmış. Birinin feleği şaşmış, beni tanımadı yanına gittiğimde. Ali Paşa mıymıntının biriydi askerde, nasıl böyle oldu bilmiyorum. Tam yol gidiyorlar, galiba oraya geliyorlar Başkan.”

“Muhterem, evladım, benimle konuşacağına adamları durdur. Kredin tükeniyor, notunu çoktan durağana çevirdim, Allah’ın hoşaf beyinlisi.”

"Anlaşıldı. Takipteyim, işi kendim aldım. Emanet yanımda, bir fırsatta ensele-
rine tüneyeceğim."

"Burada istemiyorum Ali'yi de, o tavuğu da. Ama sakın katil olup dertsiz başı-
ma dert açma. Kafanın içine dürt bunu."

15. kuşlar bedavaya ötmüyor

“İnsanlık tahterevalliye binmeye benzer,” dedi Aleksi Pavloviç.

“Ağır ya da kalabalıksan kontrol sendedir ama böyle gökyüzüne yükselemezsin.”

Burhan Turhan esaslı adammış. Aleksi Pavloviç durumu özetleyince bize inandı. Bir şey yapıp yapamayacağını sordu. Bursa emniyet müdürü eski bir ahabıymış. “Bazen polisler suçlulara daha fazla kıyak yapar,” dedi göz kırparak. Paramparça ettiğim gitarı için Cenk’e karşı mahcuptum ama affetmiş gibi göründü. Numaralarımızı not ettik. Ölmez de sağ kalırsak bir gece dinlemeye geleceğimize söz verdik.

Yaşlı gardiyanla organize sanayinin girişinde buluştuk. Hasretle kucaklaştılar. Adamın çok içlendiğini karanlıkta bile fark ettim. Meğer Aleksi cezaevinde askerken oradaymış. Karısı çok zor bir ameliyat geçirmiş, Aleksi kadıncağıza kan vermiş. Oğlu bir kargo firmasında uçak kullanıyormuş. İki sene önce okuldan birinci-

likle mezun olunca bunu hemen kapmışlar. Turgut Bey de emekli olup eşiyle Bursa'ya yerleşmiş. Çocuk bizim gibi üç kaçağı uçağına almayacak kadar akıllı birine benziyordu fakat babasının ricasını kırmayacak kadar da kadirşinastı.

“Sizi böyle alandan bindiremem, pistin sonunda bekleyin. Orada yavaşlarım, atlarsınız. Daha iyi bir şey gelmiyor aklıma,” dedi.

Taş yarılrsa yirmi üç yaşında. Küçük boy kargo uçağında tek başına olmasaydı yürüyerek devam etmek zorunda kalırdık ve ben asfalta serilip ölürdüm.

Genç pilot gidince biz de emekli gardiyanla beraber arkadan pistin ucuna dolaştık.

“Ne oldu be oğlum? İftira bu kadar ucuzladı mı?”

“Uzun hikâye,” dedi Aleksi Pavloviç. “Anla işte, konu pilavsa tane tane anlatmak zor.”

“Dualarım kabul olmamış,” diye mırıldandı adamcağız.

“Kabul olmadığına karar vermek için ölene kadar bekle.”

Ali araya girdi:

“Allah razı olsun. Semih de artık bizim kardeşimiz.”

“Benim oğlan munistir. Muhtemelen ne biçim riske girdiğinin farkında değil,” diyerek tebessüm etti. “Çocukluğundan beri ne zaman hangi pencereden atla desem atladı. Hiç bana çekmemiş. Onaylamak, uyum sağlamak için gelmiş dünyaya. Belki de bu iyi bir şey.”

“Muhterem de sizin cezaevinde askermiş,” dedi Ali.

“Öyleydi,” diye başını salladı Turgut Bey. “Allah için hiç yer etmemişti kalbime. Sanki doğarken bir kere hava basmışlar, o havayla yaşıyor. Bayat nefes gibi adamı hayattan soğutur.”

Yarım ayın zayıf ışığıyla serin bir Bursa gecesi. Kenarlarından otlar fışkırmış pistin ucunda dikilen dört kişiydik. Birisi kalacak, üçü gidecekti.

Ayrılırken tekrar geleceğini söyledi Aleksi:

“Yengeyle bir çay içemedik.”

“O sana mozaik pasta bile yapacak, söyler dururdu,” dedi gardiyan.

Hepi topu iki kere binmişim. Midemin vereceği tepkiyi sezemiyordum. Uçak havalanırken bütün iç organlarımı hissettiğimi kimseye söylemedim.

Semih sakın çocuk. Kocaman kulaklıkları takmış, habire bazı düğmelere dokunuyordu. Doğru dürüst koltuğu bile olmayan tek motorlu uçakta kolilerin üzerlerine oturmuştuk.

Ali, Semih’e sanki duymayacakmış gibi bağırarak sordu:

“Hep merak etmişimdir. Uçakların teybi var mı?”

“Yok,” dedi Semih. “Çok istediğimiz zaman kule biraz türkü mırıldanıyor.”

“Gerçekten mi?” dedim. Hepsi güldü.

Balıkesir semalarındaydık. Semih yirmi dakikaya kadar Edremit’e ulaşmayı planlıyordu. Kutulardan birinin üzerinde bir yayınevinin logosunu fark eden Aleksi koliyi işaret etti: “Fransızca’da *havaalanı romanı* diye bir tabir var” dedi.

“O neymiş öyle?” dedim.

“Avrupalılar bütün toplu taşıma araçlarında, terminallerde filan sürekli okuyorlar ya.”

“Sen gittin mi Avrupa’ya?” dedi Ali.

“Hayır, cehenneme de henüz gitmedim,” diye göz kırptı Aleksî.

“Bizimkiler otobüste çene çalar ancak,” diye sohbete katıldı Semih.

“Oysa herkes bir müzik aleti çalmayı öğrenmeli. Cenk’e çok imrendim, boş konuşmuyor, vuruyor gitarın tellerine.”

“Vuracağım ben şimdi tellerinize,” diyen sese döndük.

Arkada kutuların arasından elinde tabancayla yaklaşıyordu. Muhterem! Nasıl? Beynim iki saniye durdu.

“Çabuk uçağı geri döndür,” diye bağırdı Semih’e. Yanına gidip silahı kafasına dayadı. Bize arka tarafa geçmemizi işaret etti. Donup kalmıştık.

“Sağır mısınız? Arkaya geçin,” dedi. “Pırlanta filan da demeyin işe yaramaz. Bakın; pırlanta... Pırlanta... Hiçbir şey olmuyor.”

“Kendisi söylerse işe yaramaz. Kendini gıdıklamak gibi,” diye fısıldadı Aleksî.

Muhterem, Semih’in yanına çöktü. Kumaş pantolonu öyle kırı-şıktı ki ondan birinci sınıf bir kötü adam olamayacağını bir kez daha tasdik ettim. Semih buz tutmuştu, heykel gibiydi, saçının teli bile kıpırdamıyordu.

“Geri dönüyor musun? Aloo?”

Terlemişti ki hepimizden daha gergin olduğunu ben bile anlamıştım.

“Dönüyorum işte,” dedi Semih, önündeki direksiyon gibi şeyi burnuyla işaret ederek.

“Hani ben bir şey anlamıyo-”

Uçarak gelen sert bir cisim şakağına isabet etti. Tabanca bir yana, Muhterem öbür yana düştü. Şişkonun kafasından kan fışkırmıyor, âdeta çağlıyordu. Cismin geldiği yöne baktım. Ali set kazanmış tenisçi gibi kollarını büküp sıkarak seviniyordu. Muhterem küfürler ederek yerde debelenirken Aleksî koşup silahı aldı.

“Ne yaptın lan?” Ali’ye soruyordu.

“WordsWords kutusu. Demir kasa.”

“Ya ateş etseydi?”

Çok öfkeliydi Aleksî. Evladını arabaların önünden kurtarmış bir baba öfkesi. Öyle bir bakıyordu ki sağır ve dilsizler alfabesinde ‘Ben bir elektrik trafosuyum’ anlamına gelirdi.

Ali gülümsedi. Eşşek, ne güzel gülümsüyordu.

“Şarjörü cebine koymuş, kumaş pantolondan belliydi.”

Muhterem’in üstü başı kan olmuştu. Cebinden dokuz kurşunluk bir şarjör çıkardı Aleksî. Bu sırada Muhterem bacağını tutup çekince Aleksî şişkonun üzerine devrildi. Yattığı yerden Aleksî’nin yüzüne kafa attı, bizimkinin burnunun kırmızıya bulandığını gördüm. Ben liseli kavgalarında kenardan çılgık atan kız havasına girmişken Aleksî kalçasının üzerinde doğrulup ardı ardına iki yumruk sallayıp Muhterem’i tuş etti. Çeşme başındaki olaydan sonra ikinci kişi olarak kavgaya girmeye tereddüt eden Ali’nin müdahalesine gerek kalmamıştı.

“Bu gergedan ödleğin teki,” dedi Ali.

“İyi ki de ödleğ,” diye yanıtladı yerden kalkarken. Burnunu tutuyordu. Kâğıt mendil uzattım.

Semih ise ölmüş de belli etmiyordu sanki. Birkaç saniye sonra toparladı, az önce yaptığı manevrayı düzelterek uçağı rotasına sokmaya çalışıyordu.

Kutulardan birinin üstünde duran koli bandıyla şişkoyu iyice sarmalayıp, kanını kirli bir motor beziyle temizledik. Bezi kafasına bağladık.

“Bir haftada ikinci kere koli bandıyla adam bantlıyorum,” dedi Ali. “Ayrıca belirtmem lazım, bu ekibin nişancısı benim.”

Yerdeki demir kutuyu aldım.

“Kelimeler bizi kurtaracak. Öyle dememiş miydin Aleksi?” dedim.

Alışık olmadığımız biçimde, Cevat Kurtuluş gibi sırttı:

“Bak şimdi fark ettim, WordsWords’un içinde *sword* saklı. Kılıç!”

Cep telefonum çalınca şaşırdım, Semih’e seslendim:

“Aa çekiyor muymuş havada? Açsam olur mu? Annem arıyor.”

“Çok yüksekte uçmuyoruz, çekebilir. Aç, bir şey olmaz,” dedi pilot.

“İyiyim de, kapat, hikâye anlatma,” dedi Aleksi.

Aleksi’ye Yeşilçam’ın küçük yaramaz kızları gibi nanik yaparak açtım:

“Neredesin kızım, seni polisler sordu? Çok meraklandık.”

“Ne istiyorlarmış?”

“Birilerine saldırmışsın galiba, şikâyetçi olmuşlar. Nereye gittiğini bilmediğimi söyledim. Kızım neler yapıyorsun? Abine kahrolurken bir de sen-”

“Anne döneceğim, az bir işimiz kaldı. Şunu bil yeter; sizi utanıracak şeyler yapmıyorum.”

Telefonu kapatıp bir kutuya oturtulmuş Muhterem'in ağzındaki bandı söktüm. Başkasına hiç ağda yapmamıştım.

“Sen mi şikâyet ettin?”

Susma hakkını kullanıyordu. Bir tokat aşk ettim. Elim acıdı.

Aleksi ne olduğunu sordu.

“Polis beni arıyormuş.”

Şimdi anlatırken bile gülmek geliyor; Aleksi, Al Pacino edasıyla tutsağımızın kulağına eğilip usulca konuştu:

“On sekizinci yüzyılda, insan derisi tıp kitaplarının kaplanmasında kullanılırdı. Kimi doktorlar yazdıkları kitapların insan derisiyle kaplanması gerektiğini özellikle belirtirdi ve bu deriler çoğunlukla idam edilmiş katillerden alınırdı.”

“Psikopat mısın lan sen?” diye sordu Muhterem. “Ben katil değilim.”

“Ben?” dedi Aleksi, fısıldamaya devam ediyordu. Uçağın uğultusunda iyi duyabilmek için Ali de, ben de iyice yaklaşmıştık. Aleksi bize bakınca utandım. “Ya ben katilsem?” Şarjörü taktı, namluyu Muhterem'in burnuna yapıştırdı. Bir delilik yapar mı diye düşünmedim desem yalan. “Eski filmlerde aktörlerin silahı bel hizasında tuttuğunu görürsün. Artık kollarını omuz hizasında karşıya uzatıp iki elleriyle yapıyorlar. Silahtan başka güvenilecekleri bir şey kalmamış. Öyle mi pırlanta?” Muhterem'in cebinden telefonunu çıkardı. Kenara koydu. Pilot Semih'e seslendi:

“Neredeyiz şu anda?”

“Havran'a yakınız.”

“Paraşüt var değil mi uçakta?”

“Şurada.” Oturduğu yerin üstünde bir gözü işaret etti. “Ne yapacaksın? Sakın...”

Paraşüt çantasını alıp Muhterem'in sırtına geçirdi. Semih'in tarifiyle güzelce bağladı.

"Adamı atacak mısın? Yapma n'olur. Ölebilir. Çok tehlikeli."

Ali de itiraz etti. Ürkmüştü.

Aleksi benden Burhan Turhan'ın numarasını not edip rehberimdeki bütün numaraları silmemi istedi. Telefonu Muhterem'in cebine koydu. Tabancayı burnundan ayırmadan bantları çözdü. Şişkoya ne yapması gerektiğini anlattı. Ona kadar sayıp çekeceği halkayı birkaç kere gösterdi.

"Alan Rose adlı bir adam, 1983'te 'Kendi Zeplininizi Yapın' diye bir kitap yazmıştı. Bulup da okumaya vaktin yok, paraşütü deneyeceksin."

"Ölmek istemiyorum!"

"Hiçbirimiz istemiyoruz. Dinle, inekler merdiven çıkabilir ama inemezler. Çıkarken yer çekimine karşı verdiği mücadele, seni yaptığın işe odaklıyor. İnerken ise destekleyen yer çekimi var. Keyfini çıkar. Hayattan beklentilerini azıcık düşür, fizik kurallarına kafa tutma Muhteremciğim," dedi Aleksi.

Herif heyecandan duş perdesi gibi buğulanıyordu.

"Benny Hill sormuş: 'Kimse şikâyet etmiyor diye bütün paraşütler mükemmeldir diyebilir miyiz?'"

"Muhterem'i atarsak abimi nasıl kurtaracağız?" dedim.

"Cep telefonundaki mesajlar Cevat'ı kurtarmaya yeter," dedi Aleksi.

Tehdit ederek, ağlayarak, merhamet dilenerek çıkıyordu Muhterem. Kapıyı açtık. Aleksi'nin onayıyla arkasına bir tekme yerleştirdim. Şişko karanlıkta kayboldu.

“Abi ne yaptın ya? Çakılırsa?” diye sordu Ali, gözleri kaygıdan üç katı büyümüştü.

“Çakılmayacak, onda öyle bir büzük yok.”

“İyice mahvolduk. Sadece kaçtık başta. Önce polisleri dövdük. Şimdi de katil olacağız.”

“Paraşütü boşuna mı taktık adama? Halkayı çekmeyecek bir geri zekâlı tanımıyorum. Sakin ol adaş, daha işimiz var. Kervan yolda düzülür.”

“Kaç kere?” Pantolonunu ayak bileğinden yukarı sıyırıp bilar-do topunun eseri olan kaval kemiğindeki kocaman çürüğü gösterdi. Sanki Sadri Alışık’tı, “Bu da mı gol değil?” diyordu. Bense kervanın düzülmeyeceğini kimin yanlış anladığını düşünüyordum, öğretmenlik damarım kabarmıştı.

“Bukowski’ye kulak ver: ‘Kötü bir şey olduğunda sevinirim. Acıdan zevk almak değil bu. Kötü mutlaka olacaktı ve olduğuna göre artık sıra iyi şeydedir diye.’” Durdu. “Hâline bak, suratın sezon başında yüzde elli indirim yapıyor. Bu saatler umutsuz olmak için çok geç. Dinle bak, kuşlar bedavaya ötmüyor.”

Pavloviç karanlık bir iyimserdi; kırbaçlansa bile canının kırbaç derisinin yapıldığı hayvan kadar acımayacağını düşünürdü. Muhterem’in telefonunu aldı. Yere oturup karıştırmaya başladı. Birkaç saniye sonra gözleri kocaman açıldı. Bir of çekti. Telefonu Ali’ye verdi.

“Ben de bakayım,” diye kaptım telefonu.

Mesajlar bölümünde şöyle bir şey vardı:

Gönderen: TAZ Başkan >> Lan beyinsiz neden açmıyorsun? Paşa’yı ne yaptın? Buraya gelmesinler, aklını alırım senin. Kemik’i ara, kendini tanıt. Oteldeyim.

Bir sonraki SMS şuydu:

Gönderen: TAZ Başkan >> Palyaço elbisesi ayarladım. Cuma PTT parasını oradan alacağız. Paşa'yı hallet, sonra şu işi bitir. 1 milyonu senin salaklığına harcayamam.

“Başkan kimmiş?” dedim.

“Tanju Azaroğlu,” dedi Aleksi ayaklarına bakarak. “Senin Tanjant dediğin... Muhterem’in patronu, büfeci, gazete bayii, cep telefonu simsarı, Fikret Bey’in bahsettiği otelci, beni içeri gönderen büyükbaş.”

“Nasıl anladın?”

“Edremit’te başka bir TAZ Başkan yok çünkü.”

“Kemik?”

“Öğreneceğiz.”

Aniden genç pilotun yanına seyirtti:

“Ayvalığa inebilir misin? Programımız değişti. Orada, anayolun kenarında eski bir zeytinyağı fabrikası var, tarif ederim.”

Sim kartı çıkartıp telefonu aşağıda uzanan karanlık zeytinliklere atıverdi.

Gündemden DamlayanlarÖmer Damla

Bunca Polisiye Romanı Bolluna Mı Okuduk?

Tahmin ettiğim gibi oldu.

Sadullah Özdemir, geçen hafta kaçan altı mahkûmdan biri, kayınbiraderini öldürmek üzereyken dün yakalandı. Bravo!

Kaldı 3 mahkûm.

Gelin nasıl olduğuna bakalım.

Sadullah Özdemir Erzurumlu. Çalıntı araçla Erzurum'a gidiyor. Bulduğu telefon ile bir arkadaşına kayınbiraderini aratıyor. Güya bir GSM şirketinin kampanyasından bedava akıllı telefon kazandığını duyan kayınbirader, heyecanla verdikleri adrese geliyor. Bu arada, nasıl olmuşsa, emniyet bizim mağdur kayınbiraderin telefonunu

dinliyormuş. Operasyon düzenleniyor ve Sadullah yaralı olarak yakalanıyor. Kayınbirader kurtuluyor.

“Geçen hafta da 3 maça oynayıp 500 kazanmıştım. Şansımın açıldığını düşündüğüm için gelen telefonda şüphelenmedim. Verilmiş sadakam varmış.”

Telefonlar insanlardan daha akıllı olmamalı.

Ali Paşa'nın ortağı Cevat Çalışkan'ın yakalandığını yazmıştık. Sincan Cezaevi'ne geri gönderilmiş. Kendi almış olduğu cezaya bu da eklenecek. Beden eğitimi öğretmeninden canavar yaratan sistemi sorgulamak gerek.

Cevat, Ali Paşa ile buluştuğunu doğrulamış. “Neden?” diye sormuşlar. “Dedem hastaydı,” demiş.

Külahıma anlatsın.

Eskişehir'den bazı haberler geldi.

Cevat Çalışkan'ın kız kardeşi Şevval Çalışkan ile yanındaki iki kişi, Cevat'ı hapse gönderen Muhterem Tosun'u darp etmişler. Daha sonra kendilerini tutuklamak için gelen polis memurları D. D. ve F. F.'yi etkisiz hâle getirip kaçmışlar.

Sızan bilgiye göre, diğerleri Ali Paşa ve Ali Küflü imiş. Adı geçen polis memurları bu kişilerin kendilerine zorla Kıbrıs'a kaçılacağını söylediklerini anlatmış. D. D., bütün birimlere dağıtılan Ali Paşa eşkâli üzerinden yapılan robot resim ile benzerlik taşıdığını çünkü adamın yüzünün cüzamlı gibi görüldüğünü ancak kesin olarak bilemeyeceğini söylemiş.

Tam bir arapsaçı değil mi?

Kaçan üç kişinin Ali Paşa ve saz ekibi olduğuna dair kesin kanıt yok.

Muhterem Tosun kayıp.

Polis operasyon alanını genişletti. Eskişehir'den İzmir'e kadar her yer didik didik aranıyor.

Bütün bir Batı Anadolu nasıl didik didik aranacaksa?

Bana kalırsa Edremit, Ali Paşa'nın memleketi, operasyon merkezi olmalıydı. Polis yetkilileri farklı düşünüyor. Böyle büyük bir miktar parayı çalan adam neden olay yerine dönsün tezini öne sürüyorlar.

Katiller de dönmez mi cinayeti işledikleri yere?

Bunca polisiye romanı boşuna mı okuduk?

En tehlikelisi olan Adem Son nerede? Birileri ölünce mi yakalancak?

Mısır koşanı gibiyim.

Hikâyem kargalar.

3 Eralık 2006 Pazar 01:45

Dijital saatin alarm sesleri, horlama sesleri, sayıklama sesleri, çakmak sesleri, yeri temizleyen fırçanın sesleri, bekçi köpeği sesleri, köpek zincirlerinin sesleri, gardiyan sohbetlerinin sesleri, karga sesleri, serçe sesleri, kargaların alüminyum çatıda yürüme sesleri, kuleye çıkan askerin adım sesleri, yemek minibüsünün sesleri, sevke çıkan aracın sesleri, koltuğun gıcırta sesleri, masanın gıcırta sesleri, çekmecelerin gıcırta sesleri, televizyon izleyen askerlerin kaydırıldığı sandalyelerin sesleri, helikopter sesleri, boyundan sallanan künye sesleri, çay karıştırma sesleri, tırnak kesme sesleri, kalemin kâğıtta çıkardığı sesler, sessizliğin sesleri...

03:29

Selin'i özledim. Dün gece arayıp ağzımı aradı; unuttum mu, unutmadım mı onu diye. Birtakım çoktan seçmeli testler. Dedim ki: Ağzını arıyorsan sevgilinin, bulduğunda öpmelisin o zaman.

Kırk dokuz gün kaldı. Muş.

04:12

Saçım uzadı, stres başladı. Ortaokuldan beri böyle. Ne zaman ve nasıl kestireceğim her zaman sorun oldu. Bir de komutanlar var. Çarşıya çıktığımda iki numara kestirmeyi düşünüyorum gene. Bölükteki berber tas kafa yapıyor. Çocuk yirmi dört yaşındaymış. Uzun dönemlerin en yaşlılarından biri. İlk günlerimde kısa dönem bir arkadaşla beraber tıraş olurken sivilde ne iş yaptığını sormuştuk. "Orada da berberdim ama sonra hapse girdim," dedi. Bana kalsa neden girdiğini sormazdım ama arkadaş soruverdi. Adam öldürmeye teşebbüsmüş. O an elinde sakalımı kesmek için ustura tutuyordu. Fıkra değil, gerçek.

5 Ocak 2006 Salı 00:45

Odada gürültücü bir karasinek. Öldürmek için kalktığımda gitti 'Sineklerin Tanrısı'nın kapağına kondu. Vuramadım.

21:18

Bülent Uzman geldi. Kitaplarım, defterim filan ilgisini çekiyor. Biraz sohbet ettik. Tanju Azaroğlu'nu anlatmasını istedim. "Ne anlatayım, adam feci dolandırıcı," dedi. "Nasıl feci?" dedim. "Her yerde elleri var," dedi. "Cep telefonu işi yapıyordu bilirsin. Millete

Çin malı telefonlar satmış, şikâyet edenlere de, ‘Sizi tanımıyorum,’ diyormuş.” “Küçük yerde nasıl olur ki, herkes birbirini tanıır zaten Edremit’te,” dedim. “Öyle değil. Doğru dürüst fatura da kesmiyor. ‘Ben böyle mal satmam, benden almadın,’ diyormuş. Bunu da çoğunlukla yerli turistlere yapıyor. Akçay’da da bir yer almış bu. Sonra birkaç ortak bulmuş, belediyenin bir çay bahçesi vardı, onun da işletmesini kapmış.” “Haberim var,” dedim. “Tabii orada yetki poliste. Altınoluk’a giderken sağda bakanlığın tesisi var ya, oralarda bir arazi işinde birileriyle ters düşmüş, bulmuş bir iki çocuk, adamları tehdit ettirmiş, çağırdılar gittik. Diyor ki: ‘Bu veletleri kim kandırıdıysa bulun, ben namuslu bir esnafım.’ Bak, ölür müsün öldürür müsün? Bir şeyler karaladık ama ne olacak? Bir gece yattı çıktı gözaltından. Savcıya sorsan kanunda açık cezası yok. Bizim komutana dedim ki: ‘Yazdıralım bir yazı, gönderelim şerefsizi üst mahkemeye.’ ‘Otur,’ dedi bana. ‘Kaşıma.’ Kaşımadık. Kaldı öyle.”

8 Aralık Cuma 22:46

Malumat Motoru programında çok ilginç şeyler anlattılar gene: New York halk kütüphanesinde en çok ödünç alınan kitaplar uyuşturucu, büyücülük, astroloji ve Shakespeare hakkındakilermiş. 1712 doğumlu Fas’lı yazar Janas Hanway, Londra’da şemsiye kullanmasaydı başkentliler şemsiyeyi tanımayacakmış ve bu eşyaya *hanway* demeyeceklermiş. İlk şemsiye dükkânını 1830’da, Londra’da ‘Smith ve Oğulları’ açmış. Yani Shakespeare ve ona şiirlerini gönderen yetenezsiz adam çoktan öldükten sonra.

"Alo Kemik, ben Tanju Azaroğlu. Paşa buraya geliyor galiba, sen neredesin?"

"Çanakkale'deyim. Yunan'a geçmek için tekne bekliyorum."

"Sana anlatmışlardır. Paşa dediğim PTT'deki çocuk. Teklifim şu: Önce buraya gel. Paşa'nın işini gör. Yüz bin senin."

"Adamı kendi elimizle mi çıkardık damdan?"

"Öyle olmuş."

"Ambulans işini akıl etti, sen gelme diyemedik. O da beni tanııymıymuş demek ki. Zaten bu taraklarda bezi yok, dakikasında enselerler diyordum."

"Yakalanmamış işte. Üç kişi kaldınız. Seni bana tavsiye edenler en iyisi olduğunu anlattı. Gel bizi gör, biz de seni görelim."

"Edremit'e gelmem tehlikeli. Nasıl gizleneceğim?"

"Cuma günü sünnetli nikâhlı büyük bir düğün yapıyor belediye. Palyaço dalgasına gireceksin. Uygun bir zamanda Paşa'yı haklarsın."

"Orada olacağı kesin mi?"

"Seninle beraber kaçan Cevat'ın kız kardeşi de yanında. İki lotluk akıllarıyla

intikam peşindeler. Gelmezse de bulmak zorunda kalacağız. Bizim bir Muhterem var, o beceremedi. Telefonu cevap vermiyor. Kaç tane de mesaj attım, herif yok oldu. Ot kafalı. Onu operasyon dışına çıkarıyoruz Kemik. Sen bitireceksin.”

“Yüz bin?”

“Yüz bin.”

“Cuma gecesi oradayım.”

16. queen elizabeth'in ilk kocası

Zeytin ağaçlarının arasından sahile doğru yürüyorduk. Salı günü doğmak üzereydi.

“Hani Edremit?” dedim.

“Selin’i son kez görüp bir şeyler söylemek istemiştım. Artık Tanju da var. Şevval zaten dünden koymuştu kafasına. Her şeyde bir hayır var hakikaten. Uçarak gelen Muhterem belasından bile ışık vurabiliyor defterimize,” dedi Ali Paşa.

“Düğün ne zaman?”

“27 Eylül Cuma akşamı”

“Dört gün. Ne yapacağız cumaya kadar?”

“Yat turuna gittin mi daha önce?”

Şevval bunu duyunca uçan balon alınmış bir kız çocuğu gibi el çırpıı.

“Ben gittim, çok güzel oluyor,” dedi.

“Yat turuna mı katılacağız?” dedim

“Mehtaba bile çıkacağız.”

Burun deliklerindeki kan kurumuştu. Yüzü de dünkü kadar berbat görünmüyordu. Ukrayna lideri Yuschenko’nun toparlamış dönemine benziyordu.

Kumsala ulaştık. Ayvalık’ın kuzey kıyısında ıssız ve pek bakımsız bir yerdi. Biraz ileride birkaç balıkçı teknesi ve birkaç saz kulübe gördüm. En küçüğüne yöneldik. Ali bize dışarıda beklememizi söyledi. Birkaç dakika sonra gözlerini ovuşturan, güneşten tepeden tırnağa kararmış yazlık ilçe pazarcısı gibi, tuz lekeli eski gömlek ve soluk bir deniz şortu giymiş bir tiple birlikte çıktı.

“Hoş geldiniz,” dedi adam.

Birol, Ali’nin lise arkadaşımı. Hapisteyken telefonlaşıyorlarmış. Çok vefalı biri olduğunu söyledi. Burada yazın balıkçılık, barmenlik, animatörlük, tur rehberliği gibi bir sürü iş yapıyormuş. Kışınsa Balıkesir’de yaşıyor, üniversitelilere taksitle klasik romanlar satıyormuş.

“Siz ne iş yapıyorsunuz?” dedi bana.

“Sekreterim,” dedim.

“Yazar,” diye atıldı Şevval.

“Siz?”

“Türkçe öğretmeniyim. Aleksi’yle abim cezaevinde berabermiş.”

“Aleksi mi?”

“Hapishanede bana Aleksi Pavloviç diyorlardı. Şevval’in çok hoşuna gitti.”

Kulübenin önündeki hasır taburelere oturduğumuzda Şevval'ın titrediğini görünce Birol içeriden battaniye getirmişti. Battaniyenin içinde deniz kazasından kurtulan turistlere benziyordu.

“Roman mı yazıyorsunuz?” diye bana döndü Birol.

“Hayır, öyle basit şeyler işte. Bir dergide.”

“Çok yetenekli bir yazar ama. Mizahın Sergei Bubka'sı.”

“Abartma Şevval.”

“Abartmıyorum. Üstelik daha otuz üç yaşında.”

“Otuz,” diye düzelttim.

“Artık bu yaşadıklarını yazarsın,” dedi Ali. “Fazla oyalanma ama. Yetenekli yazar olmak kırk yaşından sonra hiçbir şey ifade etmez.”

“Ali çok kötü değil bir kere Bay Aleksı Pavloviç. Bence beş pekiyi,” diye itiraz etti Türkçe öğretmeni.

“Tabii ki iyi. Niçin beraberiz sence?”

Yandan omzuma elini atarak şöyle bir silkeledi beni.

“Bu macerayı yazarım belki ama hapiste. Bana temiz çamaşır ve pilot kalem gönderirsin,” dedim.

Ali biraz bozuldu ama belli etmemek için yutkundu.

Birol eğilip ucuz bayram çikolatası renkli bacağına kaşdı.

“Nasıl kaçtın oğlum lan? İki gün önce polis bana bile seni sordu.”

“Kaçtık işte. Bunları sonra konuşuruz. Şimdi bize lazım olanları sen bulabilir misin?”

“Şuradaki otelin animasyon grubunun dolabı Tim Burton'un ki kadar geniş. Geçenlerde havuzun başında Galyalı kostümleri giymiş

dans ediyorlardı. Daha önce de askeri darbe konulu bir gösteri yaptılar. O apoletleri nereden buldular, hiç anlamadım.”

“Askeri darbe mi?” diye sordum kendimi tutamayarak.

“Evet,” derken sırtını kaşdı Birol.

Çarçabuk çay demlemiş, aç olup olmadığımızı sormayı da ihmal etmemişti. Evvelki geceden kalan yağda kızarmış balıkları çıkardı. Çayla beraber balıkları silip süpürdük. Mahcup bir şekilde kulübede başka yemek olmadığını söyledi.

“Kusurumuza bakma, jet-lag yaşıyoruz midemize vurdu,” dedim.

Şevval’i güldürebilmek çok hoşuma gidiyordu, öyle ki jet-lag lafımda taburesinden kuma devrildi. Yorgunluğuna verdik.

Deniz kenarında güneş yükselinceye kadar dolaştık. Birol ile Ali iyi dostlarmış. Fırsat buldukça liseliler gibi birbirlerini yumrukluyor, Red Kit’teki yan karakterlerin numaradan dövüştükleri sahneleri andıran görüntülerle kumsalda tozu dumana katarak güreşiyorlardı.

“Kanun kaçaklarına bu derece konukseverlik tuhaf gelmiyor mu sana da?” diye sordu Şevval.

“Biz çok balçıklara girdik çıktık Ali ile birlikte. Serde de tuluatçılık var. Misafir düşkününü değilsem bile taklidini yapmayı çok iyi bilirim,” dedi.

Birçok yaz körfez otellerinde kendi deyimiyle *eğleyicilik* yapmışlar. Cankurtaranlık işine bulaşıp sahte köpekbalığı alarmları vermişler. Sahillerde üzerine isim yazılı deniz kabuğu satmışlar. Balık tutarken körfez açıklarında fırtınaya yakalanıp gene Birol’un deyimiyle *dübürü* zor kurtarmışlar. Ali hapse düşünce çok üzülmüş ama eninde sonunda suçsuzluğunun anlaşılacağına inanıyormuş. Telefonda ona hep Sokrates’in öğrencisi gibi inançla moral vermiş.

Saat yedi gibi biz kulübeye girdik. Birol otele gitti.

Şevval diş tellerini kurcalıyordu. Balık kılçığı kaçmış. Tırnaklarıyla beceremeyince kürdan arayışına girdik. Birol'un İsviçre çakısını bulduk. Karıştırırken Şevval dertlendi:

“Çok zor bir şey, ne yesem içine kaçıyor. Bu yaşta daha da zor. Diş teli olan teyze olur mu hiç?”

“Esağfurullah, sana çok yakışıyor,” dedim. “Ayrıca teyze konulu abartını sevimli bulmadığımı da ifade etmek isterim.”

Şevval gülümserken dişlerinde aradığı kılçığı gördüm. Çıkarmasına yardım ettim.

“Protez olmuyor mu?” diye sordu Ali.

“Olmuyor, önce düzelmesi lazım. Olmazsa protez son çare,” dedi Şevval.

“Porselen protezler icat edilmeden önce takma dişler genelde ölülerden çekilen dişlerle yapılıyormuş. Amerikan iç savaşı sırasında İngiltere'ye kilolarca ölü dişi satılmış. George Washington'un takma dişleri neden yapılmaydı biliyor musunuz?”

“Boynuzdan mı?” dedim.

“Yanlış! Tahta.”

“Mantıklı, verniklersen çürümez.”

“Diş çürümesi iyi bir şeymiş eskiden, Washington'dan çok önce. On altıncı yüzyılda, İngiltere'de aşırı şeker tüketimi nedeniyle zenginlerin dişleri çok çürüdüğü için halk arasında dişleri siyaha boyatmak moda olmuş, böylece zengin gösteriyorlarmış. Vaktiyle Japonya'da da soylular köle olmadıklarını herkes anlasın diye dişlerini demir tozuyla siyaha boyuyorlarmış.”

“Demek ki zenginlik züğürdün sadece çenesini yormuyormuş,” dedi Şevval.

“Tanju postaneden indirdiği parayı kim bilir nereye sakladı?” diye konuyu değiştirdim.

“Kendi bizzat mı soymuş?” diye sordu Şevval.

“*Absolutamente no!* Kim soydu bilmiyorum, maskeliymiş. Fedailerinden biridir. Muhterem olduğunu sanmıyorum, yapamaz o. Soygun günü ben izindeydim.”

Uyandıran sinekleri mesaiye başlamıştı. Dudaklarımıza, kollarımıza ve ayaklarımıza konup sabrımızı sınıyorlardı. Sabah uykusunun en tatlı yerinde misafirliğe gelen karasinekler oldum olası en nefret ettiğim canlılar olmuştur. Etrafta bunca sineğin varlığında Birol’un dağınık bekâr kulübesinin etkisi inkâr edilemezdi. Yıkanmamış kap kakak, temizlenmemiş olta malzemeleri, midye kabukları, onları cezbediyordu.

“Askerliğimi yaptığım cezaevi şehir çöplüğüne yakındı. Ocak ayında bile binlerce karasinek vardı,” dedi Ali.

Şevval paçalarını dize kadar sıvıdığı buzlu badem renkli bacaklarına konan sinekleri kovalıyordu.

Birol elinde bir spor çantasıyla çıkageldi.

“Üç palyaço ve iki polis üniforması,” dedi. “Polis üniformaları resmi olanla aynı değil ama fark edileceğini sanmıyorum. Kimse omzundaki ıvır zıvıra bakıp, ‘Sen polis değilsin!’ demeye cesaret edemez. Takma burun ve peruk da var. Biraz da boya aldım kırtasiyeden, palyaço makyajı için. Kafanıza göre boyanırsınız. Zaten düğüne gidecektiniz değil mi? Zorlanmayacaksınız.”

Birol’un şakası hoşuma gitmiş olsa da Şevval’dan kıskandım. Kıskanma duygusunu nicedir tatmadığımı hatırladım.

“Tekneyi de verecek misin?” dedi Ali Paşa.

“Mecbur vereceğim ama benim değil biliyorsun. Umarım bu zullara çarpıp batırmazsın.”

“İnşallah sağ salim teslim edeceğim. Zaten işimiz cuma gecesi bitiyor onunla. Akçay iskeleye bırakırım. Yalnız bize dört günlük peksimet, birkaç şişe rom ve biraz kurutulmuş balık lazım.”

Şevval’le ben başta ne söylediğini anlamadık ama Birol düğmelerinin yarısı açık gömleğinden çıplak göbeğine eliyle şaplata şaplata gülerken, “Animasyon dünyası seni kaybetmiş be postacı,” deyince bizim ceryanlar geldi. “Yiyecek de düşündüm merak etme. Çantaya bir şeyler attım. Ekmek, zeytin, domates. Bir damacana su da zaten portuğun içinde var.”

“İki adam lazım bana unutma. Biri sen. Cuma arayacağım.”

“Numaram ezberinde mi?”

“Bilinçaltımda,” diye yanıtladı Ali.

Kıyıdaki birkaç tekneden en küçük ve en eski olanına yaklaştık. Alamatra denilen Karadeniz balıkçı teknelerinin ufaklarındandı. Kaptan köşkü öyle dardı ki orada iki kişinin yan yana durabilmesi için en az üçünün anoreksik olması gerekirdi. Ağzına kadar yosun ve küf olmuş. Görüntüsüne tezat; adı *King*’di.

“Bu muymuş yat?” dedi Şevval.

Ali Paşa çantayı kış tarafına fırlattı.

“Küçümsemeyiniz küçük hanım. Kendisi Queen Elizabeth’in ilk kocasıdır.”

*Karaya oturan gemi gibiyim.
Doldur kadehimi hancı, efkârım var bu gece.*

10 Aralık 2006 Pazar 02:07

Ranzadan düşen çocuğu hastaneye götüreceklerdi. Komutan, “Çok acil değilse gitmeyelim. Bu ortamda bizim güvenliğimiz riskli,” dedi. Dün çarşıya çıkması gereken grup da gidememişti. Böylece bizim çarşı bir hafta daha sarkmış oldu. Ondan sonrası da karanlık. Bu aralar şehir pek sakin değil.

16 Aralık Cumartesi 02:04

Kurban Bayramı ayın 31’indeymiş. Pazara geliyor. Belki fazladan çarşı izni verirler. Ama bu sefer gene Muhterem’in yerine durmam gerekebilir. Kesinlikle itiraz etmeliyim, fazla sessiz kalıyorum.

21 Aralık Perşembe 00:45

Dün gece Emrah Uzman nöbetçiydi ve kontrole geleceğini biliyordum. İlkinde 12'yi geçiyordu. Beni otururken gördü, hemen gitti. İkincisinde hazır kıta ile birlikte saat tam 04:10'da geldi. Gene otururken yüz yüze geldik. Tedbiri elden bırakmamak için bir yarım saat daha dayandım. Ama müthiş yorgundum, bilincim kapanıyordu. Kafamı arkaya yasladım. Dalmışım. Cam tıkırtısıyla uyandım. Eşofmanlı biri. Gözlerimi açtım ama zihnim yarı kapalıydı. Yerimden hemen kalkamadım. Kim olduğunu anlamaya çalıştım. Bir asker arkadaş sandım önce. Sonra doğruldum. Ben kalkınca kapıdaki gitti. Üstçavuş Abdullah'mış. Saate baktım 05:20. Çok utandım. Moralim bozuldu. Zaten uykusuzluk sinirleri yıpratıyor. Komutan gittikten birkaç dakika sonra telefon çaldı. "Uyuyormuşsun, uyarmamı istedi seni," dedi santraldeki Serhat. "Mahkûmlar kaçacak olursa acımazlar, boğazını keserlermiş."

23 Aralık Cumartesi 00:37

Gazeteden: "Babaları hapiste olan çocukların yüzde altmış beşi hapse girer. Ortalama bir FBI kaçağı izini kaybettirmek için bin beş yüz elli kilometre kaçır fakat yüz elli yedi gün sonra yakalanır."

17. teknede üç kişi

“Elektrik kesilince ya da aşka düşünce gelir aklına,” dedi Aleksî Pavloviç. “Mum değil, bu herkese oluyor mu diye pencereden bakmak.”

Ali onu ilgiyle dinlemeye hazır beni ve Aleksî Pavloviç’i karşı-sına almış, 1999 yazında başına gelen acayip şeyi anlatıyordu:

Kasetçalar kapakları kırık, talaş tozuyla görünmez olmuş tey-bin bozuk frekans düğmesiyle uygun bir radyo kanalı arıyordum. Yaz tatili biterken bu marangozhanede biriktirdiğim parayla yapabileceğim şeylerin hayaliyle beynimde epey renkli taylar değişik yönlerle koşturuyorlardı. Patron hızla dükkâna girdi:

‘Yürü gidiyoruz, sandalye götüreceğiz.’

‘Düğüne mi?’ dedim.

Duymazlıktan gelip, ‘Senin ehliyetin var mıydı?’ diye sordu.

On altı yaşında olduğumu hatırlattım. Yıllardır üzerine yağan talaş ve toz sebebiyle ne renk olduğu artık anlaşılmayan, kapının arkasına asılmış ceketten Skoda'nın anahtarını alıp cebine attı. Başka bir anahtarla dükkânın yanındaki küçük deponun kapısını açtı. İç içe ikili olarak kavuşturulmuş tahta sandalyeleri kamyonete yükledik. Bağlarken çiftlerden birini ayırdı, düz biçimde yere koydu. Oturak kısmının arka köşesine bir avuca sığacak kadar tavuklu pilav yapıpışmış, kurumuştur. Kendi kendine küfrederek yerden tahta parçası alıp kurumuş pilavı kazıdı. Tekerlekleri raşitik çocukların bacakları gibi içe dönük kamyonetle anayola çıktığımızda koltuğunun altından bir bira şişesi çıkardı. Şişeyi açıp kapağı camdan fırlattı. Bir firt çekti, şişeyi bacaklarının arasına sıkıştırdı. Müziği açtı. Araba teybinin radyosu çalışmıyordu ve tek kaset vardı; birkaç yıl sonra Boğaz Köprüsü'nde üstüne benzin döküp kendini yakarak intihar etmek isteyen ancak benzin boğazına kaçınca polislerin kollarında ağlayan genç arabeskeşiydi. Boğaz Köprüsü'nde kendini yakmakla yaşama şansını sıfıra indirmek istemişti. Ancak atlamaya sıra gelmeden boğulma tehlikesi geçirmesi onu hayata döndürmüştü. İşte bu hassas adam, bol klavyeli çıkış parçasında kim olduğu anlaşılmayan kadının neden ağladığını sorguluyordu. Faruk abi şarkıya eşlik ederken yavaş yavaş biranın dibini buluyordu. İki üç şarkı sonra, 'İçer misin?' diyerek şişeyi çeneme nişanlayınca birdenbire ortama yabancılaştım. Eski model, kaportası yer yer çürümüş bej renk kamyonetle tepeleme kiralık tahta sandalye taşıyan iki kişiydik. Şoför, seyir hâlindeyken alkol tüketiyor, şoförün yanındaki esmer çocuksa kendisine sunulmuş bedava birayı kibarca reddediyordu. Kaset yarısında durduğunda gideceğimiz köye birkaç kilometre kalmıştı. Kamyoncuların uğradığı küçük bir tesiste çay içmek için durduk. Bir lokanta, depo olduğunu sandığım kırık camları gazete kaplı bir baraka, küçük lastik tamircisi, yemyeşil olmuş sürekli akan bir çeşme ve geniş bir çardaktan ibaret tesisin sahibiyle samimiymiş. Çayla beraber yarım saat kadar sohbet edildi. Bardak boşaldığı anda yenisi geliyordu, itiraz edemedim. Tereddüt edecek olursam Faruk abi şımarık bir zengin çocuğuymuş gibi davrandığımı hissettiren jestler-

le ısrarını süslüyordu. On beş dakikada üç bardaktan sonra tuvalete gitmek istedim. İkisi de başlarını sallayıp gülerek gidişimi izlediler.

Ertesi gün öğleyin sandalyelerimizi düğün yerinden toplayıp, damadın babasının bir yerlerden bulup verdiği mavi renkli on dört sandalyeyle beraber geri döndük. Faruk abi toplarken sayınca eksik çıkmış.

‘Bizden kimse almaz ama bir yanlışlık olmuştur, hallederiz. Şurada iki tane oturak için birbirimizi boğazlayacak değiliz,’ demişti düğün sahibi.

Faruk abi üçünü deponun kapısının önüne koydu.

‘Bunlar misafir sandalyesi olsun. Düğün olunca almayı unutmayalım ama,’ dedi.

Birkaç gün sonra dükkândaki radyoda çok güzel bir şarkı bulmuş, keyifle çekiş sallıyordum ki Faruk abi nefes nefese girdi, kapı arkasındaki ceketten anahtarı aldı:

‘Yürü kavak almaya.’

Anayolun öte yakasında, boş bir arazide dükkânda kestiğimiz ince kavak tomrukları dizili olurdu. Bunları kim getiriyor, ne zaman getiriyor, kimse çalmaya kalkmıyor mu, hiç anlamazdım. Yedi tane-sini kamyonete dizip bağladık. Faruk abi cebinden çıkardığı kırmızı pazar poşetini ağaçlardan birinin ucuna geçirirken cep telefonu çaldı. Açtıktan birkaç saniye sonra yüzü bembeyaz oldu.

Ne olduğunu sordum.

‘Çalmışlar hepsini,’ dedi.

Bütün atları ölmüş bir yarışın sonucunu bildiriyordu sanki. Söğüt dalındaki yuvası yıkılmış manda gibi hüznle sallanarak kamyonete bindi, toz duman içinde anayola çıktı. Beni orada bırakmıştı. Ağustos güneşi altında kafamı kaşıyarak ne yapacağımı düşünürken benim takoz telefonum da çaldı. Faruk abinin karısı arıyordu:

‘Çabuk gelin, yangın çıktı.’

Evleri dükkânın hemen üstündeydi.

‘Nerede?’ diyebilirdim.

‘Depoda. N’olur acele edin,’ dedi.

‘Faruk abi beni kavakların orada bıraktı, gitti. Yürüyerek geliyorum.’

Dükkâna vardığımda iki itfaiye arabası ve her yanı ıslak bir sokak buldum. Deponun içinde her yandan su damlıyordu. Söndürmüşler. Dükkânın içine sığramamış Allah’tan ama depodaki bütün sandalyeler yanmış. Patronun karısı beni görünce sarıldı.

‘Çocuklar kızkaçıran atmış diyorlar. Ben çarşıdaydım. Komşular çağırmış itfaiyeyi. Faruk abin nerede?’

‘Buraya gelmiştir sanıyordum.’

‘Gelmedi... Arıyorum açmıyor...’ diye hıçkırmaya başladı kadıncağzı.

‘Sakin ol abla, kimseye bir şey olmamış işte çok şükür,’ diye teselli etmeye çalıştım.

Gözyaşlarıyla ıslanmış parmağıyla dükkânın önündeki mavi sandalyeleri gösterdi: ‘Bir tek onlar sağ kaldı.’

Bu son cümlesinde Ali’nin gözleri buğulandı. Adını bilmediğim kayalık bir adada demirlemiştik. Eylül ayının son günleri. Güneş, Kaz Dağları’nın arkasına gizlenmek üzereydi. Altımız gri deniz, üstümüz kırmızı gökyüzüydü. Sabahtan beri buradaydık. Küçük tekne bu saate kadar baygın insanlar gibi uyumuştuk.

“Ne çalınmış ki Faruk abinden?” diye sordum.

“Yolda mola verdiğimiz yer vardı ya. Adam her gittiği düğün-

de birkaç sandalyeyi oraya depoluyormuş. Sonra düğün sahibinden sandalyem çalındı diye yenisini istiyormuş. Onlar gitmiş işte. Yüz yetmiş tane filan. Depodakiler de aynı gün yandı.”

“Ee, keser ve sap dönerken hesabın canı çekmeyecek mi?” dedi Aleksi Pavloviç.

Birkaç dakikalık sessizlikten sonra sahildeki çocuğun verdiği yiyeceklerden yemeye koyulduk.

“Bunlar yetmezse balık tutarız. Olta var burada,” dedi Aleksi.

“Palyaço şeylerini anladım da polis üniformalarını neden aldık?” dedim.

“Sürpriz olsun.”

“Biz mi polis olacağız?”

“Hayır.”

“Dört gün ne yapacağız?”

“Tatil! Çocukken Jules Verne’yi henüz okumamışken bile çok severdim çünkü herhangi bir okulun iki yıl boyunca tatil olabilme ihtimali çok güzeldi. Şimdi beraber adaları gezeceğiz. Çoğu sadece kayalıktır ama ağaç veya kum bulduğumuz yere tüneneceğiz. Bu adanın adı Yumurta Adası. Rotamız şöyle: Kara Ada, Hasır Ada, sonra Cunda Adası’nın kuzeyinden dolaşıp Küçük Maden Adası, Yalnız Ada, Kamış Adası, Güneş Adası ve tekrar Yumurta Ada.”

“Geri mi geleceğiz buraya?” dedim.

“Hayır. İki tane Yumurta Adası var.”

“Adalara bak sen,” dedi Ali.

Canım nasıl da haşlanmış yumurta çekmişti.

Üçümüz de yüzümüzü çarşafa çevirdik. Deniz gibiydi.

“İyi ki palyaço olacağız. Yoksa bu kıyafetlerle hayatta gitmezdim düğüne,” dedim.

İkinci gün Kara Ada’nın kuzey tarafında ıssız, taşlık bir koyda kahvaltımızı ediyorduk. Domates, zeytin ve ekmek.

“Sezon sonu olması işimize geldi,” dedi Aleksî. “Yoksa etrafta yığınla insan, tekne olur. Cunda Adası’nda polis karakolu bile var. Oralara yaklaşmamalıyız. Hasır Adası’na gitmekten de vazgeçtim. Yeri biraz kötü. Hem kıyıya hem Cunda’ya çok yakın.”

“Başka ne adaları var?” dedim.

“Çok... Pınar Adası, Yelken Adası, Çıplak Ada, Tavuk Adası, Güvercin Adası, Hakkıbey Yarımadası, Tımarhane Yarım Adası... Hatta oralarda bir Paşa Koyu var. Sarımsaklı plajının kuzeyinde. Küçük bir boğazdan giriliyor, göl gibi.”

“Kaz Dağları şurada. Yumurta Adası orada, Tavuk Adası malum... Ali Baba’nın çiftliği gibi. Şeytan sofrası buralardaydı değil mi?” dedi Ali.

“Evet, Cennet Koyu ile Paşa Koyu arasında. Güya Şeytan’ın ayak izi var. Uçurum kenarında sadece bir tane. Çocukken gördüğümde, ‘Şeytan tek ayaklı mı?’ diye sormuştum. Etrafta başka iz de yoktu.”

“Başka ayak izi yoksa sadece tek ayaklı da değil, insanları salak zannediyor.”

Ali ile Aleksî konuşurken kıkırdamaktan karnıma ağrılar giriyordu. Karagöz-Hacivat, Kavuklu ile Pişekar, Murat Murathanoğlu ve İsmet Badem gibiydiler.

Küçük Maden Adası’nın kuzeybatı kıyısında portakalı gömdük. Muhteşem bir manzaraydı. Arkamızda Cunda, önümüzde belli belirsiz dağlar.

“Keşke çay olsaydı. Çay adası var mı burada?” dedim.

“Yok.”

Ali ile Aleksi birer sigara yaktılar.

“Romumuz kaldı mı?” diye sordu Aleksi.

“Bitmek üzere kaptan, tayfalar huzursuzlanmaya başladı,” dedi.

“Sabretsinler. Hindistan’a varmak üzereyiz.”

Gülüştükten sonra Aleksi dümenin olduğu kapalı yere girdi. Ali ile yalnız kaldık. İçim bir tuhaf oldu. Tonla soru vardı ona sormak istediğim.

“İlk görüşte aşka inanır mısınız?” dedim.

Hayır, bunu soran ben değildim. Olamazdım. Öyle utandım ki atlasam hemen boğulur muyum diye denize baktım. Bereket o da bütün erkekler gibi duygusal konuları algılamakta geç kalıyordu. Espriye vurdu:

“İlk görüşte aşk için en az sekiz saniye gerekiyormuş. Hız çağındayız, herhangi bir şeye sekiz saniye aralıksız bakarsan deli derler.”

Kafamı göğe kaldırdım. Yıldızlar yerindeydi. Omzuma kurumuş tuz ve yosun kokulu battaniyeyi attım. Ali turnaklarını birbirine sürtüyordu. Konuyu biraz değiştirdim.

“Sana bir fıkra anlatayım: “‘Nasıl böyle zayıf kalabiliyorsun?’ demiş kadın, ‘Doyurucu bir cevabım yok,’ demiş öbür kadın.”

“Sen de bayağı zayıfladın iki günde.”

İltifat mı ediyordu yoksa aklına gelen ilk şeyi mi söylüyordu bilemedim.

“Gerçekten mi?”

“Gerçekten. Sana kadınlar hakkında bir soru sorabilir miyim?” dedi.

“Dinliyorum” dedim. “Sonra ben de sana soracağım ama.”

“Bazı kadınlar neden saçlarını kısacak kestiriyor?”

“Bilmem. Hepsi uzun uzun okşanmak istemiyor sanırım.”

Hayır, bu da ben değildim. Ali öyle bir baktı ki sağır ve dilsizler alfabesinde, ‘Öğretmenim demiştin, kadın programı sunucusu çıktın!’ anlamına gelebilirdi. Onun yanında kendimi çok rahat hissetmemin neticesi bu olmamalıydı.

“Niye sordun?” diyerek normale döndüm.

“Kadın dediğin uzun saçlı olmalı. Hepsine seninki kadar yakışmıyor ama senden örnek almalılar.”

“Bu iyi bir şey mi, kötü bir şey mi?”

“Hangisi?”

“Saçlarım, güzel mi yani?”

“Güzel.”

“Çok yıprandı ama” dedim, bir tutamı parmaklarımla arasına geçirip göstererek. “Hiç boyatmadım şimdiye kadar. Doğallıktan yanayım.”

“Sutyen takan kadın doğallıktan yana olamaz,” dedi.

Galiba ikimiz de süper egolarımız denize düşmüş gibi davranıyorduk. Üstelik içki de içmemiştik. Ayaklarımızı küpeşteden suya sarkıttık.

“Bir fıkra da ben anlatayım,” dedi. “Kadın kuaförde dert ya-

nıyormuş: ‘Sevgilim uzun saçlı, kes diyorum, kesmiyor.’ ‘Nesi var ayol, havalı işte,’ demiş manikürcü. ‘Kesmesi lazım, kocam üzerimde uzun saç bulursa yanarım.’”

“Sen bu esprileri nereden buluyorsun? Dergidekileri yani.”

Eliyle başından vurulmuş gibi bir hareket yaptı, arkası üstü uzanıverdi. Utandım.

“Bir defa belediye otobüsünde okuyordum,” dedim. “Gülerken yere düşürünce bir atletin tökezleyip devrildiği fotoğrafın olduğu sayfa açıldı. Yolcular atlete güldüğümü, kalpsiz ve deli olduğumu düşündüler.”

Ali yattığı yerden kalktı.

“Enteresan bulduğum gerçekler bana gülünç şeyleri çağrıştırıyor. Bu herhangi bir kişiyi veya kurumu eleştirmek olmayabilir de her zaman. Sevdğin birinin seni sevdiği için sana takılması gibi. Bilmiyorum, herkes için böyle değil midir? Mesela şu an anımsadığım şöyle şeyler var: Etiyopyalı Abebe Bikila maraton koşusunu kazanan ilk Afrikalıydı, 1960 yılında. Çıplak ayakla kazanmış. Kimse kazanacağını düşünmemiş, bu yüzden madalya töreninde Etiyopya Marşı çalınamamış. Yerine, Tokyo’da düzenlendiği için Japon Marşı’nı vermişler. 1896’da, Atina’da yapılan ilk modern olimpiyatlarda birincilik madalyası gümüşmüş. İkinci bronz alıyormuş. Üçüncü avucunu yalamış. Dört yıl sonrakinde ise Adana burma ile altın macerası başlamış.”

“Yalan?”

“Diğer olimpiyatta bronz bile koklatmamışlar. 1900’de, Fransızlar birincilik ödülü olarak tablo vermeyi uygun bulmuşlar. Daha da eskilere gideyim: 1457 ile 1500’lerin başına kadar İskoçlar İngiliz istilasına karşısında boş işlerle uğraşmasınlar diye golf yasakmış. Sonra, 1986 yılında tenis topları sarı olmuş, ondan önce beyazmış. Neden sence?”

“Neden?”

“Bir gün Wimbledon’da top İngiltere kraliçesinin kucağına düşmüş. O da, ‘Toplar beyaz olmasın çok kir tutuyor, baksana leş gibi!’ demiş. Şaka, şaka. Televizyonda daha iyi görünsün diye. Beyaz olunca ekranda çok belli olmuyormuş. Bir de şey var, hani evvelsi gün dişlerden bahsettik ya, söylemeyi unutmuştum: Avustralyalı rugby oyuncusu Ciszowski, dört ay süren baş ağrılarının sonunda doktora gittiğinde alnında başkasına ait diş buluyorlar.”

“Hadi be sen de!”

“Ekmek çarpsın!”

Çok güzel anların ortasında bir sessizlik olur da iki taraf da keyfin devam etmesi için bir şeyler söylemek isterken nasılsa kilitlenir de azar azar strese girmeye başlar ya, öyle oldu. Böyle anların geleneğini bozmayarak derin bir ‘ah’ çektim. Buradaki ah, ‘Sohbet çok güzel ama şimdi aklıma bir şey gelmiyor, gıcık oldum’ demekti. Bir saniyede, son günler önümüzden geçip giden martı gibi görünüp kayboldu.

“Ne yapıyoruz ya biz?” dedim.

“Ayaklarımızı suya sokuyoruz. Tuzlu su ayaklara iyi gelir.”

“Hayır, yani burada ne işimiz var? Nereye gidiyoruz? Kafanı kaldırıp baksana, Ege Denizi’nde, ıssız bir adanın kenarında duruyoruz. Biri hapisten kaçmış Steve McQueen, biri Sincanlı spor yazarı, biri de okulu açılalı neredeyse iki hafta olduğu hâlde ilgisiz bir yerde intikam duygusuyla yanıp tutuşan Türkçe öğretmeni.”

“Bir İngiliz, Bir Alman ve bir Türk’ten daha eğlenceli bence,” dedi.

Sonra gözlerimin içine baktı.

Dişlerim görünmesin diye gülümsememeye çalıştım. Çok zor oldu.

Gündemden DamlayanlarÖmer Damla

Herkesin Kafası Başka Güzel

Tezcan Alper'in de yakalandığını duymuşsunuzdur. Klasik bir dolandırıcıydı kendisi.

11 yıl içeride sabret, sonra bir hafta dolmadan yakayı ele ver. Bu da maalesef Bulgaristan emniyetinin başarısı.

Yanlış okumadınız.

Kendisi Sofya'da yakalanıp Türk yetkililere teslim edildi. Öteden beri sınır dışında yakalanıp getirilen adamları teslim alma konusunda çok başarılıyızdır.

Tezcan Alper'in niyeti, Sofya üzerinden gemiyle Ukrayna'ya kaçmakmış. Bizimkiler Bulgar yetkililere teşekkür ediyor. Bulgar polisi

de Türk Konsoloslugu'na teşekkür ediyor. Karşılıklı nezaketler sürüp gidiyor.

Tezcan Alper, Rusya ile Türkiye arasındaki sıcak ve kirli para trafiğinin önemli bir parçası, bu nedenle konuya azami hassasiyet gösterilmiş. Birçok gazetecimizin ve güvenlik biriminin, keşke Ukrayna'da yakalansaydı gider gezerdik, diye iç geçirdiğini biliyorum.

Ali Paşa nerede?

Adem Son şimdiye kadar kimlerin kanıyla ellerini kirletti?

Muhterem Tosun nasıl olur da bulunamaz? Öldürüldü mü?

Bütün bunlar cevaplanması gereken sorular.

Aldığım bilgiye göre, Cevat Çalışkan sorgusunda Muhterem Tosun'la mahkemeden sonra hiç karşılaşmadığını ama yakalanmıyorsa onu bulmayı umduğunu söylemiş.

Muhterem'in ortağı olduğu av dükkânının güvenlik kameralarında, üç kişinin gelip kendisini dükkânın arka tarafına götürdüğü, daha sonra Muhterem'in başının kanadığı görülüyor. Zanlılardan birisi kadın. Diğer ikisi Ali Paşa ile Ali Küflü. Kadın zanlının Cevat Çalışkan'ın kız kardeşi Şevval Çalışkan olduğu kesin gibi.

Kıbrıs'tan henüz bir haber yok. Ali Küflü'nün cep telefonunun Kars'ta bulunmasına bir açıklama getirecek tek bir yetkili bile çıkmadı.

İzmir ve diğer sınır şehirlerine yazılmış mektuplar zaten şaşırtmadı. Şimdiye kadar bunu anlamamışlarsa zaten söyleyecek bir şey yok.

Bana kalırsa Ali Paşa hâlâ Türkiye'de.

Adem Son'un Güney Afrika'da olduğuna hatta Moğolistan'da gö-

rüldüğüne dair bilgiler de geliyor. Gazetecilerin bunları gündeme getirmesi normal. İşlerini yapıyorlar.

Peki ya polis?

Birisi de açıp sormaz mı: “Sayın Moğol yetkili, Adem Son orada mı acaba?”

Kimsenin ne soru sorduğu ne de cevap verebildiği var.

Boşuna yazıp çiziyoruz.

Bursa yakınlarında iki kişi karakola başvurup biri kadın beş kişinin kendilerine müzik aletleriyle saldırdığını, birinin de hapisten kaçan Ali Paşa olduğunu iddia etmiş.

Ah benim memleketim! Herkesin kafası başka güzel.

18. humuhumunukunukuapua

Üçüncü gün, “Günaydın,” diye ayağıyla dürterek uyandırdı Ali. Elinde kocaman bir levrek tutuyordu. Şevval dümenin yanında, Ali’yle ben de tek bir battaniyenin altında kış tarafında uyumuştuk. Balığı salladı.

“Kahvaltıyı balıkla yapmak isteyen?”

Saatime baktım. Sekize geliyordu. Aklıma gelen şeyi Şevval sordu:

“Nasıl pişireceğimizi düşünüyorsun Aleksi Pavloviç?”

“Kalk da etrafına bak,” dedi.

Şevval ayağa kalktı. Ben de yavaş yavaş doğruldum. Çam ağaçlarıyla dolu bir kıyıya yanaşmışız. Hemen dibimizde büyük kayalıklar vardı.

“Yalnız Ada’ya hoş geldiniz” dedi. “Size mangal yapacak ben.”

“Ne ara tuttun?” dedim.

“Uyuyordu siz, uçuyordu pire.”

Karaya atladık. Biraz çalı çırpı topladık. Ali bir çubuğa balığı geçirdi. Yaktığımız ateşin etrafına büyük taşlar dizdi. Üzerine çubuğu koydu.

“Ne balığı bu?” dedi Şevval.

“Levrek.” Duman yelpazesi olarak kullanabilmek için çantadaki polis keplerinden birini aldı. “Biliyor musunuz, Hawaii’de devlet balığı unvanı verilen bir balık varmış,” dedi.

“Devlet balığı?”

“Balığın resmi adı Humuhumunukunukuapua.”

“Ne?”

“Humuhumunukunukuapua!”

“Sarhoş bir müsteşar denizde boğulurken balığa isim bulmaya çalışıyormuş demek ki.”

“Bir de Hawai alfabesinde yalnızca on iki harf varmış. ‘Hawai alfabesinde yalnızca on iki harf vardır,’ cümlesinde bile on yedi farklı harf var.”

“Ne zaman saydın?” dedim.

“Hapiste.” Pişmek üzere olan levreğin dumanından gözlerini kaçırdı: “Elizabeth Worthington, ‘Kocanızı nasıl pişirirsiniz?’ diye bir kitap yazmış. Ta 1899’da,” dedi.

“Bize ne?” dedim Şevval’e göz kırparak.

“Okuduğum kadarıyla balık pişirme tariflerinin aynısı kocalar için kullanılmış. ‘Kocanızı sığdıracak kadar büyük bir fırın bulduktan sonra buğulama için her şey hazır,’ diyor.”

“Kadınlar hep böyle. Önce evlenir, sonra pişirir,” dedim.

Şevval, “Erkekler çok mu farklı?” diye kadınsal bir refleksle zıpladı. “Televizyonda bir belgeselde izledim; Henri Landru diye bir adam, evlenme vaadiyle kandırdığı on kadını öldürüp fırında yakmış. 1922’de giyotinle idam etmişler.”

Ali uzatmaya niyetli değildi:

“Neyse, aşkın yalan olduğunu kabul edelim, geçelim.”

“Hayır efendim, neden yalanmış?” diye itiraz etti ve anında Ali’nin cuma akşamı evlenecek olan eski sevgilisini anımsamış olacak, vazo devirmiş komşu çocuğu gibi kızardı.

“İki büyük palavra vardır: Birincisi; seni seviyorum, ikincisi; dönüşte bakarız,” dedi Ali.

“Ben dönüşte bakarız demem bir kere,” dedi Şevval. Hiddetlenmişti.

Ortam ciddileşince Ali dikkatini levreği üçe bölmeye, Şevval’se yerdeki küçük taşlara verdi.

Bu kız beynime sızıyor olabilir miydi? Öyleyse çok cesurdu. Benden bile.

“İstikamet Kamış Adası,” dedi Ali, balık parçalarını uzatırken.

Kamış Adası’nda biraz WordsWords oynadık. İspanyolcada ‘esposa’ kelimesinin ‘kadın eş’ anlamına geldiğini, çoğulunun *esposas*, *esposas*’ın da aynı zamanda kelepçe demek olduğunu, ‘King Kong’ filmi Danimarka’da gösterildiğinde ‘Kong King’ olarak sunulduğunu çünkü Dancada kong sözcüğünün zaten kral anlamına geldiğini de o zaman öğrendik Ali’den.

Sonra Ali’yle ben pantolonlarımızla yüzdük. Şevval de ayaklarını soktu.

“Mavi Göl’deki Brooke Shields kadar rahat bir insan değilim,” diyordu.

Dördüncü gün Güneş Adası'nın güneyindeki Yumurta Ada'ya vardığımızda vakit ikindiye geçmişti.

“Burayı da görün, sonra gidelim,” dedi Ali.

Adanın batısına yanaşırken ileride bir başka tekne gördük. Bizimkinden daha büyüktü ama köhneliği ile King'i solda sıfır bırakırdı. Yaklaştıkça iki adamın elleri ve ayakları bağlanmış birini karaya taşımaya çalıştığını fark ettik. Ali hemen kostüm çantasından bir tabanca çıkardı.

“Ne bu?” dedim büyük bir şaşkınlıkla.

“Muhterem'in tabancası, hatırlamadın mı? Yanımıza almanın iyi olacağını düşünmüştüm.”

Teknenin motorunu durdurduk. Geri dönmek için çok geçti, adamlar bizi fark etti. Uzun boylu olan hemen silahına davrandı.

“Tanıdım bu adamı,” dedi Ali. Silahın emniyetini açmaya çalışıyordu. Bir kurşun yanımızdan ısıklık çalarak geçip denize saplandı. Hemen kendimizi yere attık. Ali siperden ateş ederek karşılık verdi. Teknenin camlarından biri aşağı indi.

“Kimsiniz ulan siz? Teslim olun, geberip gitmeyin,” diyordu bir ses.

Bağladıkları adamı diz seviyesine gelen suyun içine bırakmış, teknenin arkasına saklamaya çalışıyorlardı. Bereket yalnızca birinde silah vardı. Ali tekrar ateş etti. Çok ilgisiz bir şekilde kıyıdaki kayalardan birinden küçük bir parça kopardı. Bağladıkları genç birine benziyordu, boğulmamak için debeleniyor, kafasını suyun üstünde tutmaya çalışıyordu.

“Paşa ben, hatırladın mı?” diye bağırdı Ali.

Karşılık olarak bir silah sesi daha. Şevval yerle bir olmuştu, kafasını kaldıramıyordu bile.

Ali'den tabancayı rica ettim:

“Nereye ateş ettiğini bile bilmiyorsun.”

“Silah kullandın mı hiç? Daha askere bile gitmemişsin,” diye fısıldadı.

“Bütün Red Kit’leri okudum,” dedim. “Hem sen askere gitmişsin de ne olmuş? Yanlışlıkla birilerinin beynini deleceksin.”

Tabancayı aldım. Şirkette yapılan dart turnuvalarında hep birinci oluyordum, birkaç kere de gene şirketten arkadaşların zoruyla poligona gitmişliğim vardı. Hedef kâğıtları önümüze geldiğinde poligon görevlileri, özel harekâta veya istihbarat teşkilatında filan çalışıp çalışmadığımı sormuşlardı. “Sekreterim,” demiştim. “Ayrıca teşkilattan olsam bile gene sekreterim derdim.”

Karşıdaki silahlı herif bağırıp duruyordu, en son şöyle dediğini duydum.

“Ali Paşa? Herkes seni arıyor. Teslim ol, biz de işimize bakalım.”

Kafamı yavaşça küpeşeden çıkardım. Adam suyun içinde bir eliyle tekneyi karaya bağladıkları ipe tutunuyor, vücudunun yarısı açık hedef gibi görünüyordu. Kafasına ya da vücuduna nişan almayı düşünemezdim bile. Silahlı eli ortaya çıkınca tetiğe asıldım. Tam isabet. Tabanca dev iki çelik kaşık birbirine çarpmış gibi cıyaklayarak suya düştü. Silahsız adamın pozisyon aldığı yerin aşağısına doğru bir mermi daha gönderince hemen ellerini kaldırdı. Öbürü de tabancasını aramaktan vazgeçip geriye doğru atladı. Ayağa kalktım, sanırım dört kurşun kalmıştı. İkisi de sıırıslıklam kalkıp, üstlerinden sular damlaya damlaya teslim oldular. Ali ile beraber karaya atlayarak yaklaştık. Tabancayla karaya yürümelerini işaret ettim. Ali Şevval’i çağırdı, bağlı olan çocuğu sudan çıkarıp çakıl taşlarının üstüne bıraktılar.

“Ne yapalım?” diye Ali’ye sordum.

“Soyunsunlar,” dedi.

Şevval’den “Hayır, sakın,” diye bir itiraz geldi.

“Tamamen değil, şorta kadar,” diye durumu açıkladı Ali.

Adamlar yavaş yavaş soyundu. Birinin baksırı, öbürününse yeşil renkli slip donu vardı. Ali onların teknesine geçip bir ip buldu. Sırtları birbirlerine gelecek şekilde bağladık.

“Kimmiş bunlar Aleksi?” diye sordu Şevval.

Ali, lider gibi görünen baksırlıya dikkatle bakarak cevapladı:

“Edremit’ten tanıyorum. Tanju’nun dükkânında çalışıyordu.” Lidere dönerek, “Ne işler çeviriyorsunuz gençler?” dedi.

“Sen ne çeviriyorsan biz de onu. Parayı bulmaya gitmiyor musun?”

“Ben, sen değilim,” dedi Ali.

“Şu soygunun parası mı yoksa?” dedim.

Ali cevap vermedi. Kıyıda yatan çocuğun iplerini ve ağzına yapıştırılmış kablo bandını çıkardı.

“Bu arkadaş bize söyleyebilir,” dedi.

“Allah razı olsun,” dedi çocuk. “Bunları tanı mıyordum. Gündüzleri çarşıda manifaturacıda çalışıyorum. Geceleri de otellerde animatörlük yapıyorum. Bizim dükkânın yanında bir kiralık dükkân var, onun arkasında gördüm onları. Bizim patron bozuk para aramaya göndermişti. Kapıyı açık görünce girdim, baktım para sa- yıyorlar. “Yüz lira bozabilir misiniz?” dedim. Meğer sahteymiş pa- ralar. Sonra işte gördüğünüz gibi. Ne olduğunu anlamadan kendimi burada buldum.”

“Yalan,” dedi. Adı Suat’mış. Ali kendisinden hiç duymadığım bir küfür savurunca öğrendik. Suat’la kafiyele bir küfrü kırk gün düşünsem bulamazdım. Şevval bunu duyunca kendini tutamayıp güldü. Ali elimden tabancayı alıp Suat’ın başına dayadı. Etkiyi artırmak için de canını acıtırcasına bastırdı. Az önce kapattığım emniyeti açtı. Emniyeti açık ve kafaya dayanmış bir tabanca James Bond’u bile ürkütür.

“Gördüğün gibi karavana oranı yüksek bir silahşorum. Fakat bu mesafeden kaçırmam,” dedi.

Diğeri daha çok korkuyordu. Eminim Suat’ın kafatası dağılırsa çıplak sırtına sıçrayacak her bir kanlı doku parçası onu işteterek öldürürdü.

“Sahte para olayı nedir?” diye sordu Ali.

“Alnımızın akıyla kazandığımız paralar. Sahte filan değil.”

“Senin alnının akını bilirim. Tanju’nun eniği değil misin? İçimden bir ses sen de vardın o postane soygununun içinde diyor ama...”

“Evet, postane lafı ediyorlardı,” diye araya girdi animatör.

“Adın ne senin birader?” dedi Ali.

“Barış,” dedi çocuk.

“Ne güzel isim,” dedi Ali. “Birol’u tanıyor musun? Animatör balıkçı?”

“Tanıyorum. Beni bu gece bir iş için çağıracaktı, kaçırılınca yattı o iş de,” dedi.

“Yatmadı. Şanslısın, bizimle geleceksin,” dedi Ali. Suat’a döndü. Tabancayı kafasına bastırıyordu.

“Anlat. Sahte para ne iş? Nereye gidiyordunuz?”

“Başkan’ın parayı sakladığı yeri biliyorum. Sahte paralarla değiştirip tüyecektik.”

“Hah şöyle,” dedi Ali. “Nerede sahte paralar?”

“Teknede.”

Şevval tekneye gitti, çantayı bulup getirdi.

“Tanju nereye saklamış?”

Suat cevap vermedi. Şevval yaklaşıp adamın yüzüne bir avuç ince çakıl taşı atınca ağzına giren kumu tükürerek sövmeye başladı Tanju’nun enişi.

“Ne yapıyorsun sen Şevval?” diye bağırdı Ali.

“İyi bir konuşturma yöntemi diye biliyordum,” diye kendini savundu Şevval.

“Başında dolu bir tabanca varken mi?” diye söylendikten sonra fesuphanallah çektiğini gördüm Ali’nin.

Şevval’in yanına yaklaştım, elindeki sahte para çantasını yere bıraktı. Dudaklarını bükerek bağdaş kurup yere oturdu. Küsmüş gibi kollarını kavuşturdu. Suat ve arkadaşı, Barış dâhil, hepimiz Şevval’in jestlerini izliyorduk. Yanına oturup elimi omzuna attım.

“Kusura bakmayın, biraz gerginim,” diye mırıldandı öğretmenim.

“Neyse,” dedi Ali. “Suatçığım grup içi kriz için kusurumuza bakma, ne yapalım, kadınlar başımızın tacı.”

“Öyle, öyle,” dedi Suat’ın ortağı.

Suat arkasına doğru bir çuval imayla yeşil donluya baktı.

“Konuşur musun?” dedi Ali. Kabzayla kafasına vurdu. Başı kanamaya başladı Suat’ın.

“Para spor salonunda.” Başı acıyor ama eliyle ovuşturamıyordu. Ali, Suat’ın başındaki kanı adamın az önce çıkardığı tişörtle sildi. “Bu gece belediyenin düğünü var. On üç tane mi ne çift evlenecekmiş. Birkaç tane de sünnet, hepsi beraber. Salon daha birkaç ay önce bitti. Soyunma odaları yapılırken birinin klozet rezervuarına koymuş para çantasını. Daha hizmete girmede salon. İşte bu düğünle salonun açılışı yapılacaktı. O da bu gece parayı almaya çalışacaktır. Zaten polis paranın izini bulmuş gibiydi. Biz önce davranıp alacaktık.”

“Sen miydin postaneyi soyan?”

“Hayır, soygunu yapan adamı bir tek Başkan biliyor. Onu sanırım Midilli’ye gönderdiler.”

“Neden spor salonu?” diye araya girdim.

“Bilmiyorum. Orası polisin yetkisinin bitip jandarmanın başladığı yer. Daha inşaat hâlindeyken işçiler arasında kavga olmuştu, jandarma ile polis sen gideceksin, ben gideceğim derken uzun süre anlaşamamışlardı. Bunu düşünmüş olabilir Başkan. Şunu da söyleyeyim, sanırım seni bulması için bir adam ayarlamış.”

“Muhterem’i mi?”

“Hayır, o kayıp zaten. Başka birisi, tanımıyorum.”

“Teşekkür,” dedi Ali. Suat’ın gözündeki kumları sildi.

Sahte parayı, adamların cep telefonlarını ve Barış’ı alarak tekneye bindik.

“Donarız burada,” diye bağırdı Suat, biz kıyıdan ayrılırken. Bunun üzerine Şevval, teknedeki battaniyeyi adamların üzerine fırlattı.

Gri denizi yararak kuzeye, Akçay’a ilerlemeye başladık. Suat’ın telefonundan Birol’u arayıp Barış’ın yanımızda olduğunu, bir saate kadar Akçay’da onunla iletişim kurarak bizden haber beklemeleri

gerektiğini söyledi Ali. Barış'a polis giysilerini verdi. Tabancayı ve telefonların tekini bana verdi. Sahte parayı biri diğerinin yarısı olmak üzere iki parçaya bölüp sırt çantamıza koyduk. Neden iki parçaya böldüğümüzü söylemedi. Ayvalık'ı geçip Akçay'ın ışıklarını seçmeye başladığımızda manifaturacı kalfası animatörün şaşkın bakışları eşliğinde palyaço kıyafetlerini giyiyorduk.

Trapezci gibiyim. Tutunamazsam elveda.

28 Aralık 2006 Perşembe 23:13

Pazar günü Kurban Bayramı. Bölükte kurban için para toplanmıştı, bu sabah iki tane koç, bir keçi alıp getirdiler, kamelyanın oraya bağladılar. Bölükte ve koğuşlarda bayram temizliği vardı. Gürültüden hiç uyuyamadım. Kurban için alınan hayvanlar arkada kamelyanın orada otlayıp duruyorlar.

31 Aralık Pazar 23:00

Bugün bayram. Öğlene kadar çarşıdaydım. Bayrama özel yarım günlük izin. Dört saat su gibi geçti. İnternete girdim, birkaç mail attım, mesaj çektim. Ama hem bayram, hem pazar hem de sabah olduğu için kimseyle bağlantı kuramadım denilebilir.

Sabah kule nöbetindeyken bazı komutanların ortaklaşa aldığı

kahverengi ineği arka tarafa getirip kestiler. Ayaklarını bağladılar önce, sonra ittirip yıktılar. Dua edip bıçağı dayadılar. Görüntüye dayanamadığım için onlar keserken ben kulenin etrafında bir tur daha attım. Döndüğümde seyiren bacaklarındaki ipi çözüyorlardı.

3 Ocak Çarşamba 19:00

Muhterem söyledi: İspanya Kralı hastaneden kaçmış. “Nasıl kaçmış?” dedim. “Kaçmış işte, ne bileyim,” dedi.

5 Ocak 2007 Cuma 00:38

Sami Abi geçen akşam toz salep vermişti. Bu akşam onu içerken kahve karışırsam ne olacağını merak ettim, karıştırdım. Fiyasko.

19:00

Gündüzcü gardiyanlar benim *AP-311kd* yazdığım elektrikli sobayı çok beğenmişler. *AP-311kd* marka soba aramışlar çarşıda. Bulamayınca Sami abiye sormuşlar. Gelip bana anlattı. “İsmimin baş harflerini yazdım ben, marka değil o. Numaralar da 311. Kısa Dönem’in kısaltması. Markası şurada yazıyor.” Önce dalga geçiyordum sandı.

7 Ocak Pazartesi 05:10

On beş gün. Burdur.

8 Ocak Pazartesi 04:10

Bu gece rekor sayıda acil çıktı. Şimdilik beş. Belki daha sonra

gene artar. Dördü balıktan zehirlenmiş. Bakalım ne zaman gelecekler. Bu arada benim de gözümü dört açmam lazım.

9 Ocak Salı 22:17

Malumat Motoru'ndan: Kayıtlara göre, Britannica Ansiklopedisi'nin tamamını okuyan sadece iki kişi varmış. Biri Amerikalı bir gazeteciymiş, bununla ilgili kitap yazmış. Diğeri İngiltere'den Ron Heap adlı yetmiş beş yaşındaki emekliymiş, on yılda okumuş. “Boş zamanlarımda ansiklopedi okurum,” diye şişinen adamlar vardı eskiden. Bundan sonra aynı şeyi duyarsam, “Bitirebildin mi?” diye sorarım.

19. düğün makyajı

“Toprak otu verir, inek otu yer,” dedi Aleksı Pavloviç.
“Sen ineği yersin, toprak seni alır.”

Bütün meslektaşları gibi spor salonuna ulaşmak için tuttuğumuz taksinin şoförü de anılarla doluydu:

İstanbul'daydım o zaman. Çocuk sabaha karşı bindi. O saatlerde aldığım gençler âlemden dönüyor olur. Bu gayet ayık görünüyordu.

‘Havaalanına gidelim,’ dedi.

Mesaiyi devretmeye yakın güzel piyangoydu. Yollar boş, ışıklar serbest. Paketten bir sigara çıkarıp dikiz aynasına gösterdim. Çocuk başını salladı.

‘Nereye yolculuk?’ dedim.

‘Uzağa değil. Beni bekler misin? Beş dakika işim var.’

Havaalanına vardığımızda arka arkaya üç tane ambulans geldi. Çocuk koşa koşa gelip Haydarpaşa’ya çekmemi, orada da kendisini beklememi istedi. Bu sefer önceki kadar sevinmemiştim. Çocukta bir gariplik var gibi geldi. Sarhoş değil, öğrenci değil. Sabaha karşı havaalanına gidiyor, yanında valiz yok. Sonra dönüyor, gara gitmek istiyor. Gara varınca arka tarafta bir sokağa girdim. Oranın takisi olmadığı için içerde beklemeye izin vermediklerini söyleyip, işi bitince sokakta beni bulmasını rica ettim. Bu saatte çıkan tren yok, herhâlde gelen bir trenden yolcu karşılayacak, dedim kendi kendime. İki tane polis aracı siren çalarak gara girdi. Bulunduğum yerden net göremedim ama aracın içinden çıkan dört beş polis hızla peronlara yürüdü. Bu sırada çocuğun bana doğru koştuğunu gördüm. Yanında birisi yoktu, bir valiz ya da başka bir şey almamıştı. Nefes nefese atladı:

‘Şurada görünen uzun otel var ya. Oraya, acele!’

Otele yüz metre kalmıştı ki: ‘Şu arkadaşı alalım,’ dedi. Caddenin kenarında el eden yaşlı adamı görüp durdum. Adam bindi. Köprüye kadar sürekli öksürdü. Pencereyi açmayı teklif ettim, kabul etmediler. Birbirlerini tanımıyormuş gibiydiler fakat kafam karışmıştı. Adam inene kadar soru sormamaya karar verdim. Aynadan izliyordum; çocuk dışarıya bakıyor, adam mendiline öksürüp duruyordu. Köprüyü geçtik. Sonra çocuk birden dönüp eliyle adamın alnına bastırdı. Öksürük kesildi. Yolu ezbere bildiğim için artık sadece aynaya bakıyordum. Bir dakika geçti geçmedi, yaşlı adam çocuğun kucağına yığılıverdi.

‘Dayıya ne oldu ya?!’ dedim.

‘Öldü. Sen şuradan sağa dön.’

Döndüm ama nasıl döndüm bilmiyorum. Elim telsize gitti. Çocuk hiç karışmadı. Aynadan çaktırmadan baktım. İki dakikada gözlerinin altı morarmıştı. İçimden dua okumaya başladım.

Koltuğun altındaki levveyi hatırladım ama ne işe yarayacaktı? Adam ölmüştü. Apartmanların arasında boş bir arsadan geçerken durdurdu:

‘Yardım et cesedi atalım,’ dedi.

‘Ben yapamam.’

‘Yaparsın, bir şey yok. Şuraya sallayıvereceğiz. Zaten ağır değil.’

Levveyi alıp indim. Vur deseler de vuramazdım aslında. Çocuk kapıyı açtı. Beni levyeyle görünce güldü:

‘Şunu atalım, anlatacağım sana, sonra istersen indir kafama,’ dedi.

Cesedi taşıyıp otların arasına bıraktık. Arabaya dönüp de sürmeye başlayınca, ‘Ben Azrailim,’ dedi bu.

‘Kamera şakası mı?’

Cevap vermedi.

‘Allah’ım aklıma mukayyet ol. Beni de öldürecek misin? Abi yapma çoluk çocuğum var, elini ayağını öpeyim.’

‘Çoluk çocuğun da ölecek.’

‘Ne zaman?’

‘Vakti gelince.’

‘O dayıyı sen mi öldürdün? Ambulanslar vardı havaalanında... Gara da polisler gelmişti...’

‘Vadeleri dolmuş. Tek başıma zor oluyor ama ne yaparsın.’

‘N’olur şaka de. Abi kölen olurum, kafaya alıyorsun beni değil mi?’

‘Amca öldü. Sen de gördün.’

Kavşaktan sonra sağda indi. Buz gibi ter döküyorum. Durağa uğramadan eve gidip hemen yorganın altına girdim. Hanım bir şeyden korktuğumu anlayınca su getirdi.

‘Ne oldu be anlat, yüreğine indirme insanın. Durakta mı bir şey oldu? Gaspçı mı bindi, ne oldu? Ceza mı yedin? İşten mi atıldın adam söylesene? Allah’ım bu da mı gelecekti...’

‘Atılmadım, ceza da yemedim. Azrail’i gördüm,’ dedim.

Telefon çaldı. Bu Azrailim diyen çocuk arıyordu. Özür diledi korkuttuğu için. Tiyatrocuymuş, bir proje miymiş neymiş. O güya ölen adam da bunun hocasıymış. Seslerimizi de bir güzel kaydetmiş. Sınıf geçme notu alacakmış bundan. Dedim, ‘Hay Allah iyiliğiniz versin, ölüyordum.’

“Nasıl kaydetmişler?” diye sordu Aleksi.

“İşte, bir cihaz varmış. Sonra dinlettiler. Kendime güldüm.”

“Çok etkileyici. Eski kıssalara benziyor.”

“Kısa kısa,” dedi taksici. “Az kaldı kalpten gidiyordum ama. Sizi böyle palyaço kılığında görünce aklıma geldi. Kumpanyacısınız değil mi? Taksicilerde böyle hikâyeler çoktur.”

“Ölüm bir son mudur?” dedi Aleksi Pavloviç. Cevap vermedik. “Bence değil. Yaşam bir seyahattir evet, fakat ölüm her şeyin bitmesi anlamına geliyor dersek ruhun varlığını inkâr etmiş oluruz. Peki, ölüm korkusu? Bence bu öyle bir şey ki aslında hiçbir zaman gerçek yansımaları veremez. Örneğin, aşk gibi, uzun süre özümsemişimiz duygular gibi bir karşılık bulmaz içimizde. Yarım yamalak, esrarengiz şeylerle tarif etmeye, algı dünyamızda uygun bir yere koymaya çalışırız.”

“Aynen öyle,” dedi taksici. “Elimi kolumu nereye koyacağımı bilemedim.” Bir süre sessizlik oldu. Adam meraklıydı. “Siz düğünde tiyatro mu yapacaksınız? Kalabalık olacak galiba.”

“On üç gelin, on üç damat,” dedim.

“Hey maşşallah!”

Tekneyi Akçay’a gelmeden, denize kavuşan derenin iç kısmında diğer balıkçı teknelerinin yanına bağlayıp Barış’ı teknede Birol’u beklemesi için bırakmış, guaj boyayla yüzümüzü boyayıp taksiye binmiştik. Aleksi’nin yüzü iyileşmek üzereydi. Fındık yağı bulsak mı diye sorduğumda gerek olmadığını, palyaço olarak bu işi sonlandırmayı düşündüğünü söyledi. Para dolu sırt çantasını bana verdi. Yeni spor salonunun ön bahçesinde küçük bir plan yaptık. Etrafımıza çocuklar birikmeye başlamıştı. Aleksi’nin tavsiyesiy-le ben bir şişe su bulup Suat’ın tarif ettiği hedefe, alt kata doğru inerken onlar salona ön kapıdan girdiler. Henüz boyanmış, taze sıva kokan koridora girdiğimde herhangi bir engelle karşılaşacağımı um-muyordum. Kapısı kilitli tuvaleti buldum. Arkamdan çok genç bir güvenlik görevlisinin sesini duydum.

“Kapalı. Yukarıdaki tuvalete!”

“Ama çok sıkıştım, lütfen beyefendi.”

Yaklaşınca kadın olduğumu anladı. Otomatikman yumuşadı.

“Burası yasak. Palyaço musunuz?”

“İtiraf ediyorum: Evet. Biz Burhaniye’den geldik. Belediye başkanı gönderdi. Lütfen, bir adım daha gidemeyecek durumdayım, özel durumlarım da var. N’olur!”

Özel durum deyince fazla itiraz edemedi.

“İçeride sular kesik ama. Buraya daha su verilmedi.”

“Bende var,” diyerek şişeyi gösterdim. “Beş dakikada hallederim işimi.”

Etrafına bakarak cebindeki anahtarla kapıyı açtı. Bu adamların içerideki paradan haberi yoktu. Olsaydı basket potasına oturup hacet giderecek durumda bile kalsam bu kapıyı açtıramazdım.

Arkamdan kilitledi. İşim bitince kapıyı tıklattıysam gelip açacağını söyledi. Spor salonunun yepyeni olduğu nasıl da belliydi; her taraf alçı kiri doluydu ve seramiklerin üzeri markasını yazan naylonlarla kaplıydı. Aynaların kenarlarına asarken yapıştırdıkları koli bantları duruyordu. Hemen üçüncü klozetin olduğu kabine girdim. Rezervuarı açtım. Yihu! Siyah bir çöp poşeti içinde tomar tomar para. Zengin olduk! Bunun Aleksi'yi hapse gönderen para olduğunu düşününce daha bir hırslandım. Aleksi'nin kurtulması abimin de temize çıkması demektir. Hepsinin başı Tanju'ydu. İlk ilmeği çözmek gerisini getirirdi. Poşetteki paranın hepsini sırt çantama doldurdum. Yerine sahte paranın dörtte üçünü koydum. Tanju paranın eksik oluşunu sahteliğinden daha önce anlayacaktı ama her ikisini de keşfedene kadar biz işimizi bitirecektik. Thomas Hobbes'in yaşam tanımındaki gibi hayal kırıklığını tarif edecekti, "Bunlar sahte, ayrıca az," diyecekti.

Aleksi Pavloviç adalarda dolaşırken şöyle bir şey demişti: "Evlilik, güvenoyunu içişleri bakanının verdiği koalisyonudur. Geceleyin akla gelen parlak fikre benzer. Sabah kalktığında hâlâ heyecanlandırıyorsa iyi fikirdir." Bunun üzerine Ali de şu fıkrayı anlatmıştı: "Dünyanın en uzun nişanlılık süresi altmış yedi yılmiş. Sonunda kadın kendisini oyalayan adamı terk etmiş."

Bir tarafı duvar, bir tarafı tribün olan spor salonu bin beş yüz kişilik. İlçeden zamanında birkaç olimpiyat güreşçisi çıkınca Bakanlığın da yardımıyla bitirilmiş. Hem tribünlerdeki hem de sahanın içine dizilmiş masalara yerleşmiş yaklaşık iki bin kişi içinde, erkekler düğünden düğüne taktıkları kravatlarını gevşetmiş, halaya geçilmesi için sabırsızlanıyorlardı. Evli kadınlar oturdukları yerde çene yarıştırmakta, genç kızlar ise parlak kıyafetleri, yıldız gibi ya-

nıp sönen terli omuzları, yüzlerinin alışıık olmadığı dramatik düğün makyajıyla dolaşmakta, kenarlarda kıkırdaşmaktalardı.

Müzik elbette vardı. Piyanist şantöre iki saz ve bir solist eklenmiş, yüksek sesli ve yüksek ekolu; anlaşılması zor şarkılar söyleniyordu. Genç kızlar oturdukları yerde salınarak ve kollarını yukarı kaldırarak müziğe eşlik ediyorlardı. Bazı bekâr kızlar için ağaçtan meyve topluyormuş gibi eller havada oynamak, parmağımda yüzük yok demenin bir yolu.

Tribün kısmının kenarına üç tane sembolik yatak konmuş; çoktan tıbbi sünneti yapılmış çocuklar da ikişer ikişer orada yatıyorlardı. Yatağın etrafındaki veletlerle kutu kutu pense oynamaya başladık. Henüz gelinler ve damatlar salona girmemişti. Diğer palyaçolar bizden önce gelmiş. Daha önce konuştuğumuz gibi tuvalette güvenlik görevlisine söylediğim şeyi söyledik. Diğer güvenlikçiler de kim olduğumuzu filan sormadı, her şey ortadaydı. Para dolu sırt çantasını Aleksî'ye vermiştim.

“Kızlar, göz kapaklarınızı bilardo tebeşiriyle boyamayın,” diye mırıldandı Aleksî. Müzikten sesini duyurmak için iyice bağırarak “Schadenfreude gibi. Düğün makyajı, insanların acı çekmesinden zevk duymaktır. Güzellik yüce yaratıcıdan borç almak, düğün makyajı ise haciz gelmesidir. Düğün makyajı, kadınların toplumdan intikamıdır,” diye devam etti. Çocuklarla el ele tutuşmuş, ‘Burnun neden öyle?’, ‘Gece de böyle mi yatıyorsun?’ gibi normal şartlarda tebessümle karşılayıp ilgiyle yanıtlayacağım soruları duymazlıktan geliyor ama çocuklarla da ilgileniyormuş gibi yapıyorduk.

Ali önümüzden geçen saç kartal yuvası gibi yapılmış, kaşlarının ucu makasla düzeltilmiş kadını gösterip:

“Bayan kuaförlerinin camında kaş-bıyık fiyatı görünce gülesim gelir. Çocukken ‘Kadınların bıyığı olmaz ki?’ deyince babam, ‘Bal gibi olur,’ demişti,” dedi.

“Sizce berberle kuaför arasındaki fark nedir?” dedi Aleksî.

“Kuaför daha pahalıdır,” dedi Ali.

“Yanlış. Berberler kafayı öne indirerek yıkar, kuaförler arkaya yatırarak. Son tahlilde kuaförler gericidir.”

Belediye başkanı mikrofonun kablosunu çekştirerek konuşmaya başladı:

“Sevgili Edremit halkı, sayın misafirler. Bu sene ilkinizi düzenlediğimiz toplu düğün şölenimize hoş geldiniz, şerefler verdiniz.”

Alkış beklemek için durdu, gelmeyince söze girmek için nefes almıştı ki alkışlar döküldü.

“Bu kutsal şöleni bir geleneğe dönüştürmek istiyoruz. Ben ve arkadaşlarım, Edremit’te bu yavrularımız hayırsever vatandaşlarımız ve belediyemiz imkânlarıyla dünyaevine girerken kıvançlı ve gururluyuz. Hatırlarsanız söz verdik; Edremit büyüyecek, vatandaşlarının mutluluk içinde yaşadığı bir cennet olacak demiştik. Sözümüzü tutuyoruz. Meydan düzenlemesini biliyorsunuz, bitirdik. Havuzu gördünüz. Parkımıza yeni sandalyeler alındı. Sağ olsun karayollarıyla koordineli bir şekilde Akçay’a çıkan ara yolumuzu onardık. Bunlar gayretle oldu. Biz Edremit’in potansiyellerini, halkının neleri başarabileceğini biliyoruz. Şimdi bakın, bu on üç genç çiftimiz bu akşam evleniyor. Ceplerinden tek bir kuruş çıkmadı.”

Alkış geldi gene. Mendil arandı, bulamadı. Alnındaki teri başparmağının üstüyle sildi, elini cebine soktu.

“Sözü uzatmıyorum. Bu kardeşlerimizin bir ömür boyu saadet içinde yaşamasını diliyorum. Nikâhlarını da ben kıyacağım inşallah. Hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.”

Yükselen müzikle beraber gelinler ve damatlar salona girmeye başladılar. Aleksi çocukların ellerini bıraktı. Tepeden tırnağa Selin’e konsantre olmuştu. Başını biraz yana eğerek sırayla gelen çiftlere bakıyor, Selin’i bulduğu anda, ‘Durun! Bu nikâh kıyılmaz!’ diye bağıracaktı gibi görünüyordu. Bize dönüp:

“Hepsi birbirine benziyor,” dedi.

Zaten duvağın altından tanımak zordu ama onun hissettiği duygu karmaşasını anlamak tümünden imkânsızdı.

Bir an Aleksi’nin yanında daha önce görmediğim iri yarı, kostümü bedenine dar gelen bir palyaço gördüm. Sağ elini Aleksi’nin omzuna atıp, öbür eliyle sarı-yeşil renkli suni saten pantolonunun geniş cebinden bir tabanca çıkarıp arkadan beline dayadı.

Bir silah sesi duyuldu.

10 Ocak 2007 ~~Çarşamba~~ 03:20

Elmamın kabuğu, bütün vitaminim Selin,

Radyomda keman konçertosu dinliyorum senin için. Keşke ben de böyle keman çalsam balkonlarının altında. Yağmur yağsa Re ile Do'ya, doya doya söylesem seni sevdiğimi. Yar bardakta bir zambak olsan, su içsek birlikte terli terli. Her akşam karşıma alıp ne var, ne yok anlatsam. Çiçek sessizliğini korusa da içime dokunsa. Keşke yağmur olsam şehirler üstünde Selin, saçına düşmek için dualar etsem. Yar gene köprüden geçsen, altındaki sandal olsam, kocaman kürekleri sallasam da gülsen, köprüyle gülsen. Demir, beton, taş hepsi Selin'le gülse. Ben sana gülüm demesem, gül de gülelim desem.

Ellerimin hücum hattı, hatıralarımı ekip binlerce istikbal büyüttüğüm bahçem, yollar ne uzun, apartmanlar ne çok, kapılar ne büyük... Fakat bir şarkıya nakarat olsam, bir sandalyeye vida ol-

sam, gemiyi yürüteceğime, herkesi kurtaracağıma inanıyorum. An geliyor hapishane önünde uçan, nöbet kulesinin etrafında dolaşan güvercin belki günlerce uçup senin çatına konacak diye seviniyorum. Aşk böyle bir şey, bize ait olmayan, kaderimize bile ait olmayan şeyleri sevdendir. Gözümün içine bakan kumru az sonra belki senin de gözünün içine bakar.

Selin, bir portakalı soyman bütün mevsime eşittir. O an kocaman hırkalar üstümüze örtülür. Sözlerimizi, söyleyemediklerimizi yakar, ısınırız. Uyumayı kabullenemem, ayılınca unuturum diye korkarım.

On iki gün kaldı her gecemin aydınlığı. On iki çarpı yirmi dört. Seni rahatça düşünebilmek için daha fazla kırıyorum gözümü. Her dakika altmış kere kırsam, üç bin altı yüz çarpı yirmi dört çarpı on iki kırış sonra kavuşuyoruz. Sabret.

Annene tebessüm et, babana tebessüm et, çeşmeden akan suya tebessüm et ama o kadar. Korkum odur ki, sen başkasına gülümsersen ben düşüşe geçerim. Hello is just an upgraded hell when you say it to another.

Hapisten çıkmış masum nasıl kucaklıyorsa öyle kucaklıyorum seni.

20. herkes kendi cehenneminde yaşar

“Çektiğim acıların demindeyim bu akşam.”

Fikret Kızılok

Silah sesiyle birlikte ortalık üstüne yumurta kırılmış tavuk kümesi gibi karıştı. Dans eden çiftlerin arasında bir damadın yere düştüğünü gördüm. Sonra yakınımızdan, “Elinde tabanca var!” diye bir çocuk çığlığı gelince en yakındaki özel güvenlik görevlisi Ali’nin yanındaki uzun boylu palyaçonun üzerine atladı. Sonra üç kişi daha. Uzun palyaço altta görünmez olmuştu, elindeki silah sanki çok hafif bir şeymiş gibi iki metre öteye kaydı. Ali’ye bakınca iyi olduğunu anladım. Silah sesi gelin ve damatların arasından gelmişti. Kalabalık bembeyaz yüzlerle kaçışmaya başladı. Birkaç gelinin eteğı tutuşmuştu. Nikâh masalarından ikisinin de örtüleri yanıyordu. Yere düşen bardak sesleri çığlıklara karıştı. Spor salonunda dans eden kuğular arasına kundakçı bir tilki girmişti sanki. Alev alan gelinler yerlerde yuvarlanıyorlar, kalanlar canlarını kurtarmaya çalışıyorlardı. Hemen bir duman yayıldı. Bu sırada kot pantolonlu tıknaz bir

gencin gelinlerden birini yerden kaldırmaya çalıştığını fark ettim. Diğer elinde silah vardı. Çekiştire çekiştire arka tarafa çıkartırken Ali, “Selin bul!” diye bağırdı. Şevval’in koluna yapışıp tribünlerin arkasındaki kapıya doğru koştum. Herkes ön kapıya abanınca orada ciddi bir yığılma olmuştu. İnsanlar birbirlerini eziyorlar, çocuklar yere düşüyorlardı. Yepyeni elbiselerin ve başörtülü teyzelerin mahşeriydi ortalık. Yaşlılar koşamadığı için geride kalmış, hatta elleri dizlerinde yalvarır gibi etrafına bakarak donakalanlar olmuştu.

Yepyeni tribün koltuklarına basa basa, zıplayarak arkaya dolaşıp, merdivenden inerek kendimizi dışarı attığımızda hareket etmek üzere olan bir kamyonetin kasasından Ali’nin bize işaret ettiğini gördüm. Önce Şevval’i bindirdim. Kamyonet patinaj yaparak hareket edince biraz koştuktan sonra kendimi zor attım. Yüzükoyun yatarken ve ciğerlerim ağzımdan fışkıracakmış gibi nefes alırken gördüğüm dolunayın görüntüsünü hiç unutamam.

“İçerideki damat herhâlde,” dedi Ali. “Herifin teki Selin’i kaçırdı.”

Önümüzde giden lacivert Kartal’ı gösteriyordu. Gerginliği on kat artmış, yüzü tamamen düşmüştü. Kendisini terk eden sevgilisi başka biriyle evlenmek üzereyken üçüncü bir kişi tarafından kaçırılıyordu. Öndeki damat biz üç palyaçoğu fark etti. “Ne iş?” anlamına gelen bir el hareketi yaptı. Ali eliyle yolu göstererek devam etmelerini söyledi. Damat arka pencereden kafasını çıkardı:

“Kimsiniz lan?”

“Palyaçoyuz,” dedim.

“Başlatmayın şimdi. Atlayın aşağı. Eşim kaçırılıyor bir de sizinle uğraşamam.”

Benim peruğum uçmuştu. Şevval kendininkinin de aynı akıbetle uğramaması için azami gayret sarf ediyordu. Damat tekrar kafasını çıkarınca Ali sordu:

“Kim bu? Nereye gidiyorlar?”

“Rasim’in oğlu Saffet galiba...” Başka bir kafa, damadın babası, diğer pencereden cevap vermişti.

Peşimizden üç araç daha geliyordu. Bir jandarma cipi, iki sivil otomobil. Birkaç dakika sonra Kartal’ı yakaladık. Şoför direksiyonu yanındakine verip, silahını çıkararak öndekine doğru ateşlemek istedi. Damat bağırarak engelledi. Yolun genişlediği bir yerde jandarma önümüze geçti. İç kısımla kasa arasındaki camı açtılar.

“Güreşçiydi bu,” dedi damadın babası. “Sonra sakatlandı, bıraktı. Serseri. Siz kimsiniz?”

“Palyaço yuz,” dedi Şevval.

Sağı solu zeytin ağaçlarıyla dolu bir yola girip kayalık bir teppeye saptık. Öndeki arabadan bir silah sesi daha geldi. Yol bitince durduk. Lacivert araba sanki devrilmek üzereyken kurtulmuş gibi yamuk durmuş, kapılar açık kalmıştı. Bize kesinlikle inmememizi söyleyip gittiler. Etraf gece kalkıp gidilen köy tuvaleti kadar karanlıktı. Kafamı eğip ön camdan cipin arkasında siper alan üç askere baktım. Ali ile yavaşça çıktık. Şevval’e kesinlikle kamyonetten ayrılmamasını söyledik. Yukarıdaki su pompa binasını gördüm. Bir silah sesi daha. Cipin farlarını açtılar. Beyaz sıvalı kulübe aydınlanınca duvarın yanında Saffet dedikleri eski güreşçi ortaya çıktı. Önünde gelinliği yanık, makyajı akmış, diz çökmüş gelin, Selin duruyordu.

Belediye başkanı da gelmişti. Komutanla askerler on beş metre geride bir kayanın, başkan, damat ve şoför ve ikinci arabadakiler de biraz daha uzakta birkaç geniş zeytinin arkasında siper paylaşmışlardı.

“Gelmeyin ulan, vururum kızı,” dediğini duydum Saffet’in.

Kız bir çığlık attı.

Komutan kırklı yaşlarda, pek zayıf bir adamdı. Avurtları çö-

kük, kaşları yok gibi seyrek. Başındaki kepi çıkarıp kısacık saçını tarar gibi sıvazladı:

“Bak çocuk, adam kaçırmak büyük suç. Silahını bırak,” diyerek siperden çıkmaya yeltendi.

“Selin beni seviyor,” dedi Saffet.

“Sevmiyorum,” diye bir haykırış.

Bir kere daha ateş etti güreşçi. Bu onun silahından çıkan dördüncü sestir ama kurşunun nereye çarptığını filan hiç anlamamıştık. Komutan geriye doğru, “Kurusıkı,” diye fısıldadı. Askerler tüfeklerinin kurma kolunu çekti. Başkan su deposuna yürüdü. Arkasından komutan.

“Yapma evladım. Yazık. Kızın mutluluğuna mani olma” dedi Başkan.

“Sevmiyorum,” diye bir ses daha.

“Kimi sevmiyorsun?” diye bağırды damat.

“Saffet’i,” dedi gelin.

Ali mosmordu. Bir şeyler yapmak istiyor ama damadın kendisi olmadığını biliyordu. Selin’i kurtaracak kişi olamadığı için mi, güreşçi bir kenara, damada bile tek bir fiske vuramayacağı için mi üzülmeydi.

Başkan ve yanındakiler giderek yaklaşıyorlardı. Saffet gene bastı tetiğe, gene kimse vurulmadı.

Ali biraz yaklaştı, bunu fark eden Başkan:

“Palyaço sen ne geliyorsun, dur orada!” diye çıkıştı.

Saffet bizi gördü:

“Bu soytarılar kim ya?”

“Ben bir tek soytarı görüyorum,” diye seslendi Ali.

Komutan tabancasını güreşçiye doğrulttu:

“At elindekini oğlum. Bak benim silahım dolu,” dedi.

Gelin kulaklarını tıkayıp yere kapandı.

Başkan birkaç adım atınca Saffet ve Selin’e üç metre mesafeye gelmişti.

“Evladım, sen sporcu insansın, aklını başına topla. Söz veriyorum, sana en güzelini alacağım.”

Damat bozuldu buna:

“En güzeli Selin! Ayıp oluyor ama.”

“Dur ulan şimdi sen de,” diye tısladı Başkan.

Saffet umut dolu gözlerle Başkan’a baktı.

“Söz ver,” dedi.

“Söz! Eşek gibi söz.”

Saffet yerde kulaklarını kapatmış titreyen Selin’e baktı. Silahını bütün kuvvetiyle karanlığa fırlattı.

“Niye o kadar uzağa atıyorsun lan?” diye kızdı komutan.

Bir baş işaretiyle askerlerden biri silahı aramaya koştu. Komutan Saffet’i kelepçeledi. Damat kızı kucakladı. Ali’nin yüzü öyle karardı ki görünmez oldu. Siz hiç davet edilmediğiniz bir partiye gittiniz mi? Hiç davet edilmediğiniz bir partiye gittiğinizde, kovulmayı bırakın, geldiğinizi bile fark etmedikleri oldu mu?

Başkan hemen komutana yanaştı:

“Aramızda kalsın, oğlanı sevk etmeyelim,” dedi. “Biz ona cezasını veririz. Rica ediyorum.”

“Bakarız. Karakola götürelim de.”

Damat cipe yaklaşırlarken Saffet’e bir tokat sundu. Çocuk afalladı, o da bir tekmeyle cevap verdi. Komutan da olayın kontrolden çıkmasını önlemek için Saffet’in karnına bir yumruk gömdü. Bir anda olay kavgaya dönüvermişti. Askerlerle gençler araya girdi. Saffet’i yaka paça araca soktular.

Geri dönerken damat Başkan’ın yanına gitti:

“Bu yerden bitmeye mi en güzel kızı alacaksın Başkanım? Bir de eşek gibi söz filan diyorsun.”

Onların köşede ufak bir tartışmaya dalmasını fırsat bilip Selin’e yaklaştık. Şevval de gelmişti. Üç palyaço, bir gelin. Selin kadınca bir şefkat beklentisiyle Şevval’e bakarak mırıldandı:

“Ya adama sevmiyorum diyorum, sevmiyorum diyorum, anlamıyor.”

“Anlamadığım doğru,” dedi Ali.

Selin Ali’ye baktı.

“Sizi tanıyor muyum pardon?”

“Tanıyordun. Ama şimdi ben bile kendimi tanıyamıyorum.”

“Ali?” diyebildi Selin.

Damat yanımıza geldi.

“Daha burada mısınız siz?” dedi.

Selin damadı susturdu. Ali eminim çocuğu orada yere çivileyebilirdi ama buraya düğünü daha fazla mahvetmeye gelmemiştii.

“Hatırlar mısın, askerdeyken sana İngilizce bir şey yazmıştım, anlayamamıştın. Bilmediğin bir dil olduğu için değil, aynı gökyüzüne bakmadığımız içindi. O cümle şu demek: ‘Merhaba benim için

sadece daha büyük bir cehennemdir, eğer sen onu başka birine söylersen.’ Asıl manasını duymak ister misin?”

Selin büyük bir şaşkınlıkla Ali’nin boyalı dudaklarını, tıraş edilmiş kirpiklerini izliyordu.

“Herkes kendi cehenneminde yaşar, bunların en büyüğü aşkıdır.” Durdu. Damat, Sultanahmet’te turistleri seyreden garson gibiydi. Ali devam etti: “Mutluluklar dilerim. Aldığın bütün selamlar çeyizin olsun. Şimdi sana hoşça kal diyeceğim, bu da benim yana yana kül olmamdır. Sözlerime sakın üzülme, zaten sabaha geçer. Allah mesut etsin.”

Cebinden kırmızı kurdeleli bir çeyrek altın çıkardı, Selin’in avucuna koydu.

Karanlık patikadan aşağı yürüyorduk. Ali sigarasından derin nefesler çekerken hiç konuşmuyor, Şevval ile bense onun hızlı adımlarına ayak uydurmaya çalışıyorduk. Evlerin ışıkları görünmeye başladığında arkamızdan bütün pencereleri açık bir araba geçti. İçeride Fikret Kızıllok çalışıyordu. Araba geçip gittikten sonra Ali aniden yere çöküp hıçkırı hıçkırı ağlamaya başladı. Bir haftadır doldurduğu kovayı şimdi boşaltıyordu. Şevval ona sarılmak istedi. Elini kaldırarak izin vermedi, biraz uzaklaştık. Ali bir süre daha ağladı. Kalkıp yürümeye devam etti. Arkasından takibi sürdürdük. Dereli Yolu Caddesi’ni tutmuşken Edremit’te her yerde karşımıza çıkan çeşmelerden birinde yüzünü yıkayıp bize döndü:

“Birol’u arayalım.”

Sırt çantasından Suat’tan aldığı telefonu çıkardı. Onunla konuşurken dişlerini sıkıştığını anlayabiliyorduk. Gözyaşı ve soğuk suyla boyları birbirine karışmış kederli yüzünü görmeye dayanmak zordu.

On dakika daha sessizce yürümeye devam ettik. Ali en önde, ben ortada, Şevval ise benim birkaç adım gerimde ilerlerken Şevval’in

boğuk ıgılığını duydum. Ali'yle aynı anda arkaya döndük. Düğün salonunda bizimkine tabanca dayayan uzun boylu palyaço bir eliyle öğretmenimin boğazına sarılmış, diğeriyle tabancayı topuz yapılmış başına dayamıştı. Kostümün üst kısmının yerine bir gömlek geçirilmiş ama sarı-yeşil parlak pantolonu ve makyajı duruyordu.

“Selamün aleyküm Paşa, nasılsın gözüüm? Para nerede?” dedi.

“Bende. Bırak onu.” Bana döndü. “Tanıştırayım. Adem Son. Hapishane arkadaşım.” Tekrar yalvarır bir ses tonunda konuştu. “Lütfen Şevval'i bırak. Para sırt çantamda.”

Çantayı çıkarıp Adem'e gösterdi.

Öğretmenim titriyordu, ben ufalaniyordum.

“Tanju'nun Kemik dediği sen misin?” dedi Ali.

“Benim.”

“Spor salonunda yakalamadılar mı? Hâlbuki ne güzel de binmişlerdi tepene.”

“Oyuncak tabancaydı o. Güvenlikçiler özür diledi sonra. ‘Palyaçoym ben, tam şaka yaparken ortalık karıştı, benimle ilgisi yok,’ dedim. Senin kadar akıllıyım gözüüm Paşa. Emaneti salonun bahçesine saklamıştım. Üstüme atlamasalar sana otuzsekizliğimi gösterecektim, şimdiye nasipmiş.”

“Şu Saffet dedikleri alık güreşçiye de sen mi ayarladın?”

“Evet. Aslında seni bitirmek için düşünmüştüm ama bir taşla iki kuş.”

“Tanju parasını bulamadı mı?”

“Tribünde bekliyordu. Bulmuştur ama sahte olanı. Bu ablayı gördüm. Girdiği tuvaletin orada ben de palyaçolardan birinin sesini kesiyordum. Tanju'nun bana ayarladığı kıyafet olmadı, en uzununu se-

çip onunkini alıverdim. Bu gece çok şanslıyım. Bana seni indirmem için yüz bin lira verdi ama şimdi fazlası da kıyak olur. Parayı benim için almışsınız, sağ olasin gözüm.”

Adem Son, Şevval’i de sürükleyerek geri geri sırtını kenardaki zeytin ağacına dayadı. Kendini güvenceye alma refleksi.

“O kıza bir şey olursa senin götünü keserim. Allah belamı versin keserim,” dedim.

Adem güldü. Arka arkaya kadınlara musallat olunuyordu. Bendeki tabanca sırt çantamda kalmıştı. O anda çıkarmaya çalışmam büyük risk olurdu. Ne galiz, hatta ne trafik küfürleri geldi ağzıma ama Şevval’e bir şey yapar diye korktum. Kızcağızın gözlerinin büyüyüp dudaklarının beyazladığını alacakaranlık içinde bile görebiliyordum. O çok cesurdu ama yetmezdi. Birisi onu sevmeliydi, bu bendim.

Ali elinde çantayla Adem’e yaklaştı.

“Yaklaşma, at şuraya çantayı.”

Yol kenarındaki otları gösteriyordu.

Tek aydınlığımız âdeta internetten indirilmesi o dakika tamamlanmış olan aydı. Dolunay bana hep iyi gelmiştir.

Ali çantayı otlara attı.

Hepimiz çantaya bakarken Adem’in başının üstünde bir hışırtı oldu. Adamın tepesinden sarkan ters bir kafadan çıkan kol birden otomatik bir şal gibi boynuna dolanıp ay ışığında parlayan bıçağı tam gırtlığına dayadı.

“Kıpırdarsan acayip kan fışkırır sevgili sahte palyanço.”

Birol! Ailemizin animatörü.

Yolun yukarısından bir Ninja kadar sessiz ve seri gelmiş, ar-

kadan yaklaşıp ağaca çıkmış, bir daldan sarkarak Adem'i rambo bıçağıyla buz kestirmişti. Kemik kod adlı bu firari katilin içinden, 'Kaçtım milyona tav oldum, geldim yarasaya av oldum,' diye bir türkü geçtiğini düşündüm.

Şevval, Adem'den kurtulup bana koştu. Saçlarının kokusu burnumda vakit kaybetmeden ciğerlerime doldu.

Çantamdan tabancayı çıkarıp yarım palyaçoya nişan aldım.

Yukarıdan tek bir far ışığı yaklaştı. Önce motosiklet sandık, triportörmüş.

İçinden polis kıyafetleriyle Barış çıktı.

*Vietnam'da yağmur damlası gibiyim.
Bu bir savaş ama düşmanım kim?*

11 Ocak 2007 Perşembe 01:20

Malumat Motoru'nda para hakkında konuştular: 1574'te, Hollandalılar İspanyollarla savaşırken dua kitaplarının mukavvalarını paraya dönüştürmüş. On dokuzuncu yüzyılda, Alaska Rus yönetimindeyken fok derisi bile kullanmış. Afrika'da, 1902'deki bir savaşta haki gömlek parçalarından banknot yapılmış. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Almanya ve Avusturya'daki yüksek enflasyon sonucu bir kuronun değeri, bu paranın basıldığı kâğıttan daha değersiz duruma geldiği için insanlar nakit olarak iskambil kâğıdı kullanmışlar.

03:27

Akşamüstü öğrendim; teskereciler yarın sabahtan itibaren kule nöbetine çıkmayacaklarmış. İyi haber; silahlı kule nöbeti askerliğin en zor kısımlarından biriydi. Yani bu sabahki kule nöbetim sonuncusuydu.

13 Ocak Cumartesi 23:04

1923 Tokyo depreminde birçok bina yıkılınca Kosuga Hapishanesi'nde yatan bin civarındaki tutukluya binanın güvenliğinden emin olununcaya kadar dışarı çıkma izni verilmiş. Süre dolduğunda mahkûmların hepsi geri dönmüş.

ABD'nin Arizona eyaletinde, 1997 yılında çizgili mahkûm kıyafetleri yeniden kullanılmaya başlanınca kadın mahkûmlar şişman göründükleri için çizgilerin boyuna olmasını rica etmişler. Kabul edilmemiş. Çizgili mahkûm üniformaları, ilk defa on dokuzuncu yüzyılın başında kaçaklar kalabalıkta kolay tespit edilebilsin diye kullanılmış. Çizgili kıyafet bir çeşit psikolojik cezalandırma amacı da taşıyormuş çünkü ortaçağda çizgili kıyafetler genellikle fahişelere, palyaçolara ya da toplumun diğer dışlananlarına mahsusmuş.

17 Ocak Çarşamba 03:09

S. A. Swiggert, 1897'de 'Hapishane Yaşamının Güzel Yanları' diye bir kitap yazmış. Evet, güzel yanları var. Tepenize kuş pislemesi ihtimali zayıftır. Yağmurda arabanın su sıçratma ihtimali yoktur. Trafik cezası ödemek zorunda kalmazsınız, elektrik faturası gelmez. Bir düğünün gürültüsüne maruz kalmazsınız. Denize düşmez, uçak kazası yaşamazsınız. Hiçbir kurbağayı öpüşürken görmeye mecbur bırakılmazsınız. Bir kere özgür değilsiniz, ne harika! Ah ne müthiş!

"Alo Muhterem, sen misin?"

"Muhterem değil, Ali Paşa."

"Kes dalgayı! Muhterem nerede? Onun telefonu değil mi bu?"

"Ben aldım, itiraz etmedi. Lafı uzatmayacağım Tanju Azaroğlu. Seninle biraz konuşmak istiyorum. Neredesin? Müsait misin?"

"Adem senin ümüğünü sıkmadı mı?"

"Sıkmadı. Bu arada kendi ümüğü pek iyi durumda değil."

"Muhterem nerede?"

"İkisinin de yerini biliyorum. Hemen, bu gece bana randevu verir misin? İki palyaço arkadaşımı beraber yanına geleceğim."

"Gelin bakalım firariler. Ben de çıkıyordum, yemek ısmarlarım size..."

21. toz ve amur

“İpliği tükürükleyen de, iğne deliğinden anlayış bekleyen de aynı insan,” dedi Aleksi Pavloviç.

“Altı gündür ya birilerini bağlıyorum ya da kelepeliyorum,” dedi Ali. “Bu kadar fanteziperver olduğumu bilmezdim.”

Az önceki Adem şokunun üzerine Ali’nin muzır sözleri her şeyi normale döndürüyordu.

Birol ile Barış triportörün ön tarafa sıkışmış, biz de yeni gele-neğimiz olduğu üzere minicik damperine doluşarak Akçay’ın arka mahallelerinden birine kadar sallana sallana geldik. Eskişehir’de bindiğimiz katır bu oyuncaktan sağladı.

“Daha teatral bir şey bulamadınız mı?” diye sordu Aleksi Birol’a.

“Barış kaçırılmasaydı onun amcasının arabayla gelecektik. Yetiştik ya, sen ona bak.”

“Şimdi ikiniz kimselere görünmeden tıraş oluyorsunuz. Böyle berduş gibi polis olmaz,” dedi, Birol’un kirli sakalına elini sürterek. “Tanju’nun oteli nerede?”

“Altınoluk’a doğru solda. Paradise Beach Hotel.”

“Sarsıcı bir isim.”

Ali bir şeye ikna etmek ister gibi Aleksi’nin koluna girdi:

“Parayı aldık, Tanju riskine girmeden uzasak? Zenginiz artık...”

Aleksi, Ali’nin gözlerine baktı. Dondurucu bir sessizlikti.

“Zenginlik nedir?”

“Tamam, tamam. Seninle laf yarıştıramayacağım şimdi.”

Birol’a döndü Aleksi:

“Şimdi oraya gideceğiz. Barış’la gelip bizi tutuklayacaksınız.”

“Ne zaman gireceğiz?”

“İşaret vereceğim. Siz binanın denize bakan cephesini göreceksiniz bir yerde dikkat çekmeden bekleyin. Triportörü saklayın. Rezil olmayalım.”

“Kelepçelerden biri eksildi ama?”

“Oyuncusun sen Birol, azıcık üretken ol. *Ser creativos!*”

Paradise Beach Hotel neredeyse denizin dibinde. Çanakkale yolunun deniz tarafında, plajın ortasına gökten plöf diye düşmüş dört yıldızlı bir ucube. Bir gece kulübü gibi yanıp sönen tabelası, her yanında dalgalanan çeşitli ülke bayrakları, büyük döner kapısı ve önünde bekleyen şapkalı sakil bekçisiyle çingene çadırına benzi-

yor. Sezon sonu olduğu için yarı yarıya ıssız plajda şezlonglar kaldırılmış ama hasır şemsiyeler duruyordu. Saat bire gelirken bekçiye Bay Azaroğlu'nun bizi beklediğini söyleyip ofisine çıktık. Odasının duvarları Osmanlı tuğrası, bazı üçüncü sınıf televizyon ünlülerinin oteldeki fotoğrafları, Âşık Veysel, Neşet Ertaş gibi ozanların ve kendisinin küçük halılara dokunmuş illüstrasyonları, otobüs yazıhanelerinde rastlanan manzara resimleri ve eşantıyon duvar saatleriyle doluydu. Aleksî'yi kollarını yavşak gibi iki yana açarak ve tiksindirici bir biçimde sarılarak karşıladı. Bizim de ellerimizi sıkıttı. Üzerimizdeki palyaço kıyafetlerini fark etmemiş gibiydi. Beni baştan ayağa süzdü:

“Sen Cevat kardeşimin bacısı mısın? Özünde iyi bir çocuk, umarım en kısa zamanda çıkar.”

“Şimdi kardeşin mi oldu köpek?” diye hırladım.

Bismillah demeden böyle bir çıkış yapmamalıydım. Bana ayıplar gibi bakarak deri koltuklarda yer gösterdi, oturduk.

“Neşet Ertaş seviyorsun galiba?” dedi Aleksî.

“Rahmetli... Hastasıydım.”

Masasındaki siyah poşeti tanıdım. Para poşetinin yanında kıymalı pide artıkları vardı. Kalan son yudumlarından birini yuttu ve ayrına yumuldu. Plastik kutuyu şerefimize kaldırır gibi uzatırken ağzından ayran damlıyordu.

“İster misiniz siz de? Aç mısınız?”

“Botoks mu yaptırdın?” diye sordu Aleksî.

Adamın yüzü yeni bir davul kadar gergindi.

“Bakımdan geçirdik diyelim.”

“Botoks kasların greve gitmesi gibi bir şey. Ama bu işveren tarafından talep ediliyor,” dedi Aleksî Pavloviç. “Botulizm diye bir

hastalık var; çoğunlukla ölümle sonuçlanan bir çeşit besin zehirlenmesi. Nefes almak için kullanılan kasları felç edip, boğularak ölümüne götürür. Botoks da botulizme sebep olan bu bakterilerin ürettiği kimyasalın küçük bir miktarını içeriyor.”

Psikolojik savaş başlamıştı.

“Nedenini öğrenmek istiyorum?” dedim.

“Neyin hanım kızım?”

“Şişkoyla birlikte abime yaptıklarını biliyoruz. Abimin o büfeyi boşaltmasını Muhterem istemiş.”

“Yalan! Kameralarda her şey açık.”

“Kameralar kimin dürüst olduğunu bilemez,” diye araya girdi Aleksi.

“Cevat’a güvendik. Ama bizi şaşırttı, Muhterem’i zor durumda bıraktı. Nerede benim koca kafalım?”

“Havran civarında, ormanda. Kemik de Dereli Yolu Caddesi’nde stabilize yolun başladığı yerde, beton kanalizasyon kapağının demir halkasına kelepçeli. Arabalar ezmesin diye tek elini serbest bıraktık, canını kurtarmak için salları belki diye,” dedi Aleksi.

“Zorlu insanlarsınız. Postaneyi boşalttığınızda anlamıştım zati.”

Aleksi elindeki cep telefonunu çevirip duruyordu. Masadaki para poşetini işaret ederek, “Hediye mi geldi?” diye sordu.

Tanju ayrıanda bir yudum daha kalmış mıdır diye kutuyu salladı.

“Ha o mu? Bir alacağım vardı da.” Bir süre düşündü. “Polis de, jandarma da parayı sakladığın yeri bulamadı. Keşke bana söyleseydin, bölüşürdük.”

“Sen sakladın diye biliyorum,” diye gülümsedi Aleksî.

“Ayıp oluyor ama. Ben Edremit’te ve dahi bütün Batı Anadolu’da herkesçe bilinen saygın, herkes tarafından sevilen bir ticaret adamıyım.”

“Herkes seni seviyorsa nerede yanlış yaptığını düşünmelisin veya bundan nasıl bir maddî kazanç sağlayabileceğini.”

“Evladım Ali Paşa,” dedi Tanju. “Fil yemek istiyorsan iyi çiğ-ne.”

“Bir Amerikan generalinin lafıydı bu. Cümlelerin bile çalıntı.”

“Ama işimi temiz yaparım.”

“Biliyor musun, fotokopi makinesi arızalarının yüzde on üçü makineye oturup kendi kışının fotokopisini çekmek isteyenler nedeniyle yaşanıyor. Ama binlerce insan bunu makineyi incitmeden başarabiliyor.”

“Ne?”

“Kader ve kaza... Hayır ve şer... Her hata yanlış, her doğru hakikati göstermiyor. Hakikat bazen fotokopi makinesinde, bazen cep telefonunda, bazen siyah poşette.”

“Kes vaaz vermeyi. Sen kim oluyorsun da benden hesap soruyorsun?”

“İnsanoğlu çok küstah değil mi? Borç takar, hırsızlık yapar; gel gör ki hesap günü denen şeyi spiritüel bulur.”

Tanju kıpkırmızı kesildi. Ne söyleyeceğini bilemeyince masa-sındaki zile bastı. İçeri iki ayı girdi. Sonra 155’i arayıp Ali Paşa’nın yazıhanesinde olduğunu, gelip almalarını söyledi. Aleksî birden kalkıp, ışıkları iki kere söndürüp yaktı. Mana veremedik. Ayılar Aleksî’yi tuttular.

“Çok toysun Ali,” dedi Tanju. “Harcanıp gideceksin.”

“Niçin? Bu ne gaddarlık? Bu ne kibir? Hatırla, başın kıkırdaktı sen doğduğunda. Nasıl bu hâle geldin? Manavın başka bir müşteriye seçerken geri koyduğu kavunu alan sonraki müşteri olmadın mı? Hiç mi dolmuşta çömelmedin?”

“Çömelmedim.”

“Yalan senin kanında akar olmuş. Adem Son’u beni öldürmesi için tuttun. Yüz bin lira verdin. Muhterem’in başı birini bıçakladığı için belaya girecekken Cevat mevzusunu planlayıp zavallıyı içeri gönderdin. Soygunu da sen yaptırdın ve benim üstüme atmakta te-reddüt etmedin. Şu poşetteki paralarla biraz sonra kim bilir nereye kaçacaksın.”

“İyi çalışmışsın, aferin. Postanede bir milyon lira vardı. Kolay mı bir milyon bulmak? O gün bazı müteahhitlere ödeme yapılacaktı. Sadece Edremit değil, Çanakkale yolundakilere de. Bakanlıktan birileri sizin merkez şubeye çıkarmış parayı, direkt belediye hesabına yatırmak veya doğrudan taşeronu göndermek muhalefetin, gazetesinin falan dikkatini çekeceği için böyle uygun düşmüş. Bankalar sıkı denetimde biliyorsun. Biz de haber aldık tabii. Sonra indirdik işte. Sağ olsun emniyet de ardına düşmedi. Yemlerini verdik çünkü. Buna rağmen siviller iki kere ofise geldi, kıldandım. Parayı spor salonuna sakladım. Yastıklarla bankalar bana uymaz.”

Sarı dişleriyle sırtıyordu.

“Peki Muhterem?” dedim.

“Muhterem başımın belası, beni çamura getirecekti az kalsın. Bereket ki Cevat yetiştı. Çocuk aptalsa benim suçum ne? Hayat böyle oğlum. Herkes gözünü açacak.”

“Elma kurdu da gittiği yolu yer değil mi?”

İçeri korsan polisler girdi.

“Lütfen zorluk çıkarma Ali Paşa. Sizi tevkif ediyorum,” dedi Birol.

“Tevkif mi?” dedi Tanju.

“Tutukluyorum yani.”

Aleksi elindeki telefonu cebine koydu. Bileklerini Barış’a uzattı. Fakat sözü bitmemişti.

“Dönmedolap yuvarlak; yükselsen de, alçalsan da bindiğin yerde ineceksin. Bir gün vaden dolacak, mezara gireceksin; o zaman artık tozdan ve çamurdan şikâyet edemeyeceksin.”

“Bunları koğuşunda bol bol düşünürsün.”

Bir kelepçeyi bana taktılar. Diğerini Ali’yle Aleksi’ye.

“Üç tane kelepçe getiremediniz mi?” diye sordu Bay Azaroğlu.

“Efendim, teşkilatın durumunu biliyorsunuz, herkese yetecek kadar yok. İhbar için teşekkür ederiz.”

Çıkarken Tanju sırtarak seslendi:

“Bir şey de yemediniz...”

Cevap vermedi Aleksi. Cingöz Recai rolündeki Ayhan Işık gibi gülümsüyordu.

22 Ocak 2007 Pazartesi 15:10

Çocukken dedeme özgürlüğün ne olduğunu sormuştum.

“Evlenince anlarsın,” demişti.

“Ya evlenmezsem?” demiştim.

“O zaman askere gidince anlarsın.”

Anladım.

Bugün teskere günü. Bugün herkes güzel. Bugün testerenin dişlerini kıracak kadar güçlüyüm.

Nasıl bir sevinç bu Allahım!?

Nizamiyeden çıkıp caddeye doğru sivil sivil yürürken arkama baktım; topuklarımdan yola şerbet akıyor mu diye...

“Alo Tanju Bey, gene ben.”

“Lan ikinciye polis geldi. Sizi götüren polislerden haberimiz yok dediler. Oyun mu çeviriyorsunuz bana?!”

“Elimizden geldiği kadar. Neyse, şimdi Akçay iskeleye doğru gidiyorum. Büyük bir Türk bayrağı var ya... Seni de bekliyorum.”

“Tutuklanmadın mı yani şimdi? Yola çıktım bile, uğraşamam.”

“Uğraşırsın, dön geri. Paran bende.”

“Ne demek bende?”

“Siyah poşettekileri kontrol et. Sahte onlar. Benim fikrim değildi. Adamın Suat, şimdi Ayvalık adalarından birinde üşüyor. Biz yapmasak Suat yapacaktı. Haa, unutmadan söyleyeyim; yalnız gelme. Tanıdığın en rütbeli polisi de getir. Belki o da nasiplenir piyangodan...”

“Ne diyosun, ne piyangosu! Racon mu kesiyosun ulan!?”

“Estağfurullah. Biz mütevazı insanlarız, hesabımız da mütevazı olur. Yalnız, yüksek bir yerde olacağım, göremezsen kafanı kaldır.”

22. fil musluğu

“Ve onca zorbalık ve kandırmacadan sonra
tüm dertlerden ve çekişmelerden geriye sadece bir şarkı kalır.”

Dire Straits

Ali Paşa’nın ne yapacağı kestirilemiyordu. Akçay iskele meydanındaki saat 02:15’i gösterirken kenarda beklememizi istedi. Para dolu çantayla beraber baz istasyonunun tepesine tırmanacakmış. “Delik ile düdük lodosa çıkmış; delik düdük, düdük deli olmuş,” lafını da ondan duymuştum hlbuki.

“Aleksi saçmalama,” diye çıkıştı şevval. “Birol parayı karakola teslim etsin. Sonra tekneye biner, basar gideriz.”

“Cevat’ı kurtarmayacak mıydık? Yzp de kuyruğuna gelmişken postu bırakıp gitmeyeceğim.”

“Ali,” dedim “Benim düşündüğümü düşünmüyorsun inşallah. şimdi polis gelir.”

“Gelsin. Çağırdım zaten.”

Türk bayrağı usul usul dalgalanırken gönderin yanında münasebetsiz bir misafir gibi dikilmiş baz istasyonu direğine tırmanmaya başladı.

Spor salonundaki gelinler, damatlar ve onların akrabalarından oluşan kalabalığın meydana yürüdüğünü gördüm. İfade ve tutanak işlerini yeni tamamlamışlar, hava almak ve eğlenceye devam etmek istiyorlardı. Belediye başkanı, Selin, damat, diğer gelinler, sünnet çocukları, hepsi birden meydana doluştu.

Ali direğin tepesinde gülümsüyordu. Önce birkaç kişi yukarıdaki palyaçoğu fark etti. Birbirlerine işaret ederek ilgiyi büyüttüler. Üniformalarını triportörde çıkarıp günlük kıyafetlerini giymiş olan yaman animatörler Birol ile Barış ağızlarının açık kaldığını unutmuş, Ali’yi izliyorlardı.

Sırt çantasından iki tomar para çıkardı.

“Kafayı yemiş palyaço,” dedi biri.

“Şov yapıyor,” dedi bir başkası.

“Telefon taksitlerini ödeyememiş, intihar edecekmiş,” dedi öbürü.

“Ali...” dedi Selin.

“Lan gene mi bu?” dedi damat.

Tanju arkamdan yaklaşıp yakama yapıştı.

“Nerede o koduğumun palyaçosu?”

Baz istasyonunu gösterdim. Yanındakiler ve birkaç polisle beraber koştu. Müdür olduğunu sandığım yaşlıca olanı megafonu açtı:

“Ali, sakın atlama. Konuşalım.”

“Atlamayacağım ki,” dedi Ali Paşa. “Atacağım.”

Elindeki iki tomar parayı saçıverdi. Daha banknotlar yere düşmeden gelinler eteklerini tuta tuta, damatlar ve bütün akrabalar mesir şenliğine gitmiş gibi birbirlerini eze eze parayı kapışmaya koyuldular. Sünnet şapkaları yerlerde yuvarlanıyor, bazı tül etekler cart diye yırtılıyordu.

“Gitti canım paralar,” dedi Barış.

“Sanmıyorum,” dedi Birol.

Tanju megafonu kapıp yalvarmaya başladı:

“Evladım, n’olur atma. Bak şikâyetimi geri alıyorum. Lütfen. Kalbini kırdıysam özür dilerim. İn aşağı... Atma lan! Atmasana!”

Dinlemiyordu bizimki. Savuruyor da savuruyordu.

Tanju yıkılıyordu.

“Dursana... Yet... Yeter...” diye ağlamaklı oldu. Polisi dürttü. “Toplatın paraları, benim onlar, benden çaldı.”

Polis müdürü Ali’ye dikkat kesilmişti, Tanju’yu duymuyordu.

Son kozunu oynadı:

“Ali Paşa bu! Hapisten kaçtı. Hani postaneyi soymuştu. Yakalayın...”

Polis müdürü memurlardan birine talimat verdi. Adamcağız çaresizce yukarı tırmanmaya başladı.

Selin donup kalmıştı. Ali’nin hapiste aklını yitirdiğini düşünüyor olmalıydı.

Yanılıyordu.

Şevval koluma girmiş, sımsıkı, sımsıcak sokulmuştu.

“Ne var bizim Aleksi’nin kafasında sence?” diye sordu.

“Elli adet kuyruksuz tilki,” dedim.

Ali birkaç tomar daha savurduktan sonra aşağıya doğru bağırdı:

“İnıyorum, gelmenize gerek yok. Teslim oluyorum.”

Şevval ağlıyordu.

Direğin dibine koştuk. Polisler ve Tanju da geldi. Selin ağır ağır yaklaştı, damat kolundan çekiştiriyordu.

Ali daha son adımını atmadan polisler tutuverdi.

“Bir saniye,” dedi Ali. Cebindeki telefonu çıkardı. Polis müdürüne uzattı:

“Az önce bu telefondan, Bursa emniyet müdürü, Tanju Azaroğlu’nun itiraflarını bizzat dinledi. Savurduğum paralar sahteydi. Gerçek olanlar çantada. Seri numaraları incelenirse soygunda çalınanlar olduğu hemen ortaya çıkar.”

Bize baktı:

“Niçin ikiye böldüğümüzü anladınız mı şimdi?”

Neden ikiye böldüğünü de, otelde neden elindeki cep telefonunu çevirip durduğunu da anlamıştık. Ali, Tanju’nun ofisine girmeden önce Burhan Turhan aracılığıyla emniyet müdürünü aramış, cep telefonundan bütün konuşmaları dinletmişti.

Tanju ıslak boynunu, alnını siliyordu ama bol yağmurlu günde ki araba camı gibi daha silerken eski hâline dönüyordu terden.

“Konuşturmayın, azılı soyguncu bu. Götürün.”

“Sana ne oluyor Tanju Efendi? Az geri dur,” diye çıkıştı müdür.

Ali diğer cebinden sim kartını çıkardı.

“Bu Muhterem Tosun’un telefonunun kartı. İçinde Sayın Tanju Bey ile mesajlaşmaları var. Postane soygunu ve hapisneden birlikte kaçtığımız Cevat Çalışkan ile ilgili... Ha unutuyordum, Adem Son şu anda Darsofa Mahallesi yakınlarında Türk polisinin şefkatli kollarını bekliyor. Bu beyefendi onu kiralamıştı. Suat ise, Tanju’nun eski adamı olur, Ayvalık’ta, Yumurta Adası’nda. Dağıttığım hileli paraların sorumlusudur, size anlatacakları var. Teslim ettiğim telefon da onundu. İçinde başkaca faideli bilgiler olduğuna kefilim efendim.”

Müdüre telsizinden bir çağrı geldi. Uzaklaşıp cep telefonu ile konuşmaya başladı. Ali’yi bileklerinde gerçek kelepçelerle götürmek isterlerken müdür bulunduğu yerden memurlara ‘bekle’ işareti yaptı.

Şevval, ben, Birol, Barış ve Selin küçük dillerimizi yitirme korkusu yaşıyorduk.

Tanju mosmor olmuş, yengeç adım tüymeye yeltenince polislerden biri onu da tutmuştu.

Belediye başkanı mevzuu anlamaya çalışıyordu. Ali’yi tanıdığı anda şaşkınlığını gizleyemedi. Birinin dikkatinden kaçmak için anormal derecede çarpıcı olmak işe yarayabiliyordu.

Ali koluna girmiş polise rağmen Tanju’ya yaklaştı, fısıltıyla konuştu:

“Evvel zaman içinde, karınca çöl, fil musluktan geçer iken bir kont ile lazımlıklı emektar taburesinin üzerine çıkarak konuşan cüce uşağı varmış. Tüccarın teki bu konta olan yüklü borcunu koftiden taşlarla dolu kolyeyi vererek ödemiş. Kont kolyeyi çok beğenmiş, yeni bir tane ısmarlamış. İştahı kabaran uyanık, daha çok kazanmak ve hilesini çaktırmamak için bazı değerli taşlar da eklediği kolyeye fahiş bir fiyat çekmiş. Kont, bedeli makul bulduğunu cüce uşağıyla adama iletmiş. Uşak kolyeyi alıp giderken lazımlığını orada bırakmış. Adam kontun sikkeleri yerine eski bir tas ve tabureyle baş başa

kalıverince uşağa seslenerek unuttuğu şeyi göstermiş. Uşak şöyle demiş: ‘Kontumuz emeğinizin biricik ürünü kolyeye karşılık olarak bu paha biçilemeyen antika lazımlığı size lütfetti.’”

Tanju cevap vermedi, kendi gölgesine iltica edip sessizliğe gömüldü.

Şevval’in yüzü, ağlayınca istediği yapılmış çocuk gibi ıslıl ıslıl parladı.

Polis müdürü telefonu cebine koydu, savcının ve Balıkesir emniyet müdürünün talimatıyla Tanju’nun tutuklandığını bildirdi. Esas oğlan ile kötü adam aynı polislerce, aynı yere götürüleceklerdi.

Selin, Ali’nin önünü kesti. Ne söyleyeceğine karar veremiyordu.

“Nasılsın?” diyebildi.

Ali görünmez bir sigaradan son dumanı üfledi.

“Özgür,” dedi.

Şevval’le ikimize göz kırptı. Kelepçeye rağmen mütebessim, sağ elimi tutup Şevval’in elinin üstüne koydu.

“Şöyle iskeleye doğru yürüsenize, mehtap şahane.”

Gündemden DamlayanlarÖmer Damla

Hatice Değil Netice

ADEM SON:

Edremit’te yerdeki bir kanalizasyon kapağının halkasına kelepçelenmiş olarak ele geçirildi.

ZİYA ZENGİN:

Lisansı elinden alındı. Devletin ambulansını ve imkânlarını kötüye kullandığını, firara yardım ve yataklık ettiğini itiraf etti.

KAMURAN ZENGİN:

“Sağlık sistemi çökmüşse evladımın ne suçu var?” dedi.

MUHTEREM TOSUN:

Edremit yakınlarında, bir ağaçta paraşütle asılı olarak bulundu. Beş gün boyunca bir kere yağın yağmurun paraşüt bezine doldurduğu suyla hayatta kalmış.

TANJU AZAROĞLU:

Postane soygununun sorumlusu olarak tutuklandı.

CEVAT ÇALIŞKAN:

Davası yeniden başladı. Yetkililere göre tahliyesi an meselesi.

ŞEVVAL ÇALIŞKAN:

Muhterem Tosun kendisinden davacı olmadı.

ALİ KÜFLÜ:

Eskişehir’de darp ettiği polis memurları D. D. ve F. F. kendisini affettiler. Geçen hafta dairesinin yanındaki depoda bantlanmış hâlde bulunan komşusu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne gideceğini iddia ediyor.

ALİ PAŞA:

Cezaevinden kaçtığı için birkaç ay daha yatabileceği söyleniyor ancak emniyet teşkilatına yardımcı olarak soygun parasını teslim ettiğinden devreye Adalet Bakanlığı girdi. PTT genel müdürü de kapılarının her zaman kendisine açık olduğunu duyurdu.

ÖMER DAMLA:

Şevval Çalışkan ve Ali Küflü’nün nişan töreni için bir davetiye aldı.

último

GRACIAS!

*Gökhan Özcan, K. Egemen İpek, Makbule Tosun, Murat Menteş,
Samed Karagöz, Serkan Gezmen, Serpil Yıldırım, Seyit Ali Aral...*

Muchas gracias!

